

รูปแบบการแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น
ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2562

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น
ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ผู้วิจัย : นายประทีป นรากล้า

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรณคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไธสง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาส)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์)

ชื่อเรื่อง : รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น
ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ผู้วิจัย : นายประทีป นราเกล้า

ปริญญา : รป.ค. (รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ยุภาพร ยุภาส
รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์

การศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 (2) เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 และ (3) เพื่อยืนยันการสร้างรูปแบบการและขั้นตอนการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย โดยผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเก็บข้อมูลด้วยการลงภาคสนาม โดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้ชุมชน เด็กและเยาวชน ระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน และผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น เพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 3 การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย คือ กลุ่มเด็กและเยาวชนในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน พร้อมยืนยันผลรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ทั้งก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 พบว่า มี 3 ตัวแปรที่มีผลคือ 1.1) ด้านความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 1.2) ด้านเจตคติต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และ 1.3) ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บน

ท้องถิ่น 2) รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 พบว่า ได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมสมองและการสนทนากลุ่ม เพื่อใช้ดำเนินการกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้ 3 แนวทาง ได้แก่ 2.1) รูปแบบการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจ 2.2) รูปแบบการแก้ไขปัญหาด้าน เจตคติ และ 2.3) รูปแบบการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรม 3) การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 พบว่า 3.1) ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ระหว่างก่อนอบรมกับหลังการอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม เท่ากับ 45.56 คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรม เท่ากับ 98.06 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 19.805$ Sig. มีค่า 0.000 น้อยกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .01 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่างมีนัยสำคัญ .01 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นจริง 3.2) ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 2.675$ Sig. มีค่า 0.011 มากกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .011 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่าง มีนัยสำคัญ .011 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่างมีเจตคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเพิ่มขึ้นจริง และ 3.3) ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม เป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 0.452$ Sig. มีค่า 0.654 มากกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ 0.654 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่างมีนัยสำคัญ 0.654 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นจริงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : เด็กแว้น, แนวทางการแก้ไขปัญหา

Title : Model of Solving the motorcycle racing problems on the Road of Naughty
Teens in the Responsibility Area of Provincial Police Region 3

Author : Mr. Pratheep Naraklam

Degree : Doctor of Public Administration (Public Administration)

Advisors : Associate Professor Dr. Yupaporn Yupas
Associate Professor Dr. Phakdee Phosing

Year : 2019

ABSTRACT

This research aimed (1) to study the elements and indicators of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens in the responsibility area of Provincial Police Region 3, (2) to building the model of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens in the responsibility area of Provincial Police Region 3, and to confirm the model of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens in the responsibility area of Provincial Police Region 3. The sample was 400 stakeholders; selected by probability sampling. The instruments were questionnaire, interview, focus group discussion. To analysis by descriptive statistics, multiple regression analysis and content analysis. The research results were found that;

The elements and indicators of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens were 3 elements; (1) Knowledge and understanding in solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens, (2) attitude towards solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens, and behavior of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens. The hypothesis was tested by stepwise method. To confirm the model of solving the motorcycle racing problems by focus group discussion found that model of solving the motorcycle racing problems on the road of naughty teens in the responsibility area of Provincial Police Region 3 could be able for implementation appropriately.

Keywords : Motorcycle Naughty Teens, Problems Solutions

Major Advisor

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือและแนะนำเป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ยุภาพร ยูภาส อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมฆไชสง ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม เด็กและเยาวชน สถานีตำรวจในพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานีทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและแนะนำในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณหน่วยงานภาครัฐทุกภาคส่วน ที่กรุณาเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณคณะผู้ช่วยวิจัยทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดทำวิจัยให้สำเร็จลงได้ด้วยดี คุณค่าอันพึงจะมีได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศส่วนกุศลแด่คุณพ่อบิดา มารดา และขอมอบเป็นเครื่องสักการบูชาพระคุณของครู ุตราจารย์ ที่มีส่วนสำคัญในการวางรากฐานด้านการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ความสำเร็จในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับกำลังใจจากครอบครัวและความร่วมมือจากผู้บังคับบัญชาทุกท่านอย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจมุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร จนประสบความสำเร็จ

นายประทีป นรากล้า

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
ABSTRACT.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	10
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	11
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กแว้น.....	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหา.....	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคู่แว้น.....	20
2.4 พระราชบัญญัติจราจรทางบก.....	28
2.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาคู่แว้นการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น.....	30
2.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาคู่แว้น.....	44
2.7 ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ (Instinct or Natural theory).....	75
2.8 ทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social Contract Theory).....	76
2.9 ทฤษฎีทางกฎหมาย (Legal or Juristic theory).....	80
2.10 บริบททั่วไป.....	81
2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	84
2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	94

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	95
การวิจัยระยะที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหา การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3.....	96
การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบ ของตำรวจภูธรภาค 3.....	98
การวิจัยระยะที่ 3 การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจ ภูธรภาค 3.....	100
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
ผลการวิจัยในระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง กับปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3.....	103
ผลการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งขัน รถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบ ของตำรวจภูธรภาค 3.....	111
ผลการวิจัยในระยะที่ 3 การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งขัน รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบ ของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย.....	146
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	175
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	175
5.2 อภิปรายผล.....	177
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	185
บรรณานุกรม.....	189

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก	197
ภาคผนวก ก แบบทดสอบเพื่อประกอบการวิจัย	199
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย	215
ภาคผนวก ค กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ	219
ภาคผนวก ง แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	225
ภาคผนวก จ หนังสือเชิญเป็นวิทยากรและหนังสือเชิญเข้าร่วมการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ	231
การเผยแพร่วิทยานิพนธ์	238
ประวัติผู้วิจัย	239

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญญัตราง

ตารางที่	หน้า
3.1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน.....	76
4.1 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันจันทร์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2561.....	147
4.2 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันอังคารที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2561.....	148
4.3 กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันพุธที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561.....	149
4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	151
4.5 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ก่อนการอบรม.....	152
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ก่อนการอบรม.....	155
4.7 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ก่อนการอบรม.....	157
4.8 เปรียบเทียบคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ระหว่างก่อนกับหลังการอบรม.....	162
4.9 เปรียบเทียบคะแนนด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน.....	165
4.10 เปรียบเทียบคะแนน ด้านพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน.....	167
ง.1 การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ของคำถามในการวิจัย.....	227

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกและ การเปลี่ยนแปลงภายใน.....	66
2.2 กรอบแนวคิดเชิงกระบวนการวิจัย.....	94
4.1 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ของเด็กแว้น ด้านความรู้ความเข้าใจ.....	118
4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ของเด็กแว้น ด้านเจตคติการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมในการขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องถนน.....	134
4.3 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการขับขี่รถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านพฤติกรรม.....	144
4.4 รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3.....	173

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เด็กแว้น เป็นชื่อที่เรียกกลุ่มเด็กและเยาวชนชาย ที่ชอบรวมกลุ่มกับเพื่อน ซึ่งมอเตอร์ไซค์แข่งกันบนท้องถนน ฝ่ายไหนซึ่งชนะก็เอาเด็กสาวที่นั่งซ้อนท้ายของอีกฝ่ายไปร่วมหลับนอนเป็นรางวัล และเด็กสก็๊ย เป็นชื่อ ที่เรียกเด็กวัยรุ่นหญิงที่ชอบนั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ของเด็กแว้น มีรสนิยมเที่ยวกลางคืนมีเซ็กซี่ แบบฉาบฉวยและ “รถมอเตอร์ไซค์” ของเด็กแว้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมเพื่อเสริมอำนาจให้พวกเขาหลุดพ้นจากความเป็นคน ไม่มีตัวตนในสังคม ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น วัยที่ชอบความท้าทาย รักความสนุก เต็มไปด้วยความคึกคะนองและต้องการการยอมรับจากสังคม ซึ่งปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ของสังคมไทย หากแต่เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ แต่หากเรามองว่า เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้เป็นต้นเหตุของปัญหา จะทำให้เราไม่เข้าใจปัญหาสังคมที่ซับซ้อนและไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง เพราะที่จริงแล้วพวกเขาเป็นเพียงปลายเหตุของปัญหาที่มีต้นตอจากสภาพแวดล้อม สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไป จากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวสลาย เด็กส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน หรือเกิดจากเด็กไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว พ่อแม่ชอบตำหนิและบ่นลูกอยู่เป็นประจำ เด็กจึงออกไปหาการยอมรับจากภายนอกในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่าถูกหรือผิด รวมทั้งครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุนิยม ก้มหน้าก้มตาทำงานหาเงินตัวเป็นเกลียวจนไม่มีเวลาให้กับลูก ปัญหาความสัมพันธ์ที่อ่อนแอของสมาชิก ในครอบครัวและปัญหาทางเศรษฐกิจก็นำมาซึ่งความไม่มั่นคงของครอบครัว อันมีผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพเด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่เปราะบางเช่นนี้ด้วย

ปัจจุบัน การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเยาวชนนั้นเป็นทรัพยากรของประเทศ การพัฒนาประเทศชาติจำเป็นต้องพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ ดังนั้น หากเยาวชนที่กระทำความผิดได้รับการมองว่าไร้เดียง ขาดประสบการณ์ชีวิต การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งกระทำความผิดย่อมแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ทั้งนี้รัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็ก โดยเฉพาะในกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2542

โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไว้แตกต่างจากวิธีการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ เพื่อให้การคุ้มครองและปกป้องสิทธิของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น

นอกจากนี้ จากสถิติของกลุ่มงานติดตามและประเมินผล กองแผนงานสารสนเทศ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม แสดงให้เห็นว่าในแต่ละปีนั้น จะมีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะจำนวนเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร กันทา (2553) พบว่า การจัดการเพื่อลดจำนวนของเด็กและเยาวชนที่ทำการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงที่กำลังเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญในปัจจุบันนั้น ควรได้รับการร่วมมือทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมไปถึงภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้ สอดคล้องกับปัญหาที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2551) ที่เคยเปิดเผยรายงานผลการวิจัยว่า พฤติกรรมเสี่ยงที่พบมากที่สุดในช่วงวัยรุ่น คือ พฤติกรรมอุบัติเหตุจากการจราจร ที่มีจำนวนมากถึง ร้อยละ 62.3 และพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุจราจรของวัยรุ่นเกิดจากธรรมชาติของวัยรุ่นที่มักชอบขับจักรยานพาหนะอย่างทำทายเป็นความท้าทาย ขาดความยับยั้งชั่งใจ ชอบการแข่งขัน เพื่อชิงจุดประสงค์ตรงข้าม อันจะนำมาซึ่งการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย จนถึงขั้นรุนแรงและเสียชีวิตได้ในที่สุด

จากการสำรวจพฤติกรรมวัยรุ่น ปี 2552 (กรมสุขภาพจิต, 2552) ตามติดชีวิต “เด็กแว้น” ซึ่ง – ซ่า – ยา – เซ็กซ์ – แก๊งมอเตอร์ไซค์วัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นกว่าร้อยละ 60 มีการต่อต้านทางสังคมและสร้างปัญหาจากการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งแก๊งค์ แก๊งค์ปาทัน รวมถึงเด็กแว้นและเด็กสก็๊อย ปัญหาความรุนแรงและท้องไม่พร้อม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาและมีสาเหตุมาจากรากฐานของครอบครัวไม่ดี ขาดผู้ปกครองดูแล ทั้งจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อนช่วย รวมทั้งถูกถ่ายทอดผ่านสื่อจนเกิดความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเองเป็นผู้ก่อ โดยเด็กกลุ่มนี้เชื่อว่ายิ่งชิงรถหนีตำรวจได้จะทำให้เขาเปลี่ยนตัวตนจากคน ที่ไม่เคยมีเสน่ห์ ไม่มีใครยอมรับ กลายเป็นฮีโร่ในสายตาเพื่อนฝูงขึ้นมาทันที และสถิติข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่จัดทำโดยศูนย์เรนทร กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยเรียนต้องจบชีวิตไปกว่า 2 หมื่นคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้ที่ประสบอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด อุบัติเหตุดังกล่าวทำให้เด็กวัยรุ่นเหล่านี้ได้รับบาดเจ็บปีละกว่า 1 ล้านคน เสียชีวิต ปีละ 13,000 – 25,000 รายต่อปี และพิการ 9,000 ราย ต่อปี ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่เอง และไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ และในจำนวนนี้มีกลุ่มที่ชื่นชอบการแข่งขันแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน หรือที่เรียกกันว่าแก๊งค์เด็กแว้นและเด็กสก็๊อยรวมอยู่ด้วยจำนวนไม่น้อย และเนื่องจากเด็กแว้นและเด็กสก็๊อยไม่ใช่เป็นเพียงปัญหาที่สร้างความรำคาญ ความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในหมู่ผู้ใช้รถใช้ถนนเพียงเท่านั้น แต่การมั่วสุมกันแข่งรถ ถือเป็น “ต้นตอ” ของปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการติดยาเสพติด การเล่นการพนัน การมีเพศสัมพันธ์

ก่อนวัย อันควร ความรุนแรงต่าง ๆ จนส่งผลให้วัยรุ่นจำนวนมากไม่น้อยขาดโอกาสทางการศึกษา บาดเจ็บ และพิการนอกจากนั้น การแข่งรถในบางครั้งอาจจะใช้ “เด็กสก็อต” เป็นเครื่องมือเดิมพัน ซึ่งถือว่าเป็น การละเมิดสิทธิสตรีอย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งจากงานวิจัยของ ผศ.ดร.ปนัดดา ชำนาญสุข อาจารย์ภาควิชา จิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เด็กแว้นในจังหวัดจันทบุรีก่อความรุนแรง มากที่สุด นอกเหนือจากการตั้งกลุ่มซึ่งรถมอเตอร์ไซค์ในเวลากลางคืนแล้ว ยังใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการ พบปะซื้อขายแลกเปลี่ยนอาวุธ มีด ปืน ยาเสพติด และการค้าประเวณีของสาวสก็อต ที่ใช้เว็บไซด์สังคม เครือข่ายออนไลน์ เช่น ไฮไฟว์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ติดต่อกัน และใช้ร้านเกมส์เป็นสถานที่นัด หมาย เพื่อหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งแตกต่างกับเด็กแว้นในจังหวัดอื่น ที่มักใช้ร้านซ่อมรถหรือร้าน เหล้าเป็นแหล่งรวมตัว ซึ่งถ้าจะแก้ปัญหาสิ่งนี้ สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรก คือการทำความเข้าใจ เรื่อง “จิตวิทยาวัยรุ่น” เสียก่อน โดยในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางจิตใจและสติปัญญาสูงขึ้น มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง และมีความต้องการที่จะหาความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับ ของผู้อื่น และต้องการให้คนอื่นมองเห็นคุณค่าของตนเอง โดยในช่วงวัยนี้ จะเริ่มห่างพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญและสนิทสนมกับเพื่อน และมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อน

ซึ่งปัจจุบัน หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต่างก็ให้ความสนใจในการแก้ไข ปัญหาด้านอุบัติเหตุจราจรนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากเล็งเห็นผลกระทบต่อชีวิตและร่างกายแล้ว ยัง เป็นการสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินสาธารณะและทรัพย์สินของประชาชนส่วนรวมอีกเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากการจับกุมปิดถนนจับเด็กแว้น และการกวาดล้างจับกุมแก๊งรถจักรยานยนต์ซึ่ง ที่รวมตัวกันเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนที่อายุไม่เกิน 20 ปี ทั้งเพศชายและหญิง โดยมีการรวมตัวกันกลุ่มใหญ่ และเคลื่อนขบวนแข่งขันรถจักรยานยนต์กันบนท้องถนน ซึ่งสร้างความเสียหายและความเดือดร้อนให้กับประชาชนส่วนรวมเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีการจัดทำ โครงการที่มีการนำแนวคิดและกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องของความตายและความกลัวมาใช้ ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกับกลุ่มเด็กแว้นที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางด้าน การแข่งรถในทางนี้ โดยเฉพาะมาตรการกวดขันจับกุมและควบคุมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย ของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การกระทำความผิดของเด็กและ เยาวชนก็ไม่ได้ลดน้อยลงสอดคล้องกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

จากการดำเนินการป้องกันและปราบปรามดังกล่าว ภายใต้พื้นฐานที่ว่า การดำเนินการของ เจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือขาด การดำเนินการยังขาดปัจจัยเสริมหรือมาตรการเชิงความเข้าใจของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดและ

ไม่ถูกใจประชาชนส่วนรวม ปัญหาดังกล่าวจึงยังไม่ลดน้อยลง ดังนั้น จึงเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว่นที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้เป็นข้อสนเทศ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการใช้รถจักรยานยนต์ของเยาวชนให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อความสงบ เป็นระเบียบเรียบร้อย และลดอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ในสังคมต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม อันประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ สถาบันตำรวจไทยเกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน และยังคงดำรงอยู่คู่กับสังคมไทย โดยสถาบันตำรวจมีหน้าที่สำคัญ คือ “รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาทผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552, น. 7) ซึ่งจากลักษณะหน้าที่ดังกล่าว ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีโครงสร้างขนาดใหญ่ และซับซ้อนมีบุคลากรจำนวนมาก มีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชาติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังนั้น การบริหารงานในองค์การตำรวจ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและสิ่งที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนองค์กรก็คือบุคลากรซึ่งหมายถึง ข้าราชการตำรวจที่มีจำนวนมหาศาลทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคกระจายอยู่ทุกหนทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น เมื่อต้องการปฏิบัติตัวอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบวินัยของสำนักงานตำรวจอย่างเคร่งครัด จึงเป็นสิ่งที่บีบคั้นจิตใจอย่างมาก รวมทั้งการอยู่ร่วมกับข้าราชการตำรวจแต่ละคนมีความแตกต่างกันในพื้นฐานของร่างกาย จิตใจ สังคม และครอบครัว เพราะมาจากต่างถิ่นต่างพื้นที่ทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่มีปัญหาหลายประการไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านร่างกาย จึงจะต้องเห็นดเห็น้อยต่อการฝึกอย่างหนัก การเจ็บป่วยจากโรคประจำตัวและการฝึก ปัญหาทางด้านจิตใจจากการถูกบีบบังคับให้อยู่ในกฎ ระเบียบวินัย ขาดความเป็นอิสระ ฝืนความรู้สึก ถูกบีบบังคับ ปัญหาทางด้านสังคม ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเบี้ยเลี้ยงและเงินเดือน นอกจากนี้ข้าราชการตำรวจบางคนต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้จากงานที่เคยทำอยู่ก่อนที่จะมาเป็นตำรวจ เช่น การเลื่อน

ระดับการเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนชั้นเงินเดือน และสิทธิประโยชน์อื่น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลกระทบต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่พอสมควร

ปัญหาเด็กแว้น หรือเด็กชายวัยรุ่นนักรถจักรยานยนต์ประลองความเร็วบนถนนสาธารณะ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือนร้อนรำคาญแก่สังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะการขับรถจักรยานยนต์ที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมใช้ทางอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ใช้รถใช้ถนนคนอื่นได้ โดยง่าย ส่วนเสียงของเครื่องยนตร์จักรยานยนต์ที่ดังสนั่นก็สร้างความรำคาญและทำลาย ช่วงเวลาพักผ่อนอันแสนสงบสุขในยามวิกาลอย่างไร สำนึกเช่นเดียวกัน ผู้ได้รับเดือนร้อนต่าง เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามพฤติกรรมดังกล่าวของเด็กแว้น แต่การจับกุมดำเนินคดี แต่ละครั้งไม่ใช่เรื่องที่ทำได้โดยง่าย เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องระดมกำลังตำรวจจากหลายท้องที่ และใช้ทรัพยากรจำนวนมากเพื่อการสกัดจับเด็กแว้น รวมทั้งต้องเสี่ยงอันตรายจากการถูกเด็กแว้นขับรถจักรยานยนต์ชนในเวลาที่ยลบนีการจับกุม แต่สุดท้ายดูเหมือนว่าผลลัพธ์จะไม่คุ้มค่างับสิ่งที่ลงทุนไป การจับเด็กผู้กระทำความผิด การดำเนินคดี และการพิพากษาลงโทษหรือคุมความประพฤติไม่สามารถยับยั้ง (Deterrence) ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะยังปรากฏว่ามีผู้แข่งรายใหม่เข้าสู่สนาม ประลองความเร็วเสมอ ๆ เนื่องจากจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่เด็กแว้นอยู่มากเช่นกับจังหวัดอื่นที่มีปัญหา แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อม ฐานะ สังคม เศรษฐกิจ การบังคับใช้กฎหมาย และค่านิยมที่แตกต่างกัน จึงทำให้เด็กแว้นใน 8 จังหวัดนี้ลดลง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาคอื่น ๆ ได้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการตำรวจจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ว่ามีปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินจะเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพัฒนาการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป และเพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต่อไป

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ปัจจัยด้านสภาพบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ปัจจัยด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และปัจจัยด้านเจตคติเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.2.2 หลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วคาดว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ สร้างเครือข่าย / องค์กรพัฒนาทักษะด้านการให้ความรู้ หน้าที่และสิทธิ/ประชาธิปไตย และพัฒนาให้ความรู้จากสารสนเทศ เป็นต้น ปัจจัยด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ ส่งเสริมการขับขี่ปลอดภัยในชุมชน การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการสร้างความเข้าใจใน เป็นต้น และปัจจัยด้านพฤติกรรมที่แสดงออกการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัติตามกติกาของ ชุมชน และยอมรับความเป็นสงบสุขของสังคม เป็นต้น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้แนวทางการแก้ไขปัญหา

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.3.2 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.3.3 เพื่อยืนยันการสร้างรูปแบบการและขั้นตอนการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1.4.1 พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4.2 ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีผลต่อการสร้างรูปแบบการแก้ไข ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน ประชาชนและเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อทำการระดมแนวความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุง

ระยะที่ 3 ยืนยันและนำแนวทางที่สร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน และประชาชน โดยผู้วิจัยจะทำการทดลองใช้กลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่าง และตัวแปรศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

1.4.3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

1) ประชากร ได้แก่ เด็กและเยาวชน ในเขตดูแลรับผิดชอบในสังกัด กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมินครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี โดยใช้ตาราง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973, p. 727) จำนวน 400 คน

1.4.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 มีอยู่ 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ คือ

1.1) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1) ความจำเป็นด้านกฎหมาย 2) ความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ และ 3) ความจำเป็นด้านสังคม

1.2) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 2) บทลงโทษการใช้รถใช้ถนน และ 3) การขับขี้อวด

1.3) ปัจจัยด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและค่านิยม 2) สิ่งพิมพ์และสื่อ 3) การลอกเลียนแบบ 4) การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง และ 5) การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน

2) ตัวแปรตาม คือ รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประกอบด้วย

2.1) การแก้ไขปัญหา (การก่อกวน) ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านพฤติกรรมเสี่ยง และ 3) ด้านเจตคติที่ถูกต้อง

2.2) ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหา (การเชิงบูรณาการ) ได้แก่ 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านสถาบันการศึกษา 3) ด้านสถาบันศาสนา 4) ด้านชุมชนหรือสังคม 5) ด้านสื่อสารมวลชน และ 6) ด้านหน่วยงานภาครัฐ

1.4.3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย การสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.4 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ในการทดลองใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 3

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.5 ยืนยันการใช้รูปแบบในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 3 ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ผ่านกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อทำการศึกษาถึงบทบาทการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กและเยาวชน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

“รูปแบบ” หมายถึง โครงสร้างหรือขั้นตอนการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 2) ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 3) ด้านเจตคติเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

“เด็กแว้น” หมายถึง หมายถึง ผู้ที่อายุประมาณ 15 - 28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซด์ไปเป็นกลุ่ม ในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งรถเพื่อให้เสียงดัง

“ปัญหา” หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

“แนวทางแก้ไขปัญหา” หมายถึง วิธีการแก้ไขปัญหาคำรวจภูธรภาค 3 ที่จะต้องแก้ไขการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

“ปัจจัย” หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลหรือเป็นเหตุให้เกิดความสำเร็จ หรือความล้มเหลว สำหรับการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

“ตำรวจภูธรภาค 3” หมายถึง สถานีตำรวจที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัด หรือที่เรียกในปัจจุบันว่า ภูธรจังหวัด ได้แก่ 1) ภ.จว.ชัยภูมิ 2) ภ.จว.นครราชสีมา 3) ภ.จว.บุรีรัมย์ 4) ภ.จว.ยโสธร 5) ภ.จว.ศรีสะเกษ 6) ภ.จว.สุรินทร์ 7) ภ.จว.อำนาจเจริญ 8) และภ.จว.อุบลราชธานี

“รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3” หมายถึง โครงสร้างหรือขั้นตอนที่สามารถการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องที่ควรที่มีอยู่เดิมของเด็กและเยาวชนประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 หมายถึง กฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์ ปีพ.ศ. 2522 2) บทลงโทษการใช้รถใช้ถนน หมายถึง บทลงโทษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์ และ 3) การขับขี่ปลอดภัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎจราจรทางบกสำหรับผู้ใช้รถใช้ถนน

2. ปัจจัยด้านเจตคติ หมายถึง สิ่งที่เป็นสื่อเร้าหรือกระตุ้นให้เกิดการยอมรับค่านิยมจากสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน ประกอบด้วย 1) กระแสนิยมภายในประเทศ หมายถึง การจัดให้มีการแข่งขันรถในรายการต่าง ๆ ภายในประเทศ 2) กระแสนิยมภายนอกประเทศ หมายถึง การจัดให้มีการ

แข่งขันรถในรายการต่าง ๆ ภายนอกประเทศ และ 3) ความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ หมายถึง กระแสรถจักรยานยนต์ที่มีความเร็วสูงเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจของผู้ผลิต

3. ปัจจัยด้านพฤติกรรม หมายถึง การแสดงออก ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและค่านิยม หมายถึง การได้รับรางวัลชนะเลิศ หรือการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น 2) สิ่งพิมพ์และสื่อ หมายถึง การโฆษณาจากสื่อหนังสือ และโทรทัศน์ เป็นต้น 3) การลอกเลียนแบบ หมายถึง การเลียนแบบ หรือการเอาเป็นแบบอย่าง และ 4) การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การเข้าร่วมการแข่งขันความเร็วหรือการเข้าร่วมเป็นแก๊ง

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ได้ทราบรูปแบบการแก้ไขปัญหา รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

1.6.2 สามารถนำไปเป็นแนวทางในด้านการจัดสรรงบประมาณและนโยบายเกี่ยวกับโครงการที่มีผู้กระทำความผิดด้านการแข่งรถบนท้องถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ได้นำผลของการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อยืนยันการสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กแว้น
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกแว้น
4. พระราชบัญญัติจราจรทางบก
5. แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกแว้น
7. ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ (Instinct or Natural Theory)
- 8. ทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social Contract Theory)**
9. ทฤษฎีทางกฎหมาย (Legal or Juristic Theory)
10. บริบททั่วไป
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กแว้น

2.1.1 ความเป็นมาของเด็กแว้น

วันที่พ่อ แม่มีความสุขหลังจากซื้อรถมอเตอร์ไซค์ ให้ลูกตามคำขอ คราวหลังไม่นานก็รู้สึกผิดหลังจากลูกซิ่งมอเตอร์ไซค์ จนเสียชีวิต บทเรียนราคาแพงที่แลกมาด้วยชีวิตที่หายคนน้ำตา

ต้องเสียใจ เพราะมารู้ทีหลังว่าลูกเป็น “เด็กแว้น” แต่ยังมีเด็กรุ่นใหม่เข้ามาวงการนี้ไม่หยุดหย่อนต่อแถวเพื่อก้าวไปสู่การเป็น “ตัวจี” ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักบิณฑบาตเถื่อน ดูเหมือนปัญหา “เด็กแว้น” กับสังคมไทยเรื้อรังมานานและชีวิต ความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่สังคมตีตราถึงนักบิณฑบาตเหล่านี้ ไม่ต่างจากขยะสังคมความจริงเด็กพวกนี้ชีวิตอาจกำลังติดหล่ม รอคอยให้ผู้ใหญ่ลุกขึ้นมาช่วยเขาขึ้นไปสู่ สิ่งที่ดีกว่า หากย้อนกลับไปมีคามพยายามของหลายหน่วยงานยื่น มือเข้ามาช่วยเหลือแต่ไม่นานก็หายไป เด็กแว้น (มีการสะกด เด็กแว้น) หรือเด็กแซบ หมายถึง เด็กวัยรุ่น อายุประมาณ 15 – 28 จะออกจับรถมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน มีลักษณะการแต่งกายและทรงผม รวมถึงรสนิยมการฟังเพลง เช่น วงบอดีแอสลม บิ๊กแอส ลินคิน พาร์ หรือวงเรทโทรสเปค เป็นต้น เด็กแว้น หรือแซบนั้นมีคนสันนิษฐานว่ามาจาก “แซบคอง” (Zabbkung) ซึ่งเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาในโอกาสครบรอบ 7 ปี ของ สตูดิโอเขียนการ์ตูน มอนสเตอร์คลับ (สตูดิโอของคนไทย ผู้วาดการ์ตูนเรื่อง Joe the Sea-cret Agent ส่วนคำว่า แว้น นั้นมาจากเสียงท้อ ไอเสีย ที่ดัดแปลงให้เสียงดังขึ้น รวมไปถึงเสียงดังที่เกิดจากการบิดหนีดำรวจ แต่ก่อนสมัยเครื่องยนต์ 2 จังหวะ เมื่อบิดก็จะเกิดเสียงดัง แว้น ๆ ในอดีตคำสองคำนี้จะใช้แตกต่างกัน “เด็กแซบ” นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะวงการมอเตอร์ไซค์ แต่จะเหมารวมถึงกลุ่มเด็กที่ชอบทำตัวให้โดดเด่นสะดุดตาชาวบ้านด้วยวิธีการผิด ๆ เพื่อให้เป็นที่สนใจ เช่น การชกต่อยในงานฟรี คอนเสิร์ต ใส่เสื้อผ้าสีสันบาดตา ไม่เรียนหนังสือ มั่วสุมอยู่แถวโต๊ะสนุ๊ก แต่ที่พวกเขาแซบขึ้นชอบมากเป็นพิเศษ คือ การดัดแปลงรถมอเตอร์ไซค์ และรวมตัวกันเป็นแก๊งและในที่สุดก็ได้กลายมาเป็น “เด็กแว้น” จากปัญหาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเด็กแว้น ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการศึกษาปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดี ไม่ดี ได้ ไม่ได้ ที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมาย ว่าตัวบดทลงโทษอ่อนเกินไป ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง เด็กแว้นจึงยังคงเป็น ปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะฆ่ากันที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน

2.1.2 ความหมายเกี่ยวกับเด็กแว้น

“เด็กแว้น” คือ กลุ่มเด็กที่มีความซุกซนอง ไม่คิดก่อนทำมีความประมาทสูง ชอบทำตามเพื่อน ไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง ชอบที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ระบายและสร้างความรำคาญให้แก่บุคคลทั่วไป หรือผู้ที่สัญจรไปมาบนท้องถนน จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่เด็กทำตัวเป็นเด็กแว้นนั้นเกิดจากการชักชวนของเพื่อน ๆ และความซุกซนองทำให้เด็กชอบขี่รถซึ่งไปมาตามท้องถนน

จุฬากรณี มาเสถียรวงศ์ และจำลอง คาญญชู (2553) กล่าวว่า “เด็กแว้น” มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นที่ชอบแต่งรถและขับเร็ว กับกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมขับรถมารวมกับหลาย ๆ คันและชอบอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยส่วนใหญ่เป็นเยาวชนอายุ 14 – 23 ปี มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งท่อรถเพื่อให้เสียงดังและมี “เด็กสก็อย” ซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงที่นั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ บางครั้งก็กลายเป็นสิ่งเติมพ้นของกลุ่มมอเตอร์ไซค์ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดเด็กแว้นมาจากหลายปัจจัยหนึ่งในนั้นคือครอบครัวซึ่งพบว่าส่วนใหญ่พ่อแม่จะไม่มีเวลาให้ ถัดมาเพราะเด็กส่วนหนึ่งหารายได้จากการแต่งรถมอเตอร์ไซค์ หรือไม่ก็เพราะจากสื่อโฆษณาและความอยากได้รับการยอมรับจากเพื่อนรอบข้าง อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์เด็กแว้น สร้างความรำคาญต่อชาวบ้าน และยังทำให้ชาวบ้านรู้สึกไม่ปลอดภัยในช่วงเวลากลางคืนนอกจากนี้ยัง พบความสัมพันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือเสียชีวิต จากมอเตอร์ไซค์ ในเกณฑ์ที่สูง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มึนเมาเทศกาลหรืองานรื่นเริงตามประเพณีท้องถิ่น บัณฑิต ศรีไพศาล (2553) กล่าวว่า เด็กแว้น คือ ผู้ที่อายุประมาณ 15 – 28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน มีลักษณะการแต่งกาย และทรงผม รวมถึงรสนิยมการฟังเพลง เช่น วงบอดีแอสม บิ๊กแอส ไอ้ไน้ ไฮเปอร์ หรือวงเรทโทรสเปค เป็นต้น คุณสมบัติของ “ตัวจี๋” ผู้นำนักตัวต้องเขา ขับรถไม่ประมาทที่สำคัญใจต้องถึงวันแข่งขันส่วนใหญ่เป็นวันศุกร์,เสาร์ เวลากลางคืน โดยการแข่งมี 2 แบบ คือ แบบแรก ระยะที่ยังไม่มีชื่อเสียงจะใช้รถตัวเองจี๋ โดยตระเวนไปกับเพื่อนประมาณ 10 คัน ขับวนไปในสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการแข่งประจำ พอไปเจอฝ่ายตรงข้ามจึงพยายามสังเกตรถและเสียงเครื่องยนต์ หากมองดูแล้วสามารถสู้ได้ก็จะทำประลอง อาจมีเงินเดิมพันหรือไม่มีก็แล้วแต่จะตกลงกัน ย่านบางใหญ่ จ.นนทบุรี เป็นพื้นที่เถื่อนสุด เพราะหลายครั้งคนไปแข่งแล้วชนะฝ่ายตรงข้ามไม่ยอมจ่ายเงินเดิมพัน แต่กลับขับขึ้นฟ้าหรือยิงใส่ คนอื่น กาญจนานาคสกุล (2549) กล่าวว่า เด็กแว้น หมายถึง วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดังแว้น ๆ และชอบร่วมเพศกับเพื่อนชายด้วยกันกลางถนนจะเรียกว่า ถั่วค้ำน้ำ เยี่ยม ดังนั้น ปัญหาเด็กแว้นนี้เป็นปัญหาที่หลากหลาย ๆ ฝ่ายพยายามจะแก้ไขแต่ไม่สามารถแก้ไขได้สักที เพราะทุกวันนี้ จำนวนเด็กแว้นนั้นมีจำนวนมากขึ้น จนไม่สามารถห้ามได้ ปัญหานี้ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ทุกคนควรที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไปในอนาคตเราจะได้มีเยาวชนที่ดีที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนรุ่นหลังได้

จากที่กล่าวมาสรุป ได้ว่า เด็กแว้น หมายถึง เด็กผู้ชายที่ชอบความท้าทาย ความเสี่ยงและชอบขับซิ่งรถมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน พอไปเจอฝ่ายตรงข้ามจึงพยายามสังเกตรถและเสียงเครื่องยนต์ ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนอายุ 14 – 23 ปี มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งรถเพื่อให้เสียงดัง

2.1.3 ปัญหาเด็กแว้น

ปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะหรือปัญหาเด็กแว้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากับสังคมไทยมานานพอสมควร และยังไม่มีการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้มีความสำคัญเนื่องจากก่อให้เกิดอันตรายแก่กับผู้ขับขี่บนท้องถนน อันตรายและเสียงรบกวนแก่ประชาชนที่อยู่ในบริเวณที่มีการแข่งขัน และปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ที่อาจตามมา นอกจากนี้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ยังจะเป็นผู้ใหญ่ของสังคมในวันข้างหน้าอีกด้วย ผู้เขียนจึงลองรวบรวมความคิดของตนเองเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อเสนอแนะคร่าว ๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านในการค้นหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

ปัญหาเหล่าเด็กแว้นเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากปัญหาของตัวเด็กอย่างเดียว แต่เกิดจากอิทธิพลและการหล่อหลอมทางสังคมจากสถาบันทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ถึงแม้ว่าจะมีเหตุผลเชิงวิวัฒนาการที่ว่ามนุษย์เพศชายมักจะมีชอบความเสี่ยงหรือใช้ความรุนแรงซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือศึกะนองต่าง ๆ แต่ไม่ได้หมายความว่าวัยรุ่นต้องปลดปล่อยพฤติกรรมเหล่านั้น โดยการแข่งรถอย่างเดียว สถาบันทางสังคมสามารถชักจูงให้วัยรุ่นสามารถแสดงออกเชิงพฤติกรรมในรูปแบบอื่นได้ ต่อไปนี้จะแสดงปัญหาของสถาบันสังคมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดปัญหาเด็กแว้น

2.1.4 สถาบันครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก อย่างไรก็ตามพบว่ามีความสำคัญกับการเลี้ยงดูบุตรจำนวนมาก ได้แก่ครอบครัวที่ยากจนหรือด้อยโอกาสทางสังคม มักไม่มีเวลาดูแล ชี้นำหรือส่งเสริมพฤติกรรมบุตรหลานให้เหมาะสม หรือเป็นตัวอย่างไม่ดีให้กับบุตรหลานเสียเองหรือเด็กไม่ได้มองพ่อแม่เป็นแบบอย่าง (Idol) ครอบครัวที่ยากจนหรือด้อยโอกาสทางสังคมเกิดจากไม่เท่าเทียมของโอกาสด้านเศรษฐกิจ พ่อแม่ไม่ได้มีการศึกษาที่ดี การมีลูกมากทำให้มีความยากลำบากในดูแลมากขึ้น สภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่ครอบครัวอาศัยอยู่ที่มีผลเช่นกัน ครอบครัวที่ยากจนบางครอบครัวอาศัยชุมชนแออัดซึ่งเป็นแหล่งรวมของคนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่เท่าเทียมด้านโอกาสทางเศรษฐกิจ เด็กที่อยู่ในชุมชนได้สัมผัสพฤติกรรมด้านไม่ดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชน อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้เหมารวมว่าครอบครัวยากจนทุกครอบครัวหรือที่อยู่ในชุมชนแออัดจะสร้างให้เกิดเด็กแว้น ครอบครัวร่ำรวยที่ไม่มีเวลาอบรมบุตรก็สามารถทำให้เกิดเด็กแว้นได้เช่น แต่ส่วนใหญ่ไปแว้นรถยนต์กัน

2.1.5 สถาบันการศึกษา

ระบบการศึกษาแบบแข่งขันก่อให้เกิดความรู้สึกกดดัน เด็กที่ทำคะแนนไม่ได้ดีไม่เกิดความภูมิใจในความสามารถของตน จึงมีแนวโน้มแสดงออกทางพฤติกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับการยอมรับในหมู่เพื่อนเช่นการแข่งขัน ไม่มีการกิจกรรมอื่น ๆ ให้เด็กได้แสดงความสามารถเช่นดนตรี กีฬา กิจกรรมอย่างเพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้านวิชาการ การเรียนเพื่อสอบ โดยเวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการเรียน เด็กที่ทำคะแนนไม่ดีสามารถแสดงออกถึงความสามารถของตนด้านดนตรี กีฬา กิจกรรมได้ หากเด็กมีความสามารถด้านนี้เขาจะรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนและไม่ออกไปทำกิจกรรมที่ไม่ดี บุคลากรทางการศึกษาเช่น ครู ผู้บริหาร กระทบวงไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการทำให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านวิชาการ-กิจกรรม

2.1.6 ผู้บังคับใช้กฎหมาย

ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ปราบปราม จับกุมได้อย่างเพียงพอและเคร่งครัด หากปราบปรามอย่างเคร่งครัดแล้วเยาวชนจะกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดสาเหตุเกิดจากอ่อนแอเชิงโครงสร้างของสถาบันตำรวจในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร

2.1.7 สื่อมวลชน สื่อสังคม

สื่อไม่ได้สร้างสื่อที่ดีมีคุณภาพให้เยาวชนได้ซึมซับอย่างเพียงพอ มีแต่ละครสะท้อนสังคมที่ทำให้เกิดซึมซับพฤติกรรมโดยไม่รู้ตัว มีละครชั้นนำสังคมจำนวนน้อย โฆษณาซึ่งทำให้เกิดความต้องการด้านวัตถุเช่น โทรศัพท์มือถือ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวขาว ไม่ค่อยมีสื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมเยาวชน เช่น การประดิษฐ์ ความรู้วิทยาศาสตร์ สารคดี กีฬา ดนตรี หากมีสื่อสร้างสรรค์จะส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจ สนใจในดนตรี กีฬา กิจกรรมหรือแม้แต่การเรียนด้วย

2.1.8 ภาครัฐบาล

การบริหารหน่วยงานราชการ กระทบวงที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ กระทบวงการคลัง กระทบวงพาณิชย์ กระทบวงการศึกษา กระทบวงมหาดไทย กระทบวงยุติธรรม ตำรวจ ซึ่งเกิดจากปัญหาของสถาบันการเมือง การสร้างพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนยังมีน้อย ได้แก่ ลานกิจกรรม สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดหรือการสร้างกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วม

ดังนั้น การแก้ปัญหาในภาพกว้าง ปรับปรุงระบบการเมืองให้ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ กระทบวงต่าง ๆ กระทบวงการคลังและกระทบวงพาณิชย์แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางเศรษฐกิจ กระทบวงศึกษาปรับปรุงประสิทธิภาพให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านวิชาการ-กิจกรรม ลดการแข่งขันทางการศึกษา ตำรวจปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กร

ในการปราบปราม จับกุมให้เกิดความเกรงกลัวกฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแลสื่อมวลชน” ส่งเสริม”ให้สื่อมวลชนสร้างสรรค์สื่อคุณภาพดี ชี้นำสังคมที่ดี

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหา

2.2.1 ทฤษฎีการแก้ไขปัญหา

ทฤษฎีการแก้ปัญหาล้วนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากผลงานเรื่องนักแก้ปัญหาทั่วไป (General Problemsolver) ของ Ernest and Newell (1969) and Newell and Simon (1972) ซึ่งเป็นทฤษฎีการแก้ปัญหามนุษย์ (Human Problem Solving) ในรูปแบบของโปรแกรมที่เป็นสถานการณ์จำลอง ผลงานนี้ช่วยวางรากฐานกระบวนการที่สัมพันธ์กับการประมวลสารสนเทศสำหรับศึกษาเรื่องการแก้ปัญหา หลักการของทฤษฎีนี้คือ พฤติกรรมการแก้ปัญหประกอบด้วย “วิธีการ-ปลายทาง-วิเคราะห์” ซึ่งเป็นการนำปัญหามาแตกออกเป็นองค์ประกอบหรือเป้าหมายย่อย ๆ แล้วจึงจัดการแก้ไขเป้าหมายย่อย ๆ เหล่านั้นทีละเรื่อง แนวคิดนี้ตรงกันข้ามกับ Wertheimer (1959) นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีเกสโตลต์ ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการแก้ปัญหและให้ความสำคัญด้านความเข้าใจเรื่องโครงสร้างของปัญหา โดยเชื่อว่าพฤติกรรมการแก้ปัญหที่ประสบผลสำเร็จเป็นเพราะบุคคลผู้นั้นสามารถมองเห็นโครงสร้างโดยรวมทั้งหมดของปัญหา หลักการของทฤษฎีนี้คือผู้เรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดการค้นพบธรรมชาติของปัญหาหรือประเด็นหัวข้อที่ต้องการแก้ไข สิ่งที่เป็นช่องว่าง ความไม่ลงรอยกัน หรือสิ่งรบกวนต่าง ๆ เป็นสิ่งเร้าที่สำคัญต่อการเรียนรู้การเรียนการสอนจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกลองคักร ประกอบด้วย ความใกล้เคียง การปกปิด ความคล้ายคลึง และความเรียบง่าย

De Bono (1991) เสนอแนวคิดในการแก้ปัญหโดยประยุกต์ใช้วิธีการคิดแบบนอกรอบ โดยเชื่อว่าปัญหาส่วนใหญ่ต้องการมุมมองที่แตกต่างจึงจะแก้ไขได้สำเร็จ วิธีการที่จะทำได้ มุมมองที่แตกต่างเกี่ยวกับปัญหา คือ การแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ และนำกลับมารวมกลุ่มเข้าด้วยกัน ในลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิมหรือสุมบางส่วนมารวมกัน หลักการนำเสนอองค์ประกอบ ในการแก้ปัญหา 4 ประการ คือ

1. ค้นหาความคิดเดิม ๆ ที่เป็นหลักในทำความเข้าใจกับปัญหา
2. ค้นหาวิธีการที่แตกต่างออกไปในการมองปัญหา
3. ปลอ่ยวางการคิดแบบยึดติด
4. ให้โอกาสตนเองในการเปิดรับความคิดอื่น ๆ

McNamara (1999) กล่าวว่า วิธีการแก้ปัญหาที่มีหลากหลายวิธี ไม่มีวิธีการแก้ปัญหาใดที่จะสามารถแก้ปัญหาทุกเรื่องได้แต่มีแนวปฏิบัติพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ ในการแก้ปัญหาได้โดยต้องมีการฝึกใช้เสียก่อนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยจนสามารถปฏิบัติ ได้อย่างเป็นธรรมชาติขั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

1. ระบุปัญหา ขั้นนี้เป็นขั้นที่คนส่วนใหญ่มักจะสับสน กล่าวคือ จะเริ่มด้วยการคิดว่าสิ่ง นั้นเป็นปัญหา แทนที่จะทำความเข้าใจให้ถ่องแท้เสียก่อนว่าทำไมจึงคิดว่าสิ่งนั้นเป็นปัญหา การระบุปัญหาต้องอาศัยข้อมูลจากตนเองและผู้อื่น ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการตั้งคำถาม อาทิอะไรคือสิ่ง ที่เห็นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คิดว่ามีปัญหาเกิดขึ้น ปัญหาที่ว่ามันเกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นอย่างไร เกิดขึ้น เมื่อใด กำลังเกิดขึ้นกับใคร และทำไมจึงเกิดขึ้น จากนั้นให้เขียนอธิบายว่าสิ่งที่กำลังเกิดในขณะนั้น โดยแท้จริงควรจะเป็นอย่างไร ต้องพยายามอธิบาย ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เขียนอย่างเจาะจง และครอบคลุมประเด็นว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร กับใคร และทำไม

1.1 เมื่อถึงจุดนี้หากปัญหายังดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ควรระบุปัญหา ให้กระจายออกมาแบบข้อย่อย ๆ ลงไปอีก โดยตั้งคำถามซ้ำอย่างเดิม จนกว่าจะได้คำอธิบายสำหรับ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากพอ

1.2 ทำการตรวจสอบว่าความเข้าใจที่มีต่อปัญหาต่าง ๆ นั้น มีความถูกต้องเพียงใด โดยการหารือกับสมาชิกในกลุ่มหรือบุคคลอื่น

1.3 นำปัญหาต่าง ๆ มาจัดความสำคัญ หากพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนหลายปัญหา ให้พิจารณาว่าปัญหาใดควรจัดการก่อนปัญหาใดจัดการทีหลัง ทั้งนี้ต้องแยก ให้ชัดเจนระหว่างปัญหาที่มีความสำคัญกับปัญหาที่เป็นเรื่องฉุกเฉิน เพราะปัญหาที่มีความสำคัญ เป็นปัญหาที่ต้องจัดการก่อน

1.4 ทำความเข้าใจกับบทบาทของตนเองในปัญหานั้นให้ถูกต้อง เพราะเป็นสิ่งที่มิ อธิพลต่อการรับรู้บทบาทของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น เมื่อตนเองเครียดก็อาจมองว่าผู้อื่นเครียด เช่นเดียวกัน ซึ่งความจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้น

2. มองหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ในขั้นนี้จำเป็นต้องอย่างย่งที่จะต้องได้รับข้อมูลนำเข้า จากบุคคลอื่นซึ่งรับรู้ปัญหาและจากผู้ที่ ได้รับผลกระทบจากปัญหา การเก็บข้อมูลควรทำเป็น รายบุคคลจะได้ข้อมูลมากกว่า ให้จดบันทึกสิ่งที่เห็นของตนเองและสิ่งที่ได้ยินมาจาก ผู้อื่น จากนั้นเขียนอธิบายสาเหตุของปัญหา ในลักษณะที่ว่า อะไรกำลังเกิดขึ้น เกิดขึ้นที่ ไหน เมื่อใด อย่างไร กับใคร และทำไม

3. แจกแจงทางเลือกต่าง ๆ สำหรับวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา ในขั้นนี้ควรให้บุคคลอื่น เข้ามามีส่วนร่วมยกเว้นในกรณีที่ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัว ให้ระดมสมองเพื่อหาทางแก้ไข

ปัญหาเพื่อให้ได้ทางเลือกหลาย ๆ ทางและนำมาคัดกรองเพื่อหาแนวคิดที่ดีที่สุด การได้มาซึ่งความคิดที่หลากหลายนั้น ต้องระวังที่จะ ไม่ตัดสินว่าความคิดเหล่านั้นดีหรือมีดี ให้จดบันทึกตามที่ได้ยินมาเท่านั้น ทักษะที่เหมาะสมที่สุดในการจำแนกสาเหตุของปัญหาคือการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

4. เลือกวิธีการแก้ปัญหา ในการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา ควรพิจารณาดังนี้

4.1 วิธีการใดที่สามารถแก้ปัญหาได้ ในระยะยาว

4.2 วิธีการใดที่มีความเป็นจริงมากที่สุดในการแก้ปัญหาได้สำเร็จในขณะนั้น

มีทรัพยากรสำหรับการแก้ปัญหาหรือไม่จะจัดหามาใช้ ได้หรือไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้วิธีการนี้หรือไม่

5. วางแผนนำทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดไปปฏิบัติหรือจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งในขั้นนี้มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

5.1 สถานการณ์จะเป็นอย่างไรเมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว

5.2 มีขั้นตอนอะไรที่จะต้องทำในการนำทางเลือกที่ดีที่สุดไปแก้ปัญหา มีระบบหรือกระบวนการอะไรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงบ้าง

5.3 จะรู้ได้อย่างไรว่าขั้นตอนต่าง ๆ มีการปฏิบัติซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของแผน

5.4 ทรัพยากรอะไรบ้างที่ต้องการ ในประเด็นของบุคลากร เงิน และสิ่งอำนวยความสะดวก

5.5 ต้องใช้เวลาานเท่าใดในการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติให้เขียนตารางที่แสดงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด และเวลาที่คาดว่าจะเห็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จปรากฏขึ้น

5.6 ใครคือผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแล

2.2.2 แนวปฏิบัติพื้นฐานในการแก้ปัญหา

Guilford (1967, อ้างถึงใน มยุรี หุ่นขำ, 2544) จากทฤษฎีเชาวน์ปัญญาของ Guilford ให้รูปแบบการแก้ปัญหาโดยทั่วไป ประกอบด้วยการทำงานของกระบวนการทางสมองด้านการคิด (Operations) คือ

1. การจำ (Memory)
2. การรู้และเข้าใจ (Cognitive)
3. การคิดแบบออกนอกรันย (Divergent thinking)
4. การคิดแบบเอกรันย (Convergent thinking)
5. การประเมินค่า (Evaluation)

ซึ่งทั้งสองทฤษฎีดังกล่าวจะมีความสามารถผสมผสานการทำงาน ตั้งแต่การใช้ความรู้ ประสบการณ์ เดิมในสมอง คือ ความจำที่ได้รู้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากบุคคล

สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ รอบตัวมาเป็นเครื่องประเมิน กลั่นกรอง แยกแยะ และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาทางออกให้ปัญหาเหล่านั้น โดย การคิดที่เป็นเอกนัยหรืออเนกนัยก็ตามเพื่อให้เกิดแนว ทางเลือก ทางออกของปัญหาที่ดีที่สุด แล้วติดตาม ประเมินผลเพื่อรอคูผลและแก้ไขสถานการณ์ หากเกิดซ้ำอีก ซึ่งกระบวนการคิดแก้ปัญหของ Gilford มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ คือขั้นของการค้นพบปัญหาที่แท้จริง
2. วิเคราะห์ปัญหา คือการพิจารณาสาเหตุสำคัญๆ ของปัญหา
3. ขั้นเสนอแนวทางแก้ปัญห คือการหาวิธีการแก้ปัญห เป็นทางเลือกที่ตรงกับ สาเหตุ แล้วใช้การแก้ปัญห
4. ขั้นตรวจสอบผล เป็นการติดตามประเมินผลจากข้อ 3 เพื่อให้พบผลลัพธ์ที่พอใจ อาจ ต้องแก้ไขทิศทางกรแก้ปัญหใหม่
5. ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ เมื่อพบปัญหาใกล้เคียงอาจนำไปศึกษาเพื่อแก้ไข เพื่อ หาทิศทางใหม่

Dewey (1981) วิธีการสอนแบบแก้ปัญห (Problem Solving Method) John Dewey เป็นผู้คิดวิธีสอนแก้ปัญหานี้ขึ้น โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกฝนวิธีการแก้ปัญห ต่าง ๆ ที่พบใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างเป็นกระบวนการ สมเหตุสมผลและมีหลักเกณฑ์ อันเป็นการเตรียมเด็กหนุ่ม สาวให้สามารถปรับปรุงตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ โดยนำความรู้และ ประสบการณ์จากหลาย ๆ สาขาวิชามาประกอบกันในการแก้ปัญหานั้นๆ สำหรับขั้นตอนการสอน ของวิธีการ สอนแบบแก้ปัญห มีดังนี้

- ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา
- ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ปัญหา
- ขั้นที่ 3 ตั้งสมมุติฐาน
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 6 สรุปผล

Stanish (1981) การคิดแก้ปัญห Stanish ได้เสนอว่า ในการฝึกการคิดแก้ปัญหจะมี ทักษะและมีการฝึกเป็น ขั้นตอน การฝึกทักษะการแก้ปัญหาดังกล่าวนั้นจะมีกระบวนการฝึกฝน 6 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตระหนักรู้ปัญหา (Sensing Problem and Challenges)
2. ขั้นค้นหาสาเหตุของปัญหา หรือขั้นรวบรวมข้อมูล (Data Finding)
3. ขั้นกำหนดปัญหา (Problem Finding)

4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา (Idea Finding)
5. ค้นหาคำอธิบายและเลือกวิธีการแก้ปัญหา (Solution Finding)
6. ยอมรับข้อสรุปและดำเนินการแก้ปัญหา (Acceptance Finding)

โดยจะต้องฝึกฝนทีละขั้นตอนตามลำดับตั้งแต่ขั้นที่ 1 เรื่อยไปจนถึงขั้นที่ 6 เพราะในแต่ละขั้นตอนก็แตกต่างกัน และเน้นหนักทักษะที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการฝึกจึงไม่ควรยกเว้นหรือข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกเด็กแว้น

2.3.1 ความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

จักรยานยนต์หรือรถมอเตอร์ไซด์ เป็นที่นิยมมากในประเทศไทย และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะความสะดวก คล่องตัวเมื่อใช้งาน ไปยังสถานที่ต่าง ๆ สามารถหลีกเลี่ยงรถติดได้ดี และนอกจากขนาดเล็กลงแล้วยังมีบิ๊กไบค์ ที่เริ่มเพิ่มจำนวนบนท้องถนนมากขึ้น แม้ว่าการควบคุมการจำหน่ายรถบิ๊กไบค์ จะยังไม่เข้มงวดมากนักจนเริ่มเห็นผู้ขับขี่รถขนาดใหญ่มีตั้งวัยเด็กมัธยมจนถึงอายุมาก ๆ ซึ่งไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ขับขี่จักรยานยนต์นั้น มีทั้งเคารพและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรกันจนควบคุมได้ลำบากขึ้น ด้วยความสะดวกสบายคล่องตัวนี้ของรถจักรยานยนต์เอง จึงส่งผลให้ในบางครั้งผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มักจะทำผิดกฎจราจรได้ง่าย และมักทำเป็นประจำจนคุ้นเคย เช่น วิ่งเลนขวาสุด, ไม่สวมหมวกกันน็อก, วิ่งสวนทาง, วิ่งบนทางเดินทาง, จอดรถยนต์หรือจักรยานยนต์บนฟุตบาท ฯลฯ มีหลาย ๆ คนบอกว่า การใช้รถกับการเกิดอุบัติเหตุ นั่นถือเป็นของกลุ่มกัน เพราะว่าต่อให้เราขับอย่างระมัดระวังและเคารพกฎจราจร แต่หากอีกฝ่ายขับด้วยความประมาทและไม่เคารพกฎจราจร ก็มีโอกาที่จะเกิดอุบัติเหตุได้สูงอยู่ดี แต่ถึงอย่างนั้นเราก็ไม่ควรที่จะขับด้วยความประมาท เพื่อที่จะเป็นการช่วยลดอุบัติเหตุ และยังเป็นป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเราและครอบครัว รวมถึงทรัพย์สินของเราและไม่เป็นการสร้างความเสียหายผู้ขับขี่คนอื่นบนท้องถนนอีกด้วย ซึ่งวันนี้ MoneyGuru.co.th ก็มี 4 พฤติกรรมการขับขี่ ที่ควรหลีกเลี่ยง มาแนะนำกัน เพราะว่าพฤติกรรมการขับขี่ที่เราจะพูดถึงนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ๆ หากหลีกเลี่ยงได้ก็จะทำให้พวกเราขับขี่ได้ปลอดภัยขึ้น รวมถึงช่วยลดโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุลงได้อีกด้วย พฤติกรรมการขับขี่ ที่ควรหลีกเลี่ยง

1. เมาแล้วขับ ถือเป็นพฤติกรรมการขับขี่ที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุเป็นอันดับต้น ๆ เลยทีเดียว ยิ่งเป็นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ยิ่งมีโอกาสที่จะพบพฤติกรรมการขับขี่แบบนี้สูงขึ้น และอุบัติเหตุก็สูงตามขึ้นไปด้วย หลังจากมีอุบัติเหตุก็มักจะมีเรื่องของความสูญเสียตามมา ไม่ว่าจะเป็น

ทรัพย์สินหรือชีวิต ซึ่งเราทุกคนที่ใช้รถสามารถช่วยกันลดอุบัติเหตุและการสูญเสียจากการขับขี่รถแบบนี้ลงได้ เพียงแค่ เมาไม่ขับ หรือหากจะเมาจริง ๆ ก็ใช้บริการรถสาธารณะหรือดื่มที่บ้าน จะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าครับ ข้อสำคัญ เมาแล้วขับผิดกฎหมายด้วย

2. เล่นโทรศัพท์ในขณะขับรถ นี่ก็เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมยอดฮิตของคนบางกลุ่มที่ชอบจะเล่นโทรศัพท์ในขณะขับรถ ซึ่งไม่ดีเลยนะ เพราะมีโอกาสเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุสูงมาก แถมยังมีผลวิจัยออกมาแล้วด้วยว่า การเล่นโทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถนั้น เป็นอันตรายมากกว่าการเมาแล้วขับอีกด้วย แถมยังผิดกฎหมายของบ้านเราอีกด้วยนะ ซึ่งมีโทษปรับ 400 -1,000 บาท หากใครมีพฤติกรรมแบบนี้ก็เลิกเถอะครับ เพื่อความปลอดภัยของตัวเองและเพื่อนร่วมทางคนอื่นบนท้องถนน รอถึงที่หมายก่อนแล้วค่อยคุยก็ได้

3. ขับรถเร็วเกินกว่าที่กำหนด เข้าใจว่าหลาย ๆ คนนั้นชื่นชอบความเร็ว แต่ทว่าหากเราขับรถด้วยความเร็วที่มากเกินไปบนถนนสาธารณะ ก็จะทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุสูงขึ้นตามไปด้วย แถมการใช้ความเร็วมากจนเกินไปยังผิดกฎหมายอีกด้วยนะ ทางที่ดีนั้นขับรถยนต์ด้วยความเร็วตามที่กฎหมายกำหนดไว้จะเป็นการดีที่สุดครับ เพื่อความปลอดภัยของตัวเอง รวมถึงผู้ขับขี่รถคนอื่นบนท้องถนนด้วย

4. เปลี่ยนช่องจราจรแบบกะทันหัน การเปลี่ยนช่องจราจรที่ดีนั้น เราควรที่จะมองกระจกมองข้างให้ดี รวมถึงส่งสัญญาณไฟล่วงหน้าเพื่อให้รถคันอื่น ๆ ได้รู้ที่เรากำลังจะทำการเปลี่ยนช่องจราจร เพื่อเป็นการลดโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ แต่บางคนนั้นไม่ได้ทำอย่างที่เรามาบอกอยากเปลี่ยนช่องจราจรก็เปลี่ยนเลยไม่สนใจใคร ไม่ส่งสัญญาณอะไรทั้งนั้น และแก่นั้นยังไม่พอยังมีการเปลี่ยนช่องจราจรไปมาอยู่เรื่อย ๆ อีกด้วย เรียกว่าช่องไหนว่างรีบไปช่องนั้นทันที ซึ่งหากใครที่กำลังมีพฤติกรรมขับขี่รถแบบนี้อยู่ ก็เลิกเถอะครับ เพราะนอกจากจะไม่ปลอดภัยต่อตัวเองแล้วยังเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนร่วมถนนคันอื่น ๆ อีกด้วย เพราะมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุมากนั่นเอง

หากใครที่ใช้รถเป็นประจำก็ควรจะเคยเจอเหตุการณ์อย่างที่เราว่ามานี้ใช้ไหมล่ะครับ ซึ่งไม่ดีเลยทั้งกับตัวเองและผู้อื่นดังนั้นเราที่ใช้รถก็ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมขับขี่รถแบบนี้ และหันมาขับอย่างมีวินัยกันนะครับ เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลาจากการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งหากเราโชคไม่ดีเราอาจจะไม่ได้แค่เสียเวลาแต่อาจจะถึงขั้นเสียชีวิตเลยก็ได้

2.3.2 เจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

คำว่า เจตคติหรือทัศนคติ มาจากภาษาลาตินว่า Antus ซึ่งให้ความหมายไว้คือ เหมาะเจาะ (Fitness) หรือ การปรับแต่ง (Adaptness) และตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งแปลว่า ความรู้สึก ความเห็น (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 2535)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทศนคติ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นคำสมาสระหว่าง คำว่า ทศนะ ซึ่งแปลว่า ความเห็น กับคำว่า คติ ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือ ลักษณะ เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ให้ความหมายว่า ทศนคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิริยาเฉพาะต่อสถานการณ์ภายนอก

ดวงเดือน พันธุ์นาวัน (2529) ให้ความหมายว่า ทศนคติ หมายถึง ความพร้อมในการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใดบุคคลใด ความพร้อมดังกล่าวของบุคคลเห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งนั้น บุคคลนั้น ว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531) กล่าวถึง ทศนคติ ที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลว่า ทศนคติหมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้าง ความพร้อม ที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้น ที่ได้รับมา
2. ความโน้มเอียง ที่จะ มีปฏิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือ ต่อด้าน สิ่งแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด
3. ในด้าน พฤติกรรม หมายถึงการเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนอง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2535, น. 172) ทศนคติเป็นเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่ตอบสนองต่อบุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่าเจตคติทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

อรุณ รักธรรม (2540) ให้ความหมายว่า ทศนคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางใจ ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง ทศนคติจึงเป็นนามธรรมอย่างหนึ่งที่ส่งผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ ก็คือ การแสดงออกทาง ทศนคติของเขา ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมเป็นภูมิหลังของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดทศนคติในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกัน ในลักษณะแตกต่างกัน

สุรางค์ โคว์ตระกูล (2541) ให้ความหมายของทศนคติว่าเป็นอักษมาศัย (Disposition) หรือเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือ สิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (Ideas) ทศนคติอาจเป็น บวก หรือลบ ถ้าบุคคลมี

ทัศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมี พฤติกรรมที่จะเผชิญต่อสิ่งนั้น ถ้ามีทัศนคติ ลบก็จะหลีกเลี่ยง ทัศนคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อ ของบุคคลซึ่งได้สรุปลักษณะของ ทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือ หลีกเลี่ยง ดังนั้นทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ
3. ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือองค์ประกอบ เชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)
4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่ายการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลง จากบวกเป็นลบหรือจากลบเป็น บวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่าการเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรือ อาจเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะ หยุคเล็กลงก็ได้
5. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะเป็นค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ดังนั้นค่านิยม เหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติจะต้อง เปลี่ยนค่านิยม
6. สังคมประภิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติต่อ เด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิด และหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพ ในการพูด การเขียน เด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูงจะมีทัศนคติบวกสูงสุด

2.3.2.1 ลักษณะของทัศนคติ

จิตยา สุวรรณะชญ (2527, น. 79) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของทัศนคติไว้ 4 ประการ คือ

1. เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบจะเกิดขึ้นต่อเหตุการณ์ หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรียกว่าเป็นสภาวะที่พร้อมจะมีพฤติกรรมจริง
2. มีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา คือ มีความมั่นคงถาวรพอสมควร เปลี่ยนแปลงได้ยากแต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. เป็นตัวแปรที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญ หรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. เป็นคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินและเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งหมายความต่อไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมอีกด้วย

2.3.2.2 องค์ประกอบของเจตคติหรือทัศนคติ

สุชา จันท์เอม (2522) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้โดยทั่วไปต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านการรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านการรู้เป็นความเข้าใจ รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เราจะมีทัศนคติต่อว่าดีมีประโยชน์หรือเลวมีโทษและเป็นองค์ประกอบแรกของการมีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ถ้าเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เลยเราจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นไม่ได้ ซึ่งความรู้หรือความเชื่อนี้อาจถูกหรือผิดก็ได้

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งเร้าที่เรามีทัศนคติตามความเชื่อ ประสบการณ์หรืออารมณ์อื่น ๆ ที่มาผลักดันโดยบุคคลไม่รู้ตัว ถ้าบุคคลหนึ่งมีทัศนคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างไรก็แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วยองค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะแสดงออก (Behavioral Component)

3. องค์ประกอบสุดท้ายของทัศนคติเป็นความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่คุณมีทัศนคติอันเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้หรือความคิดและความรู้สึก

2.3.2.3 การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติมิได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลด้วยเหตุนี้ทัศนคติจึงอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงอาจจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของทัศนคติ และประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ (สุชา จันท์เอม, 2522, น. 104)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้กล่าวถึงแหล่งที่ทำให้เกิดทัศนคติที่สำคัญคือ ประสบการณ์เฉพาะอย่าง การติดต่อสื่อสารความหมายกับบุคคลหนึ่ง แบบอย่าง (Models) และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม (Institutional Factor)

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) เป็นการเรียนรู้ทัศนคติจากประสบการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้นทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เช่นถ้ามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อบุคคลหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าบุคคลหนึ่งมีทัศนคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างไรก็แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วยก็จะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น เป็นต้น

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communication from Others) ทัศนคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นจากการได้ติดต่อบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการที่เด็กได้รับในครอบครัว โรงเรียน ฯลฯ

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ทักษคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบคนอื่น ขบวนการเกิดทัศนคติเกิดได้โดย ชั้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลอื่น มีการปฏิบัติอย่างไร ชั้นต่อไปบุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้นในรูปของความเชื่อ ทักษคติซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา ถ้าบุคคลนั้นให้ความเคารพนับถือยกย่องบุคคลที่แสดง ปฏิกริยานั้นอยู่แล้วบุคคลนั้นจะยอมรับความรู้สึก ความเชื่อที่เขาคิดว่าบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้น

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factor) ทักษคติของบุคคล หลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงาน ต่าง ๆ

2.3.2.4 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติ คือ

1) บิดามารดาและการอบรมเลี้ยงดู การประพฤติปฏิบัติตน และลักษณะของ ความเชื่อความคิดต่าง ๆ ของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มอิทธิพลสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการสร้างทัศนคติให้ เกิดขึ้นแก่เด็ก

2) ครูและการอบรมสั่งสอน ครูไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลในด้านการถ่ายทอด ความรู้ให้กับเด็กเท่านั้น ยังมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติหรือความคิดต่าง ๆ ให้เด็กอีกด้วย

3) การศึกษา ระดับการศึกษาของเด็กมีผลต่อทัศนคติ เนื่องจากปัจจุบัน วิทยาการก้าวหน้าไปมาก ทำให้การศึกษาค้นคว้าความรู้ของเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวาง

4) วัฒนธรรมในสังคม สังคมที่ต่างกันย่อมมีศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่แตกต่างกันด้วย

5) ความก้าวหน้าทางวิชาการ และเครื่องมือสื่อสารใหม่ ๆ ความรู้ทางวิชาการที่ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในทุก ๆ แขนงวิชา และความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ทำให้ทัศนคติของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป

จากความหมายของเจตคติหรือทัศนคติที่มีผู้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า “ทัศนคติ” หมายถึง ผลรวมของสภาพแห่งความพร้อมทางด้านจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวกับความคิด ความเข้าใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์อันรวมเป็นภูมิหลังของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ต่าง ๆ รอบข้างใน ลักษณะที่แตกต่างกัน โดยมีทิศทางของความรู้สึก 2 ทิศทาง คือ ชอบหรือเห็นด้วย คือทัศนคติที่ดี และไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยคือทัศนคติที่ไม่ดี

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้จับจีหรือ โดยสารรถจักรยานยนต์ ที่มีต่อการสร้างพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัย ซึ่งอาจจะเกิดการ ตอบสนองทั้งในทางสนับสนุน หรืออาจมีการตอบสนองในเชิงต่อต้านต่อการสวมหมวกนิรภัย

รวมไปถึงทัศนคติต่อกฎหมายหมวกนิรภัย ที่มีผลบังคับใช้ต่อผู้ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ทุกคน

2.3.3 พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

พฤติกรรม (Behavior) คือกริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า (Stimulus) หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อาการแสดงออกต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตได้หรือวัดได้ เช่น การเดิน การพูด การเขียน การคิด การเต้นของหัวใจ เป็นต้น ส่วนสิ่งเร้าที่มากระทบแล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็นสิ่งเร้าภายใน (Internal Stimulus) และสิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus)

มานิต ธีระตันติกานต์ (2531) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ การปฏิบัติตัว กริยาอาการ ความคิด ความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม

เต็มศักดิ์ ทวณิช (2548) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ การแสดงการกระทำตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น

Benjamin (1959) อธิบายแนวคิดของพฤติกรรมมนุษย์ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความรู้ / ความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง ความรู้ ความคิดของบุคคล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้วิจารณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการรู้ระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญามากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งขั้นของความสามารถ มีดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge)

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension)

1.3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis)

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis)

1.6 การประเมินผล (Evaluation)

2. ความรู้สึก (Affective Domain) หมายถึง ทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบาย เพราะเกิดภายในจิตใจของคน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้สึกภายในของบุคคลนั้นยากต่อการที่จะวัดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอกแบ่งได้ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending)

2.2 การตอบสนอง (Responding)

2.3 การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม (Valuing)

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization)

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex)

3. การปฏิบัติตัว (Psychomotor Domain) หมายถึง การกระทำของมนุษย์ที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้าคือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมนี้เป็นขั้นสุดท้ายที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ ทางด้านความรู้ / ความคิดและความรู้สึกละเอียดเป็นส่วนประกอบ พฤติกรรมด้านนี้ เมื่อแสดงออกมาจะสามารถประเมินผลได้ง่าย

Gochman (1972) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ คุณสมบัติหรือลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ค่านิยม การรับรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น บุคลิกภาพ อารมณ์ ลักษณะอุปนิสัย การแสดงออก

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า “พฤติกรรม” หมายถึง ปฏิบัติหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิตที่แสดงออกมาภายนอกทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถมองเห็นสังเกตหรือวัดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามการเรียนรู้ และพัฒนาการของคน รูปแบบการเปลี่ยนแปลงแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงเพราะถูกบังคับ เช่น สังคมใช้กฎหมายบังคับเพื่อมิให้กระทำผิด เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงเพราะการเอาแบบอย่าง โดยถือเอาตัวบุคคลเป็นแบบอย่าง เช่น การเลียนแบบ บิดามารดา ครู อาจารย์ เป็นต้น

3. การเปลี่ยนแปลงเพราะว่ายอมรับเป็นสิ่งดี ตรงกับค่านิยมและความคิดเห็นของตัวเองยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพราะพบว่าสามารถแก้ปัญหาตัวเองได้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์อาจสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้การกระทำหรือการแสดงออกนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของทัศนคติและความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้นพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย จึงหมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกในการสวมหมวกนิรภัยและมีพื้นฐานมาจากทัศนคติของผู้ขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์

2.4 พระราชบัญญัติจราจรทางบก

พระราชบัญญัติจราจรทางบกเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการใช้รถใช้ถนนให้ถูกต้องระเบียบเรียบร้อยของสังคม ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะ“รถจักรยานยนต์” พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวกับเรื่องการวิจัยเท่านั้น

(17) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(32) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจ้าง ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(33) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟไฟฟ้า มีอแขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี หรือไถ่ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(34) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี หรือไถ่ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(37) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(38) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(39) “อาสาจราจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจรและได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 121 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งคร่อมบนยานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสารได้ คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และนั่งบนยานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา 122 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้าหรือสิ่งอื่น โภกศีระชะตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวงพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ให้แก้ไขคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ได้เพิ่มสูงขึ้นด้วยสมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นเป็นความผิดที่ไม่อาจกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกของรถทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2551

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น

2.5.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หน้า 7 เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง ราชกิจจานุเบกษา 23 กรกฎาคม 2558 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ โดยที่ขณะนี้ได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าประชาชนทั่วไปต่างได้รับความเดือดร้อนรำคาญและได้รับอันตรายในการสัญจรไปมาจากกรณีที่มีการรวมตัวกันเพื่อแข่งขันรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันภัยสังคม อีกทั้งเพื่อระงับยับยั้งและแก้ไขปัญหาการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม เพื่อก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น นอกจากนี้เพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบให้แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองผู้ที่เกี่ยวข้อง และสังคมในทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงความปลอดภัย การให้ความคุ้มครองกับชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน รวมตลอดทั้งเป็นการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ที่เข้าไปในสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ และแก้ไขปัญหาการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพัก ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา และลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งถือว่าเป็น การดำเนินการเพื่อปฏิรูปและจัดระเบียบในสังคม รวมทั้งเพื่อระงับและป้องกันการกระทำอันเป็นผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามมิให้ผู้ใดรวมกลุ่มหรือมั่วสุมหรือจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมในลักษณะ หรือ โดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งขันรถในทางอันเป็นความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย ว่าด้วยจราจรทางบก ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ว่าด้วยจราจรทางบกหรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การแข่งขันรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง มีอำนาจเข้าระงับยับยั้ง หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน มิให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร อำนาจเช่นนี้ให้รวมถึงการนำรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ที่สงสัยว่าจะใช้ในการแข่งขันรถในทางมาเก็บรักษาไว้เป็นการชั่วคราว เพื่อการป้องกันหรือรักษาไว้ เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ จนกว่าลักษณะหรือพฤติการณ์ดังกล่าวจะสิ้นสุดลง ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับผู้ซึ่งอยู่ใน

บริเวณเดียวกับการรวมกลุ่ม หรือมีผู้ตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การแข่งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ในทาง การเก็บรักษาและการขอกู้รถยนต์และรถจักรยานยนต์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ข้อ 2 บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก ตลอดจนต้องไม่สนับสนุนหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กและเยาวชนในปกครองเกิดการรวมกลุ่มหรือมีผู้ตามเพื่อการแข่งขันแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดำเนินการติดตาม สอดส่องให้มี การดำเนินการอย่างเคร่งครัด ในกรณี ที่พบเด็กและเยาวชนรวมกลุ่มหรือมีผู้ตามข้อ 1 ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบ ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี และให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่จะแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็กและเยาวชนดังกล่าวเพื่อให้คำแนะนำ ตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็ก และเยาวชนกระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่จะเรียกเงินประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้รับเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก

ข้อ 3 ผู้ผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หากกระทำการนั้นในลักษณะที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการเตรียม ยุยง ส่งเสริม สนับสนุน ชักชวน จัดให้มี จัดหา เป็นธุระ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแข่งขันแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำให้ในลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการพาณิชย์กิจ โรงงาน หรืออาคารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ในการประกอบกิจการดังกล่าว สั่งปิดการดำเนินการหรือ

เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที ในกรณีที่มีการสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการนั้น ให้คำสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นที่สุด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีอำนาจทำการตรวจสอบกิจการพาณิชย์กิจการตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและอาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี มิให้มีการกระทำผิดตามวรรคสอง และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานสาธารณสุขดังกล่าวด้วย

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

ข้อ 4 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ยินยอมหรือปล่อยให้บุคคลอื่นที่มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ
- (2) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) เปิดทำการเกินกว่าเวลาที่กฎหมายบัญญัติ
- (4) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่าที่กำหนดเวลาตามที่มีกฎหมายบัญญัติ
- (5) ยินยอมหรือปล่อยให้บุคคลอื่นมีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไป

ในสถานที่ของตน

ในกรณีที่สถานบริการหรือสถานประกอบการใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดและห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีกเป็นเวลาห้าปี และหากอยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาต ก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และมีให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลาห้าปี

ภายใต้บังคับตามข้อ 6 กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิกถอน ใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการ ในสถานที่ดังกล่าวอีก

ในการสั่งเพิกถอน หรือสั่งปิดตามวรรคสอง หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิต เพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย แต่ถ้าเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่

ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา และห้ามมิให้ออก ใบอนุญาตขายสุราให้อีก

คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดหรือมิให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นที่สุด ในกรณี que เจ้าหน้าทีของรัฐปล่อยปละละเลยให้มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการหรือใบอนุญาตขายสุราที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสถานบริการหรือข้อกำหนด การออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของ เจ้าหน้าทีของรัฐ ผู้นั้นดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

กรณีทีหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามวรรคหก ให้นำมาตราการที่กำหนดไว้ในคำสั่งคณะกรรมการกฤษฎีกาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 เรื่อง มาตราการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 มาใช้บังคับ

ข้อ 5 ในกรณีทีสถานบริการหรือสถานประกอบการใดทีเปิดให้บริการในลักษณะทีคล้ายกับสถานบริการ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเสียงแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงสถานบริการหรือสถานประกอบการดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานทีดังกล่าวดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญทางเสียงนั้นให้แล้วเสร็จภายในเวลาสามสิบวัน และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้หยุดการใช้เสียงทีก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนั้น ในกรณีทีครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานทีดังกล่าว ยังไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้นำความในวรรคสองของข้อ 4 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ 6 ห้ามมิให้มีสถานทีขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หากพบว่ามีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายทีเกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเด็ดขาดและเคร่งครัด รวมทั้งให้มีอำนาจในการสั่งปิดสถานทีดังกล่าวทันที ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษา ความสงบเรียบร้อยมีอำนาจหน้าทีเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคสองด้วย ในกรณีทีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการใดทีเปิดให้บริการในลักษณะทีคล้ายกับ สถานประกอบการซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานทีดังกล่าวด้วย ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายทีเกี่ยวข้องสั่ง

เพิกถอน ใบอนุญาตหรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการ ในสถานที่ดังกล่าวอีก ข้อ 7 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันไม่ให้ เกิดการกระทำผิด ในกรณีที่มีปรากฏว่ามีการเพิกเฉยหรือละเลยไม่กระทำการหรือดเว้นกระทำการ ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ดำเนินการทางแพ่งทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำมาตรการที่กำหนดไว้ในคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 เรื่อง มาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 มาใช้บังคับ

ข้อ 8 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางปกครอง หรือกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการหรือดำเนินคดีกับความผิดที่เกี่ยวกับการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติความผิดไว้หรือตามคำสั่งนี้

ข้อ 9 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กวดขันและเร่งรัดจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการจัดระเบียบ และลดปัญหาสังคมโดยเร่งด่วน

ข้อ 10 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

2.5.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาตามคำสั่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร. มีบันทึกข้อความด่วนที่สุด เลขที่ 0007.34/4011 วันที่ 24 ต.ค. ไปยัง ผบ.ชน. บช.ภ. 1-9 บช.ก. ผบก.สท. และโฆษกตำรวจ เรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงก่อนการแข่งขัน อาทิ ให้จัดเจ้าหน้าที่สืบสวนหาข่าวหัวหน้ากลุ่มแข่งรถ ร้านค้ารับตัดแปลงสภาพรถ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เยาวชนให้ตระหนักถึงโทษภัยของการแข่งรถ กรมทางหลวง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับสภาพถนนให้มีสภาพไม่เหมาะสมกับการแข่งขัน

2. ช่วงแข่งขัน อาทิ การใช้อุปกรณ์เพื่อลดความเร็วรถ ลดความรุนแรงการจับกุม ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของทุกฝ่าย ต้องมีการบันทึกภาพนิ่ง เคลื่อนไหวในทุกขั้นตอนเพื่อเป็น

หลักฐานดำเนินคดีทั้งผู้ซื้อ ผู้ซื้อม้า ผู้จัด สนับสนุน ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมและหมายจับ ผู้กระทำผิดทุกรายและส่งฟ้องศาลทุกคดี

3. รับช่วงหลังการแข่งขัน ให้มีการสืบสวนขยายผลดำเนินคดีกับร้านรับซ่อม คัดแปลงสภาพรถ จัดทำประวัติบุคคลและยานพาหนะ เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กวดขันต่อไป ทั้งนี้บุคคลที่ถูกดำเนินคดีมี 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

3.1 ผู้ขับขี่ มีความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ห้ามผู้ใดขับ จี๊ปรถในลักษณะกีดขวางการจราจร ขับรถประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือ ทรัพย์สิน มีโทษปรับตั้งแต่ 400-1,000 บาท มาตรา 43 (8) ขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย หรือ ความเดือดร้อนของผู้อื่น จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท มาตรา 137 ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท

3.2 ผู้จัด หรือสนับสนุน มีความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 134 จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.3 บิดามารดา มีความผิดตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับไม่เกิน 30,000 หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4 ผู้จำหน่ายอุปกรณ์แต่งรถ มีความผิดตาม พ.ร.บ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มาตรา 36 จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 5,000 - 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

2.5.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาโครงการณรงค์ เลิกชิง เลิกซ่า

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สสส. บทความเรื่อง ปัญหาเด็กแว้น ที่ไร้ ทางออก วันที่พ่อแม่มีความสุขหลังจากซื้อรถมอเตอร์ไซค์ให้ลูกตามคำขอ คล้อยหลังไม่นานก็รู้สึก ผิด หลังจากลูกขี่มอเตอร์ไซค์ จนเสียชีวิต บทเรียนราคาแพงที่แลกมาด้วยชีวิตก็หาटनाตาต้อง เสียใจเพราะมารู้ทีหลังว่า ลูกเป็น “เด็กแว้น” แต่ยังมีเด็กรุ่นใหม่เข้ามาวงการนี้ไม่หยุดหย่อน ต่อแถวเพื่อก้าวไปสู่การเป็น “ตัวจี” ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักบิดสนามเถื่อน ดูเหมือนปัญหา “เด็กแว้น” กับสังคมไทยเรื้อรังมานานและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่สังคมตีตราสิงห์นักบิด เหล่านี้ ไม่ต่างจากขยะสังคม ความจริงเด็กพวกนี้ชีวิตอาจกำลังติดหล่ม รอคอยให้ผู้ใหญ่นุ่ดเขาขึ้นไปสู่สิ่งที่ดีกว่า หากย้อนกลับไปมีความพยายามของหลายหน่วยงานยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ แต่ไม่นานก็หายไป เด็กแว้น หรือแซป นั้น มีผู้สันนิษฐานว่ามาจาก “แซปคุง” (Zabbkung) ซึ่งเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาในโอกาสครบรอบ 7 ปีของสตูดิโอเขียนการ์ตูน มอนสเตอร์คลับ (สตูดิโอ ของคนไทย ผู้วาดการ์ตูนเรื่อง Joe the Sea-cret Agent) ส่วนคำว่าแว้นนั้น มาจากเสียงท้อไอเสีย ที่คัดแปลงให้เสียงดังขึ้น รวมไปถึงเสียงดังที่เกิดจากการบิดหนึ่ด้าว แต่ก่อนสมัยเครื่องยนต์

2 จังหวะ เมื่อปิดก็จะเกิดเสียงดัง “แวน ๆ ๆ ๆ” ในอดีตระหว่างคำสองคำนี้จะใช้แตกต่างกัน “เด็กแซป” นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะวงการมอเตอร์ไซค์ แต่จะเหมารวมถึงกลุ่มเด็กที่ชอบทำตัวให้โดดเด่นสะดุดตาชาวบ้านด้วยวิธีการผิด ๆ เพื่อให้เป็นที่สนใจ เช่น การชกต่อยในงานฟริคอนเสิร์ต ใส่เสื้อผ้าสีส้นบาดตา ไม่เรียนหนังสือ มั่วสุมอยู่แถวโต๊ะสนุกเกอร์ แต่ที่พวกเด็กแซป ชื่นชอบมากเป็นพิเศษ คือ การดัดแปลงรถมอเตอร์ไซค์ และรวมตัวกันเป็นแก๊ง และในที่สุดก็ได้พัฒนาလာมาเป็น “เด็กแวน” เด็กแวนมักจะใส่กางเกงขาเดฟ ฟิตมาก ๆ รัคเป้าหรือกางเกงยีนกระบอกปลายลากพื้น พร้อมเสื้อสีดำตัวเล็ก หรือเสื้อที่มีสกรีนลายชื่อนักร้องวงต่าง ๆ บางรายอาจจะแสดงความมั่นใจขึ้นมาอีกระดับหนึ่งด้วยการใส่เสื้อลายตัดอ้อยและกางเกงขาสั้น ส่วนใหญ่จะใส่รองเท้าแตะแบบนิ้วคีบรุ่น ตราช้างดาว พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์ ผอ.สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กล่าวว่า “วัยรุ่นที่เสพติดความสนุกสนานในลักษณะชอบความป่วนอันเนื่องมาจากปัญหาพัฒนาการโดยตรง เช่น ล้มเหลวเรื่องการเรียน ความล้มเหลวนี้ทำให้พวกเขาไปแสวงหาความสนใจหรือการได้รับการยอมรับนอกห้องเรียน” จิตแพทย์ระบุว่าพฤติกรรมของเด็กแวนถือเป็นพฤติกรรมการเสพติดชนิดหนึ่ง ซึ่งเวลาเด็กเสพติดตื่นเต้นบ่อย ๆ ก็จะติด เช่นเดียวกับ การติดเกมหรือติดการพนัน การกระทำต่าง ๆ ของเด็กแวน สร้างความเดือดร้อนทางเสียงให้กับชาวบ้าน กลับกลายเป็นแก๊งอันธพาล ยิ่งกัน ยกพวกตีกันปาหิน ฯลฯ เริ่มมีเรื่องของการพนัน ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ อุบัติเหตุ ไปจนถึงการก่ออาชญากรรม บางแก๊งมีเป็นร้อยคนมีขาใหญ่คุ่ม ตั้งแก๊งแข่งรถบนถนนสายใหญ่ ในกลุ่มมีสมาชิกตั้งแต่ไม่ถึง 10 ขวบ และยังไม่ได้อ่านหนังสือ ก็มาขอเข้ากลุ่ม และบางกลุ่มใช้แรงจูงใจให้ถอดรถมอเตอร์ไซค์ได้เพียงใช้เงิน 199 บาท ส่วนใหญ่ที่เด็กแวน ได้นิยมพวกรถ ที่เป็นรถออโตเมติก เช่น ฟีนโน่ หลังจากนั้นเด็กก็จะขอเงินพ่อแม่มาแต่งรถ ตั้งแต่หลักพันถึงหลักหมื่น เพื่อให้ได้รถแข่งชนะคนอื่น แข่งขันกันบนถนนหลวงเส้นยาว ๆ ทุกคืนวันศุกร์และเสาร์ ซึ่งบางกลุ่มยังใช้เป็นเครือข่ายส่งยาเสพติด หรือถูกหาประโยชน์จากหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งปัญหาทั้งหมดยังหาวิธีการแก้ไขที่ตรงจุดไม่ได้ ปัญหาของเด็กแวน แก๊งวัยรุ่นกวนเมือง เริ่มจะสร้างปัญหาให้กับสังคมได้ประมาณสัก 6 - 7 ปี ทว่าในช่วง 2 - 3 ปี นี้เริ่มจะหนักข้อเรื่อย ๆ จากการที่ชอบความเร็วแล้วนำรถมาแข่ง สร้างความเดือดร้อนทางเสียงให้กับชาวบ้าน ต่อมาก็เริ่มมีเรื่องของการพนัน ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ อุบัติเหตุ ไปจนถึงการก่ออาชญากรรมปัญหา เด็กแวน สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดีไม่ดีไม่ได้ สำหรับตัววัยรุ่นเองกลับ ไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่สร้างขึ้น โดยที่ยังมีความเชื่อในสิ่งที่ไร้สาระ อาทิ มอเตอร์ไซค์ ความเร็ว พวกพ้อง ศักดิ์ศรีบนท้องถนนที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมาย ว่าตัวบดทลงโทษอ่อนเกินไป สัปดาห์ที่ผ่านมาเราเลยได้เห็นแก๊งชิง หายซ่า เพราะโดนคุมขังจริง ๆ ไม่ใช่เสียค่าปรับ

แล้วปล่อยให้กลับบ้านอย่างที่แล้ว ๆ มา ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง กระนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ไปไล่กว้านจับเด็กแว้น มาขังทุกคืน ก็ไม่ใช่ทางแก้ปัญหาที่ถูกจุดนัก ก่อนหน้านี้เคยมีนโยบายที่ว่ากันว่าจะนำมาปิดศูนย์ใหม่ คือการสร้างสนามแข่งรถกฎหมายให้แก๊งค์มอเตอร์ไซด์ เข้าทำนองว่าต่อต้านไม่ได้ก็เข้าร่วมซะเลย ซึ่งก็มีหลายฝ่ายที่คัดค้าน เนื่องจากรู้ว่าเป็นการสนับสนุนในทางที่ไม่สร้างสรรค์ เปลืองงบประมาณ และเป็นการให้ความสำคัญกับเด็กแว้นมากเกินไป กระแสตอบรับจากกลุ่มเด็กแว้น ก็ไม่ค่อยดีเท่าไร พวกเขาไม่ชอบแข่งกันตอนกลางวันเพราะอากาศร้อน รวมทั้งสนามรถกฎหมาย ก็ไม่มีอิสระและมากไปด้วยกฎเกณฑ์ ที่ต้องใส่หมวกกันน็อก ห้ามมีคนซ้อนท้าย ๆ เด็กแว้น จึงยังคงเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะฆ่ากัน ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน สาเหตุที่ทำให้เป็นเด็กแว้น ครอบครัวมีปัญหาวัยรุ่นจึงต้องหาที่ระบายอย่างผิดวิธีเพื่อนชกชวน ทำตามเพื่อน และตามกระแสนิยมพ่อแม่ตามใจเกินจึงทำให้ลูกทำตามใจตนเองมากเกินไป มองว่าการกระทำของเด็กแว้น นั้นมีความเท่ (เห็นกงจักรเป็นดอกบัว) ชอบก่อความวุ่นวาย เรียกร้องความสนใจชอบความเสี่ยง ทำทาทายกฎหมาย ทำทาทายกฎของสังคม

2.5.4 ผลที่ตามมาจากการกระทำของเด็กแว้น

2.5.4.1 ผลกระทบต่อตัวเอง ทำให้ตัวเองบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ทำให้เสียอนาคต เสียการเรียน ทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สินเงินทอง ที่หมดไปกับเรื่องไร้สาระ คนในสังคมมองในทางไม่ดี เกร และเกิดปัญหาทับลมเข้าตัว

2.5.4.2 ผลกระทบต่อครอบครัว ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ทำให้พ่อแม่เกิดความวิตกกังวลเมื่อลูกออกไปแว้น ครอบครัวมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากลูกขอเงินไปแต่งรถ ครอบครัวเกิดความสูญเสียลูกชาย, ลูกสาว เนื่องจากอุบัติเหตุแล้วเสียชีวิต และเสียค่าใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาล เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วไม่เสียชีวิต

2.5.4.3 ผลกระทบต่อบุคคลทั่วไป เกิดความรำคาญจากเสียงที่เกิดจากเครื่องยนต์ที่ดัดแปลงไปจากเดิม สร้างความลำบากใจให้กับผู้สัญจรไปมาบนท้องถนน หากเกิดอุบัติเหตุ อาจทำให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตไปด้วย และสร้างความหนักใจให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความสงบของบ้านเมือง

2.5.4.4 ผลกระทบต่อสังคม ทำให้ภาพพจน์ของสังคม หรือชุมชนนั้น ๆ เสื่อมเสียชื่อเสียง เกิดปัญหาอีกหนึ่งปัญหา ที่สังคมต้องเข้ามาแก้ไข ทำให้เกิดความวุ่นวาย ทำให้ภาครัฐเข้ามาจัดการเรื่องนี้ แทนที่จะเอาความคิดไปทำอย่างอื่น และสังคมเกิดความแตกแยก

2.5.4.5 ผลกระทบต่อประเทศ ทำให้ชาวต่างชาติหรือต่างเมืองไม่กล้าที่จะเข้าไปใกล้สถานที่นั้น ๆ ทำให้ประเทศชาติเสื่อมโทรมเนื่องจากเยาวชนรุ่นใหม่ ๆ หลงทางผิด และเกิดปัญหาของประเทศอีกปัญหาหนึ่ง ปัญหาด้านอุบัติเหตุ

เด็กแว้น ส่วนใหญ่จะใช้ถนนสายหลักของแต่ละจังหวัดเป็นจุดศูนย์รวมจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับตนเองและผู้ใช้นถนน ที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยเพราะว่าเด็กแว้นส่วนใหญ่ยังขาดสติขาดการยั้งคิดและเมาสุรา สถิติข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่จัดทำโดยศูนย์เรนทรกระทรวงสาธารณสุข พบว่าในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยเรียนต้องจบชีวิตไปกว่า 20,000 คนจากความกึกก่นองออกซึ่งรถยามค่ำคืน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้ที่ประสบอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้มีกลุ่มที่ชื่นชอบแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนหรือที่เรียกกันว่า แก๊งเด็กแว้น รวมอยู่ด้วย บ่อยครั้งที่เด็กแว้นแข่งรถแล้วประสบอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากการที่รถมอเตอร์ไซค์เกี่ยวกัน เนื่องจาก "ผู้ขี่" นิยมใช้เทคนิคการขี่แบบ "ลมดูด" เพราะเชื่อว่า การขี่รถเข้าไปด้านหลังคู่แข่งหรือรถที่อยู่บนท้องถนน รถที่ตนขี่อยู่จะไม่ไถลล้มทำให้ลดแรงเสียดทาน เมื่อขี่เข้าไปใกล้มากที่สุดแล้วก็หักรถขึ้นแข่งคันหน้า เชื่อว่าจะมีแรงลมช่วยส่งให้รถแรงขึ้นเบียดแซงคู่แข่ง บางคัน โชคร้ายก็เกี่ยวกันล้มหรือมองไม่เห็นรถฝั่งตรงข้ามพอขึ้นแข่งจึงถูกชนประสาธนา บางครั้งรถคันหน้าไม่ยอมให้ขี่ "ลมดูด" ก็ขี่รถแวงไปมาเพื่อหนี แต่รถดันมาเสียหลักล้ม สิ่งที่มีนัยมากที่สุดของเด็กแว้น คือ การขี่รถหนีตำรวจตื่นเต้นกว่าขี่แข่งกันเอง เพราะต้องลุ้นว่าจะรอดหรือไม่ แต่ส่วนใหญ่จะเกิดอุบัติเหตุรถเกี่ยวกัน เสี่ยงต่อการเสียชีวิตเนื่องจากเมื่อรถล้มมีรถอีกหลายคันวิ่งตามมาพร้อมทับเราทุกเมื่อ การแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีการตั้งด่านของตำรวจช่วยได้แต่ไม่ถาวรเพราะเมื่อใดที่ตำรวจเลิกตั้งด่านเด็กแว้นก็จะมารวมตัวแข่งรถหรือกวนเมืองกันอีก ทำให้ปัญหานี้ยากต่อการแก้ไข ปัญหาด้านอาชญากรรม

เด็กแว้นสร้างปัญหาที่ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีการรวมกลุ่มกันเพื่อไปทะเลาะวิวาทกับอีกกลุ่มทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ บางรายถึงกับเสียชีวิตจากการวิวาท นอกเหนือจากการตั้งกลุ่มซึ่งรถมอเตอร์ไซค์ในเวลากลางคืนแล้ว ยังใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการพบปะซื้อขายแลกเปลี่ยนอาวุธ มีด ปืน ยาเสพติด และการค้าประเวณีของสาวสก็อย พวกเขาจะใช้เว็บไซต์สังคมเครือข่ายออนไลน์ เช่น ไฮไฟว์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ติดต่อกัน และใช้ร้านเกม ร้านซ่อมรถหรือร้านเหล้าเป็นสถานที่นัดหมายเพื่อหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากข้อมูลเรื่อย ๆ แม้ว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้มงวดกวาดขันแต่จำนวนตัวเลขการกระทำผิดของกลุ่ม เด็กแว้นก็ยังมีตัวเลขสูงขึ้น มีหน้าซ้ำช่วงอายุก็น้อยลงเรื่อย ๆ ด้วย รวมถึงหน่วยงานรัฐที่ใช้หลักการทางจิตวิทยา เช่น จับเด็กเข้าวัดฝึกสมาธิ แต่พอปล่อยตัวเด็กก็จะกลับไปเด็กก็ประพฤติตนเช่นเดิม เนื่องจากทางหน่วยงานรัฐไม่ได้แก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ปัญหาทะเลาะวิวาท

ปัญหาทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่นในสังคมไทยเริ่มรุนแรงขึ้นทุกวันซึ่งบ้างก็มีทั้งที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และไม่เป็นข่าว ซึ่งในแต่ละครั้งก็จะมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือบาดเจ็บกันทั้งสองฝ่ายทำให้สร้างความเดือดร้อนกับตัวผู้ก่อเหตุเองและผู้ปกครองของกลุ่มเด็กวัยรุ่นซึ่งที่ผ่านมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็ได้มีการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอดเพื่อลดและป้องกันทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น ปัญหานี้ได้สร้างความเสียหายทั้งกับตัวเองและครอบครัวอีก ด้วย ปัจจุบันนี้ เด็กแว้น มีการประกาศสงครามกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยมีการเขียนคำทำทนาย รวมถึงใช้ถ้อยคำขู่วัยรุ่นแรงว่าจะ“เด็ดหัว”แก๊งค์คูริ สาเหตุการเกิดทะเลาะวิวาทของกลุ่มเด็กวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยหลากหลายดังนี้ คือ

1. เกิดจากการถูกทำร้ายร่างกายมาก่อน
2. เกิดจากความต้องการ ไอ้อวดให้แก๊งอื่นเห็น
3. เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ ใจร้อน ขาดสติ มีความแค้นส่วนตัวกับคูริ และไม่ชอบหน้ากัน
4. ความคึกคะนองตามธรรมชาติของวัยรุ่น และการถูกขู่ขู่ ตลอดจนวันรุ่นมีภูมิ

ด้านทานต่อการขู่ขู่ต่ำ

2.5.5 แนวทางแก้ไขปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5.5.1 ขอให้ผู้ใหญ่ทางบ้าน ทางโรงเรียนและทางสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีให้เยาวชนเห็น คือ เป็นคนกล้าแสดงออกที่เหมาะสม กับกาลเทศะ

2.5.5.2 สร้างทางเลือกในกิจกรรมที่น่าสนใจแก่เยาวชน จัดกิจกรรมระหว่างสถาบันการศึกษา เช่น การพัฒนาวัด ทำบุญร่วมกัน จัดการเรียนรู้ให้เยาวชนเห็นผลกระทบที่เป็นรูปธรรม

2.5.5.3 เชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและบทลงโทษแก่เยาวชนที่กระทำความผิด

2.5.5.4 หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาขึ้นเสมอ

2.5.5.5 นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทต้องถูกลงโทษด้วยกฎหมายที่เด็ดขาด เชื่อว่าน่าจะมีผลให้นักศึกษาหวาดเกรงโทษ และก่อเหตุน้อยลง ปัญหาด้านยาเสพติด

เด็กแว้นไม่มีงานทำแต่จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อมากิน เที่ยวและแต่งรถให้รถนั้น มีความเร็วสูงเหนือคนอื่นเด็กแว้นจึงต้องหางานทำ เด็กอายุ 15 - 19 ปี ยังไม่มีความรู้ที่จะหางานทำ จึงมาเป็นเด็กส่งยา ซึ่งงานนี้จะถูกชักจูงจากเพื่อนในกลุ่มนั้น ๆ โดยมีการโน้มน้าวจากคำพูดของเพื่อนว่างานว่า “ง่ายแค่ขับรถส่งของก็ได้เงินมาใช้” เด็กแว้นจึงเริ่มมาทำงานที่เกี่ยวข้อง

กับยาเสพติด ช่วงแรกอาจเป็นแค่เด็กส่งยาอย่างเดียว แต่ต่อมาก็กลับกลายเป็นผู้เสพยาเอง เมื่อเป็นผู้เสพยา ความต้องการใช้เงินจึงมากขึ้นเรื่อย ๆ และทำให้อายุเฉลี่ยของผู้ติดยาเสพติดลดลงเรื่อย ๆ

2.5.6 เหตุที่เด็กแว้นติดยาเสพติด

2.5.6.1 วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความ “อยากรลอง” ความเป็นวัยรุ่นของเขาทำให้เขาอยากลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการ “ตามเพื่อน” ความจริงแล้วเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นไม่ว่าจะในยุคใดสมัยใด ที่จะสนใจเพื่อน อยากจะลอง อยากจะเป็นอย่างคนนั้นคนนี้ หรืออยากจะทำอย่างเพื่อนทำ จนกระทั่งกลายมาเป็นแฟน

2.5.6.2 สภาพแวดล้อม ก็มีผลทำให้มีปัญหายาเสพติดขึ้น เดิมทียาเสพติดเป็นสิ่งที่จะมีในสถานที่หรือแหล่งที่มีลักษณะจำเพาะในการระบาดของยาเสพติดเท่านั้น แต่ปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดมาถึงในโรงเรียน แล้วเด็ก ๆ สามารถหายาเสพติดได้ในโรงเรียน

2.5.6.3 ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ อันนี้เป็นเรื่องตามวัยของเขาด้วยความที่เขาอยากเป็นตัวของเขาเองทำให้เด็กบางทีรู้สึกไม่อยากเชื่อฟังสิ่งที่ผู้ใหญ่พูด บางทีก็แสดงความก้าวร้าวออกมา ถ้าคุณพ่อคุณแม่หรือคุณครูไม่เข้าใจ ก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบที่รุนแรงกับเด็ก เด็กก็จะยิ่งต่อต้านมากขึ้น อะไรที่เราารู้สึกว่าไม่ดี อะไรที่เราห้ามเขา อะไรที่เราบอกอย่าทำ เด็กก็จะยิ่งอยากทำ เหมือนจะประชดผู้ใหญ่ไปทางหนึ่ง

2.5.6.4 ปัญหาในเรื่องของภาวะทางอารมณ์ เด็ก ๆ หลายคนไม่มีความสุข เขารู้สึกเศร้าใจ รู้สึกทุกข์ใจ มีปัญหาต่าง ๆ รอบตัวโดยเฉพาะเรื่องในครอบครัว ความไม่ลงรอยกันในครอบครัว ความขัดแย้งกันของคุณพ่อคุณแม่ จึงทำให้เขาจมอยู่กับยาเสพติด

2.5.7 การป้องกัน

2.5.7.1 ความใกล้ชิดในครอบครัว คือ ภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดในเรื่องปัญหายาเสพติด ความเอาใจใส่กับลูกไม่ได้เริ่มที่วัยรุ่น จริง ๆ แล้ว เราเอาใจใส่รักใคร่กับเขามาโดยตลอด ความผูกพันอย่างนี้ ทำให้เด็กรับรู้และเข้าใจตระหนักดีว่า การหันเข้าไปหายาเสพติดทำให้ครอบครัวของเขาเกิดปัญหาขึ้น

2.5.7.2 การพูดคุยกับเด็กวัยรุ่นก็เป็นเรื่องจำเป็น การใช้วิธีพูดคุยกันในการทำงานของการไปถ่มถึงเรื่องราวทั่ว ๆ ไป เปิดโอกาสให้เขาปรึกษาหารือ พร้อมทั้งจะรับฟังเขา จะทำให้ความรู้สึกต่อต้านของเด็กลดลง เมื่อเขาเห็นว่าเราวางใจเขา ก็จะยินดีให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาว่าเวลานี้เขาคิดอย่างไร เขารู้สึกอย่างไร คุณพ่อคุณแม่อาจลองถามไถ่ต่อไปว่า มีบ้างไหม เขาบังเอิญเข้าไปใกล้ชิดกับปัญหาเรื่องยาเสพติด เขาคิดว่าเขาจะป้องกันตัวเองอย่างไร ถ้าผู้ปกครองพูดคุยกับลูกอย่างนี้ก็จะได้แนวคิดที่จริง ๆ แล้วเด็กมีความพร้อมในเรื่องการดูแลตัวเองจากยาเสพติดใหม่

2.5.7.3 การสังเกตพฤติกรรม โดยเมื่อเริ่มมีปัญหาแล้วเรารับเข้าไปแก้ปัญหาโดยเร็ว ก็ย่อมจะดีกว่าปล่อยให้เขาติดยาเสพติดจนเรื้อรังจนแก้ไขได้ยาก

2.5.7.4 กลุ่มเพื่อนของเด็กก็เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าผู้ปกครองยอมรับเพื่อนของลูก ก็สามารถติดตามได้ว่าเขาไปทำอะไรกันที่ไหนบ้าง แต่ถ้าเราปฏิเสธ ไม่ยอมรับเพื่อน ลูกก็จะเริ่มไม่บอกกับเรา อย่างตรงไปตรงมา อาจยังแอบคบหาสมาคมกัน โดยที่เราไม่รู้ ซึ่งข้อนี้จะเป็นอันตรายมากกว่า เพราะเราไม่มีทางทราบว่าเขาไปทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรบ้าง แต่ถ้าคุณพ่อคุณแม่เปิดใจรับให้เพื่อน ของลูกเข้ามาในบ้าน เข้ามาพูดคุยกัน ทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันที่บ้าน ซึ่งคุณแล้วอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เช่น เขาอาจจะอยากขอมาเล่นดนตรีด้วยกันที่บ้าน คุณพ่อคุณแม่ก็ควรอนุญาตหรือยอมให้เขาทำอะไรบางอย่างร่วมกันบ้าง คุณจะได้เห็นลูกกับเพื่อนในสายตาอยู่เกือบตลอดเวลา ปัญหา ด้านเพศสัมพันธ์

ตั้งแต่เข้ามาอยู่ในแวดวงเด็กซิ่ง เด็กจิ้ง เริ่มซึมซับวัฒนธรรมในกลุ่มอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเซ็กส์ ยาเสพติด และการพนันแข่งรถ โดยมีเด็กสาวเป็นเดิมพัน เรื่องที่คนภายนอกมองเป็นเรื่องใหญ่ แต่ในกลุ่มเด็กซิ่งแล้วถือเป็นเรื่องธรรมดา ใครที่กล้าเอาตัวเป็นเดิมพันจะได้รับการยอมรับคนในกลุ่มชนิดว่า “เจ๋ง” ที่สุดของแก๊งเลยทีเดียวนะ การเปลี่ยนคู่นอนหรือ แลกคู่นอนในกลุ่มเด็กแว้นถือเป็นเรื่องธรรมดา มาก โดยเฉพาะตอนเมา ยา เงินที่พ่อแม่ให้ไม่พอใช้ ไหนจะเที่ยว ไหนจะแต่งรถ สุดท้ายทนแรงกระชอนกระชอกจากแฟนไม่ไหวเลยมาขายบริการ เด็กสาวจะ เริ่มทำงาน ตั้งแต่ 2 ทุ่ม ไปจนถึงตีสาม สนทนราคาค่าตัว 600 - 1,000 บาท ไม่นานนอนตายตัวขึ้นอยู่กับช่วงเวลา และลูกค้า สำหรับเงินที่ได้ก็จะหมดไปกับค่าเช่าบ้าน ค่ากิน ค่าเที่ยว และที่สำคัญคือค่าแต่งรถของแฟนหนุ่ม ส่วนลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ นั้น จากการเฝ้าสังเกตจะพบว่าเป็นกลุ่มคนมีฐานะ ขับรถหรูราคาแพงมาจอดเจรจากับเด็กสาวเหล่านี้ไม่ขาดสาย ตั้งแต่ห้าค่ำไปจนถึงเกือบรุ่งสาง เมื่อตกลงกันได้แล้วเขาและเธอก็จะขับรถตรงไปยังโรงแรม โดยมีแฟนหนุ่มขับรถจักรยานยนต์ตามไปรอรับกลับมาขายบริการต่อ ขณะเดียวกันก็คอยดูแลความปลอดภัยหรือป้องกันการถูกเบียดค่าตัว ปัญหานี้ทำให้เด็กที่ขายบริการมีโอกาสเสี่ยงต่อโรคติดต่อต่าง ๆ การแก้ปัญหา

ภาครัฐแก้ปัญหาโดยควรให้ความรู้กับเยาวชน และ สื่อต่าง ๆ อย่างจริงจัง ชี้ชัดถึงปัญหา และผลกระทบที่ตามมาของการกระทำผิด ทางพ่อแม่ ครอบครัว ควรให้ความสำคัญกับบุตรหลาน เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาอบรม สั่งสอน และเข้าใจเขา ให้ภาครัฐส่งเสริม วิธีการแสดงออกแบบถูกวิธี เป็นที่เป็นทาง ครอบครัวควรสังเกตพฤติกรรมลูกของลูกว่า เริ่มหายหน้าหายตาในเวลากลางคืนหรือไม่ ขณะเดียวกันเด็กเริ่มพูดภาษามอเตอร์ไซด์ต่าง ๆ มากขึ้น และร้องขอให้ซื้อรถมอเตอร์ไซด์ให้ เมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นครอบครัวไม่ควรตำหนิเด็ก แต่ต้องพูดคุยด้วยที่ท่าที่พร้อมรับฟังและเสนอแนะข้อถูกผิด ประกอบกับศึกษาพฤติกรรมของลูกไปเรื่อย ๆ สำหรับกรณีที่พ่อแม่มีลูกเป็น

“เด็กแว้น” สิ่งแรกที่ต้องทำคือ ผู้ปกครองควรให้กำลังใจตัวเองก่อน เพราะทุกคนย่อมคาดหวังในตัวลูกสูง เมื่อผิดหวังอาจท้อแท้หรือทำร้ายจิตใจเด็กให้แย่ลง ควรคิดในแง่บวกว่า คนในครอบครัวสามารถทำให้ลูกเป็นเหมือนเดิมได้ ต่อมาจึงให้กำลังใจเด็กโดยพยายามรับฟัง และเสนอแนะการกระทำที่ถูกต้องแล้วจึงหากิจกรรมสร้างสรรค์ทำในครอบครัว เช่น ท่องเที่ยว, เล่นกีฬา “การเปลี่ยนพฤติกรรมลูกที่เป็นเด็กแว้นอาจไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ต้องใช้เวลา โดยผู้ปกครองควรให้ความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเราเองด้วย จึงอยากฝากให้สังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับเด็กเหล่านี้ได้มีพื้นที่แสดงออก อย่างสร้างสรรค์”

2.5.8 ข้อปฏิบัติสำหรับป้องกันเด็กแว้น

2.5.8.1 ฝึกวินัยและความรับผิดชอบให้ลูกตั้งแต่เล็ก

2.5.8.2 สอนให้ลูกนับถือตนเองและเคารพผู้อื่น

2.5.8.3 อย่าให้ลูกได้อะไรง่าย ๆ เกินไป ต้องหัดให้รู้จักพึ่งตนเอง

2.5.8.4 สนับสนุนให้ลูกมีกิจกรรมสร้างสรรค์

2.5.8.5 ควบคุมอารมณ์ของพ่อแม่ โดยรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีกับลูก สื่อสารทางบวก

2.5.8.6 หากห้ามลูกใช้มอเตอร์ไซด์ไม่ได้ ให้พ่อแม่สร้างอุปสรรคในทางสร้างสรรค์

เช่น มอบหมายให้ทำงาน

2.5.8.7 พ่อแม่ต้องมีกำลังใจ อย่าย่อท้อกับอุปสรรค ปัญหาต้องอาศัยเวลาในการแก้ไข ในทางตรงกันข้ามตำรวจเองไม่ควรจับกุมเด็กโดยใช้ความรุนแรงเกินไป เพราะเมื่อเกิดความรุนแรงสะสมบ่อยขึ้น เด็กพวกนี้จะรวมกลุ่มกันเพื่อแก้แค้นเจ้าหน้าที่

ดังนั้น ควรใช้ความระมัดระวังให้มากขึ้น ปัญหา “เด็กแว้น” เรื้อรังมานานยังคงไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากภาครัฐ หลายครั้งจุดประเด็นขึ้นมาตื่นตัวเป็นพัก ๆ แต่ที่น่าเศร้าคือ ผู้ใหญ่ไม่เคยตั้งโต๊ะคุยกับเด็กถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเรื้อรังนี้ แนวคิดแก้ปัญหาลูกแว้น ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ จัดตั้งสถานดัดสันดานที่เข้มงวดกว่าสถานพินิจ ซึ่งนำรูปแบบมาจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองของทหาร เพื่อส่งเด็กแว้น ไปฝึกให้หนักเป็นการดัดนิสัยชอบแหกกฎหมาย ทั้งนี้ ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ในกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปสรุปสถานการณ์ และประสานกับทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดรูปแบบฝึกฝนทางจิตวิทยา การแก้ปัญหาลูกแว้น โดย จัดตั้งสถานดัดสันดานเด็กแว้น ควรพิจารณาอย่างรอบคอบระมัดระวังและศึกษาอย่างจริงจังก่อนดำเนินการ เพราะหากส่งเด็กเข้าไปยัง โรงเรียนดัดสันดานที่มีความเข้มงวดมาก จะมั่นใจได้อย่างไรว่าจะช่วยปรับพฤติกรรมเด็กแว้นได้จริง เพราะลักษณะเด็กแว้น เป็นเด็กที่ชอบทำทลายกฎหมายอยู่แล้ว หากเด็กต้องเข้าไปอยู่ภายใต้ระเบียบที่เข้มงวด อาจยิ่งเพิ่มความเครียดและกดดันให้เด็กต้องการออกจากกฎเกณฑ์มากขึ้น และเมื่อออกจากสถานกักกันแล้วอาจไม่ได้เปลี่ยนนิสัยเดิมได้

การแก้ปัญหาเด็กแหว้นอีกทางหนึ่ง ควรดำเนินการบนพื้นฐานความเข้าใจและดำเนินการแก้ไขในระดับจิตใจและทัศนคติของวัยรุ่น โดยมีระบบการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาได้อย่างจริงจัง และร่วมพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องนี้เป็นระบบเฉพาะเจาะจง ด้วยการร่วมมือกับนักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงและชอบก่อปัญหาสังคมอันจะสามารถปรับพฤติกรรมเด็กได้อย่างได้ผล ทั้งนี้ อาจขยายผลไปยังเด็กที่ก่อปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ขโมย ดิถยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ฯลฯ นอกจากนี้ สิ่งที่ควรดำเนินการไปพร้อมกันคือ พัฒนาและจัด กิจกรรมวัยโจ๋ ที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่มีความท้าทาย มีความตื่นเต้น น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นกิจกรรมใหม่ ๆ เป็นแนวโน้มของเด็กวัยรุ่นยุคใหม่ เพื่อดึงเด็กออกจากกิจกรรมที่ก่อปัญหาสังคม รัฐควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การแข่งรถในสนาม โดยให้มีกิจกรรมเสริมเช่น การแข่งรถ การโคคหน้าผาแบบบันจีจัม คนตรีสมัยใหม่ที่เร้าใจวัยรุ่น การแข่งขันเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่ท้าทายใหม่ ๆ การแข่งเต้น การดำน้ำ การเป็นนักจัดรายการโทรทัศน์หรือวิทยุสำหรับกลุ่มวัยรุ่น การยิงปืนและธนู การเดินป่าและล่องแก่งแบบทำท้าย แต่ต้องมีระบบระวังความปลอดภัย ร่วมมือจัดกิจกรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักพิมพ์ ไรส์ออร์ท สถานีโทรทัศน์ สถานีราชการ การรถไฟ การไฟฟ้า ฯลฯ เพื่อสร้างความหลากหลาย ความต่อเนื่อง และประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ ต้องมีศูนย์รับผิดชอบการจัดกิจกรรมวัยโจ๋ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัด โดยหน่วยงานต่าง ๆ มีระบบการชักชวนวัยรุ่นเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความเข้าใจแก่ครูและผู้ปกครองในการสนับสนุนเด็กเข้าร่วมกิจกรรม มีระบบประเมินผลและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่น ฯลฯ สรุป ทุกวันนี้ การแก้ปัญหาเด็กซึ่งที่อาละวาดไปทั่วของฝ่ายบ้านเมือง โดยเฉพาะตำรวจ เป็นการวิ่งไล่ปัญหามาโดยตลอด และเรายังคงวนเวียนจับปุ้ไ้กระดิ่งกันอยู่อย่างนั้น ที่สำคัญ ลึก ๆ ลงไป ด้วยลักษณะวิธีการแบบนี้มันทำให้เด็กพวกนี้ยิ่งเหิมเกริม ทำหาย ตั้งตัวเป็นฮีโร่ เป็นหัวโจก เป็นแก๊งค์ที่ทวีความก้าวร้าว รุนแรงมากขึ้นจนบางครั้งถึงขั้นรุมทำร้ายเจ้าหน้าที่ถึงชีวิต วิธีแก้ปัญหาด้วยการล้อมปราบ จับกุมคุมขัง เป็นการแก้ที่ไม่ตรงจุด และไม่มีวันที่จะทำให้ปัญหานี้ลดทอนเบาบางลงได้เลย เพราะแทนที่เราจะวนเวียนอยู่กับวิธีการเดิม ๆ ทำไมเราไม่คิดค้น หามาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา สิ่งสำคัญที่พวกเราพากันมองข้ามคือตัวต้นตอของปัญหา ซึ่งก็คือรถจักรยานยนต์ที่เอามาแต่งเป็นรถซึ่งกันนั่นเอง และมนต์เสน่ห์ที่เป็นจุดเร้ากระตุ้นให้เด็กเหล่านี้คลั่งไคล้หลงใหลกันเป็นบ้าเป็นหลังก็คือ เสียงที่ดังแผดออกมาจากท่อไอเสียซึ่งผ่านการตกแต่ง ประชันขันแข่งความดัง โดยควบคู่ไปกับการแข่งความเร็ว วิธีที่ต้องจัดการคือการตราพระราชบัญญัติควบคุมการดัดแปลง ปรับแต่งรถจักรยานยนต์ที่จะกำหนดให้รถจักรยานยนต์ทุกคันที่นำออกมาวิ่งใช้งานจะต้องเป็นรถที่เป็นมาตรฐานจากโรงงาน โดยเฉพาะท่อไอเสีย ที่ต้องมีการ

ห้ามมิให้มีการตกแต่งดัดแปลง ถอดใส่กรองเสียงที่เป็นอุปกรณ์มาตรฐานติดตั้งจากโรงงาน ที่ทุกแบรนด์มีมาตรฐานของตนเองที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดการควบคุมการผลิตอยู่แล้ว มาตรการนี้ เท่ากับเป็นการกำจัดสิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้นที่ทำให้เด็ก ๆ เกิดความฮึกเหิม ก้าวร้าวลงได้ และด้วย มาตรการนี้ เท่ากับเป็นการกำหนดกรอบ หรือเป็นเครื่องมือให้มีการควบคุมตรวจสอบป้องปรามที่ จะสามารถกระทำได้อย่างง่าย ด้วยการตรวจจับความดังท่อไอเสีย โดยเครื่องวัดเดซิเบล ที่ตำรวจจะ ตั้งด่านตรวจจับเช่นเดียวกับการตั้งด่านตรวจจับควันดำในรถบรรทุก ส่วนขั้นตอนการลงโทษ การ บังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการการปรับ การกักขังห้ามใช้ใด ๆ ย่อมเป็นรายละเอียดทางเทคนิคที่ จะต้องมีการกำหนดในรายละเอียด โดยผู้เกี่ยวข้องต่อไป ส่วนจะได้ผลหรือไม่เพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความหนักเบา ความเหมาะสม ของบทลงโทษรวมถึงธรรมาภิบาลของการบังคับใช้ เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามปัญหาเด็กแว้นในสังคมไทยจะหมดไปได้อย่างจริงจังหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ ในสังคมและผู้ปกครองของทุกครอบครัวช่วยกันดูแลอย่างจริงจัง ไม่เล็งลูกหลานตามใจจนเกินไป ต้องช่วยกันทุกฝ่ายทั้งครอบครัวและรัฐบาล ควรมีบทลงโทษให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เด็ก รุนหลังเอาเป็นแบบอย่างได้

2.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาดูแลเด็กแว้น

2.6.1 ปัจจัยด้านความรู้

2.6.1.1 ความหมายของความรู้

คำว่า ความรู้ (Knowledge) มาโนช เวชพันธ์ (2532, น. 15) กล่าวว่า ในทัศนะของ ฮอสเปอร์ นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการ นึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วย คำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิด และความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น Hosper ชี้ให้เห็นว่า เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและ ทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้อากัปคำ

ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ อ่างใน อักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

อักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) พบว่า เบนจามิน บลูม ได้ให้ความหมายของ ความรู้ว่า หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคนว่าประกอบด้วย ความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิมไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการนำความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจ การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาวิจัยครั้งนี้คือ การที่ประชาชนมีความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะทำให้ประชาชนให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

พจนานุกรมทางการศึกษาของกูด (2550, อ้างถึงใน วัชระ จุลสำลี, 2544, น. 30) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า “ความรู้เป็นข้อเท็จจริง ความจริง กฎเกณฑ์ และข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่บุคคลเก็บรวบรวมสะสมไว้”

Webster (1977, p. 531) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ในทำนองเดียวกันว่า “ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากรายงาน การรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2538, น. 10) กล่าวว่า “ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำแนกได้อาจโดยการฝึกฝนหรือจากการมองเห็นได้ยืนยันได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความความหมายข้อเท็จจริงกฎโครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหาเป็นต้น”

อนันต์ ศรีโสภกา (2540, น. 13) ได้กล่าวว่า “ความรู้ หมายถึง ความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

Wikstrom and Normann (1994, p. 14) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ เป็นการรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความจริง โครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาหรือการค้นแสวงหา หรือเป็นการรู้เกี่ยวกับสิ่งของ สถานที่ และบุคคล โดยเกิดจากการสังเกต การมีประสบการณ์ หรือจากรายงานการศึกษา ซึ่งการรู้ถึงเนื้อหาสาระของข้อเท็จจริง หรือความจริงเหล่านี้ต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและอาศัยระยะเวลา

Bloom and et al (2556 , อ้างถึงใน กษิติภักดิ์ บุตรมาลา (2550, น. 11) ได้กล่าวว่า ความรู้หมายถึง ความสามารถในการระลึกเรื่องราวเฉพาะหรือทั่วไปออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความรู้นี้ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจ ประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ จากระดับง่าย ๆ ไปสู่ระดับที่มีความสลับซับซ้อน จำแนกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ ซึ่งรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับรู้มา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ความรู้เฉพาะเจาะจง

1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิถีทางและวิธีดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในเนื้อเรื่อง

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการแปลความการตีความหมาย และการขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

3. การประยุกต์หรือการนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการสาระสำคัญต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง

4. วิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยก สืบความหมายไปสู่หน่วยย่อยหรือองค์ประกอบสำคัญ หรือเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ได้ลำดับขั้นของความคิด ความสัมพันธ์กัน ซึ่งการวิเคราะห์เช่นนี้ก็เพื่อมุ่งที่จะให้การสื่อความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน จัดเรียบเรียงและรวบรวมเพื่อสร้างแผนหรือโครงสร้างใหม่

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาวิธีการ สิ่งของ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งอาจจะกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นเองหรือผู้อื่นกำหนด

โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2524, น. 2) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า “ความรู้ หมายถึง กลุ่มข้อความ และข้อความในที่นี้มีความหมายกว้าง ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกลุ่มข้อความที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษาท่าทางที่เราพบเห็นอยู่โดยทั่วไปเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกลุ่มข้อความที่เป็นสากล เช่น ภาษาคณิตศาสตร์ ภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น”

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2537, น. 2) ได้อธิบายถึงความหมายของความรู้ไว้ว่า จากการที่มนุษย์ต้องประสบกับปรากฏการณ์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม กล่าวคือ มนุษย์จะต้องพึ่งพาลังแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งที่มาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มนุษย์จะต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสาเหตุและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต่อปรากฏการณ์ ความรู้ของมนุษย์ได้มีการพัฒนามากมายและมีหลายระดับตามความสามารถและพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่

1. ความรู้ในทัศนะของบุคคลทั่วไป จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามพื้นฐานและความสามารถของแต่ละบุคคล บุคคลทั่วไปในที่นี้หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่ประกอบอาชีพที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน เช่น ชาวไร่ชาวนา พ่อค้า นักธุรกิจ ชาวบ้านทั่วไป และอื่น ๆ บุคคลทั่วไปเหล่านี้มีทัศนะต่อความหมายของความรู้ที่เกิดจากความรู้และความเข้าใจ การถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากประเพณี แต่จะไม่รู้ถึงความหมายที่แท้จริง เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางธรรมชาติและทางสังคมของบุคคล ไม่สามารถที่จะเรียบเรียงเป็นความคิดรวบยอดได้

2. ความรู้ในทัศนะของนักวิชาการ มีลักษณะที่สามารถกล่าวเป็นความคิดรวบยอด มีลักษณะของนามธรรมเป็นส่วนมาก ความรู้ของนักวิชาการจึงต้องเป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุและผลสามารถพิสูจน์ได้ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ นักวิชาการมักมีความสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ อย่างมีระบบตามแขนงวิชาของตนเอง เพื่อนำความรู้ที่สร้างขึ้นเป็นหลักทฤษฎีต่อไป

3. ความรู้ในฐานะของนักปฏิบัติ ความหมายของความรู้ในทัศนะของนักปฏิบัติเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและสังคมที่อธิบายได้ในลักษณะที่สามารถนำไปใช้ได้ เราอาจจะกล่าวได้ว่า นักปฏิบัติเป็นบุคคลที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป เพื่อนำความรู้ที่นำไปใช้ทำประโยชน์ต่อไป

บุญมี แทนแก้ว (2539, น. 49) ได้ให้ทัศนะของความรู้ ว่าความรู้เป็นสิ่งที่บุคคลแสวงหาเพื่อเอื้ออำนวยให้ชีวิตเป็นอยู่ได้โดยสะดวกปลอดภัย และมีความสุขตามสมควรแก่สภาพ ความรู้จึงจัดแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยอาศัยมูลฐานและจุดหมายปลายทางเป็นเครื่องกำหนด คือ

1. ความรู้ธรรมดา ที่บุคคลจะพึงรู้ได้ด้วย การเรียน การฟัง การคิด อันเป็นความรู้ระดับต้น ๆ ที่บุคคลส่วนมากสามารถรู้ได้ และเป็นปัจจัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ตามที่ชาวโลกต้องการ ความรู้ระดับนี้ยังจัดเป็นคุณธรรมไม่ได้

2. ความรู้แจ้งชัด ที่บุคคลจะรู้ได้ต้องอาศัยการฝึกฝน อบรมใคร่ครวญทบทวนด้วยเหตุด้วยผลอย่างแท้จริง อันเป็นความรู้ระดับสูง น้อยคนจะรู้ได้ อันเป็นความรู้ที่จัดเป็นคุณธรรมได้ ความรู้จึงเป็นบันไดเพื่อไต่ไปสู่คุณธรรมหรือเป็นทางปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมได้

กล่าวโดยสรุป ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างต่าง ๆ และข้อมูล รายละเอียดที่บุคคลเก็บรวบรวมสะสมเอาไว้ รวมทั้งบรรดาข่าวสาร สิ่งที่สำคัญ คือ การที่จะนำเอาองค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นที่หามาได้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น ความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดมนุษย์ได้ค้นพบและสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือเพื่อประกอบการดำรงชีพและกำหนดวิถีชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่า ถ้าประชาชนในท้องถิ่นไม่มีความรู้หรือขาดความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว โอกาสที่จะช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลก็จะเป็นเรื่องยาก

2.4.1.2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)

การจัดการความรู้ หรือ KM ซึ่งที่ย่อมาจากคำว่า “Knowledge Management” คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด KM ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นเครื่องมือ ที่จะช่วยให้มีการสร้างรวบรวม จัดระบบ เผยแพร่ ถ่ายโอนความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันเวลา และทันเหตุการณ์ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของคนในองค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ประกอบด้วย

1. ความหมายและรูปแบบของความรู้ ความรู้ คือ สิ่งที่ตั้งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือ การปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

2. รูปแบบของความรู้ มี 2 ประเภท คือ

- 2.1 ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เอกสาร กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อต่าง ๆ เช่น VCD DVD Internet เทป เป็นต้น และบางครั้งเรียกว่าความรู้แบบรูปธรรม

- 2.2 ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวความคิด บางครั้งจึงเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม

2.3 การกำหนดขอบเขตและเป้าหมายของการจัดการความรู้ ก่อนที่จะมีจัดการความรู้ หรือทำ KM จะต้องมีการกำหนดขอบเขต และเป้าหมาย KM ก่อน ซึ่ง ขอบเขต KM เป็นหัวเรื่องกว้าง ๆ ของความรู้ที่จำเป็นและสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งต้องการจะนำมากำหนดเป้าหมาย KM ซึ่งแต่ละองค์กรสามารถใช้แนวทาง ในการกำหนดขอบเขตและเป้าหมาย KM เพื่อจัดทำแผนการจัดการความรู้ขององค์กร ได้ 4 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เป็นความรู้ที่จำเป็นและสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

แนวทางที่ 2 เป็นความรู้ที่สำคัญต่อองค์กร เช่น ความรู้เกี่ยวกับลูกค้า ประสบการณ์ความรู้ที่สั่งสมมา

แนวทางที่ 3 เป็นปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ และสามารถนำ KM มาช่วยได้

แนวทางที่ 4 เป็นแนวทางผสมกันระหว่างแนวทางที่ 1,2 หรือ 3 หรือจะเป็นแนวทางอื่นที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม

2.4 แนวทางการตัดสินใจเลือกขอบเขต KM การตัดสินใจเลือกขอบเขต KM อาจใช้แนวทางต่อไปนี้ มาช่วยในการตัดสินใจว่า ขอบเขต KMใดที่องค์กรจะคัดเลือกมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ขององค์กร เช่น ความสอดคล้องกับทิศทางและประเด็นยุทธศาสตร์ในระดับของหน่วยงานตนเอง ทำให้เกิดการปรับปรุงที่เห็นได้ชัดเจน หรือเป็นรูปธรรม มีโอกาสทำได้สำเร็จสูง (โดยพิจารณาจากความพร้อมด้านคน งบประมาณ เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร ระยะเวลาดำเนินงาน ฯลฯ) เป็นเรื่องที่ต้องทำ คนส่วนใหญ่ในองค์กรต้องการให้ทำ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารให้การสนับสนุน เป็นความรู้ที่ต้องนำมาจัดการอย่างเร่งด่วน แนวทางอื่น ๆ ที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม กระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เสนอให้ส่วนราชการนำมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ และสอดคล้องกับขอบเขตและเป้าหมาย KM ขององค์กร มี 2 แนวคิด คือ

2.4.1 แนวคิดเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process)

2.4.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process)

2.5 แนวคิดเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นในองค์กร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.5.1 การบ่งชี้ความรู้ คือ การค้นหาและระบุให้ได้ว่า การที่องค์กรจะบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กร และ คนในองค์กรจำเป็นต้องรู้อะไรบ้าง ขณะนี้มีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด เช่น อยู่ในเอกสาร ฐานความรู้ หนังสือเวียน หรือในตัวบุคคล และอยู่ที่ใครบ้าง เป็นต้น

2.5.2 การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยการสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อองค์กร การแสวงหาความรู้จากภายนอกองค์กร (องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องการเป็นพิเศษ) การรักษาความรู้เก่าที่มีอยู่และยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนการกำจัดความรู้ที่ไม่ได้แล้ว เป็นต้น

2.5.3 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คือ การวางโครงสร้างความรู้ในองค์กร เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต

2.5.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ คือ การปรับปรุงเอกสาร โปรแกรมการจัดเก็บเอกสารให้เป็นมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบและเนื้อหาเดียวกัน และปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

2.5.5 การเข้าถึงความรู้ คือ การกำหนดรูปแบบและวิธีการที่จะทำให้คนในองค์กร สามารถเข้าถึงความรู้ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การทำหนังสือเวียน การจัดทำ Website Web Board เป็นต้น

2.5.6 การแข่งขันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ การที่คนในองค์กรนำความรู้ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนกัน ทั้งในรูปแบบที่จับต้องได้ เช่น เอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ Intranet หรือในรูปแบบที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น การจัดทีมข้ามสายงาน การจัดกิจกรรมกลุ่ม คุณภาพและนวัตกรรม การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ การใช้ระบบพี่เลี้ยงเพื่อสอนงาน การสับเปลี่ยนสายงาน การยืมตัว และการจัดเวทีความคิดเห็น เป็นต้น

2.5.7 การเรียนรู้ คือ การที่คนในองค์กรนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในองค์กร

2.6 แนวคิดเรื่องกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process) เป็นกรอบแนวคิดแบบหนึ่งเพื่อให้องค์กรที่ต้องการจัดการความรู้ภายในองค์กร ได้มุ่งเน้นถึงปัจจัยแวดล้อมภายในองค์กร ที่จะมีผลกระทบต่อจัดการความรู้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

2.6.1 การเตรียมความพร้อมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในองค์กร คือ การเน้นให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี

ในการจัดการความรู้ การแก้ไขกฎระเบียบให้มีความยืดหยุ่น การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้โอกาสพนักงานแสดงความคิดเห็น และการส่งเสริมการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เช่น การประกาศนโยบายการจัดการความรู้ให้ทุกคนทราบ เป็นต้น

2.6.2 การสื่อสาร เพื่อให้ทุกคนในองค์กรอยากให้ความร่วมมือในการจัดการความรู้ในองค์กร โดยการเน้นทุกคนเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะทำ ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทุกคน และแต่ละคนจะมีส่วนร่วมได้อย่างไร ผ่านช่องทางการสื่อสารในรูปแบบต่าง เช่น จดหมายเวียน E-Mail Intranet เป็นต้น

2.6.3 กระบวนการและเครื่องมือ เพื่อทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ในองค์กร และสามารถเข้าถึง ค้นหาและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็วมากขึ้น โดยเน้นการพิจารณาความเหมาะสมกับชนิดของความรู้ ลักษณะขนาดสถานที่ตั้งองค์กร ลักษณะการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น หากเป็นความรู้ที่เป็นเอกสาร จับต้องได้ อาจใช้หนังสือเวียน หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ แต่ถ้าหากเป็นความรู้ที่ต้องใช้ประสบการณ์ หรือใช้ประสาทสัมผัส อาจใช้การสอนงานระหว่างทำงาน หรือประสบการณ์โดยตรงเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ เป็นต้น

2.6.4 การฝึกอบรมและการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและหลักการของการจัดการความรู้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ และการประเมินผลและการปรับปรุงการฝึกอบรม / การเรียนรู้ ซึ่งตัวอย่างหลักสูตร ได้แก่ KM Implementation ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (COP) การปรับเปลี่ยน วัฒนธรรม การใช้ IT เป็นต้น

2.6.5 การวัดผล เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และนำผลของการวัดมาปรับปรุงแผนและการดำเนินการให้ดีขึ้น ตลอดจนนำผลการวัดมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรในทุกระดับให้เห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้

2.6.6 การยกย่องชมเชยและให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องด้านความต้องการของบุคลากร แรงจูงใจระยะสั้นและระยะยาว การบูรณาการกับระบบที่มีอยู่ การปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกิจกรรมที่ทำในแต่ละช่วงเวลา แผนการจัดการความรู้ ความสำเร็จในการจัดการความรู้ในองค์กร แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) เป็นแผนงานที่แสดงถึงรายละเอียดการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย (Desire State) ที่กำหนด

2.6.7 ขั้นตอนการจัดทำแผน KM

2.6.7.1 องค์กรจะต้องมีการกำหนดขอบเขตการจัดการความรู้ หรือ ขอบเขต KM (KM Focus Area) และเป้าหมาย KM (Desire State) ที่องค์กรต้องการเลือกทำ และต้องการจัดการความรู้ที่จำเป็นต้องมีในกระบวนการงาน (Work Process) เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

2.6.7.2 เมื่อองค์กรได้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของขอบเขต KM (KM Focus Area) และเป้าหมาย KM (Desired State) แล้วให้นำหัวข้อเป้าหมาย KM ที่องค์กรต้องทำ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) โดยการจัดทำแผนจะขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรที่ทำให้เป้าหมาย KM บรรลุผลสำเร็จ โดยการประเมินองค์กรของตนเองก่อนจัดทำแผน KM

2.6.7.3 การประเมินองค์กรของตนเองเรื่องการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงความพร้อม (จุดอ่อน - จุดแข็ง / โอกาส - อุปสรรค) ในเรื่องการจัดการความรู้ และนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการจัดทำแผน KM ให้ สอดรับกับเป้าหมาย KM ที่เลือกไว้ โดยองค์กรสามารถเลือกวิธีการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับองค์กร ได้ดังนี้

1) ใช้วิธีการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ KMAT (The Knowledge Management Assessment Tool : KMAT) ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการประเมินองค์กรตนเองในเรื่องการจัดการความรู้ และให้ข้อมูลกับองค์กรว่ามีจุดอ่อน - จุดแข็ง / โอกาส-อุปสรรค ในการจัดการความรู้เรื่องใดบ้าง โดยเครื่องมือนี้แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวด 1 กระบวนการจัดการความรู้

หมวด 2 ภาวะผู้นำ

หมวด 3 วัฒนธรรมในเรื่องการจัดการความรู้

หมวด 4 เทคโนโลยีการจัดการความรู้

หมวด 5 การวัดผลการจัดการความรู้

2) ใช้วิธีอื่น ๆ ในการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ เช่น แบบสอบถาม รายงานผลการวิเคราะห์องค์กร เป็นต้นการประเมินองค์กรตนเองดังกล่าว จะต้องเป็นการระดมสมองกันภายในองค์กรเอง โดยอย่างน้อยจะต้องมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามขอบเขต KM และเป้าหมาย KM เข้าร่วมการประเมินองค์กรด้วยผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินตนเองเรื่องการจัดการความรู้ จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนกับขอบเขต KM และเป้าหมาย KM ซึ่งจะทำให้การจัดทำแผนการจัดการความรู้สามารถสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน และส่งผลให้เป้าหมาย KM บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนด

2.6.7.4 นำผลการประเมินตนเองที่ได้ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้หรือแผน KM ตามกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยให้ระบุถึงกิจกรรมต่าง ๆ ตาม กระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงานซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลและเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึง และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยมีแนวทางการวางแผนในการจัดการความรู้ ได้แก่ เป็นความรู้ที่จำเป็นและสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กร เป็นความรู้ที่สำคัญต่อองค์กร เป็นปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ หรืออาจจะใช้การผสมผสานทั้งหมดที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม

2.6.2 ปัจจัยด้านความเข้าใจ

2.6.2.1 ความหมายของความเข้าใจ

Bloom and others (2550, อ้างถึงใน ชูชาติ ผิวสว่าง, 2548, น. 35) ให้ความหมายว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ จากสื่อ ความหมายต่าง ๆ ข้อมูล และสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น รับรู้ ซึ่งก็คือพฤติกรรมด้านความเข้าใจเป็น พฤติกรรมที่สามารถคิดแปลแกไขสิ่งที่ยากมาเป็นสิ่งที่ย่าง สิ่งซับซ้อนให้เป็นสิ่งธรรมดา ความเข้าใจจึงแตกต่างจากความจำ แต่มีความเข้าใจต้องมีพื้นฐานจากการเรียนรู้ ความรู้ และความจำก่อนเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น Bloom ได้แยกความเข้าใจออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การแปลความ (Translation) เป็นความสามารถในการจับใจความถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือ ความสามารถในการถ่ายเทความหมายจากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือจากการสื่อสารรูปแบบหนึ่ง ไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

2) การตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในการอธิบาย หรือแปลความหมายหลาย ๆ อันมาเรียบเรียงกัน โดยทำการจัดระเบียบ สรุปย่อเป็นเนื้อความใหม่ได้ โดยยึดเนื้อหา ข้อความเดิมเป็นหลัก ไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์อื่นใดมาใช้

3) การขยายความ (Extrapolation) เป็นความสามารถที่ขยายเนื้อหาข้อมูลที่รับรู้มาให้มากขึ้นหรือเป็นความสามารถในการทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดีโดยอาศัยข้อมูลอ้างอิง หรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล

ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ในสิ่งที่ได้มาจากการศึกษา และสิ่งแวดล้อมในสังคมเมื่อมีแหล่งให้ความรู้ แหล่งข่าว การรับรู้และเข้าใจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่ได้รับมาความรู้ความเข้าใจต้องเริ่มต้นจากการเรียนรู้ เมื่อการเรียนรู้มากขึ้น

ก็จะเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจในที่สุด ซึ่งการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ประสบการณ์ตรงหรือ ประสบการณ์อ้อม กระทำให้อินทรีย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร

ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, น. 25) การเรียนรู้นั้นมีทฤษฎีที่สามารถอธิบายได้ โดยจำแนก ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง
2. กลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ

2.1 กลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ เป็นกลุ่มทฤษฎีที่ถือเอากระบวนการทางสติปัญญา ประสบการณ์ และความสามารถในการคิดเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ สามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อย ได้ดังนี้

2.2 จิตวิทยา จิตวิทยากรณนี้ได้ให้ความสำคัญถึงเรื่องของส่วนรวมว่า ส่วนรวมมีความ สำคัญมากกว่าส่วนย่อย การเรียนรู้จะต้องมีการเรียนรู้จากส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งการมองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2.3 จิตวิทยาการเรียนรู้โดยอาศัยเครื่องหมาย เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการคาดคะเนล่วงหน้า การที่จะอาศัยการคาดคะเนล่วงหน้าได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจมองเห็นความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ของสิ่งนั้นได้ด้วย

2.4 ทฤษฎีสถาน หรือทฤษฎีสถิตฐานโครงสร้างทฤษฎีนี้เน้นถึงบุคลิกภาพของมนุษย์ว่ามีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ และความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ล้อมรอบตัวจะมีผลต่อการตอบสนองของพฤติกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถ ทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เพื่อประกอบการตัดสินใจครั้งนี้ คือ การยอมรับว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ จะเริ่มต้นจากในระดับง่าย ๆ ก่อนแล้วเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ความคิด และพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

2.6.2.2 ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 56) ความหมายของความรู้ ความเข้าใจว่า ความรู้ หมายถึง “ แจ้ง เข้าใจ ทราบ” ส่วนคำว่า “เข้าใจ” หมายถึง รู้เรื่อง รู้ความหมาย”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2546, น. 12) อธิบายว่า ความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งที่แสวงหาคำตอบหรือสิ่งที่ตนเองสงสัย หากอธิบายกว้าง ๆ ความรู้ความเข้าใจเป็นการรู้แจ้ง เข้าใจ หรือรู้ความหมายในสิ่งที่ตนเองไม่รู้หรือสงสัยอยู่และการจะรู้หรือเข้าใจ หรือรู้ความหมายในสิ่งที่ตนยังไม่รู้หรือสงสัยอยู่ และการจะรู้หรือเข้าใจ ได้นั้นมนุษย์จะต้องมีพัฒนาการของตนเองในการใช้ความสามารถใช้ความคิด กลายเป็นพัฒนาการของสติปัญญาเพื่อใช้แก้ปัญหาซึ่งแบ่งเป็นลำดับขั้น 6 ขั้น

1. ความรู้ เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จดจำ การนึกได้ หรือ ได้ยิน ได้ฟัง โดยที่ความรู้ในขั้นนี้จะประกอบไปด้วย คำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างวิธีการแก้ปัญหาเป็นต้นซึ่งกล่าวได้ว่าความรู้เป็นเรื่องของการจำได้ หรือระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก

2. ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมขั้นต่อจากความรู้ขั้นตอนนี้ต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นที่สูงจนถึงระดับของ การสื่อความหมาย ซึ่งอาจทำได้ทั้งการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์มักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้วโดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจจะแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่นการบรรยายข่าวสารโดยใช้คำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายภาษาหนึ่งโดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือใช้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนได้เช่นกัน

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) ขั้นนี้ต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การแก้ปัญหานั่นเอง ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้น คือการรับรู้ปัญหา การปรับปรุงปัญหา การจัดปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ เลือกทฤษฎี ความคิดที่เหมาะสมและแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เด่นชัดขึ้นอาจแบ่งย่อย ๆ ได้ 3 ขั้นคือ

4.1 ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็นส่วน

4.2 ความสามารถในการเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ

4.3 ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบส่วนย่อย

5. การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกัน เป็นกรอบโครงสร้างที่แน่นชัด โดยทั่วไปแล้ว ความสามารถนี้จะเกิดจากการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมารวมกับประสบการณ์ในปัจจุบัน และนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีแบบแผน ความสามารถในการสังเคราะห์ที่เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม ที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือความคิดริเริ่ม จึงต้องอาศัยความเข้าใจการนำความรู้ไปใช้ และความสามารถในการวิเคราะห์ประกอบกัน

6. การประเมินผล ความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นส่วนประกอบ

ในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจจะออกมาทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และมาตรฐานที่ใช้นี้อาจจะมาจากการที่บุคคลนั้นตั้งขึ้นเองหรือมาจากมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว ความสามารถในการประเมินผลนอกจากจะเป็นความสามารถขั้นสุดท้ายแล้ว ยังเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญของพฤติกรรมด้านอื่น ๆ อีกด้วย ความสามารถในการประเมินผลนี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในขั้นสุดท้ายเสมอไป แต่อาจจะอยู่ในขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ จากแนวคิดทฤษฎีข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ คือ ความรู้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดต่อมนุษย์ ในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งที่ตนยังไม่รู้และสงสัยอยู่ การที่จะรู้และเข้าใจได้นั้น มนุษย์จะมีการพัฒนาการของตนเองในการใช้ความสามารถ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน อันเกิดจากความสามารถทางทักษะทางความคิด กลายเป็นพัฒนาการของสติปัญญาของแต่ละคน ที่จะนำความรู้ที่ไปใช้เพื่อใช้แก้ปัญหา ซึ่งลำดับรายละเอียดจาก ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล เป็นต้น

กิริติ บุญเจือ (2546, น. 42) อธิบายว่า ความแตกต่างระหว่างความรู้กับความเข้าใจ โดยหยิบยกเอาคำว่า “ญาณ” กับ “ปรีชาญาณ” คำในภาษาบาลีและสันสกฤตที่หมายถึง “ความรู้” และ “ความรู้ลึกซึ้ง” มาอธิบายให้เห็นถึงระดับความรู้ที่แตกต่างกันคือ “ญาณ” หรือ “ปรีชาญาณ” “ญาณ” คือความรู้หมายถึง ความรู้ทางตาหรือรู้ด้วยตาเพียงอย่างเดียว ส่วน “ปรีชาญาณ” หรือความเข้าใจ หมายถึงความรู้ลึกซึ้งที่สามารถเข้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาการต่าง ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือ การเข้าใจแต่อย่างเดียวยังถือว่าเป็น “ญาณ” ส่วนการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวต่าง ๆ ถือว่าเป็น “ปรีชาญาณ”

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2549, น. 35) อธิบายว่า ความเข้าใจ คือ เมื่อรับข้อมูลเข้าไปในสมองแล้วจะต้องมีกระบวนการแปลความหมายของข้อมูล การประเมิน ตีค่าข้อมูล มีกระบวนการจำแนก เปรียบเทียบจัดกลุ่มและสร้างความคิดรวบยอดในสมองให้เกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้

รุจิร ภู่อาระ (2545, น. 89) อธิบายว่า ความเข้าใจ ขั้นนี้เป็นความเข้าใจในระดับที่ผู้เรียนทราบว่าจะสื่อความหมายด้วยสิ่งใด และสามารถใช้ความคิดของตนเองสื่อความหมายได้ โดยที่ไม่ต้องสัมพันธ์เนื้อหาตอนนี้กับตอนอื่น ๆ หรือไม่ต้องทราบความหมายอันสมบูรณ์ของเนื้อหานั้น

ไพศาล หวังพานิช (2546, น. 95) อธิบายว่า ความเข้าใจหมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะอันได้แก่

1. การแปลความ (Translation) ความสามารถที่จะใช้ความหมายของคำ
2. การตีความ (Interpretation) ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด

3. การประเมินค่า (Extrapolation) ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ ดังนั้น ความเข้าใจเป็นพัฒนาการทางตนเองของมนุษย์ ในการใช้ความสามารถใช้ความคิด กลายเป็นพัฒนาการทางสติปัญญา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ความเข้าใจหมายถึงความสามารถในการนำความรู้ ความจำ ไปตัดแปลง ปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบ ย่อเรื่อง ความคิดเห็น ข้อเท็จจริงได้

กล่าวโดยสรุป ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การระลึกได้ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับประสบการณ์ ผ่านเข้ามาแล้ว โดยมีพฤติกรรมดังนี้

1. มีความจำ คือมีความจำเรื่องราวนั้นได้และจำเรื่องราวนั้นออก
2. มีความรู้ คือการแสดงออกตามสมรรถภาพทางสมองด้านความจำและวัดความรู้ให้ระลึกออกมาเป็นหลักการ

3. มีความเข้าใจ คือ ความสามารถในการตัดแปลง แปล ย่อรวมกัน จึงประกอบด้วย การแปลความ การตีความและการประเมินค่า ความเข้าใจ คือการได้รับรู้ โดยผ่านผัสสะ 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ จึงนำไปสู่การพัฒนาตนเองของสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาและนำไป ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นการสร้างระเบียบในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.6.2.3 เกณฑ์การวัดความเข้าใจ

เกณฑ์การวัดผลทางการศึกษา เกี่ยวกับการวัดความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวัดความเข้าใจของไพศาล หวังพานิช (2546, น. 89) ในเรื่องการวัดผลการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจ ดังนี้

การวัดความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความเข้าใจในระดับผู้เรียน ทราบว่าสื่อความหมายด้วยสิ่งใด และสามารถใช้ความคิดของตนเอง สื่อความหมายได้ โดยไม่ต้องสัมพันธ์เนื้อหาตอนนี้กับตอนอื่น ๆ หรือไม่ทราบความหมายอันสมบูรณ์ของเนื้อหานั้น

1. การแปลความ(Translation)เป็นการถอดความหมายจากภาษาหนึ่งหรือวิธีการสื่อความหมายรูปแบบหนึ่งให้เป็นอีกภาษาหนึ่ง ในการแปลมุ่งให้มีความแม่นยำในการรักษาความหมายของสื่อความหมายอันเดิม แม้ว่าการสื่อความหมายจะเปลี่ยนเป็นรูปแบบไปเป็นแบบอื่น

2. การตีความ (Interpretation) เป็นการอธิบายหรือย่อย่อในสื่อความหมาย ต่อจากการแปลตรงที่การแปลความเป็นการให้เปลี่ยนจากความหนึ่งโดยตรง แต่การตีความต้องการให้คิดมาเรียบเรียงใหม่ หรือให้มองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ เป็นต้น

3. การนำไปใช้ (Application) เป็นการใช้ความรู้ในนามธรรม ในสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรม สถานการณ์ด้านใดด้านหนึ่งความรู้ที่อยู่ในนามธรรมดังกล่าว อาจเป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป

กฎของกระบวนการใดการหนึ่ง วิธีขยายความ หลักทางเทคนิค ทฤษฎีที่ต้องจำและนำไปใช้ให้ได้ เครื่องมือของการประเมิน (Types of Evaluation) เพื่อวัดความเข้าใจมีดังนี้

- 3.1 แบบทดสอบ มาตรฐาน (ผลสัมฤทธิ์ สถิติปัญหา ความพร้อม)
- 3.2 แบบครูสร้างขึ้นมาเอง
- 3.3 แบบสังเกตอย่างมีระบบ และจดบันทึก
- 3.4 แบบสำรวจพฤติกรรม แบบสอบถาม สัมภาษณ์

2.6.3 ปัจจัยด้านเจตคติ

2.6.3.1 ความหมายของเจตคติ

ทัศนคติ หรือเจตคติ (Attitude) มาจากศัพท์ภาษาละติน ว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียง และเป็นศัพท์ทางการศึกษาด้านจิตวิทยา เป็นความเชื่อ ความรู้สึก และเป็นเครื่องแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 389) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ทัศนะ” ซึ่งแปลว่า ความเห็น ส่วนคำว่า “คติ” ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันแล้วจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ส่วน นิคคอมม์ (2549, อ้างถึงใน นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล (2547, น. 10) ให้ความหมายว่า เจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับอาจแสดงออกทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ

1. เจตคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบ จะทำให้นักกลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้ชิด

2. เจตคติทางลบ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ จะทำให้นักกลเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง ต้องการหนี ให้ห่างจากสิ่งนั้น

ซึ่งสอดคล้องกับ เซอร์ส โตน ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์กร ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

เดือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2548, น. 13) ได้สรุปความหมายของเจตคติ ได้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ หรือต่ออย่างใดอย่างหนึ่งโดยบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาใน 2 ทิศทาง คือ เจตคติเชิงนิมมาน

หรือเจตคติในทางบวก คือ ชอบ พอใจ เห็นด้วย สนับสนุน และเจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน

สรุปได้ว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในลักษณะเฉพาะตัว ตามทิศทางของเจตคติที่มีอยู่ และทำให้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง เจตคติเป็นเรื่องของความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็นที่ฝังใจ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้ และประเมินค่าจากสิ่งนั้น เกิดจากอารมณ์ ตามความคาดหวัง ควบคู่กันไปกับการรับรู้ และมีส่วนต่อความคิด รวมทั้งเกิดปฏิกิริยาในใจของเรา ดังนั้นเจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอก ที่อาจสังเกตได้จากกริยาท่าทาง คำพูดหรือเป็นพฤติกรรมในใจที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย ดังนั้น เจตคติเป็นแนวความคิดหรือเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งมีทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ การเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

2.6.3.2 การเกิดของเจตคติ

การเกิดเจตคตินั้นมีผู้เชื่อว่าเกิดขึ้นได้หลายอย่าง บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้ เลยเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้ ก็แปลว่าเจตคตินำมาสอนกันให้เกิดขึ้นได้เหมือนเป็นบทเรียนนั่นเอง แต่อย่าลืมว่าเจตคติไม่ใช่ความจริงแต่เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนได้ตามเป้าหมาย และความเชื่อที่เกิดขึ้นจากเป้าหมายนั้น ๆ บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการพิจารณาตัดสินจากผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรได้รับ นั่นก็คือเป้าหมายของเจตคติมาเกี่ยวข้องกับคน คนก็จะพิจารณาประเมินดูว่ามีผลประโยชน์หรือไม่ ถ้ามีผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติทางบวก ถ้าไม่ได้ผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติเป็นลบ

ภูริณัฐ์ แสงทอง (2548, น. 13) สรุปเป็นทฤษฎีได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ ก็คือ เจตคติสามารถเรียนรู้ได้ เหมือนกับลักษณะอื่น ๆ ของคน คนแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อสร้างสมการการเรียนรู้ เขาเรียนรู้ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ ได้จากข้อเท็จจริง เช่น เด็กเล็ก ๆ เรียนรู้ว่าสัตว์ชนิดหนึ่งคือสุนัข สุนัขตัวนั้นเป็นเพื่อนได้และเป็นสัตว์ที่ดี ในที่สุดเขาก็เรียนรู้ว่าเขาชอบสุนัข เด็กเรียนรู้ทั้งด้านความรู้สึก ความเข้าใจ และความรู้สึกของเจตคติ ซึ่งอาศัยกระบวนการควบคุมการเรียนรู้ นั่นคือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในการก่อเกิดเจตคติได้

2. ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีนี้ให้แนวความคิดการเกิดเจตคติว่าเป็นกระบวนการให้น้ำหนักจากคุณและโทษของเป้าหมายเจตคตินั้น ๆ แล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด ลองพิจารณาดูว่าเรารัก หรือชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อยู่ ๆ ก็รักและชอบขึ้นมาเป็นไปไม่ได้สิ่งที่เรารัก

หรือชอบมีคุณประโยชน์ต่อเราแน่ อาจจะมีสิ่งไม่ดีอยู่บ้างแต่เมื่อตั้งใจดูคุณและโทษแล้ว เห็นว่า น้ำหนักของคุณประโยชน์มีสูงกว่า เราก็จะชอบสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเป้าเจตคติ ตัวนั้นมีโทษ หรือไร้ประโยชน์มากกว่าก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น จากการพิจารณาตัดสินใจโดยกระบวนการแบบนี้จึง ทำให้เกิดเจตคติทางบวกและลบขึ้นได้

เดือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2549, น. 18) สรุปไว้ว่า เจตคติเกิดจาก 3 ด้านดังนี้

1. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้ความคิด เนื่องจากเรื่องราวข้อมูล การตัดสิน ภาพพจน์ (Stereotype) หรือมีอคติในการรับรู้ ตลอดจนการให้ความสำคัญเฉพาะลักษณะเด่นบางอย่าง ของสิ่งเร้าด้วย

2. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้สึก (The Formation of the Affective Component) เกิดขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไขด้วยการให้รางวัลและการลงโทษ รวมทั้งความคุ้นเคยกัน เช่น บุคคลที่พบเห็นกันเป็นประจำ จะเกิดความคุ้นเคยจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เป็นต้น

3. การเกิดเจตคติทางแนวโน้มที่จะแสดงด้านพฤติกรรม (The Formation of the Behavioral Component) บรรทัดฐานของสังคม (Social Norms) เป็นตัวกำหนดเจตคติด้าน พฤติกรรมเนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมควบคุมพฤติกรรมของคนให้ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่า ถูกต้องหรือไม่ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้อง เจตคติด้านนี้จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของกลุ่ม

นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล (2547, น. 12) ได้ให้ความเห็นว่าการเกิดทัศนคติของวัยรุ่น เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ เพื่อน สื่อมวลชน การศึกษา การมีส่วนร่วมของกลุ่มและ ที่สำคัญคือ ประเพณีและค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับ ทำให้วัยรุ่นยอมรับทัศนคติหรือค่านิยมโดย อัตโนมัตินั้น

ดังนั้นอาจจะสรุปการเกิดของเจตคติได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็น ประสบการณ์ การได้รับข่าวสาร หรือการเห็นแบบอย่าง และการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน สื่อมวลชน ตลอดจนวัฒนธรรม ซึ่งสะสมสิ่งเหล่านี้จนกลายเป็นบ่อเกิด ของเจตคติ

2.6.3.3 องค์ประกอบของเจตคติ

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2550, น. 18) เจตคติ (Attitude) กล่าวว่างค์ประกอบของ เจตคติที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ

1. การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือ จะประกอบด้วย ความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่า น่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่า

ควรจะมีปฏิริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นการรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (Feeling) หมายถึงอารมณ์ที่มีต่อเป้าหมายทัศนคตินั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกยึดมั่น ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรูสึกมากกระทบ

3. แนวโน้มพฤติกรรม(Action Tendency)หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมายเขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลายหรือทำร้ายเป้าหมายนั้นเช่นกัน

อิสรา คำซารี (2546, น. 8) ได้จำแนกองค์ประกอบของเจตคติ เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้น จะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก และเป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงประมาณค่าสิ่งนั้นได้

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ สิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้สึกเชิงประมาณค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งคิดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ เจตคติ ยังมีลักษณะสำคัญอีก 2 ประการ คือ มีทิศทาง หมายถึง ทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ มีความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมาก และอีกสิ่งหนึ่งเบาบาง ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น

ปกพวงศร ศักดา (25478, น. 8) ได้รวบรวมความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีมักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามหากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้

เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือ โกรธบุคคลใดหรือสิ่งใด ก็จะ ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างโดยหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขา แสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึกที่มีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์หรือบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง

เดอนิจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2547, น. 14) ได้สรุปว่า เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือ บุคคลหนึ่งบุคคลใด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) แต่อาจจะมีปริมาณหน่วยแตกต่างกัน โดยทั่วไปคนมักแสดงพฤติกรรม ในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่เมื่อบุคคลรับรู้หรือพบเห็นสิ่งใดไม่ว่าจะเป็นบุคคล แนวคิด สิ่งของหรือสถานการณ์ใดก็ตาม สิ่งที่ได้รับรู้นี้จะกระตุ้นความรู้ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นอัน นำมาซึ่งความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น และผลักดันให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะแสดง พฤติกรรมตอบโต้ในทางสนับสนุน / ส่งเสริม / คัดค้าน หรือขัดขวางสิ่งนั้นจนเกิดเป็นพฤติกรรม การแสดงออกหรือการกระทำต่อสิ่งนั้น

ศิริพร สิงห์หล้า (2549, น. 13) ได้สรุปว่า เจตคตินั้นมิได้มีในตัวบุคคลมาแต่กำเนิด หากแต่ค่อย ๆ เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ (Learning) ที่ผ่านมาในชีวิตของบุคคลนั้น ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติโดยทั่วไปจะเหมือนกัน อัน ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจจะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ใน ประสบการณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม อันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้น อาทิ นักบริหาร หรือผู้บังคับบัญชา มีความคิดหรือความเชื่อที่ผู้ใต้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็น ผู้ใหญ่ สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้นเขาจึงให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ เป็นส่วนประกอบของทัศนคติ ซึ่งแสดง ถึงการรู้สึกและความร้ายของบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้าน ความรู้สึกนี้จะป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็น ผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้นจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบ ถูกใจ สนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดการ ยึดมั่น และแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม (Behavioral Tendency Component) หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนเองชอบหรือเกลียด อันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ อาทิ บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อระบบประชาธิปไตย หรือมีความคิด ความเชื่อการแสดงออกใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือส่งเสริมระบบประชาธิปไตย อันเป็นพฤติกรรมแบบเข้าหา (Sack Contact) ตรงกันข้ามหากมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ดี ก็จะเกิดพฤติกรรมในการถอยหนี หรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact)

2.6.3.4 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

อิสรา คำขารี (2546, น. 9) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนเจตคติ มีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจข่าวสารหรือข้อมูลใหม่ ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ คือความสนใจในการเลือกรับรู้แหล่งที่มาและเนื้อหาของข่าวสาร บุคคลจะพยายามเลือกสิ่งที่น่าสนใจกับเจตคติ ค่านิยมที่เขาถืออยู่และจะหลีกเลี่ยงประเภทข้อมูลที่ขัดกับเจตคติและค่านิยมของเขา

2. ความเข้าใจ (Comprehension) ช่วงตอนนี้สำคัญสำหรับกระบวนการเปลี่ยนเจตคติเพราะถ้าผู้รับไม่สามารถทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่ได้หรือเข้าใจข้อมูลผิด การเปลี่ยนเจตคดีย่อมจะไม่ใช่ไป ในทิศทางที่ปรารถนา มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสามารถของผู้รับความยากง่ายของเรื่อง ความเข้าใจในเนื้อหาและความสามารถในการอธิบายของผู้นำมา ความเหมาะสมของวิธีการถ่ายทอดข้อมูล

3. การยอมรับ (Yielding) โดยนักวิชาการ ได้อธิบายลักษณะการยอมรับว่ามี 3 แบบ คือ การยอมตาย (Compliance) เป็นลักษณะการยอมรับแบบหนึ่ง ซึ่งอาจเนื่องจากความเกรงกลัวอิทธิพล หรือมุ่งหวังได้รับความพอใจจากกลุ่มบุคคลหรือผู้มีอิทธิพล ซึ่งจะมีผลทำให้เขาได้รับสิ่งตอบแทนอย่างอื่นในภายหลัง ฉะนั้น การทำจึงไม่ใช่เพราะเขาเชื่อ หรือเห็นว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์การเลียนแบบ (Identification) เป็นการยอมรับเนื่องจากบุคคลต้องการทำตนให้คล้ายคลึงกับผู้ที่ตนเลื่อมใส ศรัทธา เพราะพอใจในสิ่งที่บุคคลนั้นมีอยู่หรือต้องการได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน การเปลี่ยนเจตคติอันเนื่องมาจากการเลียนแบบจะมากน้อย ขึ้นอยู่กับความประทับใจ (Attractive) ของบุคคลที่เป็นแบบ การยอมรับและผสมผสานสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่ตนมีอยู่เดิม (Internalization) การเปลี่ยนเจตคติด้วยวิธีนี้ จะเกิดเมื่อบุคคลได้ประเมินสิ่งนั้นและยอมรับว่าดีมีประโยชน์ ตรงกับความต้องการของตนและสอดคล้องกับสิ่งที่เขามีอยู่ เป็นการยอมรับที่เกิดจากความพึงพอใจของผู้รับเอง

กล่าวได้ว่าเจตคติ เป็นความชอบหรือไม่ชอบของแต่ละคน เป็นเพียงสภาพการรู้และจิตสำนึกไม่สามารถเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น หรือสัมผัสได้ แต่จะถูกระทอนกลับเป็นคำพูดหรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติ หมายถึงแนวโน้มของคน ๆ หนึ่ง ที่มีต่อสิ่งเร้าหรือเรื่องบางเรื่อง รวมถึงของความรู้สึก อคติ ความกลัว ความคิด และความรู้สึกที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเจตคติ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่มีอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของความเชื่อ หรือการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในเรื่องความเชื่อบางประการซึ่งจะกลายเป็นเจตคติต่อไป และได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกและการเปลี่ยนแปลงภายใน

ภริณีภุฏฐ์ แสงทอง (2547, น. 239) สรุปได้ว่า เจตคตินั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ข่าวสาร ผู้รับ สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดถึงสถานภาพของผู้รับที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ซึ่งสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ ทั้งในทางบวก และทางลบ ถ้าผู้นั้นเกิดการรับรู้

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) “เจตคติ (Attitude)” (2550, น. 18) ได้อธิบายว่าเจตคติเปลี่ยนแปลงได้ปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้มีหลายประการเช่น

1. ความกดดันของกลุ่ม (Group Pressure) หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ย่อมจะมีแรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเราสิ่งช่วยที่เป็นรางวัลนั้นได้แก่ความเป็นผู้มีคนรู้จักมากการเลื่อนตำแหน่งงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือเป็นต้น ส่วนสิ่งช่วยที่เป็นการลงโทษก็เช่น การเสียเพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่งเป็นต้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่ใด แรงบีบบังคับของหมู่ย่อมมีมากเท่านั้นหรือยิ่งหมู่กลุ่มต้องการเรามากเท่าใด กลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่อาจจะกระทำผิดแปลกไปได้บ้างแต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้ว กระทำผิดมาตรฐานเพียงนิดเดียวแรงกดดันของหมู่จะเกิดขึ้นทันทีเพื่อให้อปฏิบัติตามในแนว นอกจากนี้แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติหรือมีน้อยทางที่จะเลือกหรือเราไม่มีความรู้มากมายนักในเรื่องนั้นบุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติหากกลุ่มของเขาที่ยึดอยู่เปลี่ยนแปลงไปตัวอย่างเช่น กรรมกร แรก ๆ อาจไม่สนใจกันรวมเป็นสมาคมแต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดยิ่งกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใดแรงกดดันของกลุ่มยิ่งมีผลเท่านั้นเรื่องอำนาจของความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจจะเป็นไปได้ 4 กรณีคือ เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเราและเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้นหากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนักหรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า เราอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่มเพราะเหตุผลภายนอก

อย่างอื่น โดยถือว่าเป็นส่วนตัวและเราไม่เห็นด้วยแต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นก็ต้องปฏิบัติตาม เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผิน ภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแต่พอเราออกไปอยู่กลุ่มอื่นเราจะได้เห็นว่าเราเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกกับความเชื่อของเราและปฏิเสธบางส่วน

2. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติไปได้ เมื่อได้รับ ประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจเช่น นายแดง เข้าทำงานบริษัทหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้าแต่พบว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนที่อิจฉาเมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดี ๆ เพื่อปฏิบัติหัวหน้าอาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของเขาสิ้นคลอนและนอกจากนั้นยังทราบดีว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องแก่หัวหน้างานบ่อย ๆ เขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติไปอีกแบบหนึ่งคือมองไม่เห็นความก้าวหน้าในการทำงานกับบริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

3. อิทธิพลของกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลที่มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขาหรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านความพิเศษต่าง ๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงไปยุ่งเกี่ยว เช่น ดาราภาพยนตร์ชื่อดังคนนั้นใช้สบูยี่ห้อนั้น ๆ เป็นต้น

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบวก ด้านลบ ได้ด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง และปัจจัยอื่น ๆ เช่น อายุ ระดับการศึกษา ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้การฝึกอบรม เจตคติ มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีอิทธิพลสูงมากในการแสดงออกในด้านพฤติกรรมของบุคคล นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า เจตคติ เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวกับพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด เพราะเจตคติเป็นพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมทางสมองในการกระทำ ซึ่งบ่งชี้ถึงสภาพจิตใจหรืออารมณ์ที่ซับซ้อน ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชื่อที่เคยผ่านมา ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง

2.6.4 ปัจจัยด้านพฤติกรรม

2.6.4.1 ความหมายของพฤติกรรม

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2529, น. 68) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิบัติการและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรมนามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ สามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรืออาจใช้เครื่องมือช่วย และพฤติกรรมภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้

มติชน (2547, น. 612) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรม ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก

กึ่งกาญจน์ กาญจนทรงกูร (2542, น. 11) พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของมนุษย์ที่สามารถ สังเกตได้โดยตรงหรือใช้เครื่องมือวัดได้โดยทางอ้อม เช่น การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การจำ การคิดการแก้ปัญหา พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ โดย- ตรงหรือใช้เครื่องมือวัด แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1.1 พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

1.2 พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงต้องใช้เครื่องมือวัด เช่น เครื่องมือวัดการเต้นของหัวใจ การวัดคลื่นสมอง การวัดน้ำตาลในเส้นเลือด

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง และไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ แต่ต้องใช้ภาวะสันนิษฐาน (Hypothetical Construct) จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความเครียด วัดได้จากมือสั่น ไม่พูดไม่จา เข้ามา ที่ทำงานแต่เช้า กลับมีผลงานเสร็จเรียบร้อยดีทุกอย่างก็สรุปว่าเขาขยัน เอาใจใส่ในงาน เราพิจารณาพฤติกรรมภายนอกเพื่อสรุปว่าพฤติกรรมภายในเป็นอย่างไร การสรุปพฤติกรรมภายในเป็นสิ่งที่ควรระวังให้มาก เพราะ โอกาสผิดพลาดเกิดขึ้นได้มาก

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอกเป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคลซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตด้วยสายตาหรือการรับรู้ทางเสียงและสามารถใช้เครื่องมือทดสอบก็ได้

2.6.4.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

สุชาดา มะโนทัย (2539, น. 72) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำอาจเป็นสิ่งสังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพเป็นกระบวนการทางด้านสมองเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญาการใช้ความคิด วิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือ จะต้องมีความรู้มาก่อนถึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการทฤษฎี กฎเกณฑ์ แนวคิด ต่าง ๆ ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะในการจำแนกรายละเอียดที่สมบูรณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่าง ส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวม ส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ติราคาของสิ่งของต่าง ๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ เจตคติเป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติการให้คุณค่าการปรับปรุงค่านิยม การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยม ที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ กันจะบอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ ได้ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่บุคคล ถูกกระตุ้นให้ทราบว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือมีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความพอใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความตระหนัก ความยินดีที่ควรรับ และการเลือกรับ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้าเป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ประกอบด้วย ความยินยอมความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

2.3 การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นยอมรับว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบ และการผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุดไปถึงน้อยที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแผนทางการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่เขา กำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงาน พฤติกรรมด้านการปฏิบัตินี้เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคลปฏิบัติออกมา โดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง กระบวนการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน นักวิชาการเชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

2.6.4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรม

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2545, น. 24) กล่าวว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อนจึงจะเกิดความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นไป โดยความต้องการของมนุษย์ ได้แบ่งออกเป็น 7 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ความต้องการในการดำรงชีวิตเช่น อาหาร น้ำ เสื้อผ้า ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สำหรับในด้านการทำงาน การตอบสนองความต้องการขั้นนี้จะอยู่ในรูปของการทดแทนด้วย เงิน ซึ่งคนงานก็จะนำไปซื้อสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายต่อไป

2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการอยากมีชีวิตที่มั่นคงปลอดภัย ปราศจากอันตราย หลีกเลียงจากการถูกเบียดเบียน ซึ่งความต้องการความปลอดภัยใน

สภาพการทำงาน ได้แก่ การได้ทำงานที่ความปลอดภัย มั่นคง มีหลักประกันในการทำงาน ซึ่งความต้องการขั้นนี้เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว

3. ความต้องการความรักหรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ต้องการพบปะพูดคุย ต้องการในการอยู่ร่วมกัน ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม ซึ่งบางคนรู้สึกว่าความต้องการในขั้นนี้มีความสำคัญมากกว่าความต้องการขั้นอื่น ๆ บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้จะมีพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การทำให้ตนรู้สึกว่าไม่ได้อยู่คนเดียว

4. ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นความรู้สึกภายในของบุคคลเกี่ยวกับความมีคุณค่าในตนเอง ความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถเป็นความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญและตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการทำงานจะเป็นความต้องการการยอมรับความสำเร็จในงานที่ทำและการได้รับความไว้วางใจจากบุคคลอื่นในที่ทำงาน

5. ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ เป็นความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ตนเองในข้อเท็จจริงต่าง ๆ การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่กำลังศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่ได้จากความสัมพันธ์เหล่านั้น เช่น การศึกษาขั้นตอนการทำงาน สายการบังคับบัญชา สัญลักษณ์ต่าง ๆ ภายในที่ทำงาน

6. ความต้องการทางสุนทรียะ เป็นความต้องการในเรื่องของความสวยงาม ความเป็นศิลปะ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความสบายใจและความพึงพอใจแก่บุคคล การตอบสนองความต้องการทางสุนทรียะที่เกี่ยวกับการทำงาน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นระเบียบ การจัดทำสวนหย่อมเพื่อให้ที่ทำงานสวยงามร่มรื่น

7. ความต้องการความตระหนักในคุณค่าตนเอง เป็นความต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา เมื่อบุคคลใดก็ตามได้มีการพิจารณาบทบาทของตนในชีวิตว่าควรทำอะไรแล้ว ก็จะพยายามผลักดันชีวิตของตนไปในทางที่ดีที่สุดตามที่คาดหมายไว้ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการที่จะใช้ความสามารถทุก ๆ อย่างของตนอย่างเต็มที่ ความสำเร็จขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองจากความต้องการในขั้นอื่น ๆ เสียก่อน

จากแนวคิดข้างต้น หากทราบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความต้องการผู้นำมีลักษณะพฤติกรรมใด หัวหน้ากลุ่มงานสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนเพิ่มจุดแข็งให้กับตนเองได้

สุชาดา มะโนทัย (2539, น. 72) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของพนักงาน พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกดีและไม่ดีของพนักงาน 2 ประเภทคือ

1. ปัจจัยตัวกระตุ้น (Motivators Factors) ปัจจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ คนจะถูกจูงใจจากปัจจัยเหล่านี้ ปัจจัยตัวกระตุ้นคือ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ ลักษณะงานโดยตัวของมันเอง ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า ความเจริญงอกงามในตนเองและในอาชีพ ปัจจัยตัวกระตุ้นทำให้คนงานมีความรู้สึกในด้านดี เป็นสิ่งที่อยู่ภายในความรู้สึกนึกคิดหรือจิตใจของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เช่น การได้รับงานที่ท้าทายทำ การยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors) ได้แก่ นโยบายของสำนักงาน การบริหารการบังคับบัญชาหรือการนิเทศ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา สภาพการทำงาน เงินรายได้ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน สถานะ ความมั่นคงความปลอดภัยในการทำงาน หรือสวัสดิการต่าง ๆ ปัจจัยด้านสุขอนามัยมิได้เป็นสิ่งจูงใจเจ้าพนักงาน แต่ถ้าขาดไปเมื่อใดหรือไม่มีปัจจัยนี้แล้วย่อมจะก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่หัวหน้ากลุ่มงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้

จากแนวคิดของเฮอริสเบอร์ค นำไปสู่การจัดปรับปรุงในเรื่องของความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในระบบงาน และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจในผู้ได้บังคับบัญชาได้

2.6.4.4 กระบวนการเกิดพฤติกรรม

สุรพล พะยอมแย้ม (2540, น. 25) ได้แบ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการรับรู้ กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงการรู้สึกกับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้นด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ กระบวนการนี้อาจเรียกได้ว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำลองจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย การรับสัมผัสและการรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและเข้าใจนี้เป็นระบบการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการ ภายในทางจิตใจที่ยังมีโอกาสศึกษาและสรุปเป็นคำอธิบายอย่างเป็นหลักการที่ชัดเจนได้

3. กระบวนการแสดงออก หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้การคิดและเข้าใจแล้วบุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ๆ แต่ยังมีได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้

ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายในแต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตได้เราจะเรียกว่าพฤติกรรมภายนอกซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้นเมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งการแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้จึงเรียกว่า Spatial Behavior โดยแท้จริงแล้วกระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนั้น ไม่สามารถแยกออกจากกันหรือเป็นอิสระต่อกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก

2.6.4.5 ประเภทของพฤติกรรม

การแบ่งประเภทของผู้นำตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำได้แบ่งประเภทตามลักษณะเชิงพฤติกรรม ดังนี้

ทงหล่อ เดชไทย (2544, น. 68) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมไว้ 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมภายนอก ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตได้ โดยตรงจากประสาททั้ง 5 (ตา หู จมูก ปาก และผิวหนัง) ซึ่งสามารถแบ่งย่อยลงไปได้อีก คือ

1.1 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง ไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางครั้งเรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ เช่น หัวเราะ ร้องไห้ อ้าปาก กระโดด

1.2 พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางครั้งเรียกว่าพฤติกรรมโมเลกุล เช่น การเต้นของหัวใจฟังจากเครื่องฟังหัวใจที่แพทย์ใช้ความดันโลหิตสูงจากเครื่องวัดความดันโลหิต

2. พฤติกรรมภายใน ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลโดยรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม โดยปกติผู้อื่นไม่อาจสังเกตเห็นพฤติกรรมประเภทนี้โดยตรงถ้าไม่บอกไม่แสดงออกมาให้เป็นที่สังเกต พฤติกรรมภายในจึงเป็นเรื่องประสบการณ์ส่วนบุคคล คนเท่านั้นที่รู้ ตัวอย่างเช่น ความคิด ความจำ จินตนาการ ความฝัน และพฤติกรรมความรู้สึกต่าง ๆ เช่น กลัว หิว เสียใจ เจ็บ ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงก็สามารถจะสังเกตได้โดยทางอ้อม เช่น การใช้แบบทดสอบหรือสังเกตจากพฤติกรรมภายนอกที่เป็นการสรุปโยงถึงพฤติกรรมภายในซึ่งพฤติกรรมภายในนั้นสามารถแบ่งได้ 2 ชนิด คือ

2.1 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว เช่น หิว เหนื่อย ตื่นเต้น เจ็บปวด พฤติกรรมเหล่านี้เจ้าของพฤติกรรมรู้ว่ามันเกิดและเจ้าของพฤติกรรมอาจจะควบคุมหรือเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ไม่แสดงออกซึ่งกิริยาอาการหรือสัญญาณใด ๆ

2.2 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว พฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้นภายในโดยที่บางครั้งบุคคลไม่รู้สึกรู้ตัว แต่มีผลต่อพฤติกรรมภายนอกของบุคคลผู้นั้น เช่น ความขลาด ความกลัว ความคิด ความสมหวัง ความปรารถนา ความสุขใจ

2.6.4.6 วิธีศึกษาพฤติกรรม

เรียม ศรีทอง (2542, น. 21) วิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์เพื่อให้ได้ความรู้ อย่างเชื่อถือได้นั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การอธิบาย (Explain) การทำนาย (Predict) และการควบคุมพฤติกรรม (Control) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการใช้วิธีใด ในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์คือ วิธีการนั้นจะมีความตรง (Validity) ซึ่งหมายถึงวิธีการนั้นสามารถ วัดหรือกำหนดสิ่งที่สอดคล้อง ความคงที่ของสิ่งที่วัดหรือศึกษาไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา วิธีการศึกษา พฤติกรรมมนุษย์โดยทั่วไป มีดังนี้

1. การรายงานตนเอง (Self Report) เป็นวิธีการที่ให้ผู้ที่มีประสบการณ์หรือ มีความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ รายงานความคิดออกมา แล้วผู้ศึกษาจะนำคำรายงานเหล่านั้นมาทำการ วิเคราะห์พฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 การคิดออกเสียง (Think Aloud) เป็นการคิดให้ผู้คิดรายงานความคิด และการกระทำในขณะที่แก้ปัญหา ซึ่งสามารถทำได้ ทั้งขณะมีกิจกรรมนั้นหรือหลังจากเสร็จกิจกรรมก็ได้

1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล จากการสนทนาที่มีจุดหมายระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมการมาเป็นอย่างดีว่าจะทำ การสัมภาษณ์อะไร และอย่างไรบ้าง จึงจะได้ข้อมูลเพียงพอในการประเมินพฤติกรรม วิธีการ สัมภาษณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับค่านิยมในการศึกษาพฤติกรรม

1.3 การใช้แบบสอบถามและสำรวจ (Questionnaires and Surveys) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่มีจำนวนมากและสามารถได้คำตอบอย่างรวดเร็วและประหยัด ค่าใช้จ่ายแบบสอบถามหรือแบบสำรวจที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด - ปลายปิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และการจัดอันดับ (Order Scale)

2. การสังเกต (Observation) เป็นการศึกษาพฤติกรรมที่ได้รับความนิยมมาก ในปัจจุบันเพราะเป็นวิธีการที่มีความชัดเจน ตรงไปตรงมาและได้รับการพัฒนาในเทคนิควิธีมาก จึงได้รับการยอมรับและกำลังก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ ในกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) วิธีการสังเกตพฤติกรรม เป็นการเฝ้าดูพฤติกรรมเป้าหมายของบุคคลว่าเป็นอย่างไรมี ความถี่ ความยาวนานของพฤติกรรมนั้นแค่ไหน ดังนั้น การสังเกตพฤติกรรมจึงต้องกำหนด พฤติกรรมให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมเป็นอันดับแรก

3. แบบทดสอบ (Psychometrics) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้น มาเพื่อวัด คุณลักษณะทางจิต ดังนั้น จึงต้องมีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน มีทฤษฎีรองรับ ผ่านการวิเคราะห์ทั้ง เนื้อหาและกระบวนการวัดผลมาแล้วเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความตรง ความเที่ยงและการแปลความ จากคะแนนที่ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการใช้แบบสอบวัดคือวิธีการดำเนินการสอบ อันจะทำให้ได้

ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากขึ้น แบบสอบวัดที่ใช้มาก ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดความถนัด และแบบทดสอบวัดการคิด

4. วิธีการทดลอง (Experiments) เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในลักษณะความสัมพันธ์ตามเหตุผล โดยผู้ศึกษาต้องสร้างสถานการณ์ สิ่งที่จะศึกษาให้เกิดขึ้นเพื่อดูความเป็นเหตุเป็นผลสิ่งที่เป็นเหตุเรียกว่า ตัวแปรต้น (Independent Variables) เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นมาเพื่อดูว่าส่งผลต่อตัวแปรตาม (Dependent Variables) อย่างไรวิธีการทดลองเป็นการศึกษาพฤติกรรมที่นิยมมากในกลุ่มที่ต้องการอธิบายพฤติกรรมเชิงเหตุผลและเป็นไปในเชิงวิทยาศาสตร์ นำไปใช้ในเรื่องของการปรับพฤติกรรมการเรียนการสอน การบริหารการจัดการในธุรกิจ การโฆษณา

2.7 ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ (Instinct or Natural Theory)

สเน็ค เตชานันท์ (2543, น. 21) กล่าวว่า อริสโตเติล (Aristotle) ซึ่งเป็นบิดาของวิชารัฐศาสตร์ เป็นบุคคลแรกที่เสนอทฤษฎีธรรมชาติเพื่ออธิบายการก่อกำเนิดของรัฐ เขาเชื่อว่ามนุษย์นั้นดีโดยพื้นฐานและมีความพยายามอย่างไม่หยุดยั้งที่จะเข้าถึงความดีงามสุดขยด อันเป็นสิ่งซึ่งไม่มีวันจะบรรลุถึง ปัญหาความดีงามสุดขยดจึงยังคงเป็นภูมิธรรมสูงสุดที่มนุษย์มุ่งแสวงหา เขาเห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมโดยธรรมชาติ กล่าวคือ เป็นธรรมชาติที่มนุษย์จะรวมตัวเข้าด้วยกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอันยังผลให้เกิดเป็นชุมชนขึ้นมา รูปแบบที่เป็นทางการของชุมชนมนุษย์ก็คือ รัฐแบบนครรัฐ (Polis) การก่อกำเนิดของนครรัฐจึงเป็นผลที่เนื่องมาจากความโน้มเอียงตามธรรมชาติของมนุษย์ Aristotle เชื่อมั่นว่า นครรัฐเป็นสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติของสังคม และยังเห็นด้วยว่า มนุษย์จะเป็นมนุษย์ก็ต่อเมื่ออยู่ภายในนครรัฐ บังเจกบุคคลที่อยู่ภายนอกนครรัฐนั้น ถ้าไม่เป็นเทพเจ้าก็จะต้องเป็นสัตว์ป่า นครรัฐเป็นสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียวที่จะทำให้ผู้ใด ผู้หนึ่งมีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง นครรัฐนั้นเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่ง ในปรัชญาของ Aristotle นครรัฐไม่ได้เป็นแต่เพียงการแสดงให้เห็นถึงซึ่งความโน้มเอียงตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่ยังเป็นพาหะที่ทำให้บังเจกบุคคลสามารถบรรลุถึงซึ่งความดีงามสุดขยดด้วย Aristotle ยังเห็นว่า มนุษย์เราเมื่อมีความสมบูรณ์ จะเป็นสัตว์ที่ประเสริฐที่สุด แต่ถ้าหากแยกมนุษย์ออกจากกฎหมายและความยุติธรรม (ซึ่งจะหาได้ก็แต่ในนครรัฐ) แล้วละก็ จะเป็นสัตว์ที่เลวทรามที่สุด

สำหรับ Aristotle นครรัฐไม่เป็นแค่เพียงปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ แต่ยังมีลักษณะที่สำคัญอีกมากมาย แม้นครรัฐจะถือกำเนิดขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์ของบังเจกบุคคล แต่ในทางปฏิบัติ นครรัฐ

มีความสำคัญมากกว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ นครรัฐได้กลายเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ประกอบด้วยชีวิต สิทธิต่าง ๆ และพันธะ นอกเหนือไปจากข้อผูกพันต่าง ๆ กับประชาชนที่นครรัฐรับใช้ ทฤษฎีที่ถือว่ารัฐเป็นอินทรีย์ (Organic Theory) นี้ ในเวลาต่อมาได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เช่น โทมัส อควินัส (Thomas Aquinas) รูสโซ (Rousseau) และมุสโสลินี (Mussolini) นักเสรีนิยมในปัจจุบันก็ยังได้กล่าวอ้างถึงสังคมนิธิอยู่บ่อย ๆ การตีความสังคมที่มีลักษณะเป็นอินทรีย์ที่สุดขั้นน่าจะได้แก่การตีความของมุสโสลินี ที่อ้างว่าสิ่งทั้งหมด (รัฐ) นั้นมีความสำคัญยิ่งไปกว่าผลรวมของส่วนประกอบของมัน (ปัจเจกบุคคลที่อยู่ภายในรัฐ)

2.8 ทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social Contract Theory)

อานนท อภาภิรม (2543, น. 25 – 28) กล่าวว่า เนื่องจากทฤษฎีประชาคมเป็นเจ้าของพระอธิปไตย (Popular Sovereignty) ได้รับความนิยมนสูง ทำให้ทฤษฎีเทวสิทธิ์ของกษัตริย์หมดความสำคัญลงไป ทฤษฎีสัญญาประชาคมเป็นเจ้าของอธิปไตย มีแนวความคิดว่ามนุษย์เป็นผู้เริ่มก่อตั้งรัฐ โดยวิธีการที่ปัจเจกชน (Individual) ยินยอมพร้อมใจกันทำสัญญาสังคม (Social Contract) หนึ่ง ได้มีการแปลความหมายของทฤษฎีนี้แตกต่างกันไปอย่างกว้างขวางในช่วงเวลาของสงครามศาสนา และในการปฏิวัติประชาชน (Popular Revolutions) ซึ่งเกิดในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา สำหรับนักนิยบทฤษฎีสัญญาประชาคมที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น กล่าวได้ว่ามีนักทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลอยู่ 3 คน คือ Thomas Hobbes, John Locke and Jean Jacques Rousseau

1. ฌอมส์ ฮอบส์ (Thomas Hobbs) กล่าวได้ว่ามีแนวความคิดส่งเสริมอำนาจเด็ดขาดของพระมหากษัตริย์ และมุ่งที่จะให้รัฐบาลมีอำนาจที่สมบูรณ์ (Absolute Government) ซึ่งเขาหมายถึงระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) ทั้งนี้เพราะเขามีความเชื่อว่าการปกครองโดยการมีพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจเด็ดขาดนั้น จะเป็นระบอบที่มีความมั่นคงและมีความเป็นระเบียบมากที่สุด Hobbs เชื่อว่าในระยะเริ่มแรกนั้น มนุษย์มิได้รวมกันอยู่ในสังคม หากแยกกันอยู่ตามสภาพธรรมชาติ (State of nature) และในสภาพเช่นนี้มนุษย์อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ (Natural law) แต่สภาพดังกล่าวไม่เหมาะสมกับอารยธรรม ทั้งนี้เพราะเขาเห็นว่าสภาพธรรมชาตินั้น มนุษย์จะมีลักษณะโดยเดี่ยว (Solitary) ยากจน (Poor) น่าเกลียด (Nasty) โหดร้าย (Brutal) และสั้น (Short) นอกจากนี้ในสภาพเช่นนี้จะไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความยุติธรรม เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะตกเป็นของคนที่แสวงหามาได้ สภาพดังกล่าวนี้เขาเรียกว่า เป็นสงครามที่มนุษย์ทุกคนต่างต้องกระทำเพื่อความอยู่รอดของตน ชีวิตตามสภาพธรรมชาตินี้จึงไม่สภาพไม่ผิดอะไรกันกับคนป่าคนเถื่อนแต่

อย่างไรเลย เพราะฉะนั้นจึงได้กล่าวถึงทฤษฎีสัญญาประชาคม ซึ่งอธิบายว่า เป็นทฤษฎีที่มนุษย์ตกลงทำสัญญาต่อกันว่า ต่อไปนี้จะเลิกอยู่แบบตัวใครตัวมัน แต่จะมาอยู่รวมกันภายใต้การปกครองขององค์อธิปัตย์ และผลแห่งสัญญานี้มนุษย์ได้ยินยอมที่จะยุติการใช้กำลังตามธรรมชาติของตน และจะยอมอยู่ภายใต้รัฐบาลเดียวกันซึ่งทำให้เกิดอำนาจการปกครองของรัฐบาลหรือองค์อธิปัตย์ อย่างไรก็ตามในส่วนที่เกี่ยวกับองค์อธิปัตย์นี้ เขามีความเห็นว่างค์อธิปัตย์มิใช่ผู้สัญญา เพราะมิได้มาร่วมทำสัญญาด้วยแต่ประการใด ปวงชนเป็นผู้มอบอำนาจให้แก่องค์อธิปัตย์เป็นผู้ปกครองโดยความสมัครใจของตนเอง ฉะนั้นปวงชนซึ่งเป็นเจ้าของสัญญา จึงไม่มีสิทธิหรืออำนาจที่จะเรียกอำนาจซึ่งได้มอบหมายให้แก่องค์อธิปัตย์คืน นอกจากนั้น Hobbs ยังมีความเห็นว่า สัญญาสังคมที่กระทำขึ้นนั้นมีลักษณะเป็นการถาวรและเรียกกรองกลับคืนไม่ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าสัญญานั้นจะต้องมีอยู่ตลอดไปและบอกเลิกมิได้ ได้สรุปว่า บุคคลที่สามผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากสัญญา คือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจปกครองนั้น ควรจะเป็นพระมหากษัตริย์ ซึ่งเขาได้กล่าวสนับสนุนว่า ประชาชนจะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากพระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งได้อธิบายทฤษฎีนี้เพื่อสนับสนุนอำนาจสูงสุดของสภานิติบัญญัติ

2. John Lock ในเบื้องต้นเขามีความคิดเห็นตรงกันกับ Hobbs ในเรื่องสภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นสภาพที่มนุษย์ต่างคนต่างอยู่ นอกจากนั้นได้อธิบายให้เห็นถึงสภาพธรรมชาติกับสภาพของสังคมที่มีการจัดการปกครองที่มีระเบียบดีแล้ว (State of Organized Society) โดยเขาได้ชี้แจงให้เห็นถึงสภาพความไม่สมบูรณ์ของสภาพธรรมชาติ กล่าวคือเห็นว่าในสภาพธรรมชาตินั้นมนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจที่ตนกระทำความผิด ซึ่งพิจารณาเห็นว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บางประการ กล่าวคือในประการแรก คำพิพากษาอาจไม่มีความยุติธรรมเพียงพอ มีการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ประการที่สอง ไม่มีกำลังส่วนกลางอย่างเพียงพอที่จะบังคับคดีให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษา ประการที่สาม ในบางกรณีคดีที่เกิดขึ้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่ลักษณะของโทษที่คู่กรณีได้รับมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นจึงได้เสนอวิธีการ 3 ประการ คือวิธีการแรก การจัดตั้งศาล (Judicature) ทั้งนี้เพื่อให้มีหน้าที่ในการตีความในกฎหมายอย่างถูกต้องยุติธรรม วิธีการที่สอง การจัดตั้งฝ่ายบริหาร (Executive) เพื่อทำหน้าที่รักษากฎหมายและวิธีที่สามจัดตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislature) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิพากษาคดีต่าง ๆ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามวิธีการ 3 ประการดังกล่าวข้างต้นแล้ว เขาได้แสดงความคิดเห็นว่า เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งสถาบันทั้ง 3 มนุษย์จำเป็นต้องยอมสละสิทธิที่จะลงโทษของคนทุกคน โดยยินยอมยกสิทธินี้ให้แก่องค์กรหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่แทนทุกคน ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่สังคมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ขั้นตอนทั้งหมดนี้กล่าวได้ว่าเป็นสัญญา และเมื่อเกิดมีสัญญาสังคมแล้ว Hobbs อธิบายว่าสังคมและรัฐบาลก็จะเกิดขึ้นทันที แต่ Lock มีความคิดเห็นแตกต่างไปจาก Hobbs ในเรื่องสัญญาสังคมก็คือ Lock ไม่เห็นด้วยกับ Hobbs ในเรื่อง

อำนาจสูงสุดของสภานิติบัญญัติ ทั้งนี้เพราะ Lock เชื่อว่ารัฐสภาที่ดีจะต้องใช้อำนาจอย่างจำกัด เพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของสังคม Lock อธิบายต่อไปว่า อำนาจนิติบัญญัตินั้นเป็นเพียงอำนาจที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เพราะอำนาจที่สูงกว่าอำนาจสูงสุดของรัฐสภายังคงเป็นของประชาชนซึ่งมีสิทธิที่จะยุบรัฐสภาเมื่อใดก็ได้ หากปรากฏว่ารัฐสภาได้กระทำการอันเป็นภัยต่ออนาคตที่ประชาชนได้ให้ไว้ต่อรัฐสภา Lock ได้อธิบายสรุปในตอนท้าย โดยสนับสนุนการให้เอกชนมีสิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญ เพราะเท่ากับว่าเป็นการปกป้องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล นอกจากนั้นเขาได้เห็นว่า สังคมเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะการยินยอมโดยสมัครใจของสมาชิกของสังคม ซึ่งมีการปกครองโดยเสียงข้างมาก (Majority) จะเห็นได้ว่า แนวความคิดของ Lock เคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน การยอมรับรองเสียงข้างมากตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย และสิทธิที่จะได้มาซึ่งทรัพย์สินและการได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่บุคคลพึงแสวงหาได้

3. ฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Russo) ในทัศนะของเขายอมรับความคิดเห็นของ Lock ในเรื่องมนุษย์อยู่ในสภาพธรรมชาติและอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ และเขาเห็นว่าโดยสภาพธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นคนดี มีความเห็นอกเห็นใจในความทุกข์ยากของผู้อื่น ฉะนั้นเขามีความเชื่อว่าธรรมชาติมนุษย์ต้องการศิลปะ ความรักภายในครอบครัวเป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วสังคมเป็นสิ่งจำเป็นหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนั้นเขายังเห็นว่า มนุษย์โดยสภาพธรรมชาติมีความรู้สึกที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคม และสังคมมีมีลักษณะเป็นส่วนรวม และโดยเหตุผลนี้เองในสังคมจึงมีเจตนารมณ์ทั่วไป (General will) ซึ่งอธิบายว่าเจตนารมณ์นี้มุ่งที่จะพิทักษ์รักษาและให้สวัสดิการแก่ส่วนรวม และเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายทั้งหมด ตลอดจนเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสมาคม

ดังนั้นในทัศนะของ Russo เจตนารมณ์จึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากการรวมเป็นสังคม และถือว่าเจตนารมณ์เป็นสิ่งสูงสุดภายในรัฐ แม้รัฐก็เป็นเพียงตัวแทน (Agent) ของเจตนารมณ์เท่านั้น เมื่อพิจารณาถึงความหมายอย่างลึกซึ้งของเจตนารมณ์แล้ว กล่าวได้ว่าเจตนารมณ์ก็คืออำนาจอธิปไตยนั่นเอง

Russo เห็นว่าเมื่อมนุษย์เข้ามาอยู่ในสังคม มนุษย์ได้รับเสรีภาพทางแพ่ง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งตอบแทนของการที่เข้าร่วมในสังคมและอธิบายว่าสิทธิดังกล่าวนี้เป็นสิทธิที่ได้รับมาโดยทางศีลธรรม (Moral Right) มิใช่เสรีภาพตามธรรมชาติ (Natural Liberty) ฉะนั้นรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของเจตนารมณ์ทั่วไป จึงมีอำนาจปกครองรัฐโดยสมบูรณ์ แต่ทั้งนี้รัฐบาลสมควรที่จะปล่อยให้เอกชนมีสิทธิเสรีภาพตามสมควรภายในขอบเขตของกฎหมาย และรัฐบาลมิควรมีหน้าที่เฉพาะการปกครองและรักษากฎหมายเท่านั้น หากจะต้องมีหน้าที่ปกป้องเสรีภาพของเอกชนอีกด้วย

กล่าวได้ว่ามุ่งจะให้คำว่า “เจตนารมณ์ทั่วไป” เหมือนกับอำนาจอธิปไตยที่ใช้กันในปัจจุบัน แต่มิได้กล่าวถึงเลยว่า เจตนารมณ์ทั่วไปเป็นของผู้ใด นอกจากนั้นยังมีข้อถกเถียงกับเจตนารมณ์

ทั่วไปว่า จะมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติมากน้อยเพียงใด หรือว่าเจตนารมณ์จะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ เพราะเขาเชื่อว่าเจตนารมณ์ทั่วไปจะกระทำเพื่อความดีงามของสังคมเท่านั้น ฉะนั้นจึงเข้าใจว่าสิ่งใด ที่ถูกต้องคือ สิ่งที่กระทำโดยเจตนารมณ์ทั่วไป สิ่งใดที่ผิดก็มีใจเจตนารมณ์ทั่วไป ปัญหาข้อโต้เถียง จึงอยู่ที่ใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าอะไรผิดหรืออะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าทฤษฎีสัญญาประชาคมจะมีคุณค่าในการเป็นรากฐานของประชาธิปไตย และการเน้นถึงความสำคัญของปัจเจกชน (Individuals) แต่ทฤษฎีนี้มีได้อธิบายถึงสภาพธรรมชาติไว้อย่างแจ่มแจ้ง หากจะมองในด้านประวัติศาสตร์แล้ว ทฤษฎีนี้มีหลักการที่ไม่น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าตอนเริ่มแรกนั้น มนุษย์มีชีวิตอยู่ตามสภาพธรรมชาติ ต่อมามนุษย์จึงได้ทำสัญญากันเพื่อก่อตั้งรัฐและรัฐบาล ทั้ง ๆ ที่มนุษย์ในสมัยก่อนนั้นยังไม่มีความรู้และความชำนาญที่จะปกครองตนเองเลย และเมื่อพิจารณาในแง่ของสัญญาซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ที่ปัจเจกชนได้กระทำขึ้นด้วยความสมัครใจและด้วยความพอใจ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐนั้นไม่สัญญาด้วยความสมัครใจ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ได้เกิดขึ้นมาในรัฐหนึ่ง ย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงให้พ้นจากพันธะหรือการควบคุมของรัฐได้ นอกจากนั้นสัญญาจะผูกพันเฉพาะบุคคลผู้เซ็นสัญญาเท่านั้น ไม่ใช่ผูกพันถึงลูกหลานหรือผู้สืบสกุลของผู้กระทำ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงเรื่องสัญญาโดยเคร่งครัด รัฐจะหมดสภาพในทันทีที่ผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายตายไป และรัฐจะมีสภาพความเป็นรัฐต่อไปได้ก็ต่อเมื่อลูกหลานของผู้ทำสัญญามีความประสงค์ที่จะทำสัญญา ต่อไปอีก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้มีความสับสนและความไม่น่าเชื่อถือบางประการ กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ได้เน้นถึง “สภาพธรรมชาติ” และ “สัญญา” เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดในเรื่องสภาพธรรมชาติของมนุษย์นั้น ไม่อาจพิสูจน์ได้ในแง่ของประวัติศาสตร์ และไม่น่าเป็นไปได้ที่มนุษย์ในสมัยโบราณซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมเลยจะมาตกลงสัญญาด้วยความสมัครใจที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนั้นทฤษฎีนี้มิได้อธิบายถึงรายละเอียดของสภาพธรรมชาติว่าเป็นอย่างไร คงมุ่งใช้ทฤษฎีนี้อธิบายถึงมูลเหตุจูงใจ (Motivation) ที่ทำให้มนุษย์ตกลงทำสัญญามาอยู่ร่วมกันในสังคม อนึ่ง ทฤษฎีนี้ได้แยก “มนุษย์” กับ “สังคม” เป็นคนละส่วน กล่าวคือมนุษย์สามารถดำเนินชีวิตได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยสังคมแต่ประการใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นภายหลัง ทฤษฎีนี้จึงขัดกับความเชื่อทางสังคมวิทยาที่ว่ามนุษย์เกิดขึ้นมาในสังคม และมนุษย์จะมีความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อเขาเหล่านั้นเจริญเติบโตภายในสังคมและได้เรียนรู้ระเบียบของสังคม (Socialization) เท่านั้น

2.9 ทฤษฎีทางกฎหมาย (Legal or Juristic Theory)

ทฤษฎีนี้ถือว่ารัฐมีขึ้นมาโดยความจำเป็นทางกฎหมาย คือเมื่อมีคนอยู่รวมกัน ในสังคมเป็นจำนวนมาก ย่อมจำเป็นต้องมีบทบัญญัติต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อกำหนดมาตรฐานแห่งพฤติกรรม นอกจากนี้ ยังจะต้องมีองค์การที่จะต้องดูแลให้มีการประพฤติปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านั้น องค์การเหล่านั้นคือรัฐ ทฤษฎีนี้มีทัศนะคล้ายกับทฤษฎีสัญญาประชาคม คือเชื่อว่ารัฐถือกำเนิดขึ้นมาเพราะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคม แต่ให้ความสำคัญเน้นหนักไปเรื่องเชิงกฎหมายสำหรับส่วนรวม ทฤษฎีสัญญาประชาคมเน้นหนักไปในเรื่องของผู้มีสิทธิหรือผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย ทฤษฎีทางกฎหมายมักมิได้กล่าวถึงสภาพธรรมชาติหรือมองย้อนไปในอดีตอันไกลโพ้น ในกรณีทฤษฎีสัญญาประชาคมเป็นการตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ในอดีตสมัยปฐมกาลหลายหมื่นหลายแสนปีมาแล้วของมนุษยชาติ ซึ่งย่อมไม่มีผู้ใดทราบว่าเป็นอย่างไรอย่างแท้จริง

สรุปว่า ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ ทฤษฎีสัญญาประชาคม และทฤษฎีทางกฎหมาย ทฤษฎีวิวัฒนาการ สามารถให้คำตอบเกี่ยวกับมีการออกกฎเกณฑ์ กติกา ที่เป็นลักษณะสัญญาประชาคม ที่ใช้ควบคุมสังคม มีความจำเป็นที่จะมีหัวหน้ามาคุ้มครองรักษากฎเกณฑ์ กติกา รักษาความสงบสุขแก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนรักษาทรัพย์สินก็เกิดขึ้นตามมา

2.10 บริบททั่วไป

2.10.1 ความเป็นมาของตำราจรรยาบรรณ 3

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สมัยเริ่มแรกที่นครราชสีมา ในรัชสมัยของรัชการที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตำรวจขึ้น แทนกรมพลตระเวนหัวเมือง โดยให้เป็นกรมขึ้นในสังกัด กระทรวงมหาดไทย และกองตำรวจก็ได้ขยายไปตามมณฑลต่าง ๆ ด้วยเหตุที่มีการจัดตั้งกรมตำรวจขึ้นและขยายไปตามมณฑลต่าง ๆ เป็นอันมาก ประการหนึ่ง ประกอบกับในสมัยนั้น บ้านเมืองอยู่ในสภาพไม่ปกติ คือ มีพวกเงี้ยวก่อการจลาจล ในจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน จนต้องส่งกำลังตำรวจไปปราบปราม (ปรากฏตามประวัติ นายพันตำรวจเอกพระยาทรงพลภาพ (เดือน พลธร) ไปราชการปราบเงี้ยวก่อการจลาจล ที่จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ในปี 2445 - 2446) เข้าใจว่า นายตำรวจสัญญาบัตรคงมีไม่พอ โรงเรียนนายร้อยตำรวจกรมณฑลนครราชสีมา ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2444 พื้นที่ตั้งโรงเรียนชาวพื้นเมืองเรียกว่า "ประตู่ผี" ทางราชการเรียกว่าประตู่ชัยณรงค์ ต่อมาเป็นที่ตั้งของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 3 นครราชสีมา

2.10.2 การปกครองบังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชานักเรียนนายร้อยตำรวจในสมัยนั้น มี นายร้อยโท ม.ร.ว. แดง ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา และทำหน้าที่ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจด้วย นายร้อยโท ต่วน, ว่าที่นายร้อยตรี เจ้าพัน ฦ น่าน, ว่าที่นายร้อยตรี ฎ และว่าที่นายร้อยตรี โต เป็นผู้ช่วย การปกครองและฝึกหัดสั่งสอน มี นายร้อยเอก ออกัส ฟิกเกอร์ เฟรดเดอริก คอลลิส (Augustine Frederick Nicholls) ซึ่งเป็นที่ไว้วางใจของเจ้ากรมตำรวจ มอบหมายให้เป็นผู้ปกครองอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยเด็ดขาด ในสมัยเริ่มแรก กรมตำรวจกรมนี้ได้วางหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยตำรวจไว้อย่างเป็นกิจลักษณะ การปกครองและการฝึกอบรม จึงอยู่ที่ นายร้อยเอก คอลลิส จะเห็นสมควรนักเรียนนายร้อยตำรวจคนใดมีบุคลิกลักษณะเหมาะสม มีระเบียบวินัยดี การฝึกหัดเข้มแข็ง มีความรู้ข้อบังคับและกฎหมาย ซึ่งนายร้อยเอกคอลลิส เห็นว่าเป็นนายร้อยตำรวจตำรวจได้เข้ากรมตำรวจก็รับฟัง และออกคำสั่งบรรจุตามความเห็นของรายร้อยเอกคอลลิส เรื่อง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการปกครองบังคับบัญชาและฝึกอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจของนายร้อยเอกคอลลิส พ.ศ.อ.มมงคล จิระเศรษฐ ได้กล่าวถึงไว้ตอนหนึ่งสรุปได้ดังนี้....

"...นักเรียนนายร้อยตำรวจสมัยนั้น ใครมีระเบียบวินัยแข็งแรง ครูคอลลิสเห็นเหมาะสมก็ให้สวมหมวกหม้อตาลสีขาว ให้อยู่หัวแถว แสดงว่าพร้อมที่จะออกเป็นนายตำรวจ.." ฯลฯ (อนุสรณ์นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น 6, 2495) ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรนครราชสีมา พ.ศ. 2444 สรุปความและคัดจาก หนังสือเรื่องกิจการตำรวจสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ(พ.ศ.2435 - พ.ศ.2458)..." 5. โรงเรียนนายร้อยตำรวจงานขึ้นโบว์แดงอีกชั้นหนึ่งในสมัยที่เสด็จใน กรมดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ก็คือการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย อันถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจปัจจุบันซึ่งมีอาคาร อันทันสมัย อาณาเขตกว้างขวางประมาณ 400 ไร่ ทิวทัศน์อันสวยงาม บางขณะนี้เดิมมีประวัติความเป็นมาอย่างไร เมื่อได้อ่านบทความนี้แล้ว จะเห็นได้ว่านี่คือผลงานชิ้นหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระยาดำรง ราชานุภาพ หลังจากที่ได้ทรงจัดตั้งกรมตำรวจตำรวจขึ้น เมื่อ พ.ศ.2440 โดยมีพลตรีพระยาวาสูเทพ (ยี่.เขา) เป็นเจ้ากรมแล้ว ก็ได้มีการริเริ่มตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้น เมื่อ พ.ศ.2444 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ตั้งโรงเรียนนั้นชาวพื้นเมืองเรียกว่า "ประตู่ผี" แต่ทางราชการให้ชื่อว่า "ประตู่ชัยณรงค์" คือที่ ตั้งกองบังคับการตำรวจเขต 3 จังหวัดนครราชสีมาในปัจจุบันนี้โดยมีหลักการรับนักเรียน ที่สำเร็จประโยคประถม (ขณะนั้นเทียบชั้นมัธยมปีที่ 3) เข้ารับการศึกษาอบรมเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การที่จัดตั้งโรงเรียนนี้ขึ้น มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้รับการศึกษาทางฝ่ายปกครอง กับวิชาการตำรวจ รวมทั้งวิชาทหารควบคู่กันไป นายตำรวจในครั้งนั้น โดยมาก

โอนมาจากกระทรวงกลาโหมทั้งสิ้น ขาดความรู้ในทางวิชาการตำรวจและการปกครอง การผลิตนายตำรวจจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ได้ผลดีต่อทางราชการเป็นลำดับ นายตำรวจฯ ในสมัยนั้นมีชื่อเสียงมากในด้านความรู้และวินัยเป็นที่รักใคร่ นับถือของประชาชน และเป็นที่น่าเกรงขามของคนร้ายยิ่งนัก ผู้บังคับบัญชานักเรียนตำรวจในสมัยนั้น มี ร.ท.ม.ร.ว. แดง ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจจังหวัดนครราชสีมา และทำหน้าที่ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง มี ร.ท.ถ้วน และว่าที่ ร.ต.เจ้าฟั่น ณ น่าน ว่าที่ ร.ต.โต เป็นผู้ช่วย แต่การปกครองและการฝึกอบรม มี ร.ต.เอกทัต พิกเกอร์ เฟรดเดอริก คอลส์ ชาวเดนมาร์ก เป็นผู้ดำเนินการแต่ผู้เดียว ท่านผู้นี้เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรก รับราชการกองทัพบก แล้วภายหลัง มารับราชการกองทัพเรือ มีหน้าที่ฝึกสอนการยิงปืนใหญ่เป็นผู้ต้องอาศัยของนายพลตรีพระยาवासเทพ ซึ่งได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง เจ้ากรมตำรวจฯ ในสมัยนั้น เห็นว่า ร.อ.คอลส์ เป็นที่ไว้วางใจได้ จึงขอโอนมาเป็นผู้ปกครองอบรมนายร้อยตำรวจฯ ที่จังหวัดนครราชสีมา โดยเด็ดขาด ทั้งนี้ เพราะสมัยนั้นเป็นสมัยเริ่มแรก กรมตำรวจฯ มิได้วางระเบียบและหลักสูตรของโรงเรียนให้เป็นกิจลักษณะแต่อย่างใด การปกครองและฝึกอบรมแล้วแต่ ร.อ.คอลส์ จะเห็นสมควร นักเรียนนายร้อยตำรวจฯ นั้นปรากฏว่า เวลาเรียนไม่เหมือนกัน คือ เรียน 3 เดือนบ้าง 5 เดือนบ้าง แล้วก็ออกมาเป็นนายร้อยตำรวจฯ โดยไม่มีการสอบความรู้เหมือนในสมัยปัจจุบัน คงจะเนื่องด้วยเป็นระยะแรกของการเริ่มต้นมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ เพื่อให้ได้ปริมาณนายตำรวจเพียงพอต่อความต้องการของทางราชการ บรรดานักเรียนนายร้อยตำรวจฯ นั้น ต่อมาภายหลัง ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญผู้บังคับการที่มีสมรรถภาพบริหารราชการ เป็นประโยชน์แก่ราชการตำรวจฯ เป็นอันมาก เช่น พ.ต.อ.พระยาเสนาณรงค์ พ.ต.อ.พระยา อนันตยุทธกาจ พ.ต.อ.พระยาสะท้าน ไตรภพฯ เป็นต้น

การเข้าเป็นนักเรียน การเข้าศึกษาวิชาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ในสมัยนั้น ไม่มีคร่าว ไม่มีสมัย ไม่มีการประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือกเหมือนอย่างในปัจจุบันผู้ใดมีประสงค์สมัครใจเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจฯ ก็ไปขอสมัครกับเจ้ากรมตำรวจฯ เมื่อเจ้ากรมตำรวจฯ อนุญาตรูปร่างหน้าตา ท่าที ท่าทาง กริยา วาจา เห็นสมควรก็อนุญาตแล้วส่งตัวไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมาเลยทันที นอกจากนักเรียนนายร้อยตำรวจฯ แล้ว ทางราชการยังได้ส่งนักเรียนมหาดเล็กไปร่วมเรียนอีกด้วย คือ นักเรียนมหาดเล็กที่สอบเสร็จแล้วจวนจะออกรับราชการเพื่อให้ได้รับการฝึกหัด ยิงปืน ขี่ม้า ทำแผนที่ และตรวจท้องที่ เป็นต้น ทางราชการส่งนักเรียนมหาดเล็กออกไปร่วมเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ คราว ละ 30 - 40 คน นี้ เข้าใจว่าทางราชการตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงว่าการปกครองบ้านเมือง จะให้เรียบร้อยพร้อมเป็นสุขได้นั้น สาละสำคัญอยู่ที่อำเภอ กับตำรวจสมัครสมานสามัคคีกัน จึงได้เริ่มให้นักเรียนทั้งสองจำพวกนี้ได้อยู่กินร่วมกัน ได้เรียนวิชาด้วยกันให้

ฝึกรอบรรมลำบากตรากตรำร่วมกัน จะได้มีความเห็นอกเห็นใจ สม่ครสมาน สามัคคีกันตั้งแต่ครั้งยังเป็นนักเรียน ครั้นออกมารับราชการ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจภูธร ออกเป็นนายตำรวจภูธร นักเรียนมหาดเล็กออกเป็นมหาดเล็กgrayงาน และนายอำเภอ เมื่อมีโอกาสพบปะอยู่ร่วมราชการกัน ก็จะได้รู้เอกรู้ใจกัน พอที่จะร่วมบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นที่เรียบร้อย ยังความร่วมมือเป็นสุขแก่ประชาชนพลเมืองทั่วกัน ปัจจุบันตำรวจภูธรภาค 3 (ภาคอีสานตอนล่าง) ประกอบด้วย ภ.จว.ชัยภูมิ ภ.จว. นครราชสีมา ภ.จว.บุรีรัมย์ ภ.จว.ยโสธร ภ.จว.ศรีสะเกษ ภ.จว.สุรินทร์ ภ.จว.อำนาจเจริญ และ ภ.จว. อุบลราชธานี

2.10.3 พันธกิจ

2.10.3.1 ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทน พระองค์พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.10.3.2 บังคับใช้กฎหมาย อำนาจความยุติธรรม ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

2.10.3.3 รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และชุมชน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร ให้เป็นที่เชื่อมั่นและศรัทธา

2.10.4 นโยบายการบริหารราชการของ ผบช.ภ. 3

2.10.4.1 พิทักษ์ ปกป้อง และเทิดพระเกียรติเพื่อความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2.10.4.2 ยกระดับการบริการประชาชนของสถานีตำรวจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา และเป็นที่รักของประชาชน

2.10.4.3 สร้างความสามัคคี บารุงขวัญ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ

2.10.4.4 เสริมสร้างระเบียบวินัย ควบคุมดูแลความประพฤติ และป้องกันมิให้ข้าราชการตำรวจเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริต

2.10.4.5 พัฒนาองค์ความรู้ข้าราชการตำรวจทุกสายงาน โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรม ทบทวนยุทธวิธีอย่างต่อเนื่อง

2.10.4.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล เน้น ผู้มีอิทธิพล การค้ามนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ เงินกู้ยืมระบบ เยาวชนแข่งรถในทาง

2.10.4.7 แก้ไขปัญหาอาชญากรรมคดีอาชญากรรมอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วน

2.10.4.8 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0

2.10.4.9 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและข้าราชการตำรวจโดยเปิดช่องทางรับฟังข้อเสนอแนะ ตลอดจนข้อมูล และเรื่องราวเรียนจากทุกช่องทาง (http://new.ppr3.go.th/about_us)

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.11.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอตามตัวแปรดังนี้

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาลูกแว้น” จากการสำรวจพบว่า ตัวอย่างที่ไม่เคยพบหรือไม่มีประสบการณ์ตรง และตัวอย่างที่เคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเด็กแว้น มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50.28 และ ร้อยละ 49.72 ตามลำดับ เมื่อถามถึงช่องทางที่ตัวอย่างรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กแว้น ผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 86.99 รองลงมาคือสังคมออนไลน์ ร้อยละ 44.53 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 32.30 สื่อบุคคล ร้อยละ 14.77 วิทยู ร้อยละ 12.48 และพบเห็นด้วยตนเอง ร้อยละ 2.82 ประเด็นความรุนแรงเกี่ยวกับปัญหาลูกแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาลูกแว้น มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.22 รองลงมาในระดับมากที่สุด ร้อยละ 25.26 ระดับปานกลาง ร้อยละ 22.10 ระดับค่อนข้างน้อย ร้อยละ 7.25 และระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 1.17 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับความรุนแรงค่อนข้างมาก เมื่อถามถึงการรับรู้เกี่ยวกับมาตรา 44 แก้ไขปัญหาลูกแว้น ตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 44 ร้อยละ 64.44 และไม่ทราบ ร้อยละ 35.56 ซึ่งตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลผ่านสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 86.17 รองลงมาคือสังคมออนไลน์ ร้อยละ 32.06 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 26.09 วิทยู ร้อยละ 12.57 และสื่อบุคคล ร้อยละ 8.40 ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามาตรา 44 สามารถลดปัญหาลูกแว้นได้ ร้อยละ 82.00 และคิดว่าไม่สามารถลดปัญหาลูกแว้นได้ ร้อยละ 18.00 โดยตัวอย่างที่คิดว่ามาตรา 44 ไม่สามารถลดปัญหาลูกแว้นได้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า กฎหมาย บทลงโทษเบาเกินไป เจ้าหน้าที่ยังไม่จริงจังแก้ปัญหาไม่ต่อเนื่อง และครอบคลุมไม่ทั่วถึง ร้อยละ 43.48 รองลงมา เด็กไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง คือร้อน ปัญหาเกิดจากครอบครัว ร้อยละ 16.89 และไม่เคารพหรือเกรงกลัวกฎหมาย ร้อยละ 10.96

เมื่อถามถึงมาตรการการแก้ไขปัญหาลูกแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการออกกฎหมายห้ามรวมกลุ่มมั่วสุมในลักษณะที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถ เป็นการแก้ไขปัญหาลูกแว้นที่ได้ผลมากที่สุด ร้อยละ 62.91 รองลงมาจับแล้วไม่ให้มีการประกันทัวทันที ร้อยละ 52.86 และผู้ใดผลิตครอบครอง จำหน่าย ประกอบดัดแปลง สถาพรยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จำคุกกระวางโทษไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000 ถึง 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ร้อยละ 50.92 ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าสถาบันครอบครัว ควรมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาลูกแว้น ร้อยละ 74.94 รองลงมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร้อยละ 68.96 สถานศึกษา ร้อยละ 51.20 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ร้อยละ 49.54 และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร้อยละ 46.54 ท้ายที่สุดตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกแว้น ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าควรมีกฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ชัดเจน ควรมีบทลงโทษที่หนัก ตรวจสอบถนนตอนกลางคืน มีการปรับหรือจำคุก ยึดรถ ยึดใบขับขี่ ร้อยละ 38.83 รองลงมาแก้ไขจากปัญหาครอบครัว พ่อแม่ต้องให้ความร่วมมือในการอบรม ดูแล ต้องควบคุมเด็กไม่ให้ออกมาจับกลุ่ม ร้อยละ 17.32 และควรมีการอบรม ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่เด็กและผู้ปกครอง หากิจกรรมให้เด็กทำ เช่น การเข้าค่าย ร้อยละ 12.01 เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไป พบว่า ตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.91 เพศชาย ร้อยละ 40.51 และเพศทางเลือก ร้อยละ 0.47 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 21.00 อายุระหว่างรองลงมา 26 – 35 ปี ร้อยละ 20.20 อายุระหว่าง 46 – 60 ปี ร้อยละ 19.76 18 – 25 ปี ร้อยละ 19.62 และ มากกว่า 60 ปี ร้อยละ 19.34 ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 52.65 รองลงมาไม่มีสถานภาพ โสด 35.88 และหม้าย / หย่าร้าง / แยกกัน ร้อยละ 8.42 ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า ร้อยละ 29.40 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 27.24 ระดับประถมศึกษา / ต่ำกว่า ร้อยละ 20.92 ระดับอนุปริญญา / เทียบเท่า ร้อยละ 14.88 สูงกว่าระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า ร้อยละ 5.15 ตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ / ลูกจ้างของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 25.38 รองลงมาเจ้าของธุรกิจ / อาชีพอิสระ ร้อยละ 16.51 พ่อบ้าน / แม่บ้าน / เกษียณอายุ / ว่างาน ร้อยละ 14.24 พนักงานเอกชน ร้อยละ 13.77 เกษตรกร / ประมง ร้อยละ 11.58 ผู้ใช้แรงงาน / รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 11.14 และนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 6.62 ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 36.08 รองลงมาระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 29.45 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 14.71 รายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 10.84 รายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 4.41 มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 2.19 ตัวอย่างพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 50.43 และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 49.57

กนกพร กันทาภาวิกา ศรีรัตนบัลล์ (2547) ได้ศึกษา เรื่อง ความตาย ความเสี่ยง และผลกระทบต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน : การถอด

บทเรียนจากโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเกี่ยวกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน และศึกษามุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกกับเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคุมความประพฤติ ในฐานะความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ความผิดเกี่ยวกับการแข่งรถในทางและได้เข้าร่วมโครงการ “ถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง” ของสำนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จำนวน 7 ราย เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลแบบตีความ และสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการขาดพื้นที่ทางสังคม ทั้งจากในครอบครัวของตนเองที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสังคมในสถานศึกษาผลจากการไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับ เมื่อได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงเด็กและเยาวชน ได้มีกระบวนการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์โดยพิจารณาจากตัวอย่างการแข่งขันของผู้แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงรายอื่น ๆ และพบว่า ผลตอบแทนที่ได้จากการเข้าร่วมแข่งขัน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ การได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม การได้รับความยำเกรงจากคู่แข่ง และเงินรางวัลที่ได้รับจำนวนมาก ซึ่งผลตอบแทนคุ้มค่าเพียงพอที่จะเสี่ยงต่อการทำความผิด แม้เด็กและเยาวชนจะเรียนรู้เรื่องความตายและความเสี่ยงจากประสบการณ์ส่วนตัวจากการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิด แต่ก็มิได้ทำให้เกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใด เด็กและเยาวชนจึงเข้าร่วมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง ส่วนมุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่งนั้นพบว่า เนื้อหาของโครงการไม่มีผลต่อความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก เด็กและเยาวชนได้ผ่านประสบการณ์และบทเรียนชีวิตที่มากกว่าเนื้อหาของโครงการ รวมถึงข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วมโครงการอีกด้วย ดังนั้น การจัดการปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน ควรได้รับการร่วมมือทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมไปถึงภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้

สุรเทพ พะยอมชื่น (2555) ได้ศึกษาปัญหาสังคมเด็กแว้นกับเด็กสก็อย ได้อธิบายว่า สาเหตุของปัญหาของเด็กแว้นและเด็กสก็อย คือ 1) เด็กแว้นและเด็กสก็อย อาจประสบปัญหาด้านความประพฤติบางประการเป็นเหตุให้ไม่ได้รับการยอมรับ ไม่มีสถานภาพในสังคม และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และ 2) การประลองความเร็วให้ความสนุกสนาน ตื่นเต้น และทำให้เด็กแว้น

บรรลุถึงความเป็นตนเองอย่างแท้จริง โดยเหตุนี้ การจับกุมดำเนินคดีเพื่อลงโทษย่อมไม่สามารถยับยั้งปัญหาได้ เพราะการลงโทษไม่ได้แก้ไขต้นเหตุของปัญหา ในขณะที่เดียวกันการระดมกำลังตำรวจเพื่อสกัดจับเด็กแว้น กลับทำให้การประลองความเร็วมีความเสี่ยงมากขึ้น ยิ่งเสี่ยงมาก ยิ่งสนุกมาก ยิ่งได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังนั้น ทางออกของปัญหาน่าจะอยู่ที่การช่วยให้เด็กที่มีปัญหาข้างต้นได้เห็นคุณค่าของตนเอง และมีโอกาสหรือช่องทางต่างๆ ในการแสดงให้บุคคลอื่นเห็นคุณค่าของตนเอง และหากช่องทางดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ จะยิ่งจูงใจให้เด็กสนใจกิจกรรมนั้นมากขึ้น เมื่อเด็กทำกิจกรรมดังกล่าวรวมทั้งมีคนยอมรับและเห็นคุณค่าของเด็กเหล่านั้น เด็กเหล่านั้นก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) หากสามารถทำดังนี้ได้ เชื่อว่า เด็กแว้น เด็กสก็๊อย คงไม่ใช่ช่องทางที่เบี่ยงเบน เช่น การแข่งรถจักรยานยนต์และการเป็นลีนพ่น สร้างคุณค่า สร้างตัวตน สร้างความภาคภูมิใจ รวมทั้งสร้างความสนุกสนานให้แก่ตนเองอย่างแน่นอน ปัญหา เด็กแว้น สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดีไม่ดีไม่ได้ สำหรับตัววัยรุ่นเองกลับ ไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่สร้างขึ้น โดยที่ยังมีความเชื่อในสิ่งที่ไร้สาระ อาทิ มอเตอร์ไซด์ ความเร็ว พวงพ้อง สักคี่ศรีบนท้องถนน ที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมายว่าตัวบทลงโทษอ่อนเกินไป สักคี่ศรีบนท้องมาเราเลยได้เห็นแก๊งซึ่งหายซ่า เพราะ โคนคุมขังจริง ๆ ไม่ใช่เสียค่าปรับแล้วปล่อยกลับบ้านอย่างที่แล้ว ๆ มา ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง กระนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ไปไล่กวาดจับเด็กแว้นมาขังทุกคืน ก็ไม่ใช่ทางแก้ปัญหาก็ถูกจุดนัก ก่อนหน้านั้นเคยมีนโยบายที่ว่ากันว่าจะนำมาปิดฝืนใหม่ คือการสร้างสนามแข่งรถกฎหมายให้แก๊งซึ่งมอเตอร์ไซด์เขาทำนองว่าต่อต้านไม่ได้ก็เข้าร่วมซะเลย ซึ่งก็มีหลายฝ่ายที่คัดค้าน เนื่องจากเห็นว่าเป็นการสนับสนุนในทางที่ไม่สร้างสรรค์ เปลืองงบประมาณ และเป็นทำให้ความสำคัญกับเด็กแว้นมากเกินไป กระแสตอบรับจากกลุ่มเด็กแว้น ก็ไม่ค่อยดีเท่าไรพวกเขาไม่ชอบแข่งกันตอนกลางวัน เพราะอากาศร้อน รวมทั้งสนามรถกฎหมายก็ไม่มีอิสระและมากไปด้วยกฎเกณฑ์ ที่ต้องใส่หมวกกันน็อก ห้ามมีคนซ้อนท้าย ๆ เด็กแว้น จึงยังคงเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะ ฆ่ากัน ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน

อรนิตย์ บุนนาค (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชน : กรณีการแข่งขันรถบนถนน” พบว่า สาเหตุของการกระทำคามผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากความตึกคะนองในช่วงอายุ 13 – 15 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นที่อยากได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง โดยในการกระทำคามผิดมักกระทำเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีเด็กและเยาวชนมากกว่า 10 คน ขึ้นไป และในการแข่งรถบนถนนหลวงหรือทางสาธารณะแต่ละคราว เกิดจากการปล่อยปละละเลยของผู้ปกครอง

หรือบิดา มารดาของเด็กและเยาวชนที่ขาดความเอาใจใส่ดูแล ดังนั้นในการแก้ไขจึงควรควรรวมใช้มาตรการเชิงบวกสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อปรับเปลี่ยนจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้ในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างปกครอง ครอบครัว หน่วยงานภาครัฐ สื่อมวลชน รวมทั้ง มาตรการทางกฎหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจและรับรู้ถึงผลกระทบและความเดือดร้อนจากการแข่งขันรถบนถนนหลวง รวมถึงโทษทางอาญาที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเกรงกลัวและเจ็ดหลายในการกระทำความผิด

พัทธนันท์ คงทอง (2556) พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดีอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ : กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวางร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ และการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาคดีอุบัติเหตุที่เกิดจากรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสำรวจพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในประชาชน จำนวนทั้งสิ้น 404 คน ส่วนการศึกษาค่ามีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดีอุบัติเหตุที่เกิดจากรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 122 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกต และการถอดบทเรียนจากเวทีประชาคม ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบคล้อยเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาสัดส่วนประสพการณ์การเกิดอุบัติเหตุของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 404 คน พบกลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบอุบัติเหตุ ร้อยละ 37.6 (95% CI : 31.1 – 44.0) เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.3 (95% CI : 26.5 – 40.1) เป็นเพศหญิง กลุ่มที่เคยประสบอุบัติเหตุมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรเฉลี่ย 6.2 (95%CI : 6.00 – 6.4) มีคะแนนเฉลี่ยด้านการขับขี่ปลอดภัย 6.7 (95% CI : 6.52 – 6.94) ด้านสภาพแวดล้อมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ พบมีบริเวณถนนที่มีป้ายเตือน/ป้ายห้าม ร้อยละ 80.5 สัญญาณไฟจราจรเลี้ยวซ้าย ร้อยละ 50.6 กลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบอุบัติเหตุ สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งขณะขับขี่ ร้อยละ 42.8 ปรับแต่งรถจักรยานยนต์ โดยปลดเบาะ ร้อยละ 32 เคยดื่มสุราแล้วขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 36.9 เคยขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร ร้อยละ 40.2 ขับขี่รถจักรยานยนต์โดยใช้ความเร็วในช่วงความเร็ว 51-80 km/hr ร้อยละ 69.4 ขับรถโดยไม่พกใบอนุญาตขับขี่ ร้อยละ 80.5 ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับขี่ ร้อยละ 52.0 เทคนิค AIC ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคดีอุบัติเหตุบนท้องถนนจากรถจักรยานยนต์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุในเขตพื้นที่ตำบลท่ามิหรำ มี 3 ปัจจัย คือ คน รถ และสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุด

คือ คนไม่เคารพกฎหมายจราจร จากการศึกษาได้พบปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ แนวทางแก้ไขคือ ต้องเลือกขนาดของหมวกนิรภัยให้พอดีกับศีรษะของตนเอง และที่สำคัญควรใช้หมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานที่มีเครื่องหมาย มอก. รับรอง คัดสุราจนเมาแล้วขับขี่รถจักรยานยนต์แนวทางในการแก้ไข ต้องสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนกลุ่มดังกล่าว ให้มีการรณรงค์สร้างค่านิยมไม่ให้ดื่มสุรา ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องมีความพยายามที่จะบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดมากขึ้น

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2556) ได้ศึกษา การป้องกันและการแก้ปัญหา “เด็กแว้นและเด็กสก๊อย” อธิบายว่า ในสภาพสังคมปัจจุบัน วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เรียนไม่เก่งมักจะถูกผู้ใหญ่ตีตราว่า “มีปัญหา” ทำให้เด็กรู้สึกไม่มีความสุข ไม่ได้รับการยอมรับ จนต้องพยายามหาทางปลดปล่อยศักยภาพของตัวเองโดยทำกิจกรรมที่ทำหาย หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อแสวงการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่วัยรุ่น สมองส่วนเหตุผลคิดแก้ปัญหาอยู่ระหว่างการพัฒนา ควรฝึกให้เด็กแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กสามารถคิดซับซ้อนแก้ปัญหาได้เต็มศักยภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าค่ายเป็นการจัดปรับกลไกหลายอย่าง ทั้งความคิด พฤติกรรม ความสามารถ กลุ่มสังคม เพราะจะเป็นการฝึนสิ่งที่อยากทำในช่วงแรก และจะดึงความสามารถศักยภาพออกมาเพื่อให้ได้ตัวอย่างกิจกรรมในโครงการเพชรวิเศษ เช่น เรียนรู้ประวัติศาสตร์ การไปดำนาน การทำกับข้าวกันเอง เป็นกิจกรรมที่เด็กไม่เคยทำมาก่อน ผู้ใหญ่ให้การยอมรับและชื่นชม เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยวัยรุ่นรุ่นก่อนจะมาเป็นพี่เลี้ยงให้รุ่นต่อไปและหาทุนมาทำกิจกรรม ส่วนการฟื้นฟูวัยรุ่นต้องเป็นสัมพันธภาพที่สบาย ๆ แนะนำสิ่งใหม่ ๆ ให้วัยรุ่น ให้เกิดความตระหนักว่าทุกความสามารถที่เพิ่มขึ้นคือการเรียนรู้ทั้งหมด ทำให้เด็กคิดไตร่ตรองจากการใช้ตนเองเป็นฐาน และพบว่าความสามารถของเขาเพิ่มขึ้น มีคนยอมรับ ทำให้การคิดตัดสินใจต่อชีวิตของเขาเปลี่ยนไป พฤติกรรมก็จะเปลี่ยนไปด้วยตัวเอง

รณกฤต มารยาทตร์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพผลการน่านโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ (เกษตร - นวมินทร์) พบว่า การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพในการน่านโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ” วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ ศึกษาประสิทธิภาพการน่านโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ ศึกษาปัญหาอุปสรรคของการน่านโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คัดเลือกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ที่แข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ (เกษตร - นวมินทร์) จำนวน 21 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ที่สถานีตำรวจนครบาลโคกคราม สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง สถานีตำรวจนครบาลพหลโยธิน เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจจราจร เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) การวิเคราะห์ใช้การตีความผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะมีการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงานเป็นทีม เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ด้านตัวนักแข่ง อิทธิพลจากสื่อ ช่องว่างทางกฎหมาย ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายปราชญ์การแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ ทำให้การนำนโยบายปราชญ์การแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติยังไม่ประสบความสำเร็จ

ญาณีสง่า สงค์อยู่ (2559) ได้วิจัยเรื่อง สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กสักก้อย พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและเพื่อทำการเสนอแนวทาง มาตรการป้องกันในการป้องกันพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญคือ เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง รวม 10 คน โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของเด็กและเยาวชนพบว่า มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ยังคงเรียนหนังสืออยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับอาชีวศึกษา ครอบครัวบิดาและมารดาเลิกราหรืออย่างร้างกัน และมีการเข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อย ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี 2) สาเหตุของการเข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อยของเด็กและเยาวชนพบว่า เข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อย เพราะ “เพื่อน” ที่รู้จักกันชักชวนเข้ามาแก๊งค์ รวมถึงสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในละแวกบ้านที่เป็นสาเหตุสำคัญขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว อยากไปมีเพื่อน ชอบไปหาเพื่อน นอกจากนั้นเพื่อนเข้ามาชักชวนไปและที่สำคัญคือมีแฟนเป็นเด็กแว้น 3) สาเหตุของกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เป็นเด็กสักก้อยพบว่า เกิดจากความสนุกสนาน ลึกคคะนองในกลุ่มเพื่อน ทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเห็นเพื่อนทำก็ทำตามและไม่ได้มีความรู้สึกว่สิ่งที่ตนเองกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่มีวุฒิภาวะในการควบคุมตนเองและต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคม และ 4) พฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เป็นเด็กสักก้อยพบว่าการแข่งรถกันบนถนน ปัญหายาเสพติด การมั่วสุมเล่นยา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การทะเลาะวิวาทและเสี่ยงตั้งจน ตลอดจนการลักทรัพย์ เป็นต้น

2.11.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและนำเสนอ ดังนี้

Cicco and Moberg (1987) ศึกษาความปลอดภัยทางจราจรและความคิดเห็นของผู้ขับขี่ที่มีอายุ 18–20 ปี เพื่อสำรวจปัญหาความปลอดภัยทางจราจรและเพื่อแก้ปัญหาของผู้ขับขี่ที่มีอายุน้อย ผลการศึกษาพบว่าปัญหาด้านความปลอดภัยทางจราจรของผู้ขับขี่ที่มีอายุน้อย คือพฤติกรรม การขับที่เสี่ยง ทักษะคิดเกี่ยวกับปัญหาการจราจรของเพศหญิงจะแตกต่างจากเพศชาย เพศหญิงมีการป้องกันเกี่ยวกับปัญหาการจราจรมากกว่าเพศชาย และผู้ที่มีพฤติกรรมขับขี่ที่ปลอดภัยจะมีทัศนคติทางบวกในเรื่องความปลอดภัยทางจราจรสูง

Montgomery (1985) ศึกษาถึงการรับรู้เกี่ยวกับ กฎจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะ บริเวณที่มีสัญญาณไฟหรือเครื่องหมายจราจรตามแยกถนนต่าง ๆ ใน รัฐไอโอวา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า อายุเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสบการณ์การขับขี่และมีอิทธิพลต่อการตอบ คำถามที่ถูกต้อง หรือมีอิทธิพลต่อการรับรู้กฎจราจร ดังนั้น ประสบการณ์ในการขับขี่รถมีความสัมพันธ์กับการขับขี่รถ

Decicco (1987, p. 112) ศึกษาถึง ความคิดเห็นของผู้ขับขี่รถอายุ 18 – 22 ปี ในเรื่อง ความปลอดภัยการจราจรทางบกใน 9 เมือง ของสหรัฐอเมริกา และอีก 2 เมืองในประเทศแคนาดา ซึ่งประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงจาก อุบัติเหตุ โดยให้ผู้ถูกศึกษาตอบถึงทัศนคติความเชื่อทั่วไป และพฤติกรรมขับขี่พบว่าปัญหาความปลอดภัยในการจราจรและการแก้ไขปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ จาก พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เกิดจาก ปัจจัยหลายด้านร่วมกับปัญหาทางด้านสังคมหลายประการและกลุ่ม เพศหญิงเป็นกลุ่มที่มีข้อแตกต่างจากเพศชายและมีพฤติกรรมความปลอดภัยกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Tight (1988, p. 8) ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการจราจร โดยทำการเก็บ ข้อมูลจาก 5 เมืองในประเทศอังกฤษ พบว่า ตามตัวแปร เพศ อายุสถานที่เกิด อุบัติเหตุระยะทางจาก บ้าน ความรุนแรง ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย เหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

Chiu (1989) ศึกษาถึงระบาคติวิทยาของการ บาดเจ็บที่ศีรษะในเมืองฮัวเหลียน ได้หาวัน โดยศึกษาระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2530 ถึง 30 มิถุนายน 2531 จากการศึกษาพบว่าเพศชายเกิด อุบัติเหตุบาดเจ็บที่ศีรษะมากกว่าประชากรเพศ หญิง

Li (1998) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระดับอุดมศึกษา จำนวน 4,729 คน ในเขตเมือง และ ชนบทในประเทศไทยได้หวนผลการศึกษาพบว่า อัตราการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในเขต ชนบทสูงกว่าในเขตเมือง 1.62 เท่า นอกจากนี้พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุได้แก่ ประวัติการเคยมีอุบัติเหตุ จำนวนวันที่ขับต่อเนื่อง ช่วงเวลาที่ขับขี่ ระยะทางในการขับขี่ การมี พฤติกรรมเสี่ยงร่วมอื่น เช่น การดื่ม แอลกอฮอล์และสภาพการจราจรคับคั่ง ล้วนมีผลให้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์มากขึ้น ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการลดการเกิดอุบัติเหตุได้แก่อายุที่มากขึ้น สถานภาพทางสังคมที่ดีและประสิทธิภาพการขับขี่ที่มาก ในงานวิจัยฉบับนี้ยังได้เสนอให้มี การ ทบทวนนโยบายการต่อใบอนุญาตขับขี่แก่กลุ่มที่มี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ รถจักรยานยนต์และเสนอแนะการปรับปรุงสภาพถนนให้ปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุ

สรุปจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า อุบัติเหตุจากพฤติกรรมการขับขี่ จักรยานยนต์เกิดจากปัจจัยหลายด้านร่วมกัน ได้แก่ เพศ พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการขับขี่ จักรยานยนต์ที่ปลอดภัยมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ ประวัติการเคยประสบอุบัติเหตุจำนวนวันที่ขับต่อเนื่อง ช่วงเวลาที่ขับขี่ระยะทาง การดื่ม แอลกอฮอล์ และภาวะการจราจรคับคั่ง ส่วนตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเกิดอุบัติเหตุ รถจักรยานยนต์น้อยลง ได้แก่อายุที่มากขึ้น สถานภาพทางสังคมที่ดีและการมีประสิทธิภาพขับขี่ มานาน ฉะนั้น การวิจัย แนวทางการแก้ไขปัญหาค่าแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการ ตำรวจภูธรภาค 3 ในการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อันส่งผลไปถึงการปรับปรุงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและการตอบสนองความต้องการให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตรงจุดยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชีวิตของเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป

2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวทางหรือโครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น แล้วสร้างกรอบแนวคิดเชิงกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดเชิงกระบวนการวิจัย

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ ที่ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของ ตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็ก แว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อยืนยันการสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการ แข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับเด็กแว้น
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหา
3. แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาลูกแว้น
4. พระราชบัญญัติจราจรทางบก
5. แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น
6. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาลูกแว้น
7. ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ (Instinct or Natural Theory)
- 8. ทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social Contract Theory)**
9. ทฤษฎีทางกฎหมาย (Legal or Juristic Theory)
10. บริบททั่วไป
11. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
12. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเด็กแว้น

2.1.1 ความเป็นมาของเด็กแว้น

วันที่พ่อ แม่มีความสุขหลังจากซื้อรถมอเตอร์ไซค์ ให้ลูกตามคำขอ คราวหลังไม่นานก็รู้สึก ผิดหลังจากลูกขี่มอเตอร์ไซค์ จนเสียชีวิต บทเรียนราคาแพงที่แลกมาด้วยชีวิตก็หยาดน้ำตาต้อง

เสียใจ เพราะมารู้ทีหลังว่าลูกเป็น “เด็กแว้น” แต่ยังมีเด็กรุ่นใหม่เข้ามาวงการนี้ไม่หยุดหย่อนต่อแถว เพื่อก้าวไปสู่การเป็น “ตัวจี” ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักบิณฑบาตเถื่อน ดูเหมือนปัญหา “เด็กแว้น” กับสังคมไทยเรื้อรังมานานและชีวิต ความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่สังคมตีตราสิงห์นักบิณฑบาตเหล่านี้ไม่ต่างจากขยะสังคมความจริงเด็กพวกนี้ชีวิตอาจกำลังติดหล่ม รอคอยให้ผู้ใหญ่จุดขึ้นเขาขึ้นไปสู่สิ่งที่คิดว่า หากย้อนกลับไปมีคามพยายามของหลายหน่วยงานอื่น มือเข้ามาช่วยเหลือ แต่ไม่นานก็หายไป เด็กแว้น (มีการสะกด เด็กแว้น) หรือเด็กแซบ หมายถึง เด็กวัยรุ่น อายุประมาณ 15 – 28 จะออกขับรถมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน มีลักษณะการแต่งกายและทรงผม รวมถึงรสนิยมการฟังเพลง เช่น วงบอดีแอสลม บิ๊กแอส ลินคิน พาร์ หรือวงเรทโทรสเปค เป็นต้น เด็กแว้นหรือแซบนั้นมีคตินิยมพื้นฐานว่ามาจาก “แซบคอง” (Zabbkung) ซึ่งเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาในโอกาสครบรอบ 7 ปี ของ สตูดิโอเขียนการ์ตูน มอนสเตอร์คลับ (สตูดิโอของคนไทย ผู้วาดการ์ตูนเรื่อง Joe the Sea-cret Agent ส่วนคำว่า แว้นนั้นมาจากเสียงท่อไอเสีย ที่ดัดแปลงให้เสียงดังขึ้น รวมไปถึงเสียงดังที่เกิดจากการบิดหนิต้าตรวจ แต่ก่อนสมัยเครื่องยนต์ 2 จังหวะ เมื่อบิดก็จะมีเสียงดัง แว้น ๆ ในอดีตคำสองคำนี้จะใช้แตกต่างกัน “เด็กแซบ” นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะวงการมอเตอร์ไซค์ แต่จะเหมารวมถึงกลุ่มเด็กที่ชอบทำตัวให้โดดเด่นสะดุดสายตาชาวบ้านด้วยวิธีการผิด ๆ เพื่อให้เป็นที่สนใจ เช่น การชกต่อยในงานฟรี คอนเสิร์ต ใส่เสื้อผ้าสีสันบาดตา ไม่เรียนหนังสือ มั่วสุมอยู่แถวโต๊ะสนุ๊ก แต่ที่พวกเขาแซบขึ้นชอบมากเป็นพิเศษ คือ การดัดแปลงรถมอเตอร์ไซค์ และรวมตัวกันเป็นแก๊งและในที่สุดก็ได้กลายมาเป็น “เด็กแว้น” จากปัญหาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาเด็กแว้น ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการศึกษาปัญหาที่สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดี ไม่ดี ได้ ไม่ได้ ที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมาย ว่าตัวบดทลงโทษอ่อนเกินไป ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง เด็กแว้นจึงยังคงเป็น ปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะฆ่ากันที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน

2.1.2 ความหมายเกี่ยวกับเด็กแว้น

“เด็กแว้น” คือ กลุ่มเด็กที่มีความซุกซนอง ไม่คิดก่อนทำมีความประมาทสูง ชอบทำตามเพื่อนไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง ชอบที่จะอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ๆ ธารานและสร้างความรำคาญให้แก่บุคคลทั่วไป หรือผู้ที่สัญจรไปมาบนท้องถนน จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การที่เด็กทำตัวเป็นเด็กแว้นนั้นเกิดจากการชักชวนของเพื่อน ๆ และความซุกซนองทำให้เด็กชอบขี่รถซึ่งไปมาตามท้องถนน

จุฬากรณี มาเสถียรวงศ์ และจำลอง คาญญู (2553) กล่าวว่า “เด็กแว้น” มีอยู่ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นที่ชอบแต่งรถและขับเร็ว กับกลุ่มวัยรุ่นที่นิยมนัดรวมกับหลาย ๆ คันและชอบอยู่กันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยส่วนใหญ่เป็นเยาวชนอายุ 14 – 23 ปี มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งท่อรถเพื่อให้เสียงดังและมี “เด็กสก็อย” ซึ่งเป็นเด็กผู้หญิงที่นั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ บางครั้งก็กลายเป็นสิ่งเค็มพันของกลุ่มแข่งมอเตอร์ไซค์ ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้เกิดเด็กแว้นมาจากหลายปัจจัยหนึ่งในนั้นคือครอบครัวซึ่งพบว่าส่วนใหญ่พ่อแม่จะไม่มีเวลาให้ ถัดมาเพราะเด็กส่วนหนึ่งหารายได้จากการแต่งรถมอเตอร์ไซค์ หรือไม่ก็เพราะจากสื่อโฆษณาและความอยากได้รับการยอมรับจากเพื่อนรอบข้าง อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์เด็กแว้น สร้างความรำคาญต่อชาวบ้าน และยังทำให้ชาวบ้านรู้สึกไม่ปลอดภัยในช่วงเวลากลางคืนนอกจากนี้ยัง พบความสัมพันธ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือเสียชีวิต จากมอเตอร์ไซค์ ในเกณฑ์ที่สูง โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มึนเมาเทศกาลหรืองานรื่นเริงตามประเพณีท้องถิ่น นพ.บัณฑิต ศรีไพศาล (2553) กล่าวว่า เด็กแว้น คือ ผู้ที่อายุประมาณ 15 – 28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน มีลักษณะการแต่งกาย และทรงผม รวมถึงรสนิยมการฟังเพลง เช่น วงบอดีแอสลม บิ๊กแอส ไอน้ำ ไฮเปอร์ หรือวงเรทโทรสเปค เป็นต้น คุณสมบัติของ “ตัวจี” ผู้นำนักตัวต้องเบา ขับรถไม่ประมาทที่สำคัญใจต้องถึงวันแข่งขันส่วนใหญ่เป็นวันศุกร์,เสาร์ เวลากลางคืน โดยการแข่งมี 2 แบบ คือ แบบแรก ระยะที่ยังไม่มีชื่อเสียงจะใช้รถตัวเองจี โดยตระเวนไปกับเพื่อนประมาณ 10 คัน ขับวนไปในสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการแข่งประจำ พอไปเจอฝ่ายตรงข้ามจึงพยายามสังเกตตัวรถและเสียงเครื่องยนต์ หากมองดูแล้วสามารถรู้ได้ก็จะทำประลอง อาจมีเงินเค็มพันหรือไม่มีก็แล้วแต่จะตกลงกัน ย่านบางใหญ่ จ.นนทบุรี เป็นพื้นที่เถื่อนสุด เพราะหลายครั้งคนไปแข่งแล้วชนะฝ่ายตรงข้าม ไม่ยอมจ่ายเงินเค็มพัน แต่กลับขับขึ้นฟ้าหรือยิงใส่ คนอื่น กาญจนานาคสกุล (2549) กล่าวว่า เด็กแว้น หมายถึง วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบเร่งเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดังแว้น ๆ และชอบร่วมเพศกับเพื่อนชายด้วยกันกลางถนนจะเรียกว่า ถั่วค้ำน้ำ เยี่ยม ดังนั้น ปัญหาเด็กแว้นนี้เป็นปัญหาที่หลากหลาย ๆ ฝ่ายพยายามจะแก้ไขแต่ไม่สามารถแก้ไขได้สักที เพราะทุกวันนี้ จำนวนเด็กแว้นนั้นมีจำนวนมากขึ้น จนไม่สามารถห้ามได้ ปัญหานี้ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่งที่ทุกคนควรที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหานี้ให้หมดไปในอนาคตเราจะได้มีเยาวชนที่ดีที่สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนรุ่นหลังได้

จากที่กล่าวมาสรุป ได้ว่า เด็กแว้น หมายถึง เด็กผู้ชายที่ชอบความท้าทาย ความเสี่ยงและชอบขับซิ่งรถมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน พอไปเจอฝ่ายตรงข้ามจึงพยายามสังเกตตัวรถและเสียงเครื่องยนต์ ส่วนใหญ่เป็นเยาวชนอายุ 14 – 23 ปี มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งรถเพื่อให้เสียงดัง

2.1.3 ปัญหาเด็กแว้น

ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนสาธารณะหรือปัญหาเด็กแว้น เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมากับสังคมไทยมานานพอสมควร และยังไม่มีการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้มีความสำคัญเนื่องจากก่อให้เกิดอันตรายแก่กับผู้ขับขี่บนท้องถนน อันตรายและเสียงรบกวนแก่ประชาชนที่อยู่ในบริเวณที่มีการแข่งขัน และปัญหาอาชญากรรมหรือปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ที่อาจตามมา นอกจากนี้กลุ่มเยาวชนเหล่านี้ยังจะเป็นผู้ใหญ่ของสังคมในวันข้างหน้าอีกด้วย ผู้เขียนจึงลองรวบรวมความคิดของตนเองเพื่อวิเคราะห์ถึงปัญหาและข้อเสนอแนะคร่าว ๆ เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้อ่านในการค้นหาแนวทางในการแก้ไขต่อไป

ปัญหาเหล่าเด็กแว้นเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากปัญหาของตัวเด็กอย่างเดียว แต่เกิดจากอิทธิพลและการหล่อหลอมทางสังคมจากสถาบันทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ถึงแม้ว่าจะมีเหตุผลเชิงวิวัฒนาการที่ว่ามนุษย์เพศชายมักจะมีชอบความเสี่ยงหรือใช้ความรุนแรงซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือศึกะนองต่าง ๆ แต่ไม่ได้หมายความว่าวัยรุ่นต้องปลดปล่อยพฤติกรรมเหล่านั้น โดยการแข่งรถอย่างเดียว สถาบันทางสังคมสามารถชักจูงให้วัยรุ่นสามารถแสดงออกเชิงพฤติกรรมในรูปแบบอื่นได้ ต่อไปนี้จะแสดงปัญหาของสถาบันสังคมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดปัญหาเด็กแว้น

2.1.4 สถาบันครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดในการหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็ก อย่างไรก็ตามพบว่ามีความสำคัญกับการเลี้ยงดูบุตรจำนวนมาก ได้แก่ครอบครัวที่ยากจนหรือด้อยโอกาสทางสังคม มักไม่มีเวลาดูแล ชี้นำหรือส่งเสริมพฤติกรรมบุตรหลานให้เหมาะสม หรือเป็นตัวอย่างไม่ดีให้กับบุตรหลานเสียเองหรือเด็กไม่ได้มองพ่อแม่เป็นแบบอย่าง (Idol) ครอบครัวที่ยากจนหรือด้อยโอกาสทางสังคมเกิดจากไม่เท่าเทียมของโอกาสด้านเศรษฐกิจ พ่อแม่ไม่ได้มีการศึกษาที่ดี การมีลูกมากทำให้มีความยากลำบากในดูแลมากขึ้น สภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่ครอบครัวอาศัยอยู่ที่มีผลเช่นกัน ครอบครัวที่ยากจนบางครอบครัวอาศัยชุมชนแออัดซึ่งเป็นแหล่งรวมของคนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่เท่าเทียมด้านโอกาสทางเศรษฐกิจ เด็กที่อยู่ในชุมชนได้สัมผัสพฤติกรรมด้านไม่ดีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชน อย่างไรก็ตามผู้เขียนไม่ได้เหมารวมว่าครอบครัวยากจนทุกครอบครัวหรือที่อยู่ในชุมชนแออัดจะสร้างให้เกิดเด็กแว้น ครอบครัวร่ำรวยที่ไม่มีเวลาอบรมบุตรก็สามารถทำให้เกิดเด็กแว้น ได้เช่น แต่ส่วนใหญ่ไปแว้นรถยนต์กัน

2.1.5 สถาบันการศึกษา

ระบบการศึกษาแบบแข่งขันก่อให้เกิดความรู้สึกกดดัน เด็กที่ทำอะไรไม่ได้ดีไม่เกิดความภูมิใจในความสามารถของตน จึงมีแนวโน้มแสดงออกทางพฤติกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ได้รับการยอมรับในหมู่เพื่อนเช่นการแข่งขัน ไม่มีการกิจกรรมอื่น ๆ ให้เด็กได้แสดงความสามารถเช่นดนตรี กีฬา กิจกรรมอย่างเพียงพอ เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นด้านวิชาการ การเรียนเพื่อสอบ โดยเวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการเรียน เด็กที่ทำอะไรไม่ได้ดีสามารถแสดงออกถึงความสามารถของตนด้านดนตรี กีฬา กิจกรรมได้ หากเด็กมีความสามารถด้านนี้เขาจะรู้สึกภูมิใจในความสามารถของตนและไม่ออกไปทำกิจกรรมที่ไม่ดี บุคลากรทางการศึกษาเช่น ครู ผู้บริหาร กระทบวงไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอในการทำให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านวิชาการ-กิจกรรม

2.1.6 ผู้บังคับใช้กฎหมาย

ตำรวจหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ปราบปราม จับกุมได้อย่างเพียงพอและเคร่งครัด หากปราบปรามอย่างเคร่งครัดแล้วเยาวชนจะกลัวและไม่กล้ากระทำความผิดสาเหตุเกิดจากอ่อนแอเชิงโครงสร้างของสถาบันตำรวจในการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร

2.1.7 สื่อมวลชน สื่อสังคม

สื่อไม่ได้สร้างสื่อที่ดีมีคุณภาพให้เยาวชนได้ซึมซับอย่างเพียงพอ มีแต่ละครสะท้อนสังคมที่ทำให้เกิดซึมซับพฤติกรรมโดยไม่รู้ตัว มีละครสั้นสังคมจำนวนน้อย โฆษณาซึ่งทำให้เกิดความต้องการด้านวัตถุเช่น โทรศัพท์มือถือ ผลิตภัณฑ์บำรุงผิวขาว ไม่ค่อยมีสื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมเยาวชน เช่น การประดิษฐ์ ความรู้วิทยาศาสตร์ สारคดี กีฬา ดนตรี หากมีสื่อสร้างสรรค์จะส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน นอกจากนี้ยังช่วยสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจให้สนใจในดนตรี กีฬา กิจกรรมหรือแม้แต่การเรียนด้วย

2.1.8 ภาครัฐบาล

การบริหารหน่วยงานราชการ กระทบวงที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ กระทบวงการคลัง กระทบวงพาณิชย์ กระทบวงการศึกษา กระทบวงมหาดไทย กระทบวงยุติธรรม ตำรวจ ซึ่งเกิดจากปัญหาของสถาบันการเมือง การสร้างพื้นที่ให้เด็กและเยาวชนยังมีน้อย ได้แก่ ลานกิจกรรม สวนสาธารณะ พิพิธภัณฑ์ ห้องสมุดหรือการสร้างกิจกรรมให้เยาวชนมีส่วนร่วม

ดังนั้น การแก้ปัญหาในภาพกว้าง ปรับปรุงระบบการเมืองให้ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ กระทบวงต่าง ๆ กระทบวงการคลังและกระทบวงพาณิชย์แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางเศรษฐกิจ กระทบวงศึกษาปรับปรุงประสิทธิภาพให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านวิชาการ-กิจกรรม ลดการแข่งขันทางการศึกษา ตำรวจปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กร

ในการปราบปราม จับกุมให้เกิดความเกรงกลัวกฎหมาย หน่วยงานกำกับดูแลสื่อมวลชน” ส่งเสริม”ให้สื่อมวลชนสร้างสรรค์สื่อคุณภาพดี ชี้นำสังคมที่ดี

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหา

2.2.1 ทฤษฎีการแก้ไขปัญหา

ทฤษฎีการแก้ปัญหาล้วนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากผลงานเรื่องนักแก้ปัญหาทั่วไป (General Problemsolver) ของ Ernest and Newell (1969) and Newell and Simon (1972) ซึ่งเป็นทฤษฎีการแก้ปัญหามนุษย์ (Human Problem Solving) ในรูปแบบของโปรแกรมที่เป็นสถานการณ์จำลอง ผลงานนี้ช่วยวางรากฐานกระบวนการทศน์เกี่ยวกับการประมวลสารสนเทศสำหรับศึกษาเรื่องการแก้ปัญหา หลักการของทฤษฎีนี้คือ พฤติกรรมการแก้ปัญหประกอบด้วย “วิธีการ-ปลายทาง-วิเคราะห์” ซึ่งเป็นการนำปัญหามาแตกออกเป็นองค์ประกอบหรือเป้าหมายย่อย ๆ แล้วจึงจัดการแก้ไขเป้าหมายย่อย ๆ เหล่านั้นทีละเรื่อง แนวคิดนี้ตรงกันข้ามกับ Wertheimer (1959) นักจิตวิทยาในกลุ่มทฤษฎีเกสโตลต์ ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการแก้ปัญหและให้ความสำคัญด้านความเข้าใจเรื่องโครงสร้างของปัญหา โดยเชื่อว่าพฤติกรรมการแก้ปัญหที่ประสบผลสำเร็จเป็นเพราะบุคคลผู้นั้นสามารถมองเห็นโครงสร้างโดยรวมทั้งหมดของปัญหา หลักการของทฤษฎีนี้คือผู้เรียนจะต้องได้รับการสนับสนุนให้เกิดการค้นพบธรรมชาติของปัญหาหรือประเด็นหัวข้อที่ต้องการแก้ไข สิ่งที่เป็นช่องว่าง ความไม่ลงรอยกัน หรือสิ่งรบกวนต่าง ๆ เป็นสิ่งเร้าที่สำคัญต่อการเรียนรู้การเรียนการสอนจะต้องอยู่บนพื้นฐานของกฎองคักร ประกอบด้วย ความใกล้เคียง การปกปิด ความคล้ายคลึง และความเรียบง่าย

De Bono (1991) เสนอแนวคิดในการแก้ปัญหโดยประยุกต์ใช้วิธีการคิดแบบนอกรอบ โดยเชื่อว่าปัญหาล้วนใหญ่ต้องการมุมมองที่แตกต่างจึงจะแก้ไขได้สำเร็จ วิธีการที่จะทำได้ มุมมองที่แตกต่างเกี่ยวกับปัญหาคือ การแยกปัญหาเป็นส่วน ๆ และนำกลับมารวมกลุ่มเข้าด้วยกัน ในลักษณะที่แตกต่างไปจากเดิมหรือสุมบางส่วนมารวมกัน หลักการนำเสนอองค์ประกอบ ในการแก้ปัญหา 4 ประการ คือ

1. ค้นหาความคิดเดิม ๆ ที่เป็นหลักในทำความเข้าใจกับปัญหา
2. ค้นหาวิธีการที่แตกต่างออกไปในการมองปัญหา
3. ปลดอวางการคิดแบบยึดติด
4. ให้โอกาสตนเองในการเปิดรับความคิดอื่น ๆ

McNamara (1999) กล่าวว่า วิธีการแก้ปัญหาที่หลากหลายวิธี ไม่มีวิธีการแก้ปัญหาใดที่จะสามารถแก้ปัญหาทุกเรื่องได้แต่มีแนวปฏิบัติพื้นฐานที่สามารถนำไปใช้ ในการแก้ปัญหาได้โดยต้องมีการฝึกใช้เสียก่อนเพื่อให้เกิดความคุ้นเคยจนสามารถปฏิบัติ ได้อย่างเป็นธรรมชาติขั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

1. ระบุปัญหา ขั้นนี้เป็นขั้นที่คนส่วนใหญ่มักจะสับสน กล่าวคือ จะเริ่มด้วยการคิดว่าสิ่ง นั้นเป็นปัญหา แทนที่จะทำความเข้าใจให้ถ่องแท้เสียก่อนว่าทำไมจึงคิดว่าสิ่งนั้นเป็นปัญหา การระบุปัญหาต้องอาศัยข้อมูลจากตนเองและผู้อื่น ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการตั้งคำถาม อาทิอะไรคือสิ่ง ที่เห็นว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้คิดว่ามีปัญหาเกิดขึ้น ปัญหาที่ว่านั้นเกิดขึ้นที่ไหน เกิดขึ้นอย่างไร เกิดขึ้น เมื่อใด กำลังเกิดขึ้นกับใคร และทำไมจึงเกิดขึ้น จากนั้นให้เขียนอธิบายว่าสิ่งที่กำลังเกิดในขณะนั้น โดยแท้จริงควรจะเป็นอย่างไร ต้องพยายามอธิบาย ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เขียนอย่างเจาะจง และครอบคลุมประเด็นว่า อะไร ที่ไหน อย่างไร กับใคร และทำไม

1.1 เมื่อถึงจุดนี้หากปัญหายังดูเหมือนว่าเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อน ควรระบุปัญหา ให้กระจายออกมาแบบย่อย ๆ ลงไปอีก โดยตั้งคำถามซ้ำอย่างเดิม จนกว่าจะได้คำอธิบายสำหรับ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมากพอ

1.2 ทำการตรวจสอบว่าความเข้าใจที่มีต่อปัญหาต่าง ๆ นั้น มีความถูกต้องเพียงใด โดยการหารือกับสมาชิกในกลุ่มหรือนุคคลอื่น

1.3 นำปัญหาต่าง ๆ มาจัดความสำคัญ หากพบว่ามีปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน จำนวนหลายปัญหา ให้พิจารณาว่าปัญหาใดควรจัดการก่อนปัญหาใดจัดการทีหลัง ทั้งนี้ต้องแยก ให้ชัดเจนระหว่างปัญหาที่มีความสำคัญกับปัญหาที่เป็นเรื่องฉุกเฉิน เพราะปัญหาที่มีความสำคัญ เป็นปัญหาที่ต้องจัดการก่อน

1.4 ทำความเข้าใจกับบทบาทของตนเองในปัญหานั้นให้ถูกต้อง เพราะเป็นสิ่งที่มิ อธิทธิพลต่อการรับรู้บทบาทของผู้อื่น ตัวอย่างเช่น เมื่อตนเองเครียดก็อาจมองว่าผู้อื่นเครียด เช่นเดียวกัน ซึ่งความจริงอาจไม่เป็นเช่นนั้น

2. มองหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ในขั้นนี้จำเป็นต้องอย่างย่งที่จะต้องได้รับข้อมูลนำเข้า จากบุคคลอื่นซึ่งรับรู้ปัญหาและจากผู้ที่ ได้รับผลกระทบจากปัญหา การเก็บข้อมูลควรทำเป็น รายบุคคลจะได้ข้อมูลมากกว่า ให้จดบันทึกสิ่งที่เป็นความคิดเห็นของตนเองและสิ่งที่ได้ยินมาจาก ผู้อื่น จากนั้นเขียนอธิบายสาเหตุของปัญหา ในลักษณะที่ว่า อะไรกำลังเกิดขึ้น เกิดขึ้นที่ ไหน เมื่อใด อย่างไร กับใคร และทำไม

3. แจกแจงทางเลือกต่าง ๆ สำหรับวิธีการที่จะใช้แก้ปัญหา ในขั้นนี้ควรให้บุคคลอื่น เข้ามามีส่วนร่วมยกเว้นในกรณีที่ปัญหาดังกล่าวเป็นเรื่องส่วนตัว ให้ระดมสมองเพื่อหาทางแก้ไข

ปัญหาเพื่อให้ได้ทางเลือกหลาย ๆ ทางและนำมาคัดกรองเพื่อหาแนวคิดที่ดีที่สุด การได้มาซึ่งความคิดที่หลากหลายนั้น ต้องระวังที่จะ ไม่ตัดสินว่าความคิดเหล่านั้นดีหรือมีดี ให้จดบันทึกตามที่ได้ยินมาเท่านั้น ทักษะที่เหมาะสมที่สุดในการจำแนกสาเหตุของปัญหาคือความคิดเชิงระบบ (Systems Thinking)

4. เลือกวิธีการแก้ปัญหา ในการคัดเลือกวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา ควรพิจารณาดังนี้

4.1 วิธีการใดที่สามารถแก้ปัญหาได้ ในระยะยาว

4.2 วิธีการใดที่มีความเป็นจริงมากที่สุดในการแก้ปัญหาได้สำเร็จในขณะนั้น

มีทรัพยากรสำหรับการแก้ปัญหาหรือไม่จะจัดหามาใช้ ได้หรือไม่มีเวลาเพียงพอที่จะใช้วิธีการนี้หรือไม่

5. วางแผนนำทางเลือกในการแก้ปัญหาที่เป็นวิธีที่ดีที่สุดไปปฏิบัติหรือจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งในขั้นนี้มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ

5.1 สถานการณ์จะเป็นอย่างไรเมื่อปัญหาได้รับการแก้ไขแล้ว

5.2 มีขั้นตอนอะไรที่จะต้องทำในการนำทางเลือกที่ดีที่สุดไปแก้ปัญหา มีระบบหรือกระบวนการอะไรที่จะต้องเปลี่ยนแปลงบ้าง

5.3 จะรู้ได้อย่างไรว่าขั้นตอนต่าง ๆ มีการปฏิบัติซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของแผน

5.4 ทรัพยากรอะไรบ้างที่ต้องการ ในประเด็นของบุคลากร เงิน และสิ่งอำนวยความสะดวก

5.5 ต้องใช้เวลาานเท่าใดในการนำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติให้เขียนตารางที่แสดงเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด และเวลาที่คาดว่าจะเห็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จปรากฏขึ้น

5.6 ใครคือผู้รับผิดชอบในการควบคุมดูแล

2.2.2 แนวปฏิบัติพื้นฐานในการแก้ปัญหา

Guilford (1967, อ้างถึงใน มยุรี หุ่นขำ, 2544) จากทฤษฎีเชาวน์ปัญญาของ Guilford ให้รูปแบบการแก้ปัญหาโดยทั่วไป ประกอบด้วยการทำงานของกระบวนการทางสมองด้านการคิด (Operations) คือ

1. การจำ (Memory)

2. การรู้และเข้าใจ (Cognitive)

3. การคิดแบบออกนอกรันย (Divergent thinking)

4. การคิดแบบออกนอกรันย (Convergent thinking)

5. การประเมินค่า (Evaluation)

ซึ่งทั้งสองทฤษฎีดังกล่าวจะมีความสามารถผสมผสานการทำงาน ตั้งแต่การใช้ความรู้ ประสบการณ์ เดิมในสมอง คือ ความจำที่ได้รู้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่ได้จากบุคคล

สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ รอบตัวมาเป็นเครื่องประเมิน กลั่นกรอง แยกแยะ และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาทางออกให้ปัญหาเหล่านั้น โดย การคิดที่เป็นเอกนัยหรืออเนกนัยก็ตามเพื่อให้เกิดแนว ทางเลือก ทางออกของปัญหาที่ดีที่สุด แล้วติดตาม ประเมินผลเพื่อรอคอยผลและแก้ไขสถานการณ์ หากเกิดซ้ำอีก ซึ่งกระบวนการคิดแก้ปัญหาของ Gilford มีดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ คือขั้นของการค้นพบปัญหาที่แท้จริง
2. วิเคราะห์ปัญหา คือการพิจารณาสาเหตุสำคัญๆ ของปัญหา
3. ขั้นเสนอแนวทางแก้ปัญหา คือการหาวิธีการแก้ปัญหา เป็นทางเลือกที่ตรงกับ สาเหตุ แล้วใช้การแก้ปัญหา
4. ขั้นตรวจสอบผล เป็นการติดตามประเมินผลจากข้อ 3 เพื่อให้พบผลลัพธ์ที่พอใจ อาจ ต้องแก้ไขทิศทางแก้ปัญหาใหม่
5. ขั้นการนำไปประยุกต์ใช้ เมื่อพบปัญหาใกล้เคียงอาจนำไปศึกษาเพื่อแก้ไข เพื่อ หาทิศทางใหม่

Dewey (1981) วิธีการสอนแบบแก้ปัญหา (Problem Solving Method) John Dewey เป็นผู้คิดวิธีสอนแก้ปัญหานี้ขึ้น โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาและฝึกฝนวิธีการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่พบใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างเป็นกระบวนการ สมเหตุสมผลและมีหลักเกณฑ์ อันเป็นการเตรียมเด็กหนุ่ม สาวให้สามารถปรับปรุงตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ โดยนำความรู้และ ประสบการณ์จากหลาย ๆ สาขาวิชามาประกอบกันในการแก้ปัญหานี้ๆ สำหรับขั้นตอนการสอน ของวิธีการ สอนแบบแก้ปัญหา มีดังนี้

- ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา
- ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์ปัญหา
- ขั้นที่ 3 ตั้งสมมุติฐาน
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 วิเคราะห์ข้อมูล
- ขั้นที่ 6 สรุปผล

Stanish (1981) การคิดแก้ปัญหา Stanish ได้เสนอว่า ในการฝึกการคิดแก้ปัญหาจะมี ทักษะและมีการฝึกเป็น ขั้นตอน การฝึกทักษะการแก้ปัญหาดังกล่าวนั้นจะมีกระบวนการฝึกฝน 6 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตระหนักรู้ปัญหา (Sensing Problem and Challenges)
2. ขั้นค้นหาสาเหตุของปัญหา หรือขั้นรวบรวมข้อมูล (Data Finding)
3. ขั้นกำหนดปัญหา (Problem Finding)

4. ค้นหาแนวทางในการแก้ปัญหา (Idea Finding)
5. ค้นหาคำอธิบายและเลือกวิธีการแก้ปัญหา (Solution Finding)
6. ยอมรับข้อสรุปและดำเนินการแก้ปัญหา (Acceptance Finding)

โดยจะต้องฝึกฝนทีละขั้นตอนตามลำดับตั้งแต่ขั้นที่1 เรื่อยไปจนถึงขั้นที่6 เพราะในแต่ละขั้นตอนก็แตกต่างกัน และเน้นหนักทักษะที่แตกต่างกัน เพราะฉะนั้นในการฝึกจึงไม่ควรยกเว้นหรือข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งด้วย

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาคณิตศาสตร์

2.3.1 ความรู้ความเข้าใจการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

จักรยานยนต์หรือรถมอเตอร์ไซด์ เป็นที่นิยมมากในประเทศไทย และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะความสะดวก คล่องตัวเมื่อใช้งาน ไปยังสถานที่ต่าง ๆ สามารถหลีกเลี่ยงรถติดได้ดี และนอกจากรถขนาดเล็กแล้วยังมีบิ๊กไบค์ ที่เริ่มเพิ่มจำนวนบนท้องถนนมากขึ้น แม้ว่าการควบคุมการจำหน่ายรถบิ๊กไบค์ จะยังไม่เข้มงวดมากนักจนเริ่มเห็นผู้ขับขีรถขนาดใหญ่มีตั้งวัยเด็กมัธยมจนถึงอายุมาก ๆ ซึ่งไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ขับขีรถจักรยานยนต์นั้น มีทั้งเคารพและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรกันจนควบคุมได้ลำบากขึ้น ด้วยความสะดวกสบายคล่องตัวนี้ของรถจักรยานยนต์เอง จึงส่งผลให้ในบางครั้งผู้ขับขีรถจักรยานยนต์มักจะทำผิดกฎจราจรได้ง่าย และมักทำเป็นประจำจนคุ้นเคย เช่น วิ่งเลนขวาสุด, ไม่สวมหมวกกันน็อก, วิ่งสวนทาง, วิ่งบนทางเดินทาง, จอดรถยนต์หรือจักรยานยนต์บนฟุตบาท ฯลฯ มีหลาย ๆ คนบอกว่า การใช้รถกับการเกิดอุบัติเหตุที่นั่นถือเป็นของกลุ่มกัน เพราะว่าต่อให้เราขับอย่างระมัดระวังและเคารพกฎจราจร แต่หากอีกฝ่ายขับรดด้วยความประมาทและไม่เคารพกฎจราจร ก็มีโอกาที่จะเกิดอุบัติเหตุได้สูงอยู่ดี แต่ถึงอย่างนั้นเราก็ไม่ควรที่จะขับรดด้วยความประมาท เพื่อที่จะเป็นการช่วยลดอุบัติเหตุ และยังเป็นป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเราและครอบครัว รวมถึงทรัพย์สินของเราและไม่เป็นการสร้างความเสียหายผู้ใช้รถคันอื่นบนท้องถนนอีกด้วย ซึ่งวันนี้ MoneyGuru.co.th ก็มี 4 พฤติกรรมการขับรด ที่ควรหลีกเลี่ยง มาแนะนำกัน เพราะว่า การขับรด ที่เราจะพูดถึงนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ๆ หากหลีกเลี่ยงได้ก็จะทำให้พวกเราขับขีได้ปลอดภัยขึ้น รวมถึงช่วยลดโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุลงได้อีกด้วย พฤติกรรมการขับรด ที่ควรหลีกเลี่ยง

1. เมาแล้วขับ ถือเป็นพฤติกรรมการขับขีรถที่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุเป็นอันดับต้น ๆ เลยทีเดียว ยิ่งเป็นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ยิ่งมีโอกาที่จะพบพฤติกรรมการขับขีรถแบบนี้สูงขึ้น และอุบัติเหตุที่สูงตามขึ้นไปด้วย หลังจากมีอุบัติเหตุก็มักจะมีเรื่องของความสูญเสียตามมา ไม่ว่าจะเป็น

ทรัพย์สินหรือชีวิต ซึ่งเราทุกคนที่ใช้รถสามารถช่วยกันลดอุบัติเหตุและการสูญเสียจากการขับขี่รถแบบนี้ลงได้ เพียงแค่ เมาไม่ขับ หรือหากจะเมาจริง ๆ ก็ใช้บริการรถสาธารณะหรือดื่มที่บ้าน จะเป็นทางเลือกที่ดีกว่าครับ ข้อสำคัญ เมาแล้วขับผิดกฎหมายด้วย

2. เล่นโทรศัพท์ในขณะขับรถ นี่ก็เป็นอีกหนึ่งพฤติกรรมยอดฮิตของคนบางกลุ่มที่ชอบจะเล่นโทรศัพท์ในขณะขับรถ ซึ่งไม่ดีเลยนะ เพราะมีโอกาสเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุสูงมาก แถมยังมีผลวิจัยออกมาแล้วด้วยว่า การเล่นโทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถนั้น เป็นอันตรายมากกว่าการเมาแล้วขับอีกด้วย แถมยังผิดกฎหมายของบ้านเราก็ด้วยนะ ซึ่งมีโทษปรับ 400 -1,000 บาท หากใครมีพฤติกรรมแบบนี้ก็เลิกเถอะครับ เพื่อความปลอดภัยของตัวเองและเพื่อนร่วมทางคนอื่นบนท้องถนน รอถึงที่หมายก่อนแล้วค่อยคุยก็ได้

3. ขับรถเร็วเกินกว่าที่กำหนด เข้าใจว่าหลาย ๆ คนนั้นชื่นชอบความเร็ว แต่ทว่าหากเราขับรถด้วยความเร็วที่มากเกินไปบนถนนสาธารณะ ก็จะทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุสูงขึ้นตามไปด้วย แถมการใช้ความเร็วมากจนเกินไปยังผิดกฎหมายอีกด้วยนะ ทางที่ดีนั้นขับรถยนต์ด้วยความเร็วตามที่กฎหมายกำหนดไว้จะเป็นการดีที่สุดครับ เพื่อความปลอดภัยของตัวเอง รวมถึงผู้ขับขี่รถคนอื่นบนท้องถนนด้วย

4. เปลี่ยนช่องจราจรแบบกะทันหัน การเปลี่ยนช่องจราจรที่ดีนั้น เราควรที่จะมองกระจกมองข้างให้ดี รวมถึงส่งสัญญาณไฟล่วงหน้าเพื่อให้รถคันอื่น ๆ ได้รู้ว่าเรากำลังจะทำการเปลี่ยนช่องจราจร เพื่อเป็นการลดโอกาสในการเกิดอุบัติเหตุ แต่บางคนนั้นไม่ได้ทำอย่างที่เรามาบอกอยากเปลี่ยนช่องจราจรก็เปลี่ยนเลยไม่สนใจใคร ไม่ส่งสัญญาณอะไรทั้งนั้น และแก่นั้นยังไม่พอยังมีการเปลี่ยนช่องจราจรไปมาอยู่เรื่อย ๆ อีกด้วย เรียกว่าช่องไหนว่างรีบไปช่องนั้นทันที ซึ่งหากใครที่กำลังมีพฤติกรรมขับขี่รถแบบนี้อยู่ ก็เลิกเถอะครับ เพราะนอกจากจะไม่ปลอดภัยต่อตัวเองแล้วยังเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนร่วมถนนคันอื่น ๆ อีกด้วย เพราะมีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุมากนั่นเอง

หากใครที่ใช้รถเป็นประจำก็ควรจะเคยเจอเจอเหตุการณ์อย่างที่เราว่ามานี้ใช่ไหมล่ะครับ ซึ่งไม่ดีเลยทั้งกับตัวเองและผู้อื่นดังนั้นเราที่ใช้รถก็ควรหลีกเลี่ยงพฤติกรรมขับขี่รถแบบนี้ และหันมาขับอย่างมีวินัยกันนะครับ เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลาจากการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งหากเราโชคไม่ดีเราอาจจะไม่ได้แค่เสียเวลาแต่อาจจะถึงขั้นเสียชีวิตเลยก็ได้

2.3.2 เจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

คำว่า เจตคติหรือทัศนคติ มาจากภาษาลาตินว่า Antus ซึ่งให้ความหมายไว้คือ เหมาะเจาะ (Fitness) หรือ การปรับแต่ง (Adaptness) และตรงกับภาษาอังกฤษว่า Attitude ซึ่งแปลว่า ความรู้สึก ความเห็น (กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, 2535)

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2535) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทักษณคติ หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นคำสมาสระหว่าง คำว่า ทักษนะ ซึ่งแปลว่า ความเห็น กับคำว่า คติ ซึ่งแปลว่าแบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ให้ความหมายว่า ทักษณคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมที่จะมีปฏิริยาเฉพาะต่อสถานการณ์ภายนอก

ดวงเดือน พันธุ์นาวัน (2529) ให้ความหมายว่า ทักษณคติ หมายถึง ความพร้อมในการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใดบุคคลใด ความพร้อมดังกล่าวของบุคคลเห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งนั้น บุคคลนั้น ว่าชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

ศักดิ์ สุทรเสณี (2531) กล่าวถึง ทักษณคติ ที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลว่า ทักษณคติหมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้าง ความพร้อม ที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้น ที่ได้รับมา
2. ความโน้มเอียง ที่จะมามีปฏิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือ ต่อด้าน สิ่งแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด
3. ในด้าน พฤติกรรม หมายถึงการเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนอง

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2535, น. 172) ทักษณคติเป็นเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่ได้จากการเรียนรู้ และประสบการณ์แล้วแสดงภาวะของร่างกายและจิตใจในด้านความพร้อมที่ตอบสนองต่อบุคคล หรือสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ แสดงความพร้อมที่จะเข้าไปหาเมื่อเกิดความรู้สึกชอบ เรียกว่าเจตคติทางบวก หรือแสดงความพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบเรียกว่า เจตคติที่ไม่ดีหรือทางลบ

อรุณ รักธรรม (2540) ให้ความหมายว่า ทักษณคติของคนเป็นผลของความรู้สึกทางใจ ที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเอนเอียงเป็นไปในทางใดทางหนึ่ง ทักษณคติจึงเป็นนามธรรมอย่างหนึ่งที่ส่งผลสะท้อนมาสู่พฤติกรรมของคน เพราะฉะนั้นพฤติกรรมของมนุษย์ ก็คือ การแสดงออกทาง ทักษณคติของเขา ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการเรียนรู้อันรวมเป็นภูมิหลังของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดทัศนคติในการประพฤติปฏิบัติต่อสิ่งเดียวกัน ในลักษณะแตกต่างกัน

สุรางค์ ใ้วตระกูล (2541) ให้ความหมายของทัศนคติว่าเป็นอัชฌาศัย (Disposition) หรือเป็นแนวโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสนองตอบต่อสิ่งแวดล้อมหรือ สิ่งเร้า ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ ทั้งคน วัตถุ สิ่งของ หรือความคิด (Ideas) ทักษณคติอาจเป็น บวก หรือลบ ถ้าบุคคลมี

ทัศนคติบวกต่อสิ่งใด ก็จะมี พฤติกรรมที่จะเผชิญต่อสิ่งนั้น ถ้ามีทัศนคติ ลบก็จะหลีกเลี่ยง ทัศนคติ เป็นสิ่งที่เรียนรู้ และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อ ของบุคคลซึ่ง ได้สรุปลักษณะของ ทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้
2. ทัศนคติเป็นแรงจูงใจที่จะทำให้บุคคลกล้าเผชิญกับสิ่งเร้าหรือ หลีกเลี่ยง ดังนั้นทัศนคติจึงมีทั้งบวกและลบ
3. ทัศนคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือองค์ประกอบ เชิงความรู้สึก อารมณ์ (Affective Component) องค์ประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) องค์ประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component)
4. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ง่ายการเปลี่ยนแปลงทัศนคติอาจเปลี่ยนแปลง จากบวกเป็นลบหรือจากลบเป็น บวก ซึ่งบางครั้งเรียกว่าการเปลี่ยนแปลงทิศทางของทัศนคติ หรือ อาจเปลี่ยนแปลงความเข้มข้น (Intensity) หรือความมากน้อย ทัศนคติบางอย่างอาจจะ หยุคเล็กลงก็ได้
5. ทัศนคติเปลี่ยนแปลงตามชุมชนหรือสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก เนื่องจากชุมชนหรือสังคมหนึ่ง ๆ อาจจะเป็นค่านิยมที่เป็นอุดมการณ์พิเศษเฉพาะ ดังนั้นค่านิยม เหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของบุคคลที่เป็นสมาชิก ในกรณีที่ต้องการเปลี่ยนทัศนคติจะต้อง เปลี่ยนค่านิยม
6. สังคมประภิต (Socialization) มีความสำคัญต่อพัฒนาการทัศนคติต่อ เด็ก โดยเฉพาะทัศนคติต่อความคิด และหลักการที่เป็นนามธรรม เช่น อุดมคติ ทัศนคติต่อเสรีภาพ ในการพูด การเขียน เด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูงจะมีทัศนคติบวกสูงสุด

2.3.2.1 ลักษณะของทัศนคติ

จิตยา สุวรรณะชญ (2527, น. 79) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ ไว้ 4 ประการ คือ

1. เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบจะเกิดขึ้นต่อเหตุการณ์ หรือ สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเรียกว่าเป็นสภาวะที่พร้อมจะมีพฤติกรรมจริง
2. มีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา คือ มีความมั่นคงถาวรพอสมควร เปลี่ยนแปลงได้ยากแต่มิได้หมายความว่า จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง
3. เป็นตัวแปรที่นำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับความรู้สึกนึกคิด ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนงานที่จะต้องเผชิญ หรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. เป็นคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินและเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งหมายความต่อไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมอีกด้วย

2.3.2.2 องค์ประกอบของเจตคติหรือทัศนคติ

สุชา จันท์ธรม (2522) ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้โดยทั่วไปต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านการรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านการรู้เป็นความเข้าใจ รวมทั้งความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เราจะมีทัศนคติต่อว่าดีมีประโยชน์หรือเลวมีโทษและเป็นองค์ประกอบแรกของการมีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ ถ้าเราไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น ๆ เลยเราจะมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นไม่ได้ ซึ่งความรู้หรือความเชื่อนี้อาจถูกหรือผิดก็ได้

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งเร้าที่เรามีทัศนคติตามความเชื่อ ประสบการณ์หรืออารมณ์อื่น ๆ ที่มาผลักดันโดยบุคคลไม่รู้ตัว ถ้าบุคคลหนึ่งมีทัศนคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างไรก็แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วยองค์ประกอบด้านความพร้อมที่จะแสดงออก (Behavioral Component)

3. องค์ประกอบสุดท้ายของทัศนคติเป็นความพร้อมที่จะแสดงออกต่อสิ่งที่คุณมีทัศนคติอันเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้หรือความคิดและความรู้สึก

2.3.2.3 การเกิดทัศนคติ

ทัศนคติมิได้ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เกิดมาจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลด้วยเหตุนี้ทัศนคติจึงอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงอาจจะเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความเข้มข้นของทัศนคติ และประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ (สุชา จันท์ธรม, 2522, น. 104)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526) ได้กล่าวถึงแหล่งที่ทำให้เกิดทัศนคติที่สำคัญคือ ประสบการณ์เฉพาะอย่าง การติดต่อสื่อสารความหมายกับบุคคลหนึ่ง แบบอย่าง (Models) และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม (Institutional Factor)

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) เป็นการเรียนรู้ทัศนคติจากประสบการณ์เฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับทัศนคตินั้นทั้งในทางที่ดีและไม่ดี เช่นถ้ามีประสบการณ์ที่ดีในการติดต่อบุคคลหนึ่ง กล่าวคือ ถ้าบุคคลหนึ่งมีทัศนคติทางด้านความรู้และความรู้สึกอย่างไรก็แสดงพฤติกรรมอย่างนั้นด้วยก็จะมีความรู้สึกชอบบุคคลนั้น เป็นต้น

2. การติดต่อสื่อสารข่าวสารกับบุคคลอื่น (Communication from Others) ทัศนคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นจากการได้ติดต่อข่าวสารกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการที่เด็กได้รับในครอบครัว โรงเรียน ฯลฯ

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง ทักษคติบางอย่างถูกสร้างขึ้นจากการเลียนแบบคนอื่น ขบวนการเกิดทัศนคติเกิดได้โดย ขึ้นแรกจากเหตุการณ์บางอย่าง บุคคลจะมองเห็นว่าบุคคลอื่น มีการปฏิบัติอย่างไร ขึ้นต่อไปบุคคลนั้นจะแปลความหมายของการปฏิบัตินั้นในรูปของความเชื่อ ทักษคติซึ่งมาจากการปฏิบัติของเขา ถ้าบุคคลนั้นให้ความเคารพนับถือยกย่องบุคคลที่แสดง ปฏิกริยานั้นอยู่แล้วบุคคลนั้นจะยอมรับความรู้สึก ความเชื่อที่เขาคิดว่าบุคคลที่แสดงปฏิกริยานั้น

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factor) ทักษคติของบุคคล หลายอย่างเกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากสถาบัน เช่น โรงเรียน สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา หน่วยงาน ต่าง ๆ

2.3.2.4 สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเกิดทัศนคติ คือ

1) บิดามารดาและการอบรมเลี้ยงดู การประพฤติปฏิบัติตน และลักษณะของ ความเชื่อความคิดต่าง ๆ ของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อการสร้างทัศนคติให้ เกิดขึ้นแก่เด็ก

2) ครูและการอบรมสั่งสอน ครูไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลในด้านการถ่ายทอด ความรู้ให้กับเด็กเท่านั้น ยังมีอิทธิพลในการสร้างทัศนคติหรือความคิดต่าง ๆ ให้เด็กอีกด้วย

3) การศึกษา ระดับการศึกษาของเด็กมีผลต่อทัศนคติ เนื่องจากปัจจุบัน วิทยาการก้าวหน้าไปมาก ทำให้การศึกษาค้นคว้าความรู้ของเด็กเป็นไปอย่างกว้างขวาง

4) วัฒนธรรมในสังคม สังคมที่ต่างกันย่อมมีศาสนา ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการสร้างทัศนคติที่ต่างกันด้วย

5) ความก้าวหน้าทางวิชาการ และเครื่องมือสื่อสารใหม่ ๆ ความรู้ทางวิชาการที่ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในทุก ๆ แขนงวิชา และความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสาร เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ ทำให้ทัศนคติของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป

จากความหมายของเจตคติหรือทัศนคติที่มีผู้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า “ทัศนคติ” หมายถึง ผลรวมของสภาพแห่งความพร้อมทางด้านจิตใจของบุคคลที่เกี่ยวกับความคิด ความเข้าใจ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และประสบการณ์อันรวมเป็นภูมิหลังของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน มีแนวโน้มจะตอบสนองต่อสิ่งเร้า หรือสถานการณ์ต่าง ๆ รอบข้างใน ลักษณะที่ต่างกัน โดยมีทิศทางของความรู้สึก 2 ทิศทาง คือ ชอบหรือเห็นด้วย คือทัศนคติที่ดี และไม่ชอบหรือไม่เห็นด้วยคือทัศนคติที่ไม่ดี

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้จับจีหรือ โดยสารรถจักรยานยนต์ ที่มีต่อการสร้างพฤติกรรมกรรมการสวมหมวกนิรภัย ซึ่งอาจจะเกิดการ ตอบสนองทั้งในทางสนับสนุน หรืออาจมีการตอบสนองในเชิงต่อต้านต่อการสวมหมวกนิรภัย

รวมไปถึงทัศนคติต่อกฎหมายหมวกนิรภัย ที่มีผลบังคับใช้ต่อผู้ขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ทุกคน

2.3.3 พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

พฤติกรรม (Behavior) คือกริยาอาการที่แสดงออกหรือปฏิกิริยาโต้ตอบเมื่อเผชิญกับสิ่งเร้า (Stimulus) หรือสถานการณ์ต่าง ๆ อาการแสดงออกต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเป็นการเคลื่อนไหวที่สังเกตได้หรือวัดได้ เช่น การเดิน การพูด การเขียน การคิด การเต้นของหัวใจ เป็นต้น ส่วนสิ่งเร้าที่มากระทบแล้วก่อให้เกิดพฤติกรรมก็อาจจะเป็นสิ่งเร้าภายใน (Internal Stimulus) และสิ่งเร้าภายนอก (External Stimulus)

มานิต ชีระตันติกานต์ (2531) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ การปฏิบัติตัว กริยาอาการ ความคิด ความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อม

เต็มศักดิ์ ทวณิช (2548) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ การแสดงการกระทำตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้น

Benjamin (1959) อธิบายแนวคิดของพฤติกรรมมนุษย์ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. ความรู้ / ความคิด (Cognitive Domain) หมายถึง ความรู้ ความคิดของบุคคล ข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้วิจารณญาณเพื่อประกอบการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ ซึ่งเริ่มต้นจากการรู้ระดับง่าย ๆ และเพิ่มการใช้ความคิดและพัฒนาสติปัญญามากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งขั้นของความสามารถ มีดังนี้

- 1.1 ความรู้ (Knowledge)

- 1.2 ความเข้าใจ (Comprehension)

- 1.3 การประยุกต์หรือการนำความรู้ไปใช้ (Application)

- 1.4 การวิเคราะห์ (Analysis)

- 1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis)

- 1.6 การประเมินผล (Evaluation)

2. ความรู้สึก (Affective Domain) หมายถึง ทัศนคติ ค่านิยม พฤติกรรมด้านนี้ยากต่อการอธิบาย เพราะเกิดภายในจิตใจของคน ซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมเหล่านี้ เพราะความรู้สึกภายในของบุคคลนั้นยากต่อการที่จะวัดจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาภายนอกแบ่งได้ดังนี้

- 2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending)

- 2.2 การตอบสนอง (Responding)

2.3 การให้ค่าหรือการเกิดค่านิยม (Valuing)

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization)

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Value Complex)

3. การปฏิบัติตัว (Psychomotor Domain) หมายถึง การกระทำของมนุษย์ที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ในสถานการณ์หนึ่ง หรืออาจจะเป็นพฤติกรรมที่ล่าช้าคือ บุคคลไม่ได้ปฏิบัติทันที แต่คาดคะเนว่าจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมนี้เป็นขั้นสุดท้ายที่เป็นเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งจะต้องอาศัยพฤติกรรมระดับต่าง ๆ ทางด้านความรู้ / ความคิดและความรู้สึกละเอียดเป็นส่วนประกอบ พฤติกรรมด้านนี้ เมื่อแสดงออกมาจะสามารถประเมินผลได้ง่าย

Gochman (1972) ให้ความหมายของคำว่า “พฤติกรรม” คือ คุณสมบัติหรือลักษณะต่าง ๆ ของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความเชื่อ ความคาดหวัง แรงจูงใจ ค่านิยม การรับรู้และองค์ประกอบอื่น ๆ เช่น บุคลิกภาพ อารมณ์ ลักษณะอุปนิสัย การแสดงออก

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า “พฤติกรรม” หมายถึง ปฏิบัติหรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิตที่แสดงออกมาภายนอกทำให้เกิดการเรียนรู้และสามารถมองเห็นสังเกตหรือวัดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามการเรียนรู้ และพัฒนาการของคน รูปแบบการเปลี่ยนแปลงแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การเปลี่ยนแปลงเพราะถูกบังคับ เช่น สังคมใช้กฎหมายบังคับเพื่อมิให้กระทำผิด เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงเพราะการเอาแบบอย่าง โดยถือเอาตัวบุคคลเป็นแบบอย่าง เช่น การเลียนแบบ บิดามารดา ครู อาจารย์ เป็นต้น

3. การเปลี่ยนแปลงเพราะว่ายอมรับเป็นสิ่งดี ตรงกับค่านิยมและความคิดเห็นของตัวเองยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพราะพบว่าสามารถแก้ปัญหาตัวเองได้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ พฤติกรรม หมายถึง การกระทำ หรือการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์อาจสังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้การกระทำหรือการแสดงออกนั้น ๆ ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของทัศนคติและความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้นพฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัย จึงหมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกในการสวมหมวกนิรภัยและมีพื้นฐานมาจากทัศนคติของผู้ขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์

2.4 พระราชบัญญัติจราจรทางบก

พระราชบัญญัติจราจรทางบกเป็นกฎหมายที่ว่าด้วยการใช้รถใช้ถนนให้ถูกต้องระเบียบเรียบร้อยของสังคม ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะ“รถจักรยานยนต์” พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวกับเรื่องการวิจัยเท่านั้น (<http://www.thailawforum.com/land-traffic-act/>)

(17) “รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพ่วงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

(32) “ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานยนต์ ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

(33) “สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใด สำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี๋ หรือไถ่ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

(34) “เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับให้ผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง จี๋ หรือไถ่ด้อนสัตว์ ปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

(37) “เจ้าพนักงานจราจร” หมายความว่า ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานจราจร

(38) “พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมการจราจร

(39) “อาสาจราจร” หมายความว่า ผู้ซึ่งผ่านการอบรมตามหลักสูตรอาสาจราจรและได้รับแต่งตั้งจากอธิบดีให้ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานจราจร กับออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา 121 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งครอบบนยานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสารได้ คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และนั่งบนยานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา 122 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่และโดยสารรถจักรยานยนต์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่งขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตรายลักษณะและวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้าหรือสิ่งอื่น โทกศีรษะตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวงพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 3 ให้แก้ไขคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นคำว่า “รถยนต์” “รถจักรยานยนต์” และ “เครื่องยนต์” ทุกแห่ง

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการโดยสารรถจักรยานยนต์เป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย และจำนวนอุบัติเหตุอันเนื่องจากรถจักรยานยนต์ได้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอันเนื่องมาจากการขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ได้เพิ่มสูงขึ้นด้วยสมควรกำหนดให้คนโดยสารรถจักรยานยนต์ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดให้ความผิดของผู้ขับขี่ที่ได้ขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นเป็นความผิดที่ไม่อาจกล่าวตักเตือนหรือทำการเปรียบเทียบได้ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษสำหรับความผิดฐานขับรถในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือเสพยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ตลอดจนปรับปรุงประเภทของรถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของให้ครอบคลุมถึงการบรรทุกทุกประเภทด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2551

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบัน ผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนและก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคล สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อกำหนดห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในขณะที่ขับรถ เว้นแต่ในกรณีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2.5 แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น

2.5.1 แนวทางการแก้ไขปัญหาตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หน้า 7 เล่ม 132 ตอนพิเศษ 171 ง ราชกิจจานุเบกษา 23 กรกฎาคม 2558 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 22/2558 เรื่อง มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง และการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ โดยที่ขณะนี้ได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าประชาชนทั่วไปต่างได้รับความเดือดร้อนรำคาญและได้รับอันตรายในการสัญจรไปมาจากกรณีที่มีการรวมตัวกันเพื่อแข่งขันรถจักรยานยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันภัยสังคม อีกทั้งเพื่อระงับยับยั้งและแก้ไขปัญหาการรวมกลุ่มหรือมั่วสุม เพื่อก่อความเสียหายแก่ผู้อื่น นอกจากนี้เพื่อสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบให้แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองผู้ที่เกี่ยวข้อง และสังคมในทุกภาคส่วนให้ตระหนักถึงความปลอดภัย การให้ความคุ้มครองกับชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน รวมตลอดทั้งเป็นการยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ที่เข้าไปในสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ และแก้ไขปัญหาการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพัก ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา และลงโทษผู้ประกอบการที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ซึ่งถือว่าการดำเนินการเพื่อปฏิรูปและจัดระเบียบในสังคม รวมทั้งเพื่อระงับและป้องกันการกระทำอันเป็นผลต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ห้ามมิให้ผู้ใดรวมกลุ่มหรือมั่วสุมหรือจัดให้มีการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมในลักษณะหรือ โดยพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นการนำไปสู่การแข่งขันรถในทางอันเป็นความผิดและต้องรับโทษตามกฎหมาย ว่าด้วยจราจรทางบก ในกรณีที่มีเหตุตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ว่าด้วยจราจรทางบกหรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับปัญหา การแข่งขันรถจักรยานยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง มีอำนาจเข้าระงับยับยั้ง หรือดำเนินการใด ๆ เพื่อป้องกัน มิให้มีการกระทำความผิดดังกล่าวได้ตามที่เห็นสมควร อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึงการนำรถจักรยานยนต์ที่สงสัยว่าจะใช้ในการแข่งขันรถในทางมาเก็บรักษาไว้เป็นการชั่วคราว เพื่อการป้องกันหรือรักษาไว้ เพื่อความปลอดภัยสาธารณะ จนกว่าลักษณะหรือพฤติการณ์ดังกล่าวจะสิ้นสุดลง ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับผู้ซึ่งอยู่ใน

บริเวณเดียวกับการรวมกลุ่ม หรือมั่วสุมตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่ผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแข่งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ในทาง การเก็บรักษาและการขอสินรถยนต์และรถจักรยานยนต์ตามวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนด

ข้อ 2 บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่ดีของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความปกครองดูแลของตน รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในกฎกระทรวงตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก ตลอดจนต้องไม่สนับสนุนหรือปล่อยปละละเลยให้เด็กและเยาวชนในปกครองเกิดการรวมกลุ่มหรือมั่วสุมเพื่อการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดำเนินการติดตาม สอดส่องให้มี การดำเนินการอย่างเคร่งครัด ในกรณีที่พบเด็กและเยาวชนรวมกลุ่มหรือมั่วสุมตามข้อ 1 ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบ ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน แล้วแต่กรณี และให้เป็นอำนาจของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก หรือเจ้าพนักงานตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่จะแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองเข้ามารับทราบการกระทำของเด็กและเยาวชนดังกล่าวเพื่อให้คำแนะนำ ตักเตือน ทำทัณฑ์บน หรือวางข้อกำหนดเพื่อป้องกันมิให้เด็ก และเยาวชนกระทำความผิดอีก หรืออาจให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะานุรูป แต่จะเรียกเงินประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลาสองปี หากเด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีก บิดามารดาหรือผู้ปกครองจะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ และให้รับเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็กตามกฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก

ข้อ 3 ผู้ใดผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หากกระทำการนั้นในลักษณะที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเป็นการเตรียม ยุยง ส่งเสริม สนับสนุน ชักชวน จัดให้มี จัดหา เป็นธุระ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทาง ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำในลักษณะเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้มีการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและมีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก โดยต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการพาณิชย์กิจ โรงงาน หรืออาคารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ หรือการทำชิ้นส่วนพิเศษหรืออุปกรณ์สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ ในการประกอบกิจการดังกล่าว สั่งปิดการดำเนินการหรือ

เพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการได้ทันที ในกรณีที่มีการสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการนั้น ให้คำสั่งปิดการดำเนินการ หรือเพิกถอนใบอนุญาตเป็นที่สุด

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีอำนาจทำการตรวจสอบกิจการพาณิชย์กิจการตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานและอาคาร ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี มิให้มีการกระทำผิดตามวรรคสอง และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่และเจ้าพนักงานสาธารณสุขดังกล่าวด้วย

ถ้าการกระทำผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

ข้อ 4 ห้ามมิให้ผู้ประกอบกิจการสถานบริการหรือสถานประกอบการใดที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์เข้าไปใช้บริการ
- (2) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้มีอายุต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์
- (3) เปิดทำการเกินกว่าเวลาที่กฎหมายบัญญัติ
- (4) ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกินกว่ากำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติ
- (5) ยินยอมหรือปล่อยให้พลละเลยให้มีการพกพาอาวุธ วัตถุระเบิด หรือยาเสพติดเข้าไป

ในสถานที่ของตน

ในกรณีที่สถานบริการหรือสถานประกอบการใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาต หรือสั่งปิดและห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการในสถานที่ดังกล่าวอีกเป็นเวลาห้าปี และหากอยู่ในระหว่างการขอต่ออายุใบอนุญาต ก็ให้สั่งมิให้ต่ออายุใบอนุญาต และมีให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้นั้นเป็นเวลาห้าปี

ภายใต้บังคับตามข้อ 6 กรณีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องสั่งเพิกถอน ใบอนุญาต หรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการ ในสถานที่ดังกล่าวอีก

ในการสั่งเพิกถอน หรือสั่งปิดตามวรรคสอง หากสถานบริการหรือสถานประกอบการนั้นได้รับใบอนุญาตขายสุรา ให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และให้เจ้าพนักงานสรรพสามิต เพิกถอนใบอนุญาตขายสุราด้วย แต่ถ้าเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการที่ตั้งอยู่

ในบริเวณใกล้เคียง สถานศึกษาหรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ให้เพิกถอนใบอนุญาตขายสุรา และห้ามมิให้ออก ใบอนุญาตขายสุราให้อีก

คำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือสั่งปิดหรือมิให้ต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นที่สุด ในกรณี que เจ้าหน้าทีของรัฐปล่อยปละละเลยให้มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานบริการหรือใบอนุญาตขายสุราที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตสถานบริการหรือข้อกำหนด การออกใบอนุญาตขายสุรา และการขายสุรา ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจตั้งบรรจของ เจ้าหน้าทีของรัฐ ผู้นั้นดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าทีผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว

กรณีทีหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามวรรคหก ให้นำมาตรการที่กำหนดไว้ในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที 69/2557 เรื่อง มาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤตมิชอบ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 มาใช้บังคับ

ข้อ 5 ในกรณีทีสถานบริการหรือสถานประกอบการใดทีเปิดให้บริการในลักษณะทีคล้ายกับสถานบริการ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญทางเสียงแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงสถานบริการหรือสถานประกอบการดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานสาธารณสุขตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เจ้าพนักงานตำรวจ และเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานทีดังกล่าวดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเหตุเดือดร้อนรำคาญทางเสียงนั้นให้แล้วเสร็จภายในเวลาสามสิบวัน และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวให้หยุดการใช้เสียงทีก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญนั้น ในกรณีทีครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว หากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานทีดังกล่าว ยังไม่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามกฎหมาย ให้นำความในวรรคสองของข้อ 4 มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

ข้อ 6 ห้ามมิให้มีสถานทีขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา หากพบว่ามีผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายทีเกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดยเด็ดขาดและเคร่งครัด รวมทั้งให้มีอำนาจในการสั่งปิดสถานทีดังกล่าวทันที ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รักษา ความสงบเรียบร้อยมีอำนาจหน้าทีเช่นเดียวกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐตามวรรคสองด้วย ในกรณีทีเป็นสถานบริการหรือสถานประกอบการใดทีเปิดให้บริการในลักษณะทีคล้ายกับ สถานประกอบการซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับสถานศึกษา หรือหอพักในบริเวณใกล้เคียงสถานศึกษา ห้ามมิให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานทีดังกล่าวด้วย ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายทีเกี่ยวข้องสั่ง

เพิกถอน ใบอนุญาตหรือสั่งปิดสถานประกอบการ และห้ามมิให้มีการเปิดสถานบริการหรือสถานประกอบการ ในสถานที่ดังกล่าวอีก ข้อ 7 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ การแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันไม่ให้ เกิดการกระทำผิด ในกรณีที่มีปรากฏว่ามีการเพิกเฉยหรือละเลยไม่กระทำการหรือละเว้นกระทำการ ตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น ดำเนินการทางแพ่งทางอาญา และทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรการที่กำหนดไว้ในคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 69/2557 เรื่อง มาตรการป้องกัน และแก้ไขปัญหาคาการทุจริตประพฤติมิชอบ ลงวันที่ 18 มิถุนายน พุทธศักราช 2557 มาใช้บังคับ

ข้อ 8 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกระทำทางปกครอง หรือกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการหรือดำเนินคดีกับความผิดที่เกี่ยวกับการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการ ในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ ตามที่มีกฎหมายบัญญัติความผิดไว้หรือตามคำสั่งนี้

ข้อ 9 ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการแข่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในทางและการควบคุมสถานบริการหรือสถานประกอบการที่เปิดให้บริการในลักษณะที่คล้ายกับสถานบริการ กวดขันและเร่งรัดจัดทำมาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการจัดระเบียบ และลดปัญหาสังคมโดยเร่งด่วน

ข้อ 10 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

2.5.2 แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามคำสั่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว ผบ.ตร. มีบันทึกข้อความด่วนที่สุด เลขที่ 0007.34/4011 วันที่ 24 ต.ค. ไปยัง ผบ.ชน. บช.ภ. 1 - 9 บช.ก. ผบก.สท. และโฆษกตำรวจ เรื่องมาตรการป้องกันและปราบปรามการแข่งรถจักรยานยนต์ในทางสาธารณะ ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเป็น 3 ช่วง คือ

1. ช่วงก่อนการแข่งขัน อาทิให้จัดเจ้าหน้าที่สืบสวนหาข่าวหัวหน้ากลุ่มแข่งรถ ร้านค้ารับตัดแปลงสภาพรถ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อให้ความรู้ ปรับเปลี่ยนทัศนคติแก่เยาวชนให้ตระหนักถึงโทษภัยของการแข่งรถ กรมทางหลวง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปรับสภาพถนนให้มีสภาพไม่เหมาะสมกับการแข่งขัน

2. ช่วงแข่งขัน อาทิ การใช้อุปกรณ์เพื่อลดความเร็วรถ ลดความรุนแรงการจับกุม ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของทุกฝ่าย ต้องมีการบันทึกภาพนิ่ง เคลื่อนไหวในทุกขั้นตอนเพื่อเป็น

หลักฐานดำเนินคดีทั้งผู้ซื้อ ผู้ซื้อม้าย ผู้จัด สนับสนุน ตรวจสอบประวัติอาชญากรรมและหมายจับ ผู้กระทำผิดทุกรายและส่งฟ้องศาลทุกคดี

3. รับช่วงหลังการแข่งขัน ให้มีการสืบสวนขยายผลดำเนินคดีกับร้านรับซ่อม คัดแปลงสภาพรถ จัดทำประวัติบุคคลและยานพาหนะ เพื่อเป็นข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กวดขันต่อไป ทั้งนี้บุคคลที่ถูกดำเนินคดีมี 4 กลุ่ม ประกอบด้วย

3.1 ผู้ขับขี่ มีความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ห้ามผู้ใดขับ จีวรในลักษณะกีดขวางการจราจร ขับรถประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือ ทรัพย์สิน มีโทษปรับตั้งแต่ 400-1,000 บาท มาตรา 43 (8) ขับรถโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย หรือ ความเดือดร้อนของผู้อื่น จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท มาตรา 137 ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท

3.2 ผู้จัด หรือสนับสนุน มีความผิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 134 จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับตั้งแต่ 2,000-10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.3 บิดามารดา มีความผิดตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 26 บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร จำคุกไม่เกิน 3 เดือน ปรับไม่เกิน 30,000 หรือทั้งจำทั้งปรับ

3.4 ผู้จำหน่ายอุปกรณ์แต่งรถ มีความผิดตาม พ.ร.บ. มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 มาตรา 36 จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 5,000 - 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

2.5.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาโครงการณรงค์ เลิกชิง เลิกซ่า

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สสส. บทความเรื่อง ปัญหาเด็กแว้น ที่ไร้ ทางออก วันที่พ่อแม่มีความสุขหลังจากซื้อรถมอเตอร์ไซค์ให้ลูกตามคำขอ คล้อยหลังไม่นานก็รู้สึก ผิด หลังจากลูกขี่มอเตอร์ไซค์ จนเสียชีวิต บทเรียนราคาแพงที่แลกมาด้วยชีวิตก็หาटनाตาต้อง เสียใจเพราะมารู้ทีหลังว่า ลูกเป็น “เด็กแว้น” แต่ยังมีเด็กรุ่นใหม่เข้ามาวงการนี้ไม่หยุดหย่อน ต่อแถวเพื่อก้าวไปสู่การเป็น “ตัวจี” ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักบิดสนามเดือน ดูเหมือนปัญหา “เด็กแว้น” กับสังคมไทยเรื้อรังมานานและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะที่สังคมตราสังหนักบิด เหล่านี้ ไม่ต่างจากขยะสังคม ความจริงเด็กพวกนี้ชีวิตอาจกำลังติดหล่ม รอคอยให้ผู้ใหญ่นุ่ดเขาขึ้นไปสู่สิ่งที่ดีกว่า หากย้อนกลับไปมีความพยายามของหลายหน่วยงานยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ แต่ไม่นานก็หายไป เด็กแว้น หรือแซป นั้น มีผู้สันนิษฐานว่ามาจาก “แซปคุง” (Zabbkung) ซึ่งเป็นตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นมาในโอกาสครบรอบ 7 ปีของสตูดิโอเขียนการ์ตูน มอนสเตอร์คลับ (สตูดิโอ ของคนไทย ผู้วาดการ์ตูนเรื่อง Joe the Sea-cret Agent) ส่วนคำว่าแว้นนั้น มาจากเสียงท้อไอเสีย ที่คัดแปลงให้เสียงดังขึ้น รวมไปถึงเสียงดังที่เกิดจากการบิดหนีด้ารวจ แต่ก่อนสมัยเครื่องยนต์

2. จังหวะ เมื่อบิดก็จะเกิดเสียงดัง “แวน ๆ ๆ ๆ” ในอดีตระหว่างคำสองคำนี้จะใช้แตกต่างกัน “เด็กแซบ” นั้นไม่ได้จำกัดเฉพาะวงการมอเตอร์ไซค์ แต่จะเหมารวมถึงกลุ่มเด็กที่ชอบทำตัวให้โดดเด่นสะดุดตาชาวบ้านด้วยวิธีการผิด ๆ เพื่อให้เป็นที่สนใจ เช่น การชกค้อยในงานฟริคอนเสิร์ต ใส่เสื้อผ้าสีสันทา ไม่เรียนหนังสือ มั่วสุมอยู่แถวโต๊ะสนุกเกอร์ แต่ที่พวกเด็กแซบ ชื่นชอบมากเป็นพิเศษ คือ การตัดแปลงรถมอเตอร์ไซค์ และรวมตัวกันเป็นแก๊ง และในที่สุดก็ได้พัฒนาလာมาเป็น “เด็กแวน” เด็กแวนมักจะใส่กางเกงขาเดฟ ฟิตมาก ๆ รัศเป้าหรือกางเกงยีนกระบอกปลายลากพื้น พร้อมเสื้อสีดำตัวเล็ก หรือเสื้อที่มีสกรีนลายชื่อนักร้องวงต่าง ๆ บางรายอาจจะแสดงความมั่นใจขึ้นมาอีกระดับหนึ่งด้วยการใส่เสื้อลายตัดอ้อยและกางเกงขาสั้น ส่วนใหญ่จะใส่รองเท้าแตะแบบนิ้วคีบรุ่น ทรายข้างดาว พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์ ผอ.สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กล่าวว่า “วัยรุ่นที่เสพติดความสนุกสนานในลักษณะชอบความป่วนอันเนื่องมาจากปัญหาพัฒนาการโดยตรง เช่น ล้มเหลวเรื่องการเรียน ความล้มเหลวนี้นำให้พวกเขาไปแสวงหาความสนใจหรือการได้รับการยอมรับนอกห้องเรียน” จิตแพทย์ระบุว่าพฤติกรรมของเด็กแวนถือเป็นพฤติกรรมการเสพติดชนิดหนึ่ง ซึ่งเวลาเด็กเสพติดความตื่นเต้นบ่อย ๆ ก็จะติด เช่นเดียวกับ การติดเกมหรือติดการพนัน การกระทำต่าง ๆ ของเด็กแวน สร้างความเดือดร้อนทางเสียงให้กับชาวบ้าน กลับกลายเป็นแก๊งอันธพาล ยิ่งกัน ยกพวกตีกันปาหิน ฯลฯ เริ่มมีเรื่องของการพนัน ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ อุบัติเหตุ ไปจนถึงการก่ออาชญากรรม บางแก๊งมีเป็นร้อยคนมีขาใหญ่คุม ตั้งแก๊งแข่งรถบนถนนสายใหญ่ ในกลุ่มมีสมาชิกตั้งแต่ไม่ถึง 10 ขวบ และยังไม่ได้เรียนหนังสือ ก็มาขอเข้ากลุ่ม และบางกลุ่มใช้แรงจูงใจให้ลดหย่อนมอเตอร์ไซค์ได้เพียงใช้เงิน 199 บาท ส่วนใหญ่ที่เด็กแวน ได้นิยมพวกรถ ที่เป็นรถออโตมติก เช่น ฟีนโน่ หลังจากนั้นเด็กจะขอเงินพ่อแม่มาแต่งรถ ตั้งแต่หลักพันถึงหลักหมื่น เพื่อให้ได้รถแข่งชนะคนอื่น แข่งขันกันบนถนนหลวงเส้นยาว ๆ ทุกคืนวันศุกร์และเสาร์ ซึ่งบางกลุ่มยังใช้เป็นเครือข่ายส่งยาเสพติด หรือถูกหาประโยชน์จากหัวหน้ากลุ่ม ซึ่งปัญหาทั้งหมดยังหาวิธีการแก้ไขที่ตรงจุดไม่ได้ ปัญหาของเด็กแวน แก๊งวัยรุ่นกวนเมือง เริ่มจะสร้างปัญหาให้กับสังคมได้ประมาณสัก 6 - 7 ปี ทว่าในช่วง 2 - 3 ปี นี้เริ่มจะหนักช้อเรื่อย ๆ จากการที่ชอบความเร็วแล้วนำรถมาแข่ง สร้างความเดือดร้อนทางเสียงให้กับชาวบ้าน ต่อมาก็เริ่มมีเรื่องของการพนัน ยาเสพติด ปัญหาทางเพศ อุบัติเหตุ ไปจนถึงการก่ออาชญากรรมปัญหา เด็กแวน สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อ แม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดีไม่ดีไม่ได้ สำหรับตัววัยรุ่นเองกลับ ไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่สร้างขึ้น โดยที่ยังมีความเชื่อในสิ่งที่ไร้สาระ อาทิ มอเตอร์ไซค์ ความเร็ว พวกพ็อง ศักดิ์ศรีบนท้องถนนที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมาย ว่าตัวบตลงโทษอ่อนเกินไป สัปดาห์ที่ผ่านมาเราเลยได้เห็นแก๊งซึ่ง หายซ่า เพราะโดนคุมขังจริง ๆ ไม่ใช่เสียค่าปรับ

แล้วปล่อยให้กลับบ้านอย่างที่แล้ว ๆ มา ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง กระนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ไปไล่กว้านจับเด็กแว้น มาขังทุกคืน ก็ไม่ใช่ทางแก้ปัญหาที่ถูกจุดนัก ก่อนหน้านี้เคยมีนโยบายที่ว่ากันว่าจะนำมาปิดศูนย์ใหม่ คือการสร้างสนามแข่งรถกฎหมายให้แก๊งค์มอเตอร์ไซด์ เข้าทำนองว่าต่อต้านไม่ได้ก็เข้าร่วมซะเลย ซึ่งก็มีหลายฝ่ายที่คัดค้าน เนื่องจากรู้ว่าเป็นการสนับสนุนในทางที่ไม่สร้างสรรค์ เปลืองงบประมาณ และเป็นการให้ความสำคัญกับเด็กแว้นมากเกินไป กระแสตอบรับจากกลุ่มเด็กแว้น ก็ไม่ค่อยดีเท่าไร พวกเขาไม่ชอบแข่งกันตอนกลางวันเพราะอากาศร้อน รวมทั้งสนามรถกฎหมาย ก็ไม่มีอิสระและมากไปด้วยกฎเกณฑ์ ที่ต้องใส่หมวกกันน็อก ห้ามมีคนซ้อนท้าย ๆ เด็กแว้น จึงยังคงเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะฆ่ากัน ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน สาเหตุที่ทำให้เป็นเด็กแว้นครอบครัวมีปัญหาวัยรุ่นจึงต้องหาที่ระบายอย่างผิดวิธีเพื่อนชักชวน ทำตามเพื่อน และตามกระแสนิยมพ่อแม่ตามใจเกินจึงทำให้ลูกทำตามใจตนเองมากเกินไป มองว่าการกระทำของเด็กแว้น นั้นมีความเท่ (เห็นกงจักรเป็นดอกบัว) ชอบก่อความวุ่นวาย เรียกร้องความสนใจชอบความเสีง ทำทาทายกฎหมาย ทำทาทายกฎของสังคม

2.5.4 ผลที่ตามมาจากการกระทำของเด็กแว้น

2.5.4.1 ผลกระทบต่อตัวเอง ทำให้ตัวเองบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ทำให้เสียอนาคต เสียการเรียน ทำให้สิ้นเปลืองทรัพย์สินเงินทอง ที่หมดไปกับเรื่องไร้สาระ คนในสังคมมองในทางไม่ดี เกรง และเกิดปัญหาทับถมเข้าตัว

2.5.4.2 ผลกระทบต่อครอบครัว ทำให้ครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูล ทำให้พ่อแม่เกิดความวิตกกังวลเมื่อลูกออกไปแว้น ครอบครัวมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นเนื่องจากลูกขอเงินไปแต่งรถ ครอบครัวเกิดความสูญเสียลูกชาย, ลูกสาว เนื่องจากอุบัติเหตุแล้วเสียชีวิต และเสียค่าใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาล เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วไม่เสียชีวิต

2.5.4.3 ผลกระทบต่อบุคคลทั่วไป เกิดความรำคาญจากเสียงที่เกิดจากเครื่องยนต์ที่ดัดแปลงไปจากเดิม สร้างความลำบากใจให้กับผู้สัญจรไปมาบนท้องถนน หากเกิดอุบัติเหตุ อาจทำให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องด้วยได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตไปด้วย และสร้างความหนักใจให้เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาความสงบของบ้านเมือง

2.5.4.4 ผลกระทบต่อสังคม ทำให้ภาพพจน์ของสังคม หรือชุมชนนั้น ๆ เสื่อมเสียชื่อเสียง เกิดปัญหาอีกหนึ่งปัญหา ที่สังคมต้องเข้ามาแก้ไข ทำให้เกิดความวุ่นวาย ทำให้ภาครัฐเข้ามาจัดการเรื่องนี้ แทนที่จะเอาความคิดไปทำอย่างอื่น และสังคมเกิดความแตกแยก

2.5.4.5 ผลกระทบต่อประเทศ ทำให้ชาวต่างชาติหรือต่างเมืองไม่กล้าที่จะเข้าไปใกล้สถานที่นั้น ๆ ทำให้ประเทศชาติเสื่อมโทรมเนื่องจากเยาวชนรุ่นใหม่ ๆ หลงทางผิด และเกิดปัญหาของประเทศอีกปัญหาหนึ่ง ปัญหาด้านอุบัติเหตุ

เด็กแว้น ส่วนใหญ่จะใช้ถนนสายหลักของแต่ละจังหวัดเป็นจุดศูนย์รวมจึงทำให้เกิดอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับตนเองและผู้ใช้นถนน ที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยเพราะว่าเด็กแว้นส่วนใหญ่ยังขาดสติขาดการยั้งคิดและเมาสุรา สถิติข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่จัดทำโดยศูนย์เรนทรกระทรวงสาธารณสุข พบว่าในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียน นักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยเรียนต้องจบชีวิตไปกว่า 20,000 คนจากความถี่คคะนองออกซึ่งรยยามค่าคีน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้ที่ประสบอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้มีกลุ่มที่ชื่นชอบแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนหรือที่เรียกกันว่า แก๊งเด็กแว้น รวมอยู่ด้วย บ่อยครั้งที่เด็กแว้นแข่งรถแล้วประสบอุบัติเหตุ ส่วนใหญ่เกิดจากการที่รถมอเตอร์ไซค์เกี่ยวกัน เนื่องจาก "ผู้ขี่" นิยมใช้เทคนิคการขี่แบบ "ลมดูด" เพราะเชื่อว่า การขี่รถเข้าไปด้านหลังคู่แข่งหรือรถที่อยู่บนท้องถนน รถที่ตนขี่อยู่จะไม่ไ้ลมทำให้ลดแรงเสียดทาน เมื่อขี่เข้าไปใกล้มากที่สุดแล้วก็หักรถขึ้นแข่งคันหน้า เชื่อว่าจะมีแรงลมช่วยส่งให้รถแรงขึ้นเบียดแข่งคู่แข่ง บางคันไซค์ร้ายก็เกี่ยวกันล้มหรือมองไม่เห็นรถฝั่งตรงข้ามพอขึ้นแข่งจึงถูกชนประสานงา บางครั้งรถคันหน้าไม่ยอมให้ขี่ "ลมดูด" ก็ขี่รถแวงไปมาเพื่อหนี แต่รถดันมาเสียหลักล้ม สิ่งที่มีน้มนมากที่สุดของ เด็กแว้น คือ การขี่รถหนีตำรวจตื่นเต้นกว่าขี่แข่งกันเอง เพราะต้องลุ้นว่าจะรอดหรือไม่ แต่ส่วนใหญ่จะเกิดอุบัติเหตุรถเกี่ยวกัน เสี่ยงต่อการเสียชีวิตเนื่องจากเมื่อรถล้มมีรถอีกหลายคันวิ่งตามมาพร้อมทั้เราทุกเมื่อ การแก้ปัญหาในเรื่องนี้ มีการตั้งด่านของตำรวจช่วยได้แต่ไม่ถาวรเพราะเมื่อใดที่ตำรวจเลิกตั้งด่านเด็กแว้นก็จะมารวมตัวแข่งรถหรือกวนเมืองกันอีก ทำให้ปัญหานี้ยากต่อการแก้ไข ปัญหาด้านอาชญากรรม

เด็กแว้นสร้างปัญหาที่ความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีการรวมกลุ่มกันเพื่อไปทะเลาะวิวาทกับอีกกลุ่มทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ บางรายถึงกับเสียชีวิตจากการวิวาท นอกเหนือจากการตั้งกลุ่มซึ่งรถมอเตอร์ไซค์ในเวลากลางคืนแล้ว ยังใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการพบปะซื้อขายแลกเปลี่ยนอาวุธมีด ปืน ยาเสพติด และการค้าประเวณีของสาวสก็อย พวกเขาจะใช้เว็บไซต์สังคมเครือข่ายออนไลน์ เช่น ไฮไฟว์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ติดต่อกสื่อสารกัน และใช้ร้านเกม ร้านซ่อมรถหรือร้านเหล้าเป็นสถานที่นัดหมาย เพื่อหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจ จากข้อมูลเรื่อย ๆ แม้ว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้มงวดกวาดขันแต่จำนวนตัวเลขการกระทำผิดของกลุ่ม เด็กแว้นก็ยังมีตัวเลขสูงขึ้น มีหน้าซ้ำช่วงอายุก็น้อยลงเรื่อย ๆ ด้วย รวมถึงหน่วยงานรัฐที่ใช้หลักการทางจิตวิทยา เช่น จับเด็กเข้าวัดฝึกสมาธิ แต่พอปล่อยตัวเด็กก็จะกลับไปเด็กก็ประพฤติตนเช่นเดิม เนื่องจากทางหน่วยงานรัฐไม่ได้แก้ไขปัญหาให้ตรงจุด ปัญหาทะเลาะวิวาท

ปัญหาทะเลาะวิวาทของเด็กวัยรุ่นในสังคมไทยเริ่มรุนแรงขึ้นทุกวันซึ่งบ้างก็มีทั้งที่เป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ และไม่เป็นข่าว ซึ่งในแต่ละครั้งก็จะมีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บหรือบาดเจ็บกันทั้งสองฝ่ายทำให้สร้างความเดือดร้อนกับตัวผู้ก่อเหตุเองและผู้ปกครองของกลุ่มเด็กวัยรุ่นซึ่งที่ผ่านมาจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็ได้มีการหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหานี้มาโดยตลอดเพื่อลดและป้องกันทะเลาะวิวาทของกลุ่มวัยรุ่น ปัญหานี้ได้สร้างความเสียหายทั้งกับตัวเองและครอบครัวอีก ด้วย ปัจจุบันนี้ เด็กแว้น มีการประกาศสงครามกันผ่านทางอินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่าง ๆ โดยมีการเขียนคำทำทนาย รวมถึงใช้ถ้อยคำขู่วัยรุ่นแรงว่าจะ“เด็ดหัว”แก๊งค์คูริ สาเหตุการเกิดเหตุทะเลาะวิวาทของกลุ่มเด็กวัยรุ่นเกิดจากปัจจัยหลากหลายดังนี้ คือ

1. เกิดจากการถูกทำร้ายร่างกายมาก่อน
2. เกิดจากความต้องการ ไอ้อวดให้แก๊งอื่นเห็น
3. เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ ใจร้อน ขาดสติ มีความแค้นส่วนตัวกับคูริ และไม่ชอบหน้ากัน
4. ความคึกคะนองตามธรรมชาติของวัยรุ่น และการถูกขู่ขู่ ตลอดจนวันรุ่นมีภูมิ

ด้านทานต่อการขู่ขู่ต่ำ

2.5.5 แนวทางแก้ไขปัญหาของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5.5.1 ขอให้ผู้ใหญ่ทางบ้าน ทางโรงเรียนและทางสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีให้เยาวชนเห็น คือ เป็นคนกล้าแสดงออกที่เหมาะสม กับกาลเทศะ

2.5.5.2 สร้างทางเลือกในกิจกรรมที่น่าสนใจแก่เยาวชน จัดกิจกรรมระหว่างสถาบันการศึกษา เช่น การพัฒนาวัด ทำบุญร่วมกัน จัดการเรียนรู้ให้เยาวชนเห็นผลกระทบที่เป็นรูปธรรม

2.5.5.3 เชิญเจ้าหน้าที่ตำรวจมาเป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมายและบทลงโทษแก่เยาวชนที่กระทำความผิด

2.5.5.4 หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและเอกชน ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาขึ้นเสมอ

2.5.5.5 นักศึกษาอาชีวศึกษาที่ก่อเหตุทะเลาะวิวาทต้องถูกลงโทษด้วยกฎหมายที่เด็ดขาด เชื่อว่าน่าจะมีผลให้นักศึกษาหวาดเกรงโทษ และก่อเหตุน้อยลง ปัญหาด้านยาเสพติด

เด็กแว้นไม่มีงานทำแต่จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อมากิน เที่ยวและแต่งรถให้รถนั้น มีความเร็วสูงเหนือคนอื่นเด็กแว้นจึงต้องหางานทำ เด็กอายุ 15 - 19 ปี ยังไม่มีความรู้ที่จะหางานทำ จึงมาเป็นเด็กส่งยา ซึ่งงานนี้จะถูกชักจูงจากเพื่อนในกลุ่มนั้น ๆ โดยมีการโน้มน้าวจากคำพูดของเพื่อนว่างานว่า “ง่ายแค่ขับรถส่งของก็ได้เงินมาใช้” เด็กแว้นจึงเริ่มมาทำงานที่เกี่ยวข้อง

กับยาเสพติด ช่วงแรกอาจเป็นแค่เด็กส่งยาอย่างเดียว แต่ต่อมาก็กลับกลายเป็นผู้เสพเสียเอง เมื่อเป็นผู้เสพ ความต้องการใช้เงินจึงมากขึ้นเรื่อย ๆ และทำให้อายุเฉลี่ยของผู้ติดยาเสพติดลดลงเรื่อย ๆ

2.5.6 เหตุที่เด็กแว้นติดยาเสพติด

2.5.6.1 วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความ “อยากลอง” ความเป็นวัยรุ่นของเขาทำให้เขาอยากลองในสิ่งแปลกใหม่ ร่วมกับอีกปัญหาหนึ่งคือการ “ตามเพื่อน” ความจริงแล้วเป็นเรื่องปกติของวัยรุ่นไม่ว่าจะในยุคใดสมัยใด ที่จะสนใจเพื่อน อยากจะลอง อยากจะเป็นอย่างคนนั้นคนนี้ หรืออยากจะทำอย่างเพื่อนทำ จนกระทั่งกลายมาเป็นแพชั่น

2.5.6.2 สภาพแวดล้อม ก็มีส่วนเอื้อให้มีปัญหาหายาเสพติดขึ้น เดิมทียาเสพติดเป็นสิ่งที่จะมีในสถานที่หรือแหล่งที่มีลักษณะจำเพาะในการระบาดของยาเสพติดเท่านั้น แต่ปัจจุบันยาเสพติดได้แพร่ระบาดมาถึงในโรงเรียน แล้วเด็ก ๆ สามารถหายาเสพติดได้ในโรงเรียน

2.5.6.3 ปัญหาเรื่องของการต่อต้านผู้ใหญ่ อันนี้เป็นเรื่องตามวัยของเขาด้วยความที่เขาอยากเป็นตัวของเขาเองทำให้เด็กบางทีรู้สึกไม่อยากเชื่อฟังสิ่งที่ผู้ใหญ่พูด บางทีก็แสดงความก้าวร้าวออกมา ถ้าคุณพ่อคุณแม่หรือคุณครูไม่เข้าใจ ก็จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบที่รุนแรงกับเด็ก เด็กก็จะยิ่งต่อต้านมากขึ้น อะไรที่เราารู้สึกว่าไม่ดี อะไรที่เราห้ามเขา อะไรที่เราบอกอย่าทำ เด็กก็จะยิ่งอยากทำ เหมือนจะประชดผู้ใหญ่ไปทางหนึ่ง

2.5.6.4 ปัญหาในเรื่องของภาวะทางอารมณ์ เด็ก ๆ หลายคนไม่มีความสุข เขารู้สึกเศร้าใจ รู้สึกทุกข์ใจ มีปัญหาต่าง ๆ รอบตัวโดยเฉพาะเรื่องในครอบครัว ความไม่ลงรอยกันในครอบครัว ความขัดแย้งกันของคุณพ่อคุณแม่ จึงทำให้เขาจมอยู่กับยาเสพติด

2.5.7 การป้องกัน

2.5.7.1 ความใกล้ชิดในครอบครัว คือ ภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดในเรื่องปัญหาหายาเสพติด ความเอาใจใส่กับลูกไม่ได้เริ่มที่วัยรุ่น จริง ๆ แล้ว เราเอาใจใส่รักใคร่กับเขามาโดยตลอด ความผูกพันอย่างนี้ ทำให้เด็กรับรู้และเข้าใจตระหนักดีว่า การหันเข้าไปหายาเสพติดทำให้ครอบครัวของเขาเกิดปัญหาขึ้น

2.5.7.2 การพูดคุยกับเด็กวัยรุ่นก็เป็นเรื่องจำเป็น การใช้วิธีพูดคุยกันในการทำงานของการไปถ่มถึงเรื่องราวทั่ว ๆ ไป เปิดโอกาสให้เขาปรึกษาหารือ พร้อมทั้งจะรับฟังเขา จะทำให้ความรู้สึกต่อต้านของเด็กลดลง เมื่อเขาเห็นว่าเราวางใจเขา ก็จะยินดีให้ข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาว่าเวลานี้เขาคิดอย่างไร เขารู้สึกอย่างไร คุณพ่อคุณแม่อาจลองถามไถ่ต่อไปว่า มีบ้างไหม เขาบังเอิญเข้าไปใกล้ชิดกับปัญหาเรื่องยาเสพติด เขาคิดว่าเขาจะป้องกันตัวเองอย่างไร ถ้าผู้ปกครองพูดคุยกับลูกอย่างนี้ก็จะได้แนวคิดที่จริง ๆ แล้วเด็กมีความพร้อมในเรื่องการดูแลตัวเองจากยาเสพติดใหม่

2.5.7.3 การสังเกตพฤติกรรม โดยเมื่อเริ่มมีปัญหาแล้วเรารีบเข้าไปแก้ปัญหาโดยเร็ว ก็ย่อมจะดีกว่าปล่อยให้เขาติดยาเสพติดจนเรื้อรังจนแก้ไขได้ยาก

2.5.7.4 กลุ่มเพื่อนของเด็กก็เป็นเรื่องสำคัญ ถ้าผู้ปกครองยอมรับเพื่อนของลูก ก็สามารถติดตามได้ว่าเขาไปทำอะไรกันที่ไหนบ้าง แต่ถ้าเราปฏิเสธไม่ยอมรับเพื่อน ลูกก็จะเริ่มไม่บอกกับเรา อย่างตรงไปตรงมา อาจยังแอบคบหาสมาคมกัน โดยที่เราไม่รู้ ซึ่งข้อนี้จะเป็นอันตรายมากกว่า เพราะเราไม่มีทางทราบว่าเขาไปทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรบ้าง แต่ถ้าคุณพ่อคุณแม่เปิดใจรับให้เพื่อน ของลูกเข้ามาในบ้าน เข้ามาพูดคุยกัน ทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกันที่บ้าน ซึ่งคุณแล้วอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสม เช่น เขาอาจจะอยากขอมาเล่นดนตรีด้วยกันที่บ้าน คุณพ่อคุณแม่ก็ควรอนุญาตหรือยอม ให้เขาทำอะไรบางอย่างร่วมกันบ้าง คุณจะได้เห็นลูกกับเพื่อนในสายตาอยู่เกือบตลอดเวลา ปัญหา ด้านเพศสัมพันธ์

ตั้งแต่เข้ามาอยู่ในแวดวงเด็กซิ่ง เด็กจิ้ง เริ่มซึมซับวัฒนธรรมในกลุ่มอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าเรื่องเซ็กส์ ยาเสพติด และการพนันแข่งรถ โดยมีเด็กสาวเป็นเดิมพัน เรื่องที่คนภายนอกมอง เป็นเรื่องใหญ่ แต่ในกลุ่มเด็กซิ่งแล้วถือเป็นเรื่องธรรมดา ใครที่กล้าเอาตัวเป็นเดิมพันจะได้รับการยอมรับคนในกลุ่มชนิดว่า “เจ๋ง” ที่สุดของแก๊งเลยทีเดียวนะ การเปลี่ยนคู่นอนหรือ แลกคู่นอนในกลุ่ม เด็กแวนถือเป็นเรื่องธรรมดา มาก โดยเฉพาะตอนเมา ยา เงินที่พ่อแม่ให้ไม่พอใช้ ไหนจะเที่ยว ไหนจะแข่งรถ สุดท้ายทนแรงกระตุ้นคะยั้นคะยอจากแฟนไม่ไหวเลยมาขายบริการ เด็กสาวจะ เริ่มทำงาน ตั้งแต่ 2 ทุ่ม ไปจนถึงตีสาม สนนราคาตัว 600 - 1,000 บาท ไม่แน่นอนตายตัวขึ้นอยู่กับช่วงเวลา และลูกค้า สำหรับเงินที่ได้ก็จะหมดไปกับค่าเช่าบ้าน ค่ากิน ค่าเที่ยว และที่สำคัญคือค่าแต่งรถของ แฟนหนุ่ม ส่วนลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ นั้น จากการเฝ้าสังเกตจะพบว่าเป็นกลุ่มคนมีฐานะ ขับรถหรูราคาแพงมาจอดเจรจากับเด็กสาวเหล่านี้ไม่ขาดสาย ตั้งแต่ห้าค่ำไปจนถึงเกือบรุ่งสาง เมื่อตกลงกันได้แล้วเขาและเธอก็จะขับรถตรงไปยังโรงแรม โดยมีแฟนหนุ่มขับรถจักรยานยนต์ตามไปรอ รับกลับมาขายบริการต่อ ขณะเดียวกันก็คอยดูแลความปลอดภัยหรือป้องกันการถูกเบียดค่าตัว ปัญหาทำให้เด็กที่ขายบริการมีโอกาสเสี่ยงต่อโรคติดต่อต่าง ๆ การแก้ปัญหา

ภาครัฐแก้ปัญหาโดยควรให้ความรู้กับเยาวชน และ สื่อต่าง ๆ อย่างจริงจัง ชี้ชัดถึง ปัญหา และผลกระทบที่ตามมาของการกระทำผิด ทางพ่อแม่ ครอบครัว ควรให้ความสำคัญกับบุตรหลาน เอาใจใส่ ให้คำปรึกษาอบรม สั่งสอน และเข้าใจเขา ให้ภาครัฐส่งเสริม วิธีการแสดงออกแบบถูกวิธี เป็นที่เป็นทาง ครอบครัวควรสังเกตพฤติกรรมลูกของลูกว่า เริ่มหายหน้าหายตาในเวลากลางคืนหรือไม่ ขณะเดียวกันเด็กเริ่มพูดภาษามอเตอร์ไซด์ต่าง ๆ มากขึ้น และร้องขอให้ซื้อรถมอเตอร์ไซด์ให้ เมื่อเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ขึ้นครอบครัวไม่ควรตำหนิเด็ก แต่ต้องพูดคุยด้วยที่ท่าที่พร้อมรับฟังและ เสนอแนะข้อถูกผิด ประกอบกับศึกษาพฤติกรรมของลูกไปเรื่อย ๆ สำหรับกรณีที่พ่อแม่มีลูกเป็น

“เด็กแว้น” สิ่งแรกที่ต้องทำคือ ผู้ปกครองควรให้กำลังใจตัวเองก่อน เพราะทุกคนย่อมคาดหวังในตัวลูกสูง เมื่อผิดหวังอาจท้อแท้หรือทำร้ายจิตใจเด็กให้แย่ลง ควรคิดในแง่บวกว่า คนในครอบครัวสามารถทำให้ลูกเป็นเหมือนเดิมได้ ต่อมาจึงให้กำลังใจเด็กโดยพยายามรับฟัง และเสนอแนะการกระทำที่ถูกต้องแล้วจึงหากิจกรรมสร้างสรรค์ทำในครอบครัว เช่น ท่องเที่ยว, เล่นกีฬา “การเปลี่ยนพฤติกรรมลูกที่เป็นเด็กแว้นอาจไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ต้องใช้เวลา โดยผู้ปกครองควรให้ความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเราเองด้วย จึงอยากฝากให้สังคมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ให้กับเด็กเหล่านี้ได้มีพื้นที่แสดงออก อย่างสร้างสรรค์”

2.5.8 ข้อปฏิบัติสำหรับป้องกันเด็กแว้น

2.5.8.1 ฝึกวินัยและความรับผิดชอบให้ลูกตั้งแต่เล็ก

2.5.8.2 สอนให้ลูกนับถือตนเองและเคารพผู้อื่น

2.5.8.3 อย่าให้ลูกได้อะไรง่าย ๆ เกินไป ต้องหัดให้รู้จักพึ่งตนเอง

2.5.8.4 สนับสนุนให้ลูกมีกิจกรรมสร้างสรรค์

2.5.8.5 ควบคุมอารมณ์ของพ่อแม่ โดยรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับลูก สื่อสารทางบวก

2.5.8.6 หากห้ามลูกใช้มอเตอร์ไซด์ไม่ได้ ให้พ่อแม่สร้างอุปสรรคในทางสร้างสรรค์

เช่น มอบหมายให้ทำงาน

2.5.8.7 พ่อแม่ต้องมีกำลังใจ อย่าย่อท้อกับอุปสรรค ปัญหาต้องอาศัยเวลาในการแก้ไข ในทางตรงกันข้ามตำราเองไม่ควรจับกุมเด็กโดยใช้ความรุนแรงเกินไป เพราะเมื่อเกิดความรุนแรงสะสมบ่อยขึ้น เด็กพวกนี้จะรวมกลุ่มกันเพื่อแก้แค้นเจ้าหน้าที่

ดังนั้น ควรใช้ความระมัดระวังให้มากขึ้น ปัญหา “เด็กแว้น” เรื้อรังมานานยังคงไม่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจากภาครัฐ หลายครั้งจุดประเด็นขึ้นมาตื่นตัวเป็นพัก ๆ แต่ที่น่าเสียดายคือ ผู้ใหญ่ไม่เคยตั้งโต๊ะคุยกับเด็กถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเรื้อรังนี้ แนวคิดแก้ปัญหาลูกเด็กแว้น ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ จัดตั้งสถานคัดค้านคานที่เข้มงวดกว่าสถานพินิจ ซึ่งนำรูปแบบมาจากโรงเรียนวิวัฒน์พลเมืองของทหาร เพื่อส่งเด็กแว้น ไปฝึกให้หนักเป็นการดัดนิสัยชอบแหกกฎหมาย ทั้งนี้ ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ในกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปสรุปสถานการณ์ และประสานกับทหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดรูปแบบฝึกฝนทางจิตวิทยา การแก้ปัญหาลูกแว้น โดย จัดตั้งสถานคัดค้านคานเด็กแว้น ควรพิจารณาอย่างรอบคอบระมัดระวังและศึกษาอย่างจริงจังก่อนดำเนินการ เพราะหากส่งเด็กเข้าไปยังโรงเรียนคัดค้านคานที่มีความเข้มงวดมาก จะมั่นใจได้อย่างไรว่าจะช่วยปรับพฤติกรรมเด็กแว้นได้จริง เพราะลักษณะเด็กแว้น เป็นเด็กที่ชอบทำทลายกฎหมายอยู่แล้ว หากเด็กต้องเข้าไปอยู่ภายใต้ระเบียบที่เข้มงวด อาจยิ่งเพิ่มความเครียดและกดดันให้เด็กต้องการออกจากกฎเกณฑ์มากขึ้น และเมื่อออกจากสถานกักกันแล้วอาจไม่ได้เปลี่ยนนิสัยเดิมได้

การแก้ปัญหาเด็กแหว้นอีกทางหนึ่ง ควรดำเนินการบนพื้นฐานความเข้าใจและดำเนินการแก้ไขในระดับจิตใจและทัศนคติของวัยรุ่น โดยมีระบบการศึกษาเกี่ยวกับปัญหานี้อย่างจริงจัง และร่วมพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องนี้ว่าเป็นระบบเฉพาะเจาะจง ด้วยการร่วมมือกับนักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องมา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีพฤติกรรมรุนแรงและชอบก่อปัญหาสังคมอันจะสามารถปรับพฤติกรรมเด็กได้อย่างได้ผล ทั้งนี้ อาจขยายผลไปยังเด็กที่ก่อปัญหาสังคมอื่น ๆ เช่น ขโมย ดินยาเสพติด ทะเลาะวิวาท ฯลฯ นอกจากนี้ สิ่งที่ควรดำเนินการไปพร้อมกันคือ พัฒนาและจัด กิจกรรมวัยโจ๋ ที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่มีความท้าทาย มีความตื่นเต้น น่าสนใจ สนุกสนาน เป็นกิจกรรมใหม่ ๆ เป็นแนวโน้มของเด็กวัยรุ่นยุคใหม่ เพื่อดึงเด็กออกจากกิจกรรมที่ก่อปัญหาสังคม รัฐควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เช่น การแข่งรถในสนาม โดยให้มีกิจกรรมเสริมเช่น การแข่งรถ การโคคหน้าผาแบบบันจีจัม คนตรีสมัยใหม่ที่เร้าใจวัยรุ่น การแข่งขันเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่ท้าทายใหม่ ๆ การแข่งเต้น การดำน้ำ การเป็นนักจัดรายการโทรทัศน์หรือวิทยุสำหรับกลุ่มวัยรุ่น การยิงปืนและธนู การเดินป่าและล่องแก่งแบบทำท้าย แต่ต้องมีระบบระวังความปลอดภัย ร่วมมือจัดกิจกรรมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักพิมพ์ ไรส์ออร์ท สถานีโทรทัศน์ สถานีราชการ การรถไฟ การไฟฟ้า ฯลฯ เพื่อสร้างความหลากหลาย ความต่อเนื่อง และประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ ต้องมีศูนย์รับผิดชอบการจัดกิจกรรมวัยโจ๋ เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมที่จัด โดยหน่วยงานต่าง ๆ มีระบบการชักชวนวัยรุ่นเข้าร่วมกิจกรรม สร้างความเข้าใจแก่ครูและผู้ปกครองในการสนับสนุนเด็กเข้าร่วมกิจกรรม มีระบบประเมินผลและพัฒนากิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของวัยรุ่น ฯลฯ สรุป ทุกวันนี้ การแก้ปัญหาเด็กซึ่งที่อาละวาดไปทั่วของฝ่ายบ้านเมือง โดยเฉพาะตำรวจ เป็นการวิ่งไล่ปัญหาโดยตลอด และเรายังคงวนเวียนจับปูใส่กระดิ่งกันอยู่อย่างนั้น ที่สำคัญ ลึก ๆ ลงไป ด้วยลักษณะวิธีการแบบนี้มันทำให้เด็กพวกนี้ยิ่งเหิมเกริม ทำท่ายิ่งดั่งตัวเป็นฮีโร่ เป็นหัวโจก เป็นแก๊งค์ที่ทวีความก้าวร้าว รุนแรงมากขึ้นจนบางครั้งถึงขั้นรุมทำร้ายเจ้าหน้าที่ถึงชีวิต วิธีแก้ปัญหาด้วยการล้อมปราบ จับกุมคุมขัง เป็นการแก้ที่ไม่ตรงจุด และไม่มีวันที่จะทำให้ปัญหานี้ลดทอนเบาบางลงได้เลย เพราะแทนที่เราจะวนเวียนอยู่กับวิธีการเดิม ๆ ทำไมเราไม่คิดค้น หามาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพขึ้นมา สิ่งสำคัญที่พวกเราพากันมองข้ามคือตัวต้นตอของปัญหา ซึ่งก็คือรถจักรยานยนต์ที่เอามาแต่งเป็นรถซึ่งกันนั่นเอง และมนต์เสน่ห์ที่เป็นจุดเร้ากระตุ้นให้เด็กเหล่านี้คลั่งไคล้หลงใหลกันเป็นบ้าเป็นหลังก็คือ เสียงที่ดังแผดออกมาจากท่อไอเสียซึ่งผ่านการตกแต่ง ประชันขันแข่งความดัง โดยควบคู่ไปกับการแข่งความเร็ว วิธีที่ต้องจัดการคือการตราพระราชบัญญัติควบคุมการดัดแปลง ปรับแต่งรถจักรยานยนต์ที่จะกำหนดให้รถจักรยานยนต์ทุกคันที่นำออกมาวิ่งใช้งานจะต้องเป็นรถที่เป็นมาตรฐานจากโรงงาน โดยเฉพาะท่อไอเสีย ที่ต้องมีการ

ห้ามมิให้มีการตกแต่งดัดแปลง ถอดใส่กรองเสียงที่เป็นอุปกรณ์มาตรฐานติดตั้งจากโรงงาน ที่ทุกแบรนด์มีมาตรฐานของตนเองที่อยู่ภายใต้ข้อกำหนดการควบคุมการผลิตอยู่แล้ว มาตรการนี้ เท่ากับเป็นการกำจัดสิ่งเร้าหรือตัวกระตุ้นที่ทำให้เด็ก ๆ เกิดความฮึกเหิม ก้าวร้าวลงได้ และด้วย มาตรการนี้ เท่ากับเป็นการกำหนดกรอบ หรือเป็นเครื่องมือให้มีการควบคุมตรวจสอบป้องปรามที่ จะสามารถกระทำได้อย่างง่าย ด้วยการตรวจจับความดังท่อไอเสียโดยเครื่องวัดเดซิเบล ที่ตำรวจจะ ตั้งด่านตรวจจับเช่นเดียวกับการตั้งด่านตรวจจับควันดำในรถบรรทุก ส่วนขั้นตอนการลงโทษ การ บังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการการปรับ การกักขังห้ามใช้ใด ๆ ย่อมเป็นรายละเอียดทางเทคนิคที่ จะต้องมีการกำหนดในรายละเอียด โดยผู้เกี่ยวข้องต่อไป ส่วนจะได้ผลหรือไม่เพียงไรนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความหนักเบา ความเหมาะสม ของบทลงโทษรวมถึงธรรมาภิบาลของการบังคับใช้ เป็นสำคัญ

อย่างไรก็ตามปัญหาเด็กแว้นในสังคมไทยจะหมดไปได้อย่างจริงจังหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่ ในสังคมและผู้ปกครองของทุกครอบครัวช่วยกันดูแลอย่างจริงจัง ไม่เลียงลูกหลานตามใจจนเกินไป ต้องช่วยกันทุกฝ่ายทั้งครอบครัวและรัฐบาล ควรมีบทลงโทษให้เห็นอย่างชัดเจนเพื่อไม่ให้เด็ก รุนหลังเอาเป็นแบบอย่างได้

2.6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาดูเด็กแว้น

2.6.1 ปัจจัยด้านความรู้

2.6.1.1 ความหมายของความรู้

คำว่า ความรู้ (Knowledge) มาโนช เวชพันธ์ (2532, น. 15) กล่าวว่า ในทัศนะของ ฮอสเปอร์ นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการ นึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วย คำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐาน เป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ ความคิดที่ซับซ้อนหรือใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิด และความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น Hosper ชี้ให้เห็นว่า เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและ ทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้อากัป

ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ อ่างใน อักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

อักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) พบว่า เบนจามิน บลูม ได้ให้ความหมายของ ความรู้ว่า หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคนว่าประกอบด้วย ความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้อันสูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิมไปแก้ไข ปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสิน การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับภารกิจครั้งนี้คือ การที่ประชาชนมีความรู้ในเรื่องบทบาทหน้าที่ และความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จะทำให้ประชาชนให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

พจนานุกรมทางการศึกษาของกูด (2550, อ้างถึงใน วัชระ จุลคำลี, 2544, น. 30) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ว่า “ความรู้เป็นข้อเท็จจริง ความจริง กฎเกณฑ์ และข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ที่บุคคลเก็บรวบรวมสะสมไว้”

Webster (1977, p. 531) ได้ให้ความหมายของความรู้ไว้ในทำนองเดียวกันว่า “ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ และโครงสร้างที่เกิดขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้า หรือเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของหรือบุคคล ซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากรายงาน การรับรู้ ข้อเท็จจริงเหล่านี้ต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2538, น. 10) กล่าวว่า “ความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต้นซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำแนกได้อาจโดยการฝึกฝนหรือจากการมองเห็นได้ยืนยันได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความความหมายข้อเท็จจริงกฎ โครงสร้างและวิธีการแก้ปัญหาเป็นต้น”

อนันต์ ศรีโสภ (2540, น. 13) ได้กล่าวว่า “ความรู้ หมายถึง ความสามารถทางพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) ซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 6 ขั้นตอน ได้แก่ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล

Wikstrom and Normann (1994, p. 14) ได้ให้ความหมายว่า ความรู้ เป็นการรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความจริง โครงสร้างหรือกฎเกณฑ์ที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาหรือการค้นแสวงหา หรือเป็นการรู้เกี่ยวกับสิ่งของ สถานที่ และบุคคล โดยเกิดจากการสังเกต การมีประสบการณ์ หรือจากรายงานการศึกษา ซึ่งการรู้ถึงเนื้อหาสาระของข้อเท็จจริง หรือความจริงเหล่านี้ต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนและอาศัยระยะเวลา

Bloom and others (2556 , อ้างถึงใน กษิณีภักดิ์ บุตรมาลา (2550, น. 11) ได้กล่าวว่า ความรู้หมายถึง ความสามารถในการระลึกเรื่องราวเฉพาะหรือทั่วไปออกมาได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ความรู้นี้ขึ้นอยู่กับความคิดจิตใจ ประกอบด้วยความสามารถระดับต่าง ๆ จากระดับง่าย ๆ ไปสู่ระดับที่มีความสลับซับซ้อน จำแนกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจำหรือระลึกได้ ซึ่งรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับรู้มา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ความรู้เฉพาะเจาะจง

1.2 ความรู้เกี่ยวกับวิถีทางและวิธีดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

1.3 ความรู้เกี่ยวกับความคิดรวบยอดในเนื้อเรื่อง

2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถในการแปลความการตีความหมาย และการขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

3. การประยุกต์หรือการนำไปใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการสาระสำคัญต่าง ๆ ไปใช้ในสถานการณ์จริง

4. วิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยก สืบความหมายไปสู่หน่วยย่อยหรือองค์ประกอบสำคัญ หรือเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ได้ลำดับขั้นของความคิด ความสัมพันธ์กัน ซึ่งการวิเคราะห์เช่นนี้ก็เพื่อมุ่งที่จะให้การสืบความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน จัดเรียบเรียงและรวบรวมเพื่อสร้างแผนหรือโครงสร้างใหม่

6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาวิธีการ สิ่งของ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ซึ่งอาจจะกำหนดกฎเกณฑ์ขึ้นเองหรือผู้อื่นกำหนด

โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน (2524, น. 2) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า “ความรู้ หมายถึง กลุ่มข้อความ และข้อความในที่นี้มีความหมายกว้าง ไม่ได้หมายถึงเฉพาะกลุ่มข้อความที่เป็นภาษาพูด ภาษาเขียน หรือภาษาท่าทางที่เราพบเห็นอยู่โดยทั่วไปเท่านั้น แต่หมายรวมถึงกลุ่มข้อความที่เป็นสากล เช่น ภาษาคณิตศาสตร์ ภาษาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น”

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข (2537, น. 2) ได้อธิบายถึงความหมายของความรู้ไว้ว่า จากการที่มนุษย์ต้องประสบกับปรากฏการณ์ทั้งทางธรรมชาติและทางสังคม กล่าวคือ มนุษย์จะต้องพึ่งพาลิงแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม รู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งที่มาจากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มนุษย์จะต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจสาเหตุและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ต่อปรากฏการณ์ ความรู้ของมนุษย์ได้มีการพัฒนามากมายและมีหลายระดับตามความสามารถและพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่

1. ความรู้ในทัศนะของบุคคลทั่วไป จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามพื้นฐานและความสามารถของแต่ละบุคคล บุคคลทั่วไปในที่นี้หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่ประกอบอาชีพที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เช่น ชาวไร่ชาวนา พ่อค้า นักธุรกิจ ชาวบ้านทั่วไป และอื่น ๆ บุคคลทั่วไปเหล่านี้มีทัศนะต่อความหมายของความรู้ที่เกิดจากความรู้และความเข้าใจ การถ่ายทอดสืบต่อกันมาจากประเพณี แต่จะไม่วู่ถึงความหมายที่แท้จริง เป็นความรู้ที่เกี่ยวกับประสบการณ์ทางธรรมชาติและทางสังคมของบุคคล ไม่สามารถที่จะเรียบเรียงเป็นความคิดรวบยอดได้

2. ความรู้ในทัศนะของนักวิชาการ มีลักษณะที่สามารถกล่าวเป็นความคิดรวบยอด มีลักษณะของนามธรรมเป็นส่วนมาก ความรู้ของนักวิชาการจึงต้องเป็นวิทยาศาสตร์ มีเหตุและผลสามารถพิสูจน์ได้ มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ นักวิชาการมักมีความสนใจที่จะค้นคว้าหาความรู้ อย่างมีระบบตามแขนงวิชาของตนเอง เพื่อนำความรู้ที่สร้างขึ้นเป็นหลักทฤษฎีต่อไป

3. ความรู้ในฐานะของนักปฏิบัติ ความหมายของความรู้ในทัศนะของนักปฏิบัติเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางธรรมชาติและสังคมที่อธิบายได้ในลักษณะที่สามารถนำไปใช้ได้ เราอาจจะกล่าวได้ว่า นักปฏิบัติเป็นบุคคลที่เชื่อมโยงระหว่างความรู้ของนักวิชาการและบุคคลทั่วไป เพื่อนำความรู้ที่นำไปใช้ทำประโยชน์ต่อไป

บุญมี แทนแก้ว (2539, น. 49) ได้ให้ทัศนะของความรู้ ว่าความรู้เป็นสิ่งที่บุคคลแสวงหาเพื่อเอื้ออำนวยให้ชีวิตเป็นอยู่ได้โดยสะดวกปลอดภัย และมีความสุขตามสมควรแก่สภาพ ความรู้จึงจัดแบ่งออกเป็น 2 ระดับ โดยอาศัยมูลฐานและจุดหมายปลายทางเป็นเครื่องกำหนด คือ

1. ความรู้ธรรมดา ที่บุคคลจะพึงรู้ได้ด้วย การเรียน การฟัง การคิด อันเป็นความรู้ระดับต้น ๆ ที่บุคคลส่วนมากสามารถรู้ได้ และเป็นปัจจัยให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ตามที่ชาวโลกต้องการ ความรู้ระดับนี้ยังจัดเป็นคุณธรรมไม่ได้

2. ความรู้แจ้งชัด ที่บุคคลจะรู้ได้ต้องอาศัยการฝึกฝน อบรมใคร่ครวญทบทวนด้วยเหตุด้วยผลอย่างแท้จริง อันเป็นความรู้ระดับสูง น้อยคนจะรู้ได้ อันเป็นความรู้ที่จัดเป็นคุณธรรมได้ ความรู้จึงเป็นบันไดเพื่อไต่ไปสู่คุณธรรมหรือเป็นทางปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงคุณธรรมได้

กล่าวโดยสรุป ความรู้ หมายถึง ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างต่าง ๆ และข้อมูล รายละเอียดที่บุคคลเก็บรวบรวมสะสมเอาไว้ รวมทั้งบรรดาข่าวสาร สิ่งที่สำคัญ คือ การที่จะนำเอาองค์ความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้นที่หามาได้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น ความรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดมนุษย์ได้ค้นพบและสร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือเพื่อประกอบการดำรงชีพและกำหนดวิถีชีวิต ซึ่งจะเห็นได้ว่า ถ้าประชาชนในท้องถิ่นไม่มีความรู้หรือขาดความรู้ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว โอกาสที่จะช่วยกันพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลก็จะเป็นเรื่องยาก

2.4.1.2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM)

การจัดการความรู้ หรือ KM ซึ่งที่ย่อมาจากคำว่า “Knowledge Management” คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในส่วนราชการซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด KM ไม่ใช่เป้าหมาย แต่เป็นเครื่องมือ ที่จะช่วยให้มีการสร้างรวบรวม จัดระบบ เผยแพร่ ถ่ายโอนความรู้ที่เป็นประโยชน์เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทันเวลา และทันเหตุการณ์ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานของคนในองค์กรมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร และเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ประกอบด้วย

1. ความหมายและรูปแบบของความรู้ ความรู้ คือ สิ่งที่ตั้งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยิน ได้ฟัง การคิด หรือ การปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา

2. รูปแบบของความรู้ มี 2 ประเภท คือ

- 2.1 ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เอกสาร ฎุระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อต่าง ๆ เช่น VCD DVD Internet เทป เป็นต้น และบางครั้งเรียกว่าความรู้แบบรูปธรรม

- 2.2 ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวความคิด บางครั้งจึงเรียกว่า ความรู้แบบนามธรรม

2.3 การกำหนดขอบเขตและเป้าหมายของการจัดการความรู้ ก่อนที่จะมีจัดการความรู้ หรือทำ KM จะต้องมีการกำหนดขอบเขต และเป้าหมาย KM ก่อน ซึ่ง ขอบเขต KM เป็นหัวเรื่องกว้าง ๆ ของความรู้ที่จำเป็นและสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งต้องการจะนำมากำหนดเป้าหมาย KM ซึ่งแต่ละองค์กรสามารถใช้แนวทาง ในการกำหนดขอบเขตและเป้าหมาย KM เพื่อจัดทำแผนการจัดการความรู้ขององค์กร ได้ 4 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เป็นความรู้ที่จำเป็นและสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

แนวทางที่ 2 เป็นความรู้ที่สำคัญต่อองค์กร เช่น ความรู้เกี่ยวกับลูกค้า ประสบการณ์ความรู้ที่สั่งสมมา

แนวทางที่ 3 เป็นปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ และสามารถนำ KM มาช่วยได้

แนวทางที่ 4 เป็นแนวทางผสมกันระหว่างแนวทางที่ 1,2 หรือ 3 หรือจะเป็นแนวทางอื่นที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม

2.4 แนวทางการตัดสินใจเลือกขอบเขต KM การตัดสินใจเลือกขอบเขต KM อาจใช้แนวทางต่อไปนี้ มาช่วยในการตัดสินใจว่า ขอบเขต KMใดที่องค์กรจะคัดเลือกมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ขององค์กร เช่น ความสอดคล้องกับทิศทางและประเด็นยุทธศาสตร์ในระดับของหน่วยงานตนเอง ทำให้เกิดการปรับปรุงที่เห็นได้ชัดเจน หรือเป็นรูปธรรม มีโอกาสทำได้สำเร็จสูง (โดยพิจารณาจากความพร้อมด้านคน งบประมาณ เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กร ระยะเวลาดำเนินงาน ฯลฯ) เป็นเรื่องที่ต้องทำ คนส่วนใหญ่ในองค์กรต้องการให้ทำ เป็นเรื่อง que ผู้บริหารให้การสนับสนุน เป็นความรู้ที่ต้องนำมาจัดการอย่างเร่งด่วน แนวทางอื่น ๆ ที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม กระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลงเพื่อสนับสนุนการจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ เสนอให้ส่วนราชการนำมาจัดทำแผนการจัดการความรู้ และสอดคล้องกับขอบเขตและเป้าหมาย KM ขององค์กร มี 2 แนวคิด คือ

2.4.1 แนวคิดเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process)

2.4.2 แนวคิดเรื่องกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process)

2.5 แนวคิดเรื่องกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นในองค์กร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

2.5.1 การบ่งชี้ความรู้ คือ การค้นหาและระบุให้ได้ว่า การที่องค์กรจะบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กร และ คนในองค์กรจำเป็นต้องรู้อะไรบ้าง ขณะนี้มีความรู้อะไรบ้าง อยู่ในรูปแบบใด เช่น อยู่ในเอกสาร ฐานความรู้ หนังสือเวียน หรือในตัวบุคคล และอยู่ที่ใครบ้าง เป็นต้น

2.5.2 การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยการสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต่อองค์กร การแสวงหาความรู้จากภายนอกองค์กร (องค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้ที่ต้องการเป็นพิเศษ) การรักษาความรู้เก่าที่มีอยู่และยังเป็นประโยชน์ต่อองค์กร ตลอดจนการกำจัดความรู้ที่ไม่ได้แล้ว เป็นต้น

2.5.3 การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ คือ การวางโครงสร้างความรู้ในองค์กร เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้อย่างเป็นระบบในอนาคต

2.5.4 การประมวลและกลั่นกรองความรู้ คือ การปรับปรุงเอกสาร โปรแกรมการจัดเก็บเอกสารให้เป็นมาตรฐาน โดยใช้รูปแบบและเนื้อหาเดียวกัน และปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการนำความรู้ไปใช้ได้อย่างสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

2.5.5 การเข้าถึงความรู้ คือ การกำหนดรูปแบบและวิธีการที่จะทำให้คนในองค์กร สามารถเข้าถึงความรู้ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรม การทำหนังสือเวียน การจัดทำ Website Web Board เป็นต้น

2.5.6 การแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ การที่คนในองค์กรนำความรู้ที่มีอยู่มาแลกเปลี่ยนกัน ทั้งในรูปแบบที่จับต้องได้ เช่น เอกสาร ฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ Intranet หรือในรูปแบบที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น การจัดทีมข้ามสายงาน การจัดกิจกรรมกลุ่ม คุณภาพและนวัตกรรม การจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ การใช้ระบบพี่เลี้ยงเพื่อสอนงาน การสับเปลี่ยนสายงาน การยืมตัว และการจัดเวทีความคิดเห็น เป็นต้น

2.5.7 การเรียนรู้ คือ การที่คนในองค์กรนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ และนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในองค์กร

2.6 แนวคิดเรื่องกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management Process) เป็นกรอบแนวคิดแบบหนึ่งเพื่อให้องค์กรที่ต้องการจัดการความรู้ภายในองค์กร ได้มุ่งเน้นถึงปัจจัยแวดล้อมภายในองค์กร ที่จะมึผลกระทบต่อจัดการความรู้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

2.6.1 การเตรียมความพร้อมและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของคนในองค์กร คือ การเน้นให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี

ในการจัดการความรู้ การแก้ไขกฎระเบียบให้มีความยืดหยุ่น การสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างให้โอกาสพนักงานแสดงความคิดเห็น และการส่งเสริมการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ เช่น การประกาศนโยบายการจัดการความรู้ให้ทุกคนทราบ เป็นต้น

2.6.2 การสื่อสาร เพื่อให้ทุกคนในองค์กรอยากให้ความร่วมมือในการจัดการความรู้ในองค์กร โดยการเน้นทุกคนเข้าใจถึงสิ่งที่องค์กรจะทำ ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับทุกคน และแต่ละคนจะมีส่วนร่วมได้อย่างไร ผ่านช่องทางการสื่อสารในรูปแบบต่าง เช่น จดหมายเวียน E-Mail Intranet เป็นต้น

2.6.3 กระบวนการและเครื่องมือ เพื่อทำให้เกิดการเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ในองค์กร และสามารถเข้าถึง ค้นหาและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็วมากขึ้น โดยเน้นการพิจารณาความเหมาะสมกับชนิดของความรู้ ลักษณะขนาดสถานที่ตั้งองค์กร ลักษณะการทำงาน วัฒนธรรมองค์กร และทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น หากเป็นความรู้ที่เป็นเอกสาร จับต้องได้ อาจใช้หนังสือเวียน หรือเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ แต่ถ้าหากเป็นความรู้ที่ต้องใช้ประสบการณ์ หรือใช้ประสาทสัมผัส อาจใช้การสอนงานระหว่างทำงาน หรือประสบการณ์โดยตรงเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ เป็นต้น

2.6.4 การฝึกอบรมและการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญและหลักการของการจัดการความรู้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย วิธีการ และการประเมินผลและการปรับปรุงการฝึกอบรม / การเรียนรู้ ซึ่งตัวอย่างหลักสูตร ได้แก่ KM Implementation ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (COP) การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรม การใช้ IT เป็นต้น

2.6.5 การวัดผล เพื่อให้ทราบว่า การดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ และนำผลของการวัดมาปรับปรุงแผนและการดำเนินการให้ดีขึ้น ตลอดจนนำผลการวัดมาใช้ในการสื่อสารกับบุคลากรในทุกระดับให้เห็นประโยชน์ของการจัดการความรู้

2.6.6 การยกย่องชมเชยและให้รางวัล เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องด้านความต้องการของบุคลากร แรงจูงใจระยะสั้นและระยะยาว การบูรณาการกับระบบที่มีอยู่ การปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกิจกรรมที่ทำในแต่ละช่วงเวลา แผนการจัดการความรู้ กระจายสู่ความสำเร็จในการจัดการความรู้ในองค์กร แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) เป็นแผนงานที่แสดงถึงรายละเอียดการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย (Desire State) ที่กำหนด

2.6.7 ขั้นตอนการจัดทำแผน KM

2.6.7.1 องค์กรจะต้องมีการกำหนดขอบเขตการจัดการความรู้ หรือ ขอบเขต KM (KM Focus Area) และเป้าหมาย KM (Desire State) ที่องค์กรต้องการเลือกทำ และต้องการจัดการความรู้ที่จำเป็นต้องมีในกระบวนการงาน (Work Process) เพื่อสนับสนุนประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

2.6.7.2 เมื่อองค์กรได้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของขอบเขต KM (KM Focus Area) และเป้าหมาย KM (Desired State) แล้วให้นำหัวข้อเป้าหมาย KM ที่องค์กรต้องทำ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) โดยการจัดทำแผนจะขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรที่ทำให้เป้าหมาย KM บรรลุผลสำเร็จ โดยการประเมินองค์กรของตนเองก่อนจัดทำแผน KM

2.6.7.3 การประเมินองค์กรของตนเองเรื่องการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการที่ทำให้ทราบถึงความพร้อม (จุดอ่อน - จุดแข็ง / โอกาส - อุปสรรค) ในเรื่องการจัดการความรู้ และนำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการจัดทำแผน KM ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย KM ที่เลือกไว้ โดยองค์กรสามารถเลือกวิธีการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ที่เหมาะสมกับองค์กร ได้ดังนี้

1) ใช้วิธีการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ KMAT (The Knowledge Management Assessment Tool : KMAT) ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการประเมินองค์กรตนเองในเรื่องการจัดการความรู้ และให้ข้อมูลกับองค์กรว่ามีจุดอ่อน - จุดแข็ง / โอกาส-อุปสรรค ในการจัดการความรู้เรื่องใดบ้าง โดยเครื่องมือนี้แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้

หมวด 1 กระบวนการจัดการความรู้

หมวด 2 ภาวะผู้นำ

หมวด 3 วัฒนธรรมในเรื่องการจัดการความรู้

หมวด 4 เทคโนโลยีการจัดการความรู้

หมวด 5 การวัดผลการจัดการความรู้

2) ใช้วิธีอื่น ๆ ในการประเมินองค์กรตนเองเรื่องการจัดการความรู้ เช่น แบบสอบถาม รายงานผลการวิเคราะห์องค์กร เป็นต้นการประเมินองค์กรตนเองดังกล่าว จะต้องเป็นการระดมสมองกันภายในองค์กรเอง โดยอย่างน้อยจะต้องมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามขอบเขต KM และเป้าหมาย KM เข้าร่วมการประเมินองค์กรด้วยผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมินตนเองเรื่องการจัดการความรู้ จะต้องเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนกับขอบเขต KM และเป้าหมาย KM ซึ่งจะทำการจัดทำแผนการจัดการความรู้สามารถสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่ได้จากการประเมิน และส่งผลให้เป้าหมาย KM บรรลุผลสำเร็จตามแผนที่กำหนด

2.6.7.4 นำผลการประเมินตนเองที่ได้ มาจัดทำแผนการจัดการความรู้หรือแผน KM ตามกระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง โดยให้ระบุถึงกิจกรรมต่าง ๆ ตาม กระบวนการจัดการความรู้ และกระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การจัดการความรู้ คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยงานซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลและเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบเพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึง และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยมีแนวทางการวางแผนในการจัดการความรู้ ได้แก่ เป็นความรู้ที่จำเป็นและสนับสนุนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์กร เป็นความรู้ที่สำคัญต่อองค์กร เป็นปัญหาที่องค์กรประสบอยู่ หรืออาจจะใช้การผสมผสานทั้งหมดที่องค์กรเห็นว่าเหมาะสม

2.6.2 ปัจจัยด้านความเข้าใจ

2.6.2.1 ความหมายของความเข้าใจ

Bloom and others (2550, อ้างถึงใน ชูชาติ พิวงษ์, 2548, น. 35) ให้ความหมายว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ จากสื่อ ความหมายต่าง ๆ ข้อมูล และสิ่งต่าง ๆ ที่ได้พบเห็น รับรู้ ซึ่งก็คือพฤติกรรมด้านความเข้าใจเป็น พฤติกรรมที่สามารถคิดแปลแกไขสิ่งที่ยากมาเป็นสิ่งที่ย่อย สิ่งซับซ้อนให้เป็นสิ่งธรรมดา ความเข้าใจจึงแตกต่างจากความจำ แต่มีความเข้าใจต้องมีพื้นฐานจากการเรียนรู้ ความรู้ และความจำก่อนเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น Bloom ได้แยกความเข้าใจออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) การแปลความ (Translation) เป็นความสามารถในการจับใจความถูกต้องกับสิ่งที่สื่อความหมาย หรือ ความสามารถในการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่ง หรือจากการสื่อสารรูปแบบหนึ่ง ไปสู่อีกรูปแบบหนึ่ง

2) การตีความ (Interpretation) เป็นความสามารถในการอธิบาย หรือแปลความหมายหลาย ๆ อันมาเรียบเรียงกัน โดยทำการจัดระเบียบ สรุปย่อเป็นเนื้อความใหม่ได้ โดยยึดเนื้อหา ข้อความเดิมเป็นหลัก ไม่ต้องอาศัยหลักเกณฑ์อื่นใดมาใช้

3) การขยายความ (Extrapolation) เป็นความสามารถที่ขยายเนื้อหาข้อมูลที่ได้รับรู้มาให้มากขึ้นหรือเป็นความสามารถในการทำนาย หรือคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าได้อย่างดีโดยอาศัยข้อมูลอ้างอิง หรือแนวโน้มที่เกินเลยจากข้อมูล

ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การรับรู้ในสิ่งที่ได้มาจากการศึกษา และสิ่งแวดล้อม ในสังคมเมื่อมีแหล่งให้ความรู้ แหล่งข่าว การรับรู้และเข้าใจเหมือนกัน หรือแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับบุคคล และแหล่งความรู้ที่ได้รับมาความรู้ความเข้าใจต้องเริ่มต้นจากการเรียนรู้ เมื่อการเรียนรู้มากขึ้น

ก็จะเกิดเป็นความรู้ ความเข้าใจในที่สุด ซึ่งการเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ประสบการณ์ตรงหรือ ประสบการณ์อ้อม กระทำให้อินทรีย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร

ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, น. 25) การเรียนรู้นั้นมีทฤษฎีที่สามารถอธิบายได้ โดยจำแนก ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง
2. กลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ

2.1 กลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ เป็นกลุ่มทฤษฎีที่ถือเอากระบวนการทางสติปัญญา ประสบการณ์ และความสามารถในการคิดเชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกลุ่มทฤษฎีความรู้ความเข้าใจ สามารถจำแนกออกเป็นกลุ่มย่อย ได้ดังนี้

2.2 จิตวิทยา จิตวิทยากลุ่มนี้ได้ให้ความสำคัญถึงเรื่องของส่วนรวมว่า ส่วนรวมมีความ สำคัญมากกว่าส่วนย่อย การเรียนรู้จะต้องมีการเรียนรู้จากส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งการมองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา

2.3 จิตวิทยาการเรียนรู้โดยอาศัยเครื่องหมาย เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยการคาดคะเนล่วงหน้า การที่จะอาศัยการคาดคะเนล่วงหน้าได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจมองเห็นความสัมพันธ์ในส่วนต่าง ๆ ของสิ่งนั้นได้ด้วย

2.4 ทฤษฎีสถาน หรือทฤษฎีสถิตฐาน โครงสร้างทฤษฎีนี้เน้นถึงบุคลิกภาพของมนุษย์ว่ามีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ และความรู้ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ล้อมรอบตัวจะมีผลต่อการตอบสนองของพฤติกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ ในข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาถึงการพัฒนาความสามารถ ทักษะทางสติปัญญาและการใช้วิจารณญาณของมนุษย์เพื่อประกอบการตัดสินใจครั้งนี้ คือ การยอมรับว่าการเรียนรู้ของมนุษย์ จะเริ่มต้นจากในระดับง่าย ๆ ก่อนแล้วเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ความคิด และพัฒนาสติปัญญาเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

2.6.2.2 ความหมายของความรู้ ความเข้าใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 56) ความหมายของความรู้ ความเข้าใจว่า ความรู้ หมายถึง “แจ้ง เข้าใจ ทราบ” ส่วนคำว่า “เข้าใจ” หมายถึง รู้เรื่อง รู้ความหมาย”

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2546, น. 12) อธิบายว่า ความรู้ความเข้าใจเป็นสิ่งที่แสวงหาคำตอบหรือสิ่งที่ตนเองสงสัย หากอธิบายกว้าง ๆ ความรู้ความเข้าใจเป็นการรู้แจ้ง เข้าใจ หรือรู้ความหมายในสิ่งที่ตนเองไม่รู้หรือสงสัยอยู่และการจะรู้หรือเข้าใจ หรือรู้ความหมายในสิ่งที่ตนยังไม่รู้หรือสงสัยอยู่ และการจะรู้หรือเข้าใจได้นั้นมนุษย์จะต้องมีพัฒนาการของตนเองในการใช้ความสามารถใช้ความคิด กลายเป็นพัฒนาการของสติปัญญาเพื่อใช้แก้ปัญหาซึ่งแบ่งเป็นลำดับขั้น 6 ขั้น

1. ความรู้ เป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการที่จดจำ การนึกได้ หรือได้ยินได้ฟัง โดยที่ความรู้ในขั้นนี้จะประกอบไปด้วย คำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้างวิธีการแก้ปัญหาเป็นต้นซึ่งกล่าวได้ว่าความรู้เป็นเรื่องของการจำได้ หรือระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนและไม่ต้องใช้สมองมากนัก

2. ความเข้าใจ เป็นพฤติกรรมขั้นต่อจากความรู้ขั้นตอนนี้ต้องใช้ความสามารถทางสมองและทักษะในขั้นที่สูงจนถึงระดับของ การสื่อความหมาย ซึ่งอาจทำได้ทั้งการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์มักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับทราบข่าวสารต่าง ๆ แล้วโดยการฟัง เห็น อ่าน หรือเขียน ความเข้าใจนี้อาจจะแสดงออกในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่นการบรรยายข่าวสารโดยใช้คำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายภาษาหนึ่งโดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือใช้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนได้เช่นกัน

3. การนำความรู้ไปใช้ (Application) ขั้นนี้ต้องอาศัยความสามารถหรือทักษะทางด้านความเข้าใจดังกล่าวมาแล้ว การนำความรู้ไปใช้กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การแก้ปัญหานั่นเอง ซึ่งมีขั้นตอนต่าง ๆ 6 ขั้น คือการรับรู้ปัญหา การปรับปรุงปัญหา การจัดปัญหาออกเป็นหมวดหมู่ เลือกทฤษฎี ความคิดที่เหมาะสมและแก้ปัญหา

4. การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึงความสามารถในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ ช่วยให้สามารถแยกภาพรวมออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่เด่นชัดขึ้นอาจแบ่งย่อย ๆ ได้ 3 ขั้นคือ

4.1 ความสามารถในการแยกแยะองค์ประกอบของปัญหาออกเป็นส่วน

4.2 ความสามารถในการเห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ

4.3 ความสามารถในการมองเห็นหลักของการผสมผสานปัญหาที่มีองค์ประกอบส่วนย่อย

5. การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำเอาส่วนประกอบย่อยหลาย ๆ ส่วนมารวมกัน เป็นกรอบโครงสร้างที่แน่นชัด โดยทั่วไปแล้ว ความสามารถนี้จะเกิดจากการนำเอาประสบการณ์ในอดีตมารวมกับประสบการณ์ในปัจจุบัน และนำมาสร้างเป็นกรอบที่มีแบบแผน ความสามารถในการสังเคราะห์ที่เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม ที่ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หรือความคิดริเริ่ม จึงต้องอาศัยความเข้าใจการนำความรู้ไปใช้ และความสามารถในการวิเคราะห์ประกอบกัน

6. การประเมินผล ความสามารถในการประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการให้ค่าต่อความรู้ หรือข้อเท็จจริงต่าง ๆ ซึ่งจะต้องใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นส่วนประกอบ

ในการประเมินผล มาตรฐานนี้อาจจะออกมาทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ และมาตรฐานที่ใช้นี้อาจจะมาจากการที่บุคคลนั้นตั้งขึ้นเองหรือมาจากมาตรฐานที่มีอยู่แล้ว ความสามารถในการประเมินผลนอกจากจะเป็นความสามารถขั้นสุดท้ายแล้ว ยังเป็นตัวเชื่อมที่สำคัญของพฤติกรรมด้านอื่น ๆ อีกด้วย ความสามารถในการประเมินผลนี้ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในขั้นสุดท้ายเสมอไป แต่อาจจะอยู่ในขั้นตอนของความสามารถหรือทักษะต่าง ๆ จากแนวคิดทฤษฎี ข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจ คือ ความรู้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญที่สุดต่อมนุษย์ ในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งที่ตนยังไม่รู้และสงสัยอยู่ การที่จะรู้และเข้าใจได้นั้น มนุษย์จะมีการพัฒนาการของตนเองในการใช้ความสามารถ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน อันเกิดจากความสามารถทางทักษะทางความคิด กลายเป็นพัฒนาการของสติปัญญาของแต่ละคน ที่จะนำความรู้นั้นไปใช้เพื่อใช้แก้ปัญหา ซึ่งลำดับรายละเอียดจาก ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินผล เป็นต้น

กิริติ บุญเถื้อ (2546, น. 42) อธิบายว่า ความแตกต่างระหว่างความรู้กับความเข้าใจ โดยหยิบยกเอาคำว่า “ญาณ” กับ “ปรีชาญาณ” คำในภาษาบาลีและสันสกฤตที่หมายถึง “ความรู้” และ “ความรู้ลึกซึ้ง” มาอธิบายให้เห็นถึงระดับความรู้ที่แตกต่างกันคือ “ญาณ” หรือ “ปรีชาญาณ” “ญาณ” คือความรู้หมายถึง ความรู้ทางตาหรือรู้ด้วยตาเพียงอย่างเดียว ส่วน “ปรีชาญาณ” หรือความเข้าใจ หมายถึงความรู้ลึกซึ้งที่สามารถเข้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาการต่าง ๆ กล่าวโดยสรุปก็คือ การเข้าใจแต่อย่างเดียวยังถือว่าเป็น “ญาณ” ส่วนการเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องราวต่าง ๆ ถือว่าเป็น “ปรีชาญาณ”

วรรณวิไล พันธุ์สีดา (2549, น. 35) อธิบายว่า ความเข้าใจ คือ เมื่อรับข้อมูลเข้าไปในสมองแล้วจะต้องมีกระบวนการแปลความหมายของข้อมูล การประเมิน ตีค่าข้อมูล มีกระบวนการจำแนก เปรียบเทียบจัดกลุ่มและสร้างความคิดรวบยอดในสมองให้เกิดความเข้าใจ เกิดการเรียนรู้

รุจิรุ กุ์สาระ (2545, น. 89) อธิบายว่า ความเข้าใจ ขั้นนี้เป็นความเข้าใจในระดับที่ผู้เรียนทราบว่า จะสื่อความหมายด้วยสิ่งใด และสามารถใช้ความคิดของตนเองสื่อความหมายได้ โดยที่ไม่ต้องสัมพันธ์เนื้อหาตอนนี้กับตอนอื่น ๆ หรือไม่ต้องทราบความหมายอันสมบูรณ์ของเนื้อหานั้น

ไพศาล หวังพานิช (2546, น. 95) อธิบายว่า ความเข้าใจหมายถึง ความสามารถทางปัญญาและทักษะอันได้แก่

1. การแปลความ (Translation) ความสามารถที่จะใช้ความหมายของคำ
2. การตีความ (Interpretation) ความสามารถในการเข้าใจความหมายของการคิด

3. การประเมินค่า (Extrapolation) ความสามารถในการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้จากการกระทำ ดังนั้น ความเข้าใจเป็นพัฒนาการทางตนเองของมนุษย์ ในการใช้ความสามารถใช้ความคิด กลายเป็นพัฒนาการทางสติปัญญา เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ความเข้าใจหมายถึงความสามารถในการนำความรู้ ความจำ ไปตัดแปลง ปรับปรุง เพื่อให้สามารถจับใจความอธิบายหรือเปรียบเทียบ ย่อเรื่อง ความคิดเห็น ข้อเท็จจริงได้

กล่าวโดยสรุป ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง การระลึกได้ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ได้รับประสบการณ์ ผ่านเข้ามาแล้ว โดยมีพฤติกรรมดังนี้

1. มีความจำ คือมีความจำเรื่องราวนั้นได้และจำเรื่องราวนั้นออก
2. มีความรู้ คือการแสดงออกตามสมรรถภาพทางสมองด้านความจำและวัดความรู้ให้ระลึกออกมาเป็นหลักการ

3. มีความเข้าใจ คือ ความสามารถในการตัดแปลง แปล ย่อรวมกัน จึงประกอบด้วย การแปลความ การตีความและการประเมินค่า ความเข้าใจ คือการได้รับรู้ โดยผ่านผัสสะ 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ จึงนำไปสู่การพัฒนาตนเองของสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาและนำไป ปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นการสร้างระเบียบในสังคม อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

2.6.2.3 เกณฑ์การวัดความเข้าใจ

เกณฑ์การวัดผลทางการศึกษา เกี่ยวกับการวัดความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวัดความเข้าใจของไพศาล หวังพานิช (2546, น. 89) ในเรื่องการวัดผลการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจ ดังนี้

การวัดความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความเข้าใจในระดับผู้เรียนทราบว่าสื่อความหมายด้วยสิ่งใด และสามารถใช้ความคิดของตนเอง สื่อความหมายได้ โดยไม่ต้องสัมพันธ์เนื้อหาตอนนี้กับตอนอื่น ๆ หรือไม่ทราบความหมายอันสมบูรณ์ของเนื้อหานั้น

1. การแปลความ(Translation)เป็นการถอดความหมายจากภาษาหนึ่งหรือวิธีการสื่อความหมายรูปแบบหนึ่งให้เป็นอีกภาษาหนึ่ง ในการแปลมุ่งให้มีความแม่นยำในการรักษาความหมายของสื่อความหมายอันเดิม แม้ว่าการสื่อความหมายจะเปลี่ยนเป็นรูปแบบไปเป็นแบบอื่น

2. การตีความ (Interpretation) เป็นการอธิบายหรือย่อย่อในสื่อความหมาย ต่อจากการแปลตรงที่การแปลความเป็นการให้เปลี่ยนจากความหนึ่งโดยตรง แต่การตีความต้องการให้คิดมาเรียบเรียงใหม่ หรือให้มองเรื่องราวเดิมในแง่ใหม่ เป็นต้น

3. การนำไปใช้ (Application) เป็นการใช้ความรู้ในนามธรรม ในสถานการณ์ที่เป็นรูปธรรม สถานการณ์ด้านใดด้านหนึ่งความรู้ที่อยู่ในนามธรรมดังกล่าว อาจเป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป

กฎของกระบวนการใดการหนึ่ง วิธีขยายความ หลักทางเทคนิค ทฤษฎีที่ต้องจำและนำไปใช้ให้ได้ เครื่องมือของการประเมิน (Types of Evaluation) เพื่อวัดความเข้าใจมีดังนี้

- 3.1 แบบทดสอบ มาตรฐาน (ผลสัมฤทธิ์ สถิติปัญหา ความพร้อม)
- 3.2 แบบครูสร้างขึ้นมาเอง
- 3.3 แบบสังเกตอย่างมีระบบ และจดบันทึก
- 3.4 แบบสำรวจพฤติกรรม แบบสอบถาม สัมภาษณ์

2.6.3 ปัจจัยด้านเจตคติ

2.6.3.1 ความหมายของเจตคติ

ทัศนคติ หรือเจตคติ (Attitude) มาจากศัพท์ภาษาละติน ว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียง และเป็นศัพท์ทางการศึกษาด้านจิตวิทยา เป็นความเชื่อ ความรู้สึก และเป็นเครื่องแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 389) ให้ความหมายว่า ทัศนคติ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ทัศนะ” ซึ่งแปลว่า ความเห็น ส่วนคำว่า “คติ” ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันแล้วจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ส่วน นิวกอมม์ (2549, อ้างถึงใน นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล (2547, น. 10) ให้ความหมายว่า เจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับอาจแสดงออกทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ

1. เจตคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบ จะทำให้นักกลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้ชิด

2. เจตคติทางลบ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ จะทำให้นักกลเกิดความเบื่อหน่าย ชิงชัง ต้องการหนี ให้ห่างจากสิ่งนั้น

ซึ่งสอดคล้องกับ เซอร์สโตน ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์กร ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

เดือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2548, น. 13) ได้สรุปความหมายของเจตคติ ได้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ หรือต่ออย่างใดอย่างหนึ่ง โดยบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาใน 2 ทิศทาง คือ เจตคติเชิงนิมมาน

หรือเจตคติในทางบวก คือ ชอบ พอใจ เห็นด้วย สนับสนุน และเจตคติเชิงนิเสธ หรือเจตคติในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน

สรุปได้ว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ในลักษณะชอบ ไม่ชอบ อาจเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย พอใจ ไม่พอใจ ต่อสิ่งใด ๆ ในลักษณะเฉพาะตัว ตามทิศทางของเจตคติที่มีอยู่ และทำให้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคลในการที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนอง เจตคติเป็นเรื่องของความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็นที่ฝังใจ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้ และประเมินค่าจากสิ่งนั้น เกิดจากอารมณ์ ตามความคาดหวัง ควบคู่กันไปกับการรับรู้ และมีส่วนต่อความคิด รวมทั้งเกิดปฏิกิริยาในใจของเรา ดังนั้นเจตคติจึงเป็นทั้งพฤติกรรมภายนอก ที่อาจสังเกตได้จากกริยาท่าทาง คำพูดหรือเป็นพฤติกรรมในใจที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยง่าย ดังนั้น เจตคติเป็นแนวความคิดหรือเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งมีทั้งทางด้านบวกและทางด้านลบ ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ประสบการณ์ การเรียนรู้ ซึ่งมีผลต่อการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้น ๆ

2.6.3.2 การเกิดของเจตคติ

การเกิดเจตคตินั้นมีผู้เชื่อว่าเกิดขึ้นได้หลายอย่าง บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเป็นลักษณะนิสัยชนิดหนึ่ง เมื่อลักษณะนิสัยเกิดจากการเรียนรู้ เลยเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการเรียนรู้ได้ ก็แปลว่าเจตคตินำมาสอนกันให้เกิดขึ้นได้เหมือนเป็นบทเรียนนั่นเอง แต่อย่าลืมว่าเจตคติไม่ใช่ความจริงแต่เป็นความรู้สึกของบุคคล ซึ่งอาจแปรเปลี่ยนได้ตามเป้าหมาย และความเชื่อที่เกิดขึ้นจากเป้าหมายนั้น ๆ บางกลุ่มเชื่อว่าเจตคติเกิดจากการพิจารณาตัดสินจากผลประโยชน์หรือกำไรที่ควรได้รับ นั่นก็คือเป้าหมายของเจตคติมาเกี่ยวข้องกับคน คนก็จะพิจารณาประเมินดูว่ามีผลประโยชน์หรือไม่ ถ้ามีผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติทางบวก ถ้าไม่ได้ผลประโยชน์ก็จะมีเจตคติเป็นลบ

ภูริณีภูริ์ แสงทอง (2548, น. 13) สรุปเป็นทฤษฎีได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ ข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีนี้ ก็คือ เจตคติสามารถเรียนรู้ได้ เหมือนกับลักษณะอื่น ๆ ของคน คนแสวงหาข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อสร้างสมการเรียนรู้ เขาเรียนรู้ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ ได้จากข้อเท็จจริง เช่น เด็กเล็ก ๆ เรียนรู้ว่าสัตว์ชนิดหนึ่งคือสุนัข สุนัขตัวนั้นเป็นเพื่อนได้และเป็นสัตว์ที่ดี ในที่สุดเขาก็เรียนรู้ว่าเขาชอบสุนัข เด็กเรียนรู้ทั้งด้านความรู้สึก ความเข้าใจ และความรู้สึกของเจตคติ ซึ่งอาศัยกระบวนการควบคุมการเรียนรู้ นั่นคือกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นสามารถนำไปใช้ในการก่อเกิดเจตคติได้

2. ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีนี้ให้แนวความคิดการเกิดเจตคติว่าเป็นกระบวนการให้น้ำหนักจากคุณและโทษของเป้าหมายเจตคตินั้น ๆ แล้วพิจารณาตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุด ลองพิจารณาดูว่าเรารัก หรือชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น อยู่ ๆ ก็รักและชอบขึ้นมาเป็นไปไม่ได้สิ่งที่เรารัก

หรือชอบมีคุณประโยชน์ต่อเราแน่ อาจจะมีสิ่งไม่ดีอยู่ข้างแต่เมื่อตั้งใจดูคุณและโทษแล้ว เห็นว่า น้ำหนักของคุณประโยชน์มีสูงกว่า เราก็จะชอบสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามถ้าเข้าเจตคติ ตัวนั้นมีโทษ หรือไร้ประโยชน์มากกว่าก็จะไม่ชอบสิ่งนั้น จากการพิจารณาคัดสินใจโดยกระบวนการแบบนี้จึง ทำให้เกิดเจตคติทางบวกและลบขึ้นได้

เดือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2549, น. 18) สรุปไว้ว่า เจตคติเกิดจาก 3 ด้านดังนี้

1. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้ความคิด เนื่องจากเรื่องราวข้อมูล การตัดสินใจ การตัดสิน ภาพพจน์ (Stereotype) หรือมีอคติในการรับรู้ ตลอดจนการให้ความสำคัญเฉพาะลักษณะเด่นบางอย่าง ของสิ่งเร้าด้วย

2. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้สึกรู้สึก (The Formation of the Affective Component) เกิดขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไขด้วยการให้รางวัลและการลงโทษ รวมทั้งความคุ้นเคยกัน เช่น บุคคลที่พบเห็นกันเป็นประจำ จะเกิดความคุ้นเคยจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เป็นต้น

3. การเกิดเจตคติทางแนวโน้มที่จะแสดงด้านพฤติกรรม (The Formation of the Behavioral Component) บรรทัดฐานของสังคม (Social Norms) เป็นตัวกำหนดเจตคติด้าน พฤติกรรมเนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมควบคุมพฤติกรรมของคนให้ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่า ถูกต้องหรือไม่ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้อง เจตคติด้านนี้จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของกลุ่ม

นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล (2547, น. 12) ได้ให้ความเห็นว่าการเกิดทัศนคติของวัยรุ่น เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ เพื่อน สื่อมวลชน การศึกษา การมีส่วนร่วมของกลุ่มและ ที่สำคัญคือ ประเพณีและค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับ ทำให้วัยรุ่นยอมรับทัศนคติหรือค่านิยมโดย อัตโนมัตินั้น

ดังนั้นอาจจะสรุปการเกิดของเจตคติได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็น ประสบการณ์ การได้รับข่าวสาร หรือการเห็นแบบอย่าง และการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น พ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน สื่อมวลชน ตลอดจนวัฒนธรรม ซึ่งสะสมสิ่งเหล่านี้จนกลายเป็นบ่อเกิด ของเจตคติ

2.6.3.3 องค์ประกอบของเจตคติ

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2550, น. 18) เจตคติ (Attitude) กล่าวว่างค์ประกอบของ เจตคติที่สำคัญ มี 3 ประการ คือ

1. การรู้ (Cognition) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ก็คือ จะประกอบด้วย ความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่า น่าเชื่อถือหรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่า

ควรจะมีปฏิกริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมายทัศนคตินั้นจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นการรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (Feeling) หมายถึงอารมณ์ที่มีต่อเป้าหมายทัศนคตินั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วยอารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกดีดิ่งยึดมั่น ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรูสึกมากกระทบ

3. แนวโน้มพฤติกรรม(Action Tendency)หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมายเขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลายหรือทำร้ายเป้าหมายนั้นเช่นกัน

อิสรา คำซารี (2546, น. 8) ได้จำแนกองค์ประกอบของเจตคติ เป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้น จะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก และเป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงประมาณค่าสิ่งนั้นได้

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ สิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้สึกเชิงประมาณค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่สอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ เจตคติ ยังมีลักษณะสำคัญอีก 2 ประการ คือ มีทิศทาง หมายถึง ทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ มีความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมาก และอีกสิ่งหนึ่งเบาบาง ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น

ปกพพงศธร ศักดา (25478, น. 8) ได้รวบรวมความคิดเห็น เกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. Cognitive Component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีมักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามหากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. Feeling Component เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้

เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือ โกรธบุคคลใดหรือสิ่งใด ก็จะ ทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น

3. Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล คือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขา แสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึกที่มีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์หรือบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง

เดอนิจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2547, น. 14) ได้สรุปว่า เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือ บุคคลหนึ่งบุคคลใด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) แต่อาจจะมีปริมาณหน่วยแตกต่างกัน โดยทั่วไปคนมักแสดงพฤติกรรม ในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่เมื่อบุคคลรับรู้หรือพบเห็นสิ่งใดไม่ว่าจะเป็นบุคคล แนวคิด สิ่งของหรือสถานการณ์ใดก็ตาม สิ่งที่ได้รับรู้นี้จะกระตุ้นความรู้ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นอัน นำมาซึ่งความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น และผลักดันให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะแสดง พฤติกรรมตอบโต้ในทางสนับสนุน / ส่งเสริม / คัดค้าน หรือขัดขวางสิ่งนั้นจนเกิดเป็นพฤติกรรม การแสดงออกหรือการกระทำต่อสิ่งนั้น

ศิริพร สิงห์หัตถ์ (2549, น. 13) ได้สรุปว่า เจตคตินั้นมิได้มีในตัวบุคคลมาแต่กำเนิด หากแต่ค่อย ๆ เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ (Learning) ที่ผ่านมาในชีวิตของบุคคลนั้น ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติโดยทั่วไปจะเหมือนกัน อัน ประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจจะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ใน ประสบการณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม อันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้น อาทิ นักบริหาร หรือผู้บังคับบัญชา มีความคิดหรือความเชื่อที่ผู้ใต้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็น ผู้ใหญ่ สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้นเขาจึงให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำการวินิจฉัยสั่งการ เป็นส่วนประกอบของทัศนคติ ซึ่งแสดง ถึงการรู้สึกและความรู้ของบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้าน ความรู้สึกนี้จะป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็น ผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้นจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบ ถูกใจ สนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดการ ยึดมั่น และแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ หากมีสิ่งขัดกับความรูสึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม (Behavioral Tendency Component) หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนเองชอบหรือเกลียด อันเป็นการตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้น ๆ อาทิ บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อระบบประชาธิปไตย หรือมีความคิด ความเชื่อการแสดงออกใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือส่งเสริมระบบประชาธิปไตย อันเป็นพฤติกรรมแบบเข้าหา (Sack Contact) ตรงกันข้ามหากมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ดี ก็จะเกิดพฤติกรรมในการถอยหนี หรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact)

2.6.3.4 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

อิสรา คำขารี (2546, น. 9) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนเจตคติ มีอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ความใส่ใจ (Attention) ความใส่ใจข่าวสารหรือข้อมูลใหม่ ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ คือความสนใจในการเลือกรับรู้แหล่งที่มาและเนื้อหาของข่าวสาร บุคคลจะพยายามเลือกรับรู้สิ่งที่น่าสนใจกับเจตคติ ค่านิยมที่เขาถืออยู่และจะหลีกเลี่ยงประเภทข้อมูลที่ขัดกับเจตคติและค่านิยมของเขา

2. ความเข้าใจ (Comprehension) ช่วงตอนนี้สำคัญสำหรับกระบวนการเปลี่ยนเจตคติเพราะถ้าผู้รับไม่สามารถทำความเข้าใจกับข้อมูลใหม่ได้หรือเข้าใจข้อมูลผิด การเปลี่ยนเจตคติย่อมจะไม่เป็นไปในทิศทางที่ปรารถนา มีปัจจัยหลายอย่างที่เกี่ยวข้อง เช่น ความสามารถของผู้รับความยากง่ายของเรื่อง ความเข้าใจในเนื้อหาและความสามารถในการอธิบายของผู้นำมา ความเหมาะสมของวิธีการถ่ายทอดข้อมูล

3. การยอมรับ (Yielding) โดชนักวิชาการ ได้อธิบายลักษณะการยอมรับว่ามี 3 แบบ คือ การยอมตาย (Compliance) เป็นลักษณะการยอมรับแบบหนึ่ง ซึ่งอาจเนื่องจากความเกรงกลัวอิทธิพล หรือมุ่งหวังได้รับความพอใจจากกลุ่มบุคคลหรือผู้มีอิทธิพล ซึ่งจะมีผลทำให้เขาได้รับสิ่งตอบแทนอย่างอื่นในภายหลัง ฉะนั้น การทำจึงไม่ใช่เพราะเขาเชื่อ หรือเห็นว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์การเลียนแบบ (Identification) เป็นการยอมรับเนื่องจากบุคคลต้องการทำตนให้คล้ายคลึงกับผู้ที่ตนเลื่อมใส ศรัทธา เพราะพอใจในสิ่งที่บุคคลนั้นมีอยู่หรือต้องการได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน การเปลี่ยนเจตคติอันเนื่องมาจากการเลียนแบบจะมากน้อย ขึ้นอยู่กับความประทับใจ (Attractive) ของบุคคลที่เป็นแบบ การยอมรับและผสมผสานสิ่งใหม่เข้ากับสิ่งที่ตนมีอยู่เดิม (Internalization) การเปลี่ยนเจตคติด้วยวิธีนี้ จะเกิดเมื่อบุคคลได้ประเมินสิ่งนั้นและยอมรับว่ามีประโยชน์ ตรงกับความต้องการของตนและสอดคล้องกับสิ่งที่เขามีอยู่ เป็นการยอมรับที่เกิดจากความพึงพอใจของผู้รับเอง

กล่าวได้ว่าเจตคติ เป็นความชอบหรือไม่ชอบของแต่ละคน เป็นเพียงสภาพการรู้และจิตสำนึกไม่สามารถเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น หรือสัมผัสได้ แต่จะถูกระท้อนกลับเป็นคำพูดหรืออาจกล่าวได้ว่า เจตคติ หมายถึงแนวโน้มของคน ๆ หนึ่ง ที่มีต่อสิ่งเร้าหรือเรื่องบางเรื่อง รวมถึงของความรู้สึก อคติ ความกลัว ความคิด และความรู้สึกที่มีต่อเรื่องต่าง ๆ ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเจตคติ หมายถึงการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่มีอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของความเชื่อ หรือการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาในเรื่องความเชื่อบางประการซึ่งจะกลายเป็นเจตคติต่อไป และได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับการเปลี่ยนแปลงภายนอกและการเปลี่ยนแปลงภายใน

กูริณัฐ์ แสงทอง (2547, น. 239) สรุปได้ว่า เจตคตินั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ ข่าวสาร ผู้รับ สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานภาพของผู้รับที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ซึ่งสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ ทั้งในทางบวก และทางลบ ถ้าผู้นั้นเกิดการรับรู้

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) “เจตคติ (Attitude)” (2550, น. 18) ได้อธิบายว่าเจตคติเปลี่ยนแปลงได้ปัจจัยที่จะช่วยให้เจตคติเปลี่ยนแปลงได้มีหลายประการเช่น

1. ความกดดันของกลุ่ม (Group Pressure) หากกลุ่มจะสามารถให้รางวัลหรือลงโทษได้ย่อมจะมีแรงกดดันมากในการที่จะกดดันทิศทางเจตคติของเราสิ่งช่วยที่เป็นรางวัลนั้นได้แก่ความเป็นผู้มีคนรู้จักมากการเลื่อนตำแหน่งงาน สัญลักษณ์ของการยอมรับนับถือเป็นต้น ส่วนสิ่งช่วยที่เป็นการลงโทษก็เช่น การเสียเพื่อนฝูง เสียชื่อเสียง เสียตำแหน่งเป็นต้น ยิ่งเราต้องการเป็นสมาชิกของหมู่ใด แรงบีบบังคับของหมู่ย่อมมีมากเท่านั้นหรือยิ่งหมู่กลุ่มต้องการเรามากเท่าใด กลุ่มก็ยิ่งต้องการให้เราปฏิบัติตามมาตรฐานของกลุ่มเท่านั้น กลุ่มที่มีเกียรติศักดิ์หรือศักดิ์ศรีต่ำในหมู่อาจจะกระทำผิดแปลกไปได้บ้างแต่ยังมีตำแหน่งสูงหรือศักดิ์ศรีสูงแล้ว กระทำผิดมาตรฐานเพียงนิดเดียวแรงกดดันของหมู่จะเกิดขึ้นทันทีเพื่อให้อปฏิบัติตามในแนว นอกจากนี้แรงกดดันของกลุ่มจะมีมากก็คือ การที่ไม่มีมาตรฐานอื่นที่จะปฏิบัติหรือมีน้อยทางที่จะเลือกหรือเราไม่มีความรู้มากายนักในเรื่องนั้นบุคคลมักจะเปลี่ยนความคิดเห็นหรือเจตคติหากกลุ่มของเขาที่ยึดอยู่เปลี่ยนแปลงไปตัวอย่างเช่น กรรมกร แรก ๆ อาจไม่สนใจกันรวมเป็นสมาคมแต่ต่อมาหากรู้ว่าคนอื่น ๆ ในกลุ่มรับฟังความคิดเห็นนั้น เขาก็อาจเปลี่ยนความคิดยิ่งกลุ่มมีความเป็นเอกภาพเท่าใดแรงกดดันของกลุ่มยิ่งมีผลเท่านั้นเรื่องอำนาจของความกดดันของกลุ่มอันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจจะเป็นไปได้ 4 กรณีคือ เราอาจปฏิเสธบรรทัดฐานของกลุ่มและยึดมั่นในเจตคติของเราและเราอาจจะก้าวร้าวยิ่งขึ้นหากเราเชื่อว่ากลุ่มไม่มีผลบีบบังคับเรามากนักหรือเรามีความภักดีต่อกลุ่มอื่นมากกว่า เราอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงต่อเจตคติของเราแต่เราปฏิบัติตามกลุ่มเพราะเหตุผลภายนอก

อย่างอื่น โดยถือว่าเป็นส่วนตัวและเราไม่เห็นด้วยแต่ส่วนรวมทำเช่นนั้นก็ต้องปฏิบัติตาม เราอาจยอมรับบรรทัดฐานของกลุ่มเพียงผิวเผิน ภายในส่วนลึกของจิตใจเราไม่ยอมเปลี่ยนแปลงแต่พอเราออกไปอยู่กลุ่มอื่นเราจะได้เห็นว่าเราเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น เราอาจจะนำเอาบางส่วนของบรรทัดฐานของกลุ่มมาผนวกกับความเชื่อของเราและปฏิเสธบางส่วน

2. ประสบการณ์ที่น่าพึงพอใจหรือไม่น่าพึงพอใจ เราอาจเปลี่ยนแปลงเจตคติไปได้เมื่อได้รับ ประสบการณ์ที่น่าพอใจหรือไม่น่าพอใจเช่น นายแดง เข้าทำงานบริษัทหนึ่งเพราะเขาเชื่อว่าจะมีความก้าวหน้าแต่พบว่าหัวหน้าของเขาเป็นคนขี้โอ้อวดเมื่อเขาเกิดเสนอความคิดเห็นดี ๆ เพื่อปฏิบัติหัวหน้าอาจจะเห็นว่าการเสนอแนะของเขาเช่นนั้นทำให้ฐานะของเขาสิ้นคลอนและนอกจากนั้นยังทราบดีว่าเพื่อนร่วมงานของเขาไปฟ้องแก่หัวหน้างานบ่อย ๆ เขาจึงอาจเปลี่ยนเจตคติไปอีกแบบหนึ่งคือมองไม่เห็นความก้าวหน้าในการทำงานกับบริษัทนี้ เช่นนี้เป็นต้น

3. อิทธิพลของกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง บุคคลที่มีชื่อเสียงในความหมายนี้อาจจะเป็นเพื่อนซึ่งเรานับถือความคิดของเขาหรืออาจจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านความพิเศษต่าง ๆ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในเรื่องนี้ก็คือ การโฆษณา ซึ่งมักจะใช้คนมีชื่อเสียงไปยุ่งเกี่ยว เช่น ดาราภาพยนตร์ชื่อดังคนนั้นใช้สบูยี่ห้อนั้น ๆ เป็นต้น

ดังนั้นพอจะสรุปได้ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบวก ด้านลบ ได้ด้วยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง และปัจจัยอื่น ๆ เช่น อายุ ระดับการศึกษา ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้การฝึกอบรม เจตคติ มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีอิทธิพลสูงมากในการแสดงออกในด้านพฤติกรรมของบุคคล นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า เจตคติ เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด เพราะเจตคติเป็นพฤติกรรมการเตรียมความพร้อมทางสมองในการกระทำ ซึ่งบ่งชี้ถึงสภาพจิตใจหรืออารมณ์ที่ซับซ้อน ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชื่อที่เคยผ่านมา ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง

2.6.4 ปัจจัยด้านพฤติกรรม

2.6.4.1 ความหมายของพฤติกรรม

สิทธิโชค วรานุสันติกุล (2529, น. 68) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิบัติการและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรมนามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ สามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรืออาจใช้เครื่องมือช่วย และพฤติกรรมภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้

มดิชน (2547, น. 612) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรม ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก

กึ่งกาญจน์ กาญจนทรงกูร (2542, น. 11) พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของมนุษย์ที่สามารถ สังเกตได้โดยตรงหรือใช้เครื่องมือวัดได้โดยทางอ้อม เช่น การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การจำ การคิดการแก้ปัญหา พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ โดย- ตรงหรือใช้เครื่องมือวัด แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1.1 พฤติกรรมโมลาร์ (Molar Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

1.2 พฤติกรรมโมเลกุล (Molecular Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงต้องใช้เครื่องมือวัด เช่น เครื่องมือวัดการเต้นของหัวใจ การวัดคลื่นสมอง การวัดน้ำตาลในเส้นเลือด

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง และไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ แต่ต้องใช้ภาวะสันนิษฐาน (Hypothetical Construct) จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความเครียด วัดได้จากมือสั่น ไม่พูดไม่จา เข้ามา ที่ทำงานแต่เช้า กลับมีผลงานเสร็จเรียบร้อยดีทุกอย่างก็สรุปว่าเขาขยัน เอาใจใส่ในงาน เราพิจารณาพฤติกรรมภายนอกเพื่อสรุปว่าพฤติกรรมภายในเป็นอย่างไร การสรุปพฤติกรรมภายในเป็นสิ่งที่ควรระวังให้มาก เพราะ โอกาสผิดพลาดเกิดขึ้นได้มาก

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าพฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอกเป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคลซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตด้วยสายตาหรือการรับรู้ทางเสียงและสามารถใช้เครื่องมือทดสอบก็ได้

2.6.4.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

สุชาดา มะโนทัย (2539, น. 72) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำอาจเป็นสิ่งสังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพเป็นกระบวนการทางด้านสมองเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมทั้งการพัฒนาความสามารถและทักษะทางสติปัญญาการใช้ความคิด วิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1.1 ความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือ จะต้องมีความรู้มาก่อนถึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน

1.3 การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการทฤษฎี กฎเกณฑ์ แนวคิด ต่าง ๆ ไปใช้

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะในการจำแนกรายละเอียดที่สมบูรณ์ใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่าง ส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวม ส่วนย่อยต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมีคุณภาพสูงขึ้น

1.6 การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัย ติราคาของสิ่งของต่าง ๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ใช้ช่วยประเมินค่านี้ อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ เจตคติเป็นกระบวนการทางด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติการให้คุณค่าการปรับปรุงค่านิยม การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยม ที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ กันจะบอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ซึ่งได้แบ่งขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ ได้ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่บุคคล ถูกกระตุ้นให้ทราบว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือมีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความตระหนัก ความยินดีที่ควรรับ และการเลือกรับ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้าเป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ประกอบด้วย ความยินยอมความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

2.3 การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นยอมรับว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบ และการผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value or Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุดไปถึงน้อยที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแนวทางของการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามแนวทางที่เขา กำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติงาน พฤติกรรมด้านการปฏิบัตินี้เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคลปฏิบัติออกมา โดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง กระบวนการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน นักวิชาการเชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

2.6.4.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเกิดพฤติกรรม

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2545, น. 24) กล่าวว่า ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์จะต้องได้รับการตอบสนองเสียก่อนจึงจะเกิดความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นไป โดยความต้องการของมนุษย์ ได้แบ่งออกเป็น 7 ชั้น คือ

1. ความต้องการทางร่างกาย ได้แก่ความต้องการในการดำรงชีวิตเช่น อาหาร น้ำ เสื้อผ้า ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ซึ่งเป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต สำหรับในด้านการทำงาน การตอบสนองความต้องการขั้นนี้จะอยู่ในรูปของการทดแทนด้วย เงิน ซึ่งคนงานก็จะนำไปซื้อสิ่งต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายต่อไป

2. ความต้องการความปลอดภัย เป็นความต้องการอยากมีชีวิตที่มั่นคงปลอดภัย ปราศจากอันตราย หลีกเลียงจากการถูกเบียดเบียน ซึ่งความต้องการความปลอดภัยใน

สภาพการทำงาน ได้แก่ การได้ทำงานที่ความปลอดภัย มั่นคง มีหลักประกันในการทำงาน ซึ่งความต้องการขั้นนี้เกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว

3. ความต้องการความรักหรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ต้องการพบปะพูดคุย ต้องการในการอยู่ร่วมกัน ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม ซึ่งบางคนรู้สึกว่าความต้องการในขั้นนี้มีความสำคัญมากกว่าความต้องการขั้นอื่น ๆ บุคคลที่มีความต้องการขั้นนี้จะมีพฤติกรรมเพื่อนำไปสู่การทำให้ตนรู้สึกว่าไม่ได้อยู่คนเดียว

4. ความต้องการเกียรติและศักดิ์ศรี เป็นความรู้สึกภายในของบุคคลเกี่ยวกับความมีคุณค่าในตนเอง ความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถเป็นความต้องการของมนุษย์ที่ต้องการให้ผู้อื่นยกย่องสรรเสริญและตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการทำงานจะเป็นความต้องการการยอมรับความสำเร็จในงานที่ทำและการได้รับความไว้วางใจจากบุคคลอื่นในที่ทำงาน

5. ความต้องการที่จะรู้และเข้าใจ เป็นความต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแก่ตนเองในข้อเท็จจริงต่าง ๆ การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่กำลังศึกษาว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร และอะไรเป็นสิ่งที่ได้จากความสัมพันธ์เหล่านั้น เช่น การศึกษาขั้นตอนการทำงาน สายการบังคับบัญชา สัญลักษณ์ต่าง ๆ ภายในที่ทำงาน

6. ความต้องการทางสุนทรีย์ เป็นความต้องการในเรื่องของความสวยงาม ความเป็นศิลปะ ความสะอาดสบาย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะก่อให้เกิดความสบายใจและความพึงพอใจแก่บุคคล การตอบสนองความต้องการทางสุนทรีย์ที่เกี่ยวกับการทำงาน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เป็นระเบียบ การจัดทำสวนหย่อมเพื่อให้ที่ทำงานสวยงามร่มรื่น

7. ความต้องการความตระหนักในคุณค่าตนเอง เป็นความต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา เมื่อบุคคลใดก็ตามได้มีการพิจารณาบทบาทของตนในชีวิตว่าควรทำอะไรแล้วก็จะพยายามผลักดันชีวิตของตนไปในทางที่ดีที่สุดตามที่คาดหมายไว้ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการที่จะใช้ความสามารถทุก ๆ อย่างของตนอย่างเต็มที่ ความสำเร็จขั้นนี้จะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองจากความต้องการในขั้นอื่น ๆ เสียก่อน

จากแนวคิดข้างต้น หากทราบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความต้องการผู้นำมีลักษณะพฤติกรรมใด หัวหน้ากลุ่มงานสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนเพิ่มจุดแข็งให้กับตนเองได้

สุชาดา มะโนทัย (2539, น. 72) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของพนักงาน พบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกดีและไม่ดีของพนักงาน 2 ประเภทคือ

1. ปัจจัยตัวกระตุ้น (Motivators Factors) ปัจจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีความเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ คนจะถูกจูงใจจากปัจจัยเหล่านี้ ปัจจัยตัวกระตุ้นคือ ความสำเร็จ การยอมรับนับถือ ลักษณะงานโดยตัวของมันเอง ความรับผิดชอบ ความเจริญก้าวหน้า ความเจริญงอกงามในตนเองและในอาชีพ ปัจจัยตัวกระตุ้นทำให้คนงานมีความรู้สึกในด้านดี เป็นสิ่งที่อยู่ภายในความรู้สึกนึกคิดหรือจิตใจของแต่ละบุคคลเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เช่น การได้รับงานที่ท้าทายมาทำ การยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

2. ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene Factors) ได้แก่ นโยบายของสำนักงาน การบริหารการบังคับบัญชาหรือการนิเทศ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา สภาพการทำงาน เงินรายได้ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน สถานะ ความมั่นคงความปลอดภัยในการทำงาน หรือสวัสดิการต่าง ๆ ปัจจัยด้านสุขอนามัยมิได้เป็นสิ่งจูงใจเจ้าพนักงาน แต่ถ้าขาดไปเมื่อใดหรือไม่มีปัจจัยนี้แล้วย่อมจะก่อให้เกิดความไม่พอใจแก่หัวหน้ากลุ่มงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้

จากแนวคิดของเฮร์สเบอร์ก นำไปสู่การจัดปรับปรุงในเรื่องของความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในระบบงาน และการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจในผู้ได้บังคับบัญชาได้

2.6.4.4 กระบวนการเกิดพฤติกรรม

สตรูป พะยอมแย้ม (2540, น. 25) ได้แบ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการรับรู้ กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมถึงการรู้สึกกับสิ่งเร้าที่รับสัมผัสนั้นด้วย

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ กระบวนการนี้อาจเรียกได้ว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำลองจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย การรับสัมผัสและการรู้สึกที่นำมาสู่การคิดและเข้าใจนี้เป็นระบบการทำงานที่มีความละเอียดซับซ้อนมาก และเป็นกระบวนการ ภายในทางจิตใจที่ยังมีอาจศึกษาและสรุปเป็นคำอธิบายอย่างเป็นหลักการที่ชัดเจนได้

3. กระบวนการแสดงออก หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้การคิดและเข้าใจแล้วบุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ๆ แต่ยังมีได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้

ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายในแต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตเห็นได้เราจะเรียกว่าพฤติกรรมภายนอกซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้นเมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งการแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้จึงเรียกว่า Spatial Behavior โดยแท้จริงแล้วกระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนั้น ไม่สามารถแยกออกจากกันหรือเป็นอิสระต่อกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก

2.6.4.5 ประเภทของพฤติกรรม

การแบ่งประเภทของผู้นำตามแนวคิดทฤษฎีพฤติกรรมผู้นำได้แบ่งประเภทตามลักษณะเชิงพฤติกรรม ดังนี้

ทงหล่อ เดชไทย (2544, น. 68) ได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมไว้ 2 ประเภท คือ

1. พฤติกรรมภายนอก ได้แก่ พฤติกรรมที่ผู้อื่นสามารถสังเกตเห็นได้ โดยตรงจากประสาททั้ง 5 (ตา หู จมูก ปาก และผิวหนัง) ซึ่งสามารถแบ่งย่อยลงไปได้อีก คือ

1.1 พฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้โดยตรง ไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางครั้งเรียกว่า พฤติกรรมโมลาร์ เช่น หัวเราะ ร้องไห้ อ้าปาก กระโดด

1.2 พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง ต้องใช้เครื่องมือช่วย บางครั้งเรียกว่าพฤติกรรมโมเลกุล เช่น การเต้นของหัวใจฟังจากเครื่องฟังหัวใจที่แพทย์ใช้ความดันโลหิตสูงจากเครื่องวัดความดันโลหิต

2. พฤติกรรมภายใน ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลโดยรู้สึกตัวหรือไม่รู้สึกตัวก็ตาม โดยปกติผู้อื่นไม่อาจสังเกตเห็นพฤติกรรมประเภทนี้โดยตรงถ้าไม่บอกไม่แสดงออกมาให้เป็นที่สังเกต พฤติกรรมภายในจึงเป็นเรื่องประสบการณ์ส่วนบุคคล คนเท่านั้นที่รู้ ตัวอย่างเช่น ความคิด ความจำ จินตนาการ ความฝัน และพฤติกรรมความรู้สึกต่าง ๆ เช่น กลัว หิว เสียใจ เจ็บ ซึ่งถึงแม้ว่าจะไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงก็สามารถจะสังเกตได้โดยทางอ้อม เช่น การใช้แบบทดสอบหรือสังเกตจากพฤติกรรมภายนอกที่เป็นการสรุปโยงถึงพฤติกรรมภายในซึ่งพฤติกรรมภายในนั้นสามารถแบ่งได้ 2 ชนิด คือ

2.1 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยรู้สึกตัว เช่น หิว เหนื่อย ตื่นเต้น เจ็บปวด พฤติกรรมเหล่านี้เจ้าของพฤติกรรมรู้ตัวว่ามันเกิดและเจ้าของพฤติกรรมอาจจะควบคุมหรือเก็บความรู้สึกต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ไม่แสดงออกซึ่งกิริยาอาการหรือสัญญาณใด ๆ

2.2 พฤติกรรมภายในที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว พฤติกรรมบางอย่างเกิดขึ้นภายในโดยที่บางครั้งบุคคลไม่รู้สึกตัว แต่มีผลต่อพฤติกรรมภายนอกของบุคคลผู้นั้น เช่น ความฉลาด ความกล้า ความคิด ความสมหวัง ความปรารถนา ความสุขใจ

2.6.4.6 วิธีศึกษาพฤติกรรม

เรียม ศรีทอง (2542, น. 21) วิธีการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์เพื่อให้ได้ความรู้ อย่างเชื่อถือได้นั้นเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเพราะจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ การอธิบาย (Explain) การทำนาย (Predict) และการควบคุมพฤติกรรม (Control) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงการใช้วิธีใด ในการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์คือ วิธีการนั้นจะมีความตรง (Validity) ซึ่งหมายถึงวิธีการนั้นสามารถ วัดหรือกำหนดสิ่งที่สอดคล้อง ความคงที่ของสิ่งที่วัดหรือศึกษาไม่เปลี่ยนแปลงไปเปลี่ยนมา วิธีการศึกษา พฤติกรรมมนุษย์โดยทั่วไป มีดังนี้

1. การรายงานตนเอง (Self Report) เป็นวิธีการที่ให้ผู้ที่มีประสบการณ์หรือ มีความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ รายงานความคิดออกมา แล้วผู้ศึกษาจะนำคำรายงานเหล่านั้นมาทำการ วิเคราะห์พฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีวิธีการดังนี้

1.1 การคิดออกเสียง (Think Aloud) เป็นการคิดให้ผู้คิดรายงานความคิด และการกระทำในขณะที่แก้ปัญหา ซึ่งสามารถทำได้ ทั้งขณะมีกิจกรรมนั้นหรือหลังจากเสร็จกิจกรรมก็ได้

1.2 การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคล จากการสนทนาที่มีจุดหมายระหว่างผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ต้องเตรียมการมาเป็นอย่างดีว่าจะทำ การสัมภาษณ์อะไร และอย่างไรบ้าง จึงจะได้ข้อมูลเพียงพอในการประเมินพฤติกรรม วิธีการ สัมภาษณ์เป็นวิธีการหนึ่งที่ได้รับค่านิยมในการศึกษาพฤติกรรม

1.3 การใช้แบบสอบถามและสำรวจ (Questionnaires and Surveys) เป็นการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลที่มีจำนวนมากและสามารถได้คำตอบอย่างรวดเร็วและประหยัด ค่าใช้จ่ายแบบสอบถามหรือแบบสำรวจที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด - ปลายปิด มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และการจัดอันดับ (Order Scale)

2. การสังเกต (Observation) เป็นการศึกษาพฤติกรรมที่ได้รับความนิยมมาก ในปัจจุบันเพราะเป็นวิธีการที่มีความชัดเจน ตรงไปตรงมาและได้รับการพัฒนาในเทคนิควิธีมาก จึงได้รับการยอมรับและกำลังก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ ในกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism) วิธีการสังเกตพฤติกรรม เป็นการเฝ้าดูพฤติกรรมเป้าหมายของบุคคลว่าเป็นอย่างไรมี ความถี่ ความยาวนานของพฤติกรรมนั้นแค่ไหน ดังนั้น การสังเกตพฤติกรรมจึงต้องกำหนด พฤติกรรมให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมเป็นอันดับแรก

3. แบบทดสอบ (Psychometrics) เป็นเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาเพื่อวัด คุณลักษณะทางจิต ดังนั้น จึงต้องมีแบบทดสอบที่ได้มาตรฐาน มีทฤษฎีรองรับ ผ่านการวิเคราะห์ทั้ง เนื้อหาและกระบวนการวัดผลมาแล้วเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความตรง ความเที่ยงและการแปลความ จากคะแนนที่ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการใช้แบบสอบวัดคือวิธีการดำเนินการสอบ อันจะทำให้ได้

ข้อมูลที่มีความถูกต้องมากขึ้น แบบทดสอบวัดที่ใช้มาก ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดความถนัด และแบบทดสอบวัดการคิด

4. วิธีการทดลอง (Experiments) เป็นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ในลักษณะความสัมพันธ์ตามเหตุผล โดยผู้ศึกษาต้องสร้างสถานการณ์ สิ่งที่จะศึกษาให้เกิดขึ้นเพื่อดูความเป็นเหตุเป็นผลสิ่งที่เป็นเหตุเรียกว่า ตัวแปรต้น (Independent Variables) เป็นตัวแปรที่สร้างขึ้นมาเพื่อดูว่าส่งผลต่อตัวแปรตาม (Dependent Variables) อย่างไรก็ตามวิธีการทดลองเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่นิยมมากในกลุ่มที่ต้องการอธิบายพฤติกรรมเชิงเหตุผลและเป็นไปในเชิงวิทยาศาสตร์ นำไปใช้ในเรื่องของการปรับพฤติกรรมการเรียนการสอน การบริหารการจัดการในธุรกิจ การโฆษณา

2.7 ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ (Instinct or Natural Theory)

สเน็ค เตชานันท์, (2543, น. 21) กล่าวว่า อริสโตเติล (Aristotle) ซึ่งเป็นบิดาของวิชารัฐศาสตร์ เป็นบุคคลแรกที่เสนอทฤษฎีธรรมชาติเพื่ออธิบายการก่อกำเนิดของรัฐ เขาเชื่อว่ามนุษย์นั้นดีโดยพื้นฐานและมีความพยายามอย่างไม่หยุดยั้งที่จะเข้าถึงความดีงามสุดยอด อันเป็นสิ่งซึ่งไม่มีวันจะบรรลุถึง ปัญหาความดีงามสุดยอดจึงยังคงเป็นภูมิธรรมสูงสุดที่มนุษย์มุ่งแสวงหา เขาเห็นว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม โดยธรรมชาติ กล่าวคือ เป็นธรรมชาติที่มนุษย์จะรวมตัวเข้าด้วยกันและมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันอันยังผลให้เกิดเป็นชุมชนขึ้นมา รูปแบบที่เป็นทางการของชุมชนมนุษย์ก็คือ รัฐแบบนครรัฐ (Polis) การก่อกำเนิดของนครรัฐจึงเป็นผลที่เนื่องมาจากความโน้มเอียงตามธรรมชาติของมนุษย์ Aristotle เชื่อมั่นว่า นครรัฐเป็นสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติของสังคม และยังเห็นด้วยว่ามนุษย์จะเป็นมนุษย์ก็ต่อเมื่ออยู่ภายในนครรัฐ บัณฑิตบุคคลที่อยู่ภายนอกนครรัฐนั้น ถ้าไม่เป็นเทพเจ้าก็จะต้องเป็นสัตว์ป่า นครรัฐเป็นสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียวที่จะทำให้ผู้ใด ผู้หนึ่งมีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง นครรัฐนั้นเป็นสถาบันที่สำคัญยิ่ง ในปรัชญาของ Aristotle นครรัฐไม่ได้เป็นแต่เพียงการแสดงให้เห็นถึงซึ่งความโน้มเอียงตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน แต่ยังเป็นพาหนะที่ทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถบรรลุถึงซึ่งความดีงามสุดยอดด้วย Aristotle ยังเห็นว่ามนุษย์เราเมื่อมีความสมบูรณ์ จะเป็นสัตว์ที่ประเสริฐที่สุด แต่ถ้าหากแยกมนุษย์ออกจากกฎหมายและความยุติธรรม (ซึ่งจะหาได้ก็แต่ในนครรัฐ) แล้วละก็ จะเป็นสัตว์ที่เลวทรามที่สุด

สำหรับ Aristotle นครรัฐไม่เป็นแค่เพียงปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ แต่ยังมีลักษณะที่สำคัญอีกมากมาย แม้นครรัฐจะถือกำเนิดขึ้นมาจากปฏิสัมพันธ์ของปัจเจกบุคคล แต่ในทางปฏิบัติ นครรัฐมีความสำคัญมากกว่าปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ นครรัฐได้กลายเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่

ประกอบด้วยชีวิต สิทธิต่าง ๆ และพันธะ นอกเหนือไปจากข้อผูกพันต่าง ๆ กับประชาชนที่นครรัฐรับใช้ ทฤษฎีที่ถือว่ารัฐเป็นอินทรีย์ (Organic Theory) นี้ ในเวลาต่อมาได้รับการสนับสนุนจากบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เช่น โทมัส อควีนาส (Thomas Aquinas) รูสโซ (Rousseau) และมุสโสลินี (Mussolini) นักเสรีนิยมในปัจจุบันก็ยังได้กล่าวอ้างถึงสังคมอินทรีย์อยู่บ่อย ๆ การตีความสังคมที่มีลักษณะเป็นอินทรีย์ที่สุดขั้นน่าจะได้แก่การตีความของมุสโสลินี ที่อ้างว่าสิ่งทั้งหมด (รัฐ) นั้นมีความสำคัญยิ่งไปกว่าผลรวมของส่วนประกอบของมัน (ปัจเจกบุคคลที่อยู่ภายในรัฐ)

2.8 ทฤษฎีสัญญาประชาคม (The Social Contract Theory)

อานนท์ อาภาภิรม (2543, น. 25 – 28) กล่าวว่า เนื่องจากทฤษฎีประชาคมเป็นเจ้าของพระอธิปไตย (Popular Sovereignty) ได้รับความนิยมสูง ทำให้ทฤษฎีเทวสิทธิ์ของกษัตริย์หมดความสำคัญลงไป ทฤษฎีสัญญาประชาคมเป็นเจ้าของอธิปไตย มีแนวความคิดว่ามนุษย์เป็นผู้เริ่มก่อตั้งรัฐ โดยวิธีการที่ปัจเจกชน (Individual) ยินยอมพร้อมใจกันทำสัญญาสังคม (Social Contract) หนึ่ง ได้มีการแปลความหมายของทฤษฎีนี้แตกต่างกันไปอย่างกว้างขวางในช่วงเวลาของสงครามศาสนา และในการปฏิวัติประชาชน (Popular Revolutions) ซึ่งเกิดในประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส และสหรัฐอเมริกา สำหรับนักนิยมทฤษฎีสัญญาประชาคมที่เกิดขึ้นในสมัยนั้น กล่าวได้ว่ามีนักทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและมีอิทธิพลอยู่ 3 คน คือ Thomas Hobbes, John Locke and Jean Jacques Rousseau

1. ทัอมัส ฮอบบส์ (Thomas Hobbs) กล่าวได้ว่ามีแนวความคิดส่งเสริมอำนาจเด็ดขาดของพระมหากษัตริย์ และมุ่งที่จะให้รัฐบาลมีอำนาจที่สมบูรณ์ (Absolute Government) ซึ่งเขาหมายถึงระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute Monarchy) ทั้งนี้เพราะเขามีความเชื่อว่าการปกครองโดยการมีพระมหากษัตริย์ทรงมีพระราชอำนาจเด็ดขาดนั้น จะเป็นระบอบที่มีความมั่นคงและมีความเป็นระเบียบมากที่สุด Hobbs เชื่อว่าในระยะเริ่มแรกนั้น มนุษย์มิได้รวมกันอยู่ในสังคม หากแยกกันอยู่ตามสภาพธรรมชาติ (State of nature) และในสภาพเช่นนี้มนุษย์อยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ (Natural law) แต่สภาพดังกล่าวไม่เหมาะสมกับอารยธรรม ทั้งนี้เพราะเขาเห็นว่าสภาพธรรมชาตินั้น มนุษย์จะมีลักษณะโดยเดี่ยว (Solitary) ยากจน (Poor) น่าเกลียด (Nasty) โหดร้าย (Brutal) และสั้น (Short) นอกจากนั้นในสภาพเช่นนี้จะไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความยุติธรรม เพราะทุกสิ่งทุกอย่างจะตกเป็นของคนที่แสวงหามาได้ สภาพดังกล่าวนี้เขาเรียกว่า เป็นสงครามที่มนุษย์ทุกคนต่างต้องกระทำเพื่อความอยู่รอดของตน ชีวิตตามสภาพธรรมชาติจึงไม่สภาพไม่ผิดอะไรกันกับคนป่าคนเถื่อนแต่อย่างใดเลย เพราะฉะนั้นจึงได้กล่าวถึงทฤษฎีสัญญาประชาคม ซึ่งอธิบายว่า เป็นทฤษฎีที่มนุษย์ตก

ลงทำสัญญาต่อกันว่า ต่อไปนี้จะเลิกอยู่แบบตัวใครตัวมัน แต่จะมาอยู่ร่วมกันภายใต้การปกครองขององค์อธิปัตย์ และผลแห่งสัญญานี้มนุษย์ได้ยินยอมที่จะยุติการใช้กำลังตามธรรมชาติของตน และจะยอมอยู่ภายใต้รัฐบาลเดียวกันซึ่งทำให้เกิดอำนาจการปกครองของรัฐบาลหรือองค์อธิปัตย์ อย่างไรก็ตามในส่วนที่เกี่ยวกับองค์อธิปัตย์นี้ เขามีความเห็นว่างค์อธิปัตย์มิใช่คู่สัญญา เพราะมิได้มาร่วมทำสัญญาด้วยแต่ประการใด ปวงชนเป็นผู้มอบอำนาจให้แก่องค์อธิปัตย์เป็นผู้ปกครองโดยความสมัครใจของตนเอง ฉะนั้นปวงชนซึ่งเป็นเจ้าของสัญญา จึงไม่มีสิทธิหรืออำนาจที่จะเรียกอำนาจซึ่งได้มอบหมายให้แก่องค์อธิปัตย์คืน นอกจากนั้น Hobbs ยังมีความเห็นว่า สัญญาสังคมที่กระทำขึ้นนั้นมีลักษณะเป็นการถาวรและเรียกกรองกลับคืนไม่ได้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าสัญญานั้นจะต้องมีอยู่ตลอดไปและบอกเลิกมิได้ ได้สรุปว่า บุคคลที่สามผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากสัญญา คือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจปกครองนั้น ควรจะเป็นพระมหากษัตริย์ ซึ่งเขาได้กล่าวสนับสนุนว่า ประชาชนจะได้รับการปกป้องคุ้มครองจากพระมหากษัตริย์ภายใต้การปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งได้อธิบายทฤษฎีนี้เพื่อสนับสนุนอำนาจสูงสุดของสภานิติบัญญัติ

2. John lock ในเบื้องต้นเขามีความคิดเห็นตรงกันกับ Hobbs ในเรื่องสภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นสภาพที่มนุษย์ต่างคนต่างอยู่ นอกจากนั้น ได้อธิบายให้เห็นถึงสภาพธรรมชาติกับสภาพของสังคมที่มีการจัดการปกครองที่มีระเบียบดีแล้ว (State of Organized Society) โดยเขาได้ชี้แจงให้เห็นถึงสภาพความไม่สมบูรณ์ของสภาพธรรมชาติ กล่าวคือเห็นว่าในสภาพธรรมชาตินั้นมนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจที่ตนกระทำความผิด ซึ่งพิจารณาเห็นว่ายังมีข้อบกพร่องอยู่บางประการ กล่าวคือ ในประการแรก คำพิพากษาอาจไม่มีความยุติธรรมเพียงพอ มีการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ประการที่สอง ไม่มีกำลังส่วนกลางอย่างเพียงพอที่จะบังคับคดีให้มีการปฏิบัติตามคำพิพากษา ประการที่สาม ในบางกรณีคดีที่เกิดขึ้นมีความคล้ายคลึงกัน แต่ลักษณะของโทษที่คู่กรณีได้รับมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นจึงได้เสนอวิธีการ 3 ประการ คือวิธีการแรก การจัดตั้งศาล (Judicature) ทั้งนี้เพื่อให้มีหน้าที่ในการตีความในกฎหมายอย่างถูกต้องยุติธรรม วิธีการที่สอง การจัดตั้งฝ่ายบริหาร (Executive) เพื่อทำหน้าที่รักษากฎหมายและวิธีที่สามจัดตั้งฝ่ายนิติบัญญัติ (Legislature) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิพากษาคดีต่าง ๆ เมื่อได้มีการปฏิบัติตามวิธีการ 3 ประการดังกล่าวข้างต้นแล้ว เขาได้แสดงความคิดเห็นว่า เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งสถาบันทั้ง 3 มนุษย์จำเป็นต้องยอมสละสิทธิที่จะลงโทษของคนทุกคน โดยยินยอมยกสิทธินี้ให้แก่องค์กรหนึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่แทนทุกคน ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่สังคมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ขึ้นตอนทั้งหมดนี้กล่าวได้ว่าเป็นสัญญา และเมื่อเกิดมีสัญญาสังคมแล้ว Hobbs อธิบายว่าสังคมและรัฐบาลก็จะเกิดขึ้นทันที แต่ Lock มีความคิดเห็นแตกต่างไปจาก Hobbs ในเรื่องสัญญาสังคมก็คือ Lock ไม่เห็นด้วยกับ Hobbs ในเรื่องอำนาจสูงสุดของสภานิติบัญญัติ ทั้งนี้เพราะ Lock เชื่อว่ารัฐสภาที่ดีจะต้องใช้อำนาจอย่างจำกัด เพื่อ

ประโยชน์โดยส่วนรวมของสังคม Lock อธิบายต่อไปว่า อำนาจอธิปไตยนั้นเป็นเพียงอำนาจที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น เพราะอำนาจที่สูงกว่าอำนาจสูงสุดของรัฐสภายังคงเป็นของประชาชนซึ่งมีสิทธิที่จะยุบรัฐสภาเมื่อใดก็ได้ หากปรากฏว่ารัฐสภาได้กระทำการอันเป็นภัยต่ออำนาจอธิปไตยที่ประชาชนได้ให้ไว้ต่อรัฐสภา Lock ได้อธิบายสรุปในตอนท้าย โดยสนับสนุนการให้เอกชนมีสิทธิในทรัพย์สิน ซึ่งถือว่าเป็นหลักการที่สำคัญ เพราะเท่ากับว่าเป็นการปกป้องสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล นอกจากนั้นเขาได้เน้นว่า สังคมเกิดขึ้นมาได้ก็เพราะการยินยอมโดยสมัครใจของสมาชิกของสังคม ซึ่งมีการปกครองโดยเสียงข้างมาก (Majority) จะเห็นได้ว่า แนวความคิดของ Lock เคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชน การยอมรับรองเสียงข้างมากตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย และสิทธิที่จะได้มาซึ่งทรัพย์สินและการได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่บุคคลพึงแสวงหามาได้

3. ฌอง ฌาคส์ รูสโซ (Jean Jacques Russo) ในทัศนะของเขายอมรับความคิดเห็นของ Lock ในเรื่องมนุษย์อยู่ในสภาพธรรมชาติและอยู่ภายใต้กฎธรรมชาติ และเขาเห็นว่าโดยสภาพธรรมชาติแล้วมนุษย์เป็นคนดี มีความเห็นอกเห็นใจในความทุกข์ยากของผู้อื่น ฉะนั้นเขามีความเชื่อว่าธรรมชาติมนุษย์ต้องการศิลปะ ความรักภายใต้กรอบครีวเป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้วสังคมเป็นสิ่งจำเป็นหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนั้นเขายังเห็นว่า มนุษย์โดยสภาพธรรมชาติมีความรู้สึกที่จะอยู่ร่วมกันเป็นสังคม และสังคมมีมีลักษณะเป็นของส่วนรวม และโดยเหตุผลนี้เองในสังคมจึงมีเจตนารมณ์ทั่วไป (General will) ซึ่งอธิบายว่าเจตนารมณ์นี้มุ่งที่จะพิทักษ์รักษาและให้สวัสดิการแก่ส่วนรวม และเป็นแหล่งที่มาของกฎหมายทั้งหมด ตลอดจนเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของสมาคม

ดังนั้นในทัศนะของ Russo เจตนารมณ์จึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีการรวมเป็นสังคม และถือว่าเจตนารมณ์เป็นสิ่งสูงสุดภายในรัฐ แม้รัฐก็เป็นเพียงตัวแทน (Agent) ของเจตนารมณ์เท่านั้น เมื่อพิจารณาถึงความหมายอย่างลึกซึ้งของเจตนารมณ์แล้ว กล่าวได้ว่าเจตนารมณ์ก็คืออำนาจอธิปไตยนั่นเอง

Russo เห็นว่าเมื่อมนุษย์เข้ามาอยู่ในสังคม มนุษย์ได้รับเสรีภาพทางแพ่ง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งตอบแทนของการที่เข้าร่วมในสังคมและอธิบายว่าสิทธิดังกล่าวนี้เป็นสิทธิที่ได้รับมาโดยทางศีลธรรม (Moral Right) มิใช่เสรีภาพตามธรรมชาติ (Natural Liberty) ฉะนั้นรัฐบาลซึ่งเป็นตัวแทนของเจตนารมณ์ทั่วไป จักมีอำนาจปกครองรัฐโดยสมบูรณ์ แต่ทั้งนี้รัฐบาลสมควรที่จะปล่อยให้เอกชนมีสิทธิเสรีภาพตามสมควรภายในขอบเขตของกฎหมาย และรัฐบาลมิได้มีหน้าที่เฉพาะการปกครองและรักษากฎหมายเท่านั้น หากจะต้องมีหน้าที่ปกป้องเสรีภาพของเอกชนอีกด้วย

กล่าวได้ว่ามุ่งจะให้คำว่า “เจตนารมณ์ทั่วไป” เหมือนกับอำนาจอธิปไตยที่ใช้กันในปัจจุบัน แต่มิได้กล่าวถึงเลยว่า เจตนารมณ์ทั่วไปเป็นของผู้ใด นอกจากนั้นยังมีข้อถกเถียงกับเจตนารมณ์

ทั่วไปว่า จะมีผลใช้บังคับในทางปฏิบัติมากน้อยเพียงใด หรือว่าเจตนารมณ์จะเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ เพราะเขาเชื่อว่าเจตนารมณ์ทั่วไปจะกระทำเพื่อความดีงามของสังคมเท่านั้น ฉะนั้นจึงเข้าใจว่าสิ่งใด ที่ถูกต้องคือ สิ่งที่กระทำโดยเจตนารมณ์ทั่วไป สิ่งใดที่ผิดก็มีใจเจตนารมณ์ทั่วไป ปัญหาข้อโต้เถียง จึงอยู่ที่ใครจะเป็นผู้ตัดสินว่าอะไรผิดหรืออะไรเป็นสิ่งถูกต้อง ถึงแม้ว่าทฤษฎีสัญญาประชาคมจะมีคุณค่าในการเป็นรากฐานของประชาธิปไตย และการเน้นถึงความสำคัญของปัจเจกชน (Individuals) แต่ทฤษฎีนี้มีได้อธิบายถึงสภาพธรรมชาติไว้อย่างแจ่มแจ้ง หากจะมองในด้านประวัติศาสตร์แล้ว ทฤษฎีนี้มีหลักการที่ไม่น่าเชื่อถือ โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าตอนเริ่มแรกนั้น มนุษย์มีชีวิตอยู่ตามสภาพธรรมชาติ ต่อมามนุษย์จึงได้ทำสัญญากันเพื่อก่อตั้งรัฐและรัฐบาล ทั้ง ๆ ที่มนุษย์ในสมัยก่อนนั้นยังไม่มีความรู้และความชำนาญที่จะปกครองตนเองเลย และเมื่อพิจารณาในแง่ของสัญญาซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ที่ปัจเจกชนได้กระทำขึ้นด้วยความสมัครใจและความพอใจ แต่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐนั้นไม่สัญญาด้วยความสมัครใจ ทั้งนี้เพราะมนุษย์ได้เกิดขึ้นมาในรัฐหนึ่ง ย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยงให้พ้นจากพันธะหรือการควบคุมของรัฐได้ นอกจากนั้นสัญญาจะผูกพันเฉพาะบุคคลผู้เซ็นสัญญาเท่านั้น ไม่ใช่ผูกพันถึงลูกหลานหรือผู้สืบสกุลของผู้กระทำ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงเรื่องสัญญาโดยเคร่งครัด รัฐจะหมดสภาพในทันทีที่ผู้ทำสัญญาทั้งสองฝ่ายตายไป และรัฐจะมีสภาพความเป็นรัฐต่อไปได้ก็ต่อเมื่อลูกหลานของผู้ทำสัญญามีความประสงค์ที่จะทำสัญญา ต่อไปอีก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ทฤษฎีนี้มีความสับสนและความไม่น่าเชื่อถือบางประการ กล่าวคือ ทฤษฎีนี้ได้เน้นถึง “สภาพธรรมชาติ” และ “สัญญา” เป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดในเรื่องสภาพธรรมชาติของมนุษย์นั้น ไม่อาจพิสูจน์ได้ในแง่ของประวัติศาสตร์ และไม่น่าเป็นไปได้ที่มนุษย์ในสมัยโบราณซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคมเลยจะมาตกลงสัญญาด้วยความสมัครใจที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากนั้นทฤษฎีนี้มีได้อธิบายถึงรายละเอียดของสภาพธรรมชาติว่าเป็นอย่างไร คงมุ่งใช้ทฤษฎีนี้เพื่ออธิบายถึงมูลเหตุจูงใจ (Motivation) ที่ทำให้มนุษย์ตกลงทำสัญญามาอยู่ร่วมกันในสังคม อนึ่ง ทฤษฎีนี้ได้แยก “มนุษย์” กับ “สังคม” เป็นคนละส่วน กล่าวคือมนุษย์สามารถดำเนินชีวิตได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยสังคมแต่ประการใด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า สังคมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นภายหลัง ทฤษฎีนี้จึงขัดกับความเชื่อทางสังคมวิทยาที่ว่ามนุษย์เกิดขึ้นมาในสังคม และมนุษย์จะมีความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ได้ก็ต่อเมื่อเขาเหล่านั้นเจริญเติบโตภายในสังคมและได้เรียนรู้ระเบียบของสังคม (Socialization) เท่านั้น

2.9 ทฤษฎีทางกฎหมาย (Legal or Juristic Theory)

ทฤษฎีนี้ถือว่ารัฐมีขึ้นมาโดยความจำเป็นทางกฎหมาย คือเมื่อมีคนอยู่รวมกัน ในสังคมเป็นจำนวนมาก ย่อมจำเป็นต้องมีบทบัญญัติต่าง ๆ ขึ้นมาเพื่อกำหนดมาตรฐานแห่งพฤติกรรม นอกจากนี้ ยังจะต้องมีองค์การที่จะต้องดูแลให้มีการประพฤติปฏิบัติตามบทบัญญัติเหล่านั้น องค์การเหล่านั้นคือรัฐ ทฤษฎีนี้มีทัศนะคล้ายกับทฤษฎีสัญญาประชาคม คือเชื่อว่ารัฐถือกำเนิดขึ้นมาเพราะมีความจำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคม แต่ให้ความสำคัญเน้นหนักไปเรื่องเชิงกฎหมายสำหรับส่วนรวม ทฤษฎีสัญญาประชาคมเน้นหนักไปในเรื่องของผู้มีสิทธิหรือผู้มีอำนาจในการออกกฎหมาย ทฤษฎีทางกฎหมายมักมิได้กล่าวถึงสภาพธรรมชาติหรือมองย้อนไปในอดีตอันไกลโพ้น ในกรณีทฤษฎีสัญญาประชาคมเป็นการตั้งข้อสมมติฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ในอดีตสมัยปฐมกาลหลายหมื่นหลายแสนปีมาแล้วของมนุษยชาติ ซึ่งย่อมไม่มีผู้ใดทราบว่าเป็นอย่างไรอย่างแท้จริง

สรุปว่า ทฤษฎีสัญชาตญาณหรือทฤษฎีธรรมชาติ ทฤษฎีสัญญาประชาคม และทฤษฎีทางกฎหมาย ทฤษฎีวิวัฒนาการ สามารถให้คำตอบเกี่ยวกับมีการออกกฎเกณฑ์ กติกา ที่เป็นลักษณะสัญญาประชาคม ที่ใช้ควบคุมสังคม มีความจำเป็นที่จะมีหัวหน้ามาคุ้มครองรักษากฎเกณฑ์ กติกา รักษาความสงบสุขแก่สมาชิกในสังคม ตลอดจนรักษาทรัพย์สินก็เกิดขึ้นตามมา

2.10 บริบททั่วไป

2.10.1 ความเป็นมาของตำราจรรยาบรรณ 3

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ สมัยเริ่มแรกที่นครราชสีมา ในรัชสมัยของรัชการที่ 5 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตำรวจขึ้น แทนกรมพลตระเวนหัวเมือง โดยให้เป็นกรมขึ้นในสังกัด กระทรวงมหาดไทย และกองตำรวจก็ได้ขยายไปตามมณฑลต่าง ๆ ด้วยเหตุที่มีการจัดตั้งกรมตำรวจขึ้นและขยายไปตามมณฑลต่าง ๆ เป็นอันมาก ประการหนึ่ง ประกอบกับในสมัยนั้น บ้านเมืองอยู่ในสภาพไม่ปกติ คือ มีพวกเงี้ยวก่อการจลาจล ในจังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน จนต้องส่งกำลังตำรวจไปปราบปราม (ปรากฏตามประวัติ นายพันตำรวจเอกพระยาทรงพลภาพ (เดือน พลธร) ไปราชการปราบเงี้ยวก่อการจลาจล ที่จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน ในปี 2445 - 2446) เข้าใจว่า นายตำรวจสัญญาบัตรคงมีไม่พอ โรงเรียนนายร้อยตำรวจมณฑลนครราชสีมา ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.2444 พื้นที่ตั้งโรงเรียนชาวพื้นเมืองเรียกว่า "ประตู่ผี" ทางราชการเรียกว่าประตู่ชัยณรงค์ ต่อมาเป็นที่ตั้งของกองบังคับการตำรวจภูธรเขต 3 นครราชสีมา

2.10.2 การปกครองบังคับบัญชา

ผู้บังคับบัญชานักเรียนนายร้อยตำรวจในสมัยนั้น มี นายร้อยโท ม.ร.ว. แดง ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจภูธรจังหวัดนครราชสีมา และทำหน้าที่ผู้บังคับการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจด้วย นายร้อยโท ต่วน, ว่าที่นายร้อยตรี เจ้าฟั่น ณ น่าน, ว่าที่นายร้อยตรี ภู และว่าที่นายร้อยตรี โต เป็นผู้ช่วย การปกครองและฝึกหัดสั่งสอน มี นายร้อยเอก ออกัส ฟิกเกอร์ เฟรดเดอริก คอลล์ (Augustine Frederick Nicholls) ซึ่งเป็นที่ไว้วางใจของเจ้ากรมตำรวจ มอบหมายให้เป็นผู้ปกครองอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยเด็ดขาด ในสมัยเริ่มแรก กรมตำรวจกรมนี้ได้วางหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยตำรวจไว้อย่างเป็นกิจลักษณะ การปกครองและการฝึกอบรม จึงอยู่ที่ นายร้อยเอก คอลล์ จะเห็นสมควรนักเรียนนายร้อยตำรวจคนใดมีบุคลิกลักษณะเหมาะสม มีระเบียบวินัยดี การฝึกหัดเข้มแข็ง มีความรู้ข้อบังคับและกฎหมาย ซึ่งนายร้อยเอกคอลล์ เห็นว่าเป็นนายร้อยตำรวจตำรวจได้เข้ากรมตำรวจก็รับฟัง และออกคำสั่งบรรจุตามความเห็นของนายร้อยเอกคอลล์ เรื่อง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ในการปกครองบังคับบัญชาและฝึกอบรมนักเรียนนายร้อยตำรวจของนายร้อยเอกคอลล์ พ.ศ.๑๑๑๑ จีระเศรษฐ ได้กล่าวถึงไว้ตอนหนึ่งสรุปได้ดังนี้.....

"...นักเรียนนายร้อยตำรวจสมัยนั้น ใครมีระเบียบวินัยแข็งแรง ครูคอลล์เห็นเหมาะสมก็ให้สวมหมวกหม้อตาลสีขาว ให้อยู่หัวแถว แสดงว่าพร้อมที่จะออกเป็นนายตำรวจ.." ฯลฯ (อนุสรณ์นักเรียนนายร้อยตำรวจ รุ่น 6, 2495) ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจภูธรนครราชสีมา พ.ศ. 2444 สรุปความและคัดจาก หนังสือเรื่องกิจการตำรวจสมัยสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ(พ.ศ.2435 - พ.ศ.2458)..." 5. โรงเรียนนายร้อยตำรวจงานขึ้นโบว์แดงอีกชั้นหนึ่งในสมัยที่เสด็จใน กรมดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ก็คือการจัดตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย อันถือได้ว่าเป็นต้นกำเนิดของโรงเรียนนายร้อยตำรวจปัจจุบันซึ่งมีอาคาร อันทันสมัย อาณาเขตกว้างขวางประมาณ 400 ไร่ ทิวทัศน์อันสวยงาม บางขณะนี้เดิมมีประวัติความเป็นมาอย่างไร เมื่อได้อ่านบทความนี้แล้ว จะเห็นได้ว่านี่คือผลงานชิ้นหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในสมัยสมเด็จพระยาดำรง ราชานุภาพ หลังจากที่ได้ทรงจัดตั้งกรมตำรวจตำรวจขึ้น เมื่อ พ.ศ.2440 โดยมีพลตรีพระยาวาสูเทพ (ยี่.เขา) เป็นเจ้ากรมแล้ว ก็ได้มีการริเริ่มตั้งโรงเรียนนายร้อยตำรวจขึ้น เมื่อ พ.ศ.2444 ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ตั้งโรงเรียนนั้นชาวพื้นเมืองเรียกว่า "ประตู่ผี" แต่ทางราชการให้ชื่อว่า "ประตู่ชัยณรงค์" คือที่ ตั้งกองบังคับการตำรวจเขต 3 จังหวัดนครราชสีมาในปัจจุบันนี้ โดยมีหลักการรับนักเรียน ที่สำเร็จประโยคประถม (ขณะนั้นเทียบชั้นมัธยมปีที่ 3) เข้ารับการศึกษาอบรมเป็นนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร

การที่จัดตั้งโรงเรียนนี้ขึ้น มีความมุ่งหมายที่จะให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้รับการศึกษาทางฝ่ายปกครอง กับวิชาการตำรวจ รวมทั้งวิชาทหารควบคู่กันไป นายตำรวจในครั้งนั้น โดยมาก

โอนมาจากกระทรวงกลาโหมทั้งสิ้น ขาดความรู้ในทางวิชาการตำรวจและการปกครอง การผลิตนายตำรวจจากโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ได้ผลดีต่อทางราชการเป็น ลำดับ นายตำรวจฯ ในสมัยนั้นมีชื่อเสียงมากในด้านความรู้และวินัยเป็นที่รักใคร่ นับถือของประชาชน และเป็นที่น่าเกรงขามของคนร้ายยิ่งนัก ผู้บังคับบัญชานักเรียนตำรวจในสมัยนั้น มี ร.ท.ม.ร.ว. แดง ดำรงตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจจังหวัดนครราชสีมา และทำหน้าที่ผู้บังคับการโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ด้วยอีกตำแหน่งหนึ่ง มี ร.ท.ถ้วน และว่าที่ ร.ต.เจ้าฟั่น ณ น่าน ว่าที่ ร.ต.โต เป็นผู้ช่วย แต่การปกครองและการฝึกอบรม มี ร.ต.เอกทัต พิกเกอร์ เฟรดเดอริก คอลล์ ชาวเดนมาร์ก เป็นผู้ดำเนินการแต่ผู้เดียว ท่านผู้นี้เข้ามาในประเทศไทยครั้งแรก รับราชการกองทัพบก แล้วภายหลัง มารับราชการกองทัพเรือ มีหน้าที่ฝึกสอนการยิงปืนใหญ่เป็นผู้ต้องอาศัยของนายพลตรีพระยาवासเทพ ซึ่งได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง เจ้ากรมตำรวจฯ ในสมัยนั้น เห็นว่า ร.อ.คอลล์ เป็นที่ไว้วางใจได้ จึงขอโอนมาเป็นผู้ปกครองอบรมนายร้อยตำรวจฯ ที่จังหวัดนครราชสีมา โดยเด็ดขาด ทั้งนี้ เพราะสมัยนั้นเป็นสมัยเริ่มแรก กรมตำรวจฯ มิได้วางระเบียบและหลักสูตรของโรงเรียนให้เป็นกิจลักษณะแต่อย่างใด การปกครองและฝึกอบรมแล้วแต่ ร.อ.คอลล์ จะเห็นสมควร นักเรียนนายร้อยตำรวจฯ นั้นปรากฏว่า เวลาเรียนไม่เหมือนกัน คือ เรียน 3 เดือนบ้าง 5 เดือนบ้าง แล้วก็ออกมาเป็นนายร้อยตำรวจฯ โดยไม่มีการสอบความรู้เหมือนในสมัยปัจจุบัน คงจะเนื่องด้วยเป็นระยะแรกของการเริ่มต้นมีโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ เพื่อให้ได้ปริมาณนายตำรวจเพียงพอต่อความต้องการของทางราชการ บรรดานักเรียนนายร้อยตำรวจฯ นั้น ต่อมาภายหลัง ได้ดำรงตำแหน่งสำคัญผู้บังคับการที่มีสมรรถภาพบริหารราชการ เป็นประโยชน์แก่ราชการตำรวจฯ เป็นอันมาก เช่น พ.ต.อ.พระยาसनานนท์ พ.ต.อ.พระยา อนันตยุทธกาจ พ.ต.อ.พระยาสะท้าน ไตรภพฯ เป็นต้น

การเข้าเป็นนักเรียน การเข้าศึกษาวิชาในโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ ในสมัยนั้น ไม่มีคราว ไม่มีสมัย ไม่มีการประกาศรับสมัครและสอบคัดเลือกเหมือนอย่างในปัจจุบันผู้ใดมีประสงค์สมัครใจเข้าเป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจฯ ก็ไปขอสมัครกับเจ้ากรมตำรวจฯ เมื่อเจ้ากรมตำรวจฯ อนุญาตรูปร่างหน้าตา ท่าที ท่าทาง กริยา วาจา เห็นสมควรก็อนุญาตแล้วส่งตัวไปเรียนที่จังหวัดนครราชสีมาเลยทันที นอกจากนักเรียนนายร้อยตำรวจฯ แล้ว ทางราชการยังได้ส่งนักเรียนมหาดเล็กไปร่วมเรียนอีกด้วย คือ นักเรียนมหาดเล็กที่สอบเสร็จแล้วจะออกมารับราชการเพื่อให้ได้รับการฝึกหัด ยิงปืน ซี่ม้า ทำแผนที่ และตรวจท้องที่ เป็นต้น ทางราชการส่งนักเรียนมหาดเล็กออกไปร่วมเรียนในโรงเรียนนายร้อยตำรวจฯ คราว ละ 30 - 40 คน นี้ เข้าใจว่าทางราชการตระหนักถึงสภาพความเป็นจริงว่าการปกครองบ้านเมือง จะให้เรียบริ่อยรมเย็นเป็นสุขได้นั้น สารสำคัญอยู่ที่อำเภอ กับตำรวจสมัครสมานสามัคคีกัน จึงได้เริ่มให้นักเรียนทั้งสองจำพวกนี้ได้อยู่กินร่วมกัน ได้เรียนวิชาด้วยกันให้

ฝึกร่วมท่าบวกรวมกัน จะได้มีความเห็นอกเห็นใจ สัมผัสสาม สามีคึกคักตั้งแต่ครั้งยังเป็นนักเรียน ครั้นออกมาบริหารราชการ คือนักเรียนนายร้อยตำรวจ ออกเป็นนายตำรวจ นักเรียนมหาดเล็กออกเป็นมหาดเล็กภายนอก และนายอำเภอ เมื่อมีโอกาสพบปะอยู่ร่วมราชการกัน ก็จะได้รู้ใจกัน พอที่จะร่วมบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นที่เรียบร้อย ยังความร่วมมือเป็นสุขแก่ประชาชนพลเมืองทั่วกัน ปัจจุบันตำรวจภาค 3 (ภาคอีสานตอนล่าง) ประกอบด้วย ก.จว.ชัยภูมิ ก.จว.นครราชสีมา ก.จว.บุรีรัมย์ ก.จว.ยโสธร ก.จว.ศรีสะเกษ ก.จว.สุรินทร์ ก.จว.อำนาจเจริญ และก.จว.อุบลราชธานี (<http://www.ppr3.go.th>)

2.10.3 พันธกิจ

2.10.3.1 ถวายความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ ให้บังเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.10.3.2 บังคับใช้กฎหมาย อำนวยความยุติธรรม ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

2.10.3.3 รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และชุมชน และรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร ให้เป็นที่เชื่อมั่นและศรัทธา

2.10.4 นโยบายการบริหารราชการของ ผบช.ภ. 3

2.10.4.1 พิทักษ์ ปกป้อง และเทิดพระเกียรติเพื่อความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2.10.4.2 ยกระดับการบริการประชาชนของสถานีตำรวจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นศรัทธา และเป็นที่รักของประชาชน

2.10.4.3 สร้างความสามัคคี บารุงขวัญ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของข้าราชการตำรวจ

2.10.4.4 เสริมสร้างระเบียบวินัย ควบคุมดูแลความประพฤติ และป้องกันมิให้ข้าราชการตำรวจเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริต

2.10.4.5 พัฒนาองค์ความรู้ข้าราชการตำรวจทุกสายงาน โดยมุ่งเน้นการฝึกอบรม ทบทวนยุทธวิธีอย่างต่อเนื่อง

2.10.4.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม และขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของรัฐบาล เน้น ผู้มีอิทธิพล การค้ามนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติ เงินกู้ยืมระบบ เยาวชนแข่งรถในทาง

2.10.4.7 แก้ไขปัญหาเสพติดทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วน

2.10.4.8 พัฒนาระบบฐานข้อมูลและนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0

2.10.4.9 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและข้าราชการตำรวจโดยเปิดช่องทางรับฟังข้อเสนอแนะ ตลอดจนข้อมูล และเรื่องราวเรียนจากทุกช่องทาง (http://new.ppr3.go.th/about_us)

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.11.1 งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอตามตัวแปรดังนี้

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1-12 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมกับ ศูนย์สำรวจความคิดเห็น “นิด้าโพล” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เปิดเผยผลสำรวจเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหาลูกแว้น” จากการสำรวจพบว่า ตัวอย่างที่ไม่เคยพบหรือไม่มีประสบการณ์ตรง และตัวอย่างที่เคยพบเห็นหรือมีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับเด็กแว้น มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50.28 และ ร้อยละ 49.72 ตามลำดับ เมื่อถามถึงช่องทางที่ตัวอย่างรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเด็กแว้น ผ่านสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 86.99 รองลงมาคือสังคมออนไลน์ ร้อยละ 44.53 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 32.30 สื่อบุคคล ร้อยละ 14.77 วิทยู ร้อยละ 12.48 และพบเห็นด้วยตนเอง ร้อยละ 2.82 ประเด็นความรุนแรงเกี่ยวกับปัญหาเด็กแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาเด็กแว้น มีความรุนแรงอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 44.22 รองลงมาในระดับมากที่สุด ร้อยละ 25.26 ระดับปานกลาง ร้อยละ 22.10 ระดับค่อนข้างน้อย ร้อยละ 7.25 และระดับน้อยที่สุด ร้อยละ 1.17 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ซึ่งอยู่ในระดับความรุนแรงค่อนข้างมาก เมื่อถามถึงการรับรู้เกี่ยวกับมาตรา 44 แก้ไขปัญหาเด็กแว้น ตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับมาตรา 44 ร้อยละ 64.44 และไม่ทราบ ร้อยละ 35.56 ซึ่งตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข้อมูลผ่านสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 86.17 รองลงมาคือสังคมออนไลน์ ร้อยละ 32.06 หนังสือพิมพ์ ร้อยละ 26.09 วิทยู ร้อยละ 12.57 และสื่อบุคคล ร้อยละ 8.40 ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ามาตรา 44 สามารถลดปัญหาเด็กแว้นได้ ร้อยละ 82.00 และคิดว่าไม่สามารถลดปัญหาเด็กแว้นได้ ร้อยละ 18.00 โดยตัวอย่างที่คิดว่ามาตรา 44 ไม่สามารถลดปัญหาเด็กแว้นได้ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า กฎหมาย บทลงโทษเบาเกินไป เจ้าหน้าที่ยังไม่จริงจังแก้ปัญหาไม่ต่อเนื่อง และครอบคลุมไม่ทั่วถึง ร้อยละ 43.48 รองลงมา เด็กไม่เชื่อฟังผู้ปกครอง คือรุ่น ปัญหาเกิดจากครอบครัว ร้อยละ 16.89 และไม่เคารพหรือเกรงกลัวกฎหมาย ร้อยละ 10.96

เมื่อถามถึงมาตรการการแก้ไขปัญหาเด็กแว้น พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าการออกกฎหมายห้ามรวมกลุ่มมั่วสุมในลักษณะที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถ เป็นการแก้ไขปัญหาเด็กแว้นที่ได้ผลมากที่สุด ร้อยละ 62.91 รองลงมาจับแล้วไม่ให้มีการประกันตัวทันที ร้อยละ 52.86 และผู้ใดผลิตครอบครอง จำหน่าย ประกอบดัดแปลง สถาพรยนต์หรือรถจักรยานยนต์ จำคุกกระวางโทษไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับตั้งแต่ 2,000 ถึง 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ร้อยละ 50.92 ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าสถาบันครอบครัว ควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเด็กแว้น ร้อยละ 74.94 รองลงมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร้อยละ 68.96 สถานศึกษา ร้อยละ 51.20 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ร้อยละ 49.54 และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร้อยละ 46.54 ท้ายที่สุดตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเด็กแว้น ตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าควรมีกฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ชัดเจน ควรมีบทลงโทษที่หนัก ตรวจสอบถนนตอนกลางคืน มีการปรับหรือจำคุก ยึดรถ ยึดใบขับขี่ ร้อยละ 38.83 รองลงมาแก้ไขจากปัญหาครอบครัว พ่อแม่ต้องให้ความร่วมมือในการอบรม ดูแล ต้องควบคุมเด็กไม่ให้ออกมาจับกลุ่ม ร้อยละ 17.32 และควรมีการอบรม ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่เด็กและผู้ปกครอง หากิจกรรมให้เด็กทำ เช่น การเข้าค่าย ร้อยละ 12.01 เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไป พบว่า ตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.91 เพศชาย ร้อยละ 40.51 และเพศทางเลือก ร้อยละ 0.47 ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 – 45 ปี ร้อยละ 21.00 อายุระหว่างรองลงมา 26 – 35 ปี ร้อยละ 20.20 อายุระหว่าง 46 – 60 ปี ร้อยละ 19.76 18 – 25 ปี ร้อยละ 19.62 และ มากกว่า 60 ปี ร้อยละ 19.34 ตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 52.65 รองลงมาไม่มีสถานภาพ โสด 35.88 และหม้าย / หย่าร้าง / แยกกัน ร้อยละ 8.42 ซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า ร้อยละ 29.40 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 27.24 ระดับประถมศึกษา / ต่ำกว่า ร้อยละ 20.92 ระดับอนุปริญญา / เทียบเท่า ร้อยละ 14.88 สูงกว่าระดับปริญญาตรี / เทียบเท่า ร้อยละ 5.15 ตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพข้าราชการ / ลูกจ้างของรัฐ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 25.38 รองลงมาเจ้าของธุรกิจ / อาชีพอิสระ ร้อยละ 16.51 พ่อบ้าน / แม่บ้าน / เกษียณอายุ /ว่างงาน ร้อยละ 14.24 พนักงานเอกชน ร้อยละ 13.77 เกษตรกร / ประมง ร้อยละ 11.58 ผู้ใช้แรงงาน / รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 11.14 และนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 6.62 ตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 36.08 รองลงมาระหว่าง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 29.45 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 14.71 รายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 10.84 รายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท ร้อยละ 4.41 มากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 2.19 ตัวอย่างพักอาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ร้อยละ 50.43 และอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 49.57

กนกพร กันทาภาวีกา ศรีรัตนบัลล์ (2547) ได้ศึกษา เรื่อง ความตาย ความเสี่ยง และผลกระทบต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน : การถอด

บทเรียนจากโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการเรียนรู้เรื่องความตาย และความเสี่ยงกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน และศึกษามุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกกับเด็กและเยาวชนที่ผ่านการคุมความประพฤติ ในฐานะความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ความผิดเกี่ยวกับการแข่งรถในทางและได้เข้าร่วมโครงการ “ถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง” ของสำนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จำนวน 7 ราย เพื่อนำมาสู่การวิเคราะห์ข้อมูลแบบตีความ และสร้างข้อสรุปด้วยวิธีการอุปนัย ผลการศึกษาพบว่า การตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชนเป็นผลมาจากการขาดพื้นที่ทางสังคม ทั้งจากในครอบครัวของตนเองที่ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสังคมในสถานศึกษาผลจากการไม่ตั้งใจเรียน ทำให้ไม่ได้รับการยอมรับ เมื่อได้รับการชักชวนให้เข้าร่วมแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงเด็กและเยาวชน ได้มีกระบวนการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์โดยพิจารณาจากตัวอย่างการแข่งขันของผู้แข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงรายอื่น ๆ และพบว่า ผลตอบแทนที่ได้จากการเข้าร่วมแข่งขัน ได้แก่ การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ๆ การได้รับความสนใจจากเพศตรงข้าม การได้รับความยำเกรงจากคู่แข่ง และเงินรางวัลที่ได้รับจำนวนมาก ซึ่งผลตอบแทนคุ้มค่าเพียงพอที่จะเสี่ยงต่อการทำความผิด แม้เด็กและเยาวชนจะเรียนรู้เรื่องความเสี่ยงและความตายจากประสบการณ์ส่วนตัวจากการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง หรือจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลใกล้ชิด แต่ก็มิได้ทำให้เกิดความเกรงกลัวแต่อย่างใด เด็กและเยาวชนจึงเข้าร่วมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวง ส่วนมุมมองด้านผลกระทบของผู้กระทำผิดต่อรูปแบบกิจกรรมในโครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่งนั้นพบว่า เนื้อหาของโครงการไม่มีผลต่อความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน เนื่องจาก เด็กและเยาวชนได้ผ่านประสบการณ์และบทเรียนชีวิตที่มากกว่าเนื้อหาของโครงการ รวมถึงข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วมโครงการอีกด้วย ดังนั้น การจัดการปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน ควรได้รับการร่วมมือทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมไปถึงภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้

สุรเทพ พะยอมชื่น (2555) ได้ศึกษาปัญหาสังคมเด็กแว้นกับเด็กสก็อย ได้อธิบายว่า สาเหตุของปัญหาของเด็กแว้นและเด็กสก็อย คือ 1) เด็กแว้นและเด็กสก็อย อาจประสบปัญหาด้านความประพฤติบางประการเป็นเหตุให้ไม่ได้รับการยอมรับ ไม่มีสถานภาพในสังคม และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และ 2) การประลองความเร็วให้ความสนุกสนาน ตื่นเต้น และทำให้เด็กแว้น

บรรลุถึงความเป็นตนเองอย่างแท้จริง โดยเหตุนี้ การจับกุมดาเนินคดีเพื่อลงโทษยอมไม่สามารถยับยั้งปัญหาได้ เพราะการลงโทษไม่ได้แก้ไขต้นเหตุของปัญหา ในขณะที่เดียวกันการระดมกำลังตำรวจเพื่อสกัดจับเด็กแว้น กลับทำให้การประลองความเร็วมีความเสี่ยงมากขึ้น ยิ่งเสี่ยงมาก ยิ่งสนุกมาก ยิ่งได้รับการยอมรับมากขึ้น ดังนั้น ทางออกของปัญหาน่าจะอยู่ที่การช่วยให้เด็กที่มีปัญหาข้างต้นได้เห็นคุณค่าของตนเอง และมีโอกาสหรือช่องทางต่างๆ ในการแสดงให้บุคคลอื่นเห็นคุณค่าของตนเอง และหากช่องทางดังกล่าว เป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินได้ จะยิ่งจูงใจให้เด็กสนใจกิจกรรมนั้นมากขึ้น เมื่อเด็กทำกิจกรรมดังกล่าวรวมทั้งมีคนยอมรับและเห็นคุณค่าของเด็กเหล่านั้น เด็กเหล่านั้นก็จะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) หากสามารถทำดังนี้ได้ เชื่อว่า เด็กแว้น เด็กสก็๊อย คงไม่ใช่ช่องทางที่เบี่ยงเบน เช่น การแข่งรถจักรยานยนต์และการเป็นลีนพ่น สร้างคุณค่า สร้างตัวตน สร้างความภาคภูมิใจ รวมทั้งสร้างความสนุกสนานให้แก่ตนเองอย่างแน่นอน ปัญหา เด็กแว้น สะท้อนให้เห็นถึงหลายปัญหาของสังคมไทย ทั้งปัญหาครอบครัว พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลาน ปัญหาทางการศึกษา เด็กขาดวุฒิภาวะในการเรียนรู้ มีค่านิยมผิด ๆ แยกแยะสิ่งดีไม่ดีไม่ได้ สำหรับตัววัยรุ่นเองกลับ ไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาที่สร้างขึ้น โดยที่ยังมีความเชื่อในสิ่งที่ไร้สาระ อาทิ มอเตอร์ไซด์ ความเร็ว พวกพ้อง ศักดิ์ศรีบนท้องถนน ที่ผ่านมา หลายคนเคยพูดในประเด็นของกฎหมายว่าตัวบทลงโทษอ่อนเกินไป สัปดาห์ที่ผ่านมาเราเลยได้เห็นแก๊งค์หายซ่า เพราะ โคนคุมขังจริง ๆ ไม่ใช่เสียค่าปรับแล้วปล่อยกลับบ้านอย่างที่แล้ว ๆ มา ซึ่งหลายคนก็หวังว่าเยาวชนเหล่านี้จะสำนึกและกลับตัวได้บ้าง กระนั้น การที่จะให้เจ้าหน้าที่ไปไล่กวาดจับเด็กแว้นมาขังทุกคืน ก็ไม่ใช่ทางแก้ปัญหาก็ถูกจุดนัก ก่อนหน้านี้เคยมีนโยบายที่ว่ากันว่าจะนำมาปิดฝืนใหม่ คือการสร้างสนามแข่งรถกฎหมายให้แก๊งค์มอเตอร์ไซด์ เขาทำนองว่าต่อต้านไม่ได้ก็เข้าร่วมซะเลย ซึ่งก็มีหลายฝ่ายที่คัดค้าน เนื่องจากเห็นว่าเป็นการสนับสนุนในทางที่ไม่สร้างสรรค์ เปลืองงบประมาณ และเป็นการให้ความสำคัญกับเด็กแว้นมากเกินไป กระแสตอบรับจากกลุ่มเด็กแว้น ก็ไม่ค่อยดีเท่าไรพวกเขาไม่ชอบแข่งกันตอนกลางวัน เพราะอากาศร้อน รวมทั้งสนามรถกฎหมายก็ไม่มีอิสระและมากไปด้วยกฎเกณฑ์ ที่ต้องใส่หมวกกันน็อก ห้ามมีคนซ้อนท้าย ๆ เด็กแว้น จึงยังคงเป็นปัญหาที่อยู่คู่กับสังคมไทยต่อไป คล้ายกับปัญหานักเรียนอาชีวะ ฆ่ากัน ที่เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนสังคมเริ่มที่จะชาชิน

อรนิตย์ บุญนาค (2555) ได้ศึกษาเรื่อง “การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน : กรณีการแข่งขันรถบนถนน” พบว่า สาเหตุของการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากความอึดค่นองในช่วงอายุ 13 – 15 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่นตอนต้นที่อยากได้รับการยอมรับจากเพื่อนฝูง โดยในการกระทำความผิดมักกระทำเป็นกลุ่มใหญ่ที่มีเด็กและเยาวชนมากกว่า 10 คน ขึ้นไป และในการแข่งรถบนถนนหลวงหรือทางสาธารณะแต่ละคราว เกิดจากการปล่อยปละละเลยของผู้ปกครอง

หรือบิดา มารดาของเด็กและเยาวชนที่ขาดความเอาใจใส่ดูแล ดังนั้นในการแก้ไขจึงควรควมนำใช้มาตรการเชิงบวกสำหรับเด็กและเยาวชน เพื่อปรับเปลี่ยนจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และใช้ในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างปกครอง ครอบครัว หน่วยงานภาครัฐ สื่อมวลชน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจและรับรู้ถึงผลกระทบและความเดือดร้อนจากการแข่งขันรถบนถนนหลวง รวมถึงโทษทางอาญาที่ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเกรงกลัวและเข็ดหลายในการกระทำความผิด

พัชรนันท์ กองทอง (2556) พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ : กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง พบว่า การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบตัดขวางร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์และการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาและข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการในการสำรวจพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ในประชาชน จำนวนทั้งสิ้น 404 คน ส่วนการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 122 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกต และการถอดบทเรียนจากเวทีประชาคม ตรวจสอบข้อมูลด้วยวิธีสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบคล้อยเชิงเนื้อหา ผลการศึกษาสัดส่วนประสพการณ์การเกิดอุบัติเหตุของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 404 คน พบกลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบอุบัติเหตุ ร้อยละ 37.6 (95% CI : 31.1 – 44.0) เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.3 (95% CI : 26.5 – 40.1) เป็นเพศหญิง กลุ่มที่เคยประสบอุบัติเหตุมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรเฉลี่ย 6.2 (95%CI : 6.00 – 6.4) มีคะแนนเฉลี่ยด้านการขับขี่ปลอดภัย 6.7 (95% CI : 6.52 – 6.94) ด้านสภาพแวดล้อมในการขับขี่รถจักรยานยนต์ พบมีบริเวณถนนที่มีป้ายเตือน/ป้ายห้าม ร้อยละ 80.5 สัญญาณไฟจราจรเลียบย่อย ร้อยละ 50.6 กลุ่มตัวอย่างที่เคยประสบอุบัติเหตุ สวมหมวกนิรภัยทุกครั้งขณะขับขี่ ร้อยละ 42.8 ปรับแต่งรถจักรยานยนต์ โดยปาดเบาะ ร้อยละ 32 เคยดื่มสุราแล้วขับขี่รถจักรยานยนต์ ร้อยละ 36.9 เคยขับรถฝ่าสัญญาณไฟจราจร ร้อยละ 40.2 ขับขี่รถจักรยานยนต์โดยใช้ความเร็วในช่วงความเร็ว 51-80 km/hr ร้อยละ 69.4 ขับรถโดยไม่พกใบอนุญาตขับขี่ ร้อยละ 80.5 ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ขณะขับขี่ ร้อยละ 52.0 เทคนิค AIC ใช้ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนจากรถจักรยานยนต์พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุในเขตพื้นที่ตำบลท่ามิหรำ มี 3 ปัจจัย คือ คน รถ และสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยที่สำคัญที่สุด

คือ คนไม่เคารพกฎหมายจราจร จากการศึกษาได้พบปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหา ได้แก่ ไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์ แนวทางแก้ไขคือ ต้องเลือกขนาดของหมวกนิรภัยให้พอดีกับศีรษะของตนเอง และที่สำคัญควรใช้หมวกนิรภัยที่ได้มาตรฐานที่มีเครื่องหมาย มอก. รับรอง ตุ่มสุราจนเมาแล้วขับขี่รถจักรยานยนต์แนวทางในการแก้ไข ต้องสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนกลุ่มดังกล่าว ให้มีการณรงค์สร้างค่านิยมไม่ให้ดื่มสุรา ขับรถโดยไม่มีใบอนุญาตขับขี่ ผู้บังคับใช้กฎหมายต้องมีความพยายามที่จะบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดมากขึ้น

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2556) ได้ศึกษา การป้องกันและการแก้ปัญหา “เด็กแว้นและเด็กสก็อย” อธิบายว่า ในสภาพสังคมปัจจุบัน วัยรุ่นส่วนใหญ่ที่เรียนไม่เก่งมักจะถูกผู้ใหญ่ตีตราว่า “มีปัญหา” ทำให้เด็กรู้สึกไม่มีความสุข ไม่ได้รับการยอมรับ จนต้องพยายามหาทางปลดปล่อยศักยภาพของตัวเองโดยทำกิจกรรมที่ทำหาย หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อแสวงการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน เมื่อเด็กก้าวเข้าสู่วัยรุ่น สมองส่วนเหตุผลคิดแก้ปัญหาอยู่ระหว่างการพัฒนา ควรฝึกให้เด็กแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กสามารถคิดซับซ้อนแก้ปัญหาได้เต็มศักยภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าค่ายเป็นการจัดปรับกลไกหลายอย่าง ทั้งความคิด พฤติกรรม ความสามารถ กลุ่มสังคม เพราะจะเป็นการฝึนสิ่งที่อยากทำในช่วงแรก และจะดึงความสามารถศักยภาพออกมาเพื่อทำให้ได้ ตัวอย่างกิจกรรมในโครงการเพชรวิเศษ เช่น เรียนรู้ประวัติศาสตร์ การไปดำนาน การทำกับข้าวกันเอง เป็นกิจกรรมที่เด็กไม่เคยทำมาก่อน ผู้ใหญ่ให้การยอมรับและชื่นชม เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยวัยรุ่นรุ่นก่อนจะมาเป็นพี่เลี้ยงให้รุ่นต่อไปและหาทุนมาทำกิจกรรม ส่วนการฟื้นฟูวัยรุ่นต้องเป็นสัมพันธภาพที่สบาย ๆ แนะนำสิ่งใหม่ ๆ ให้วัยรุ่น ให้เกิดความตระหนักว่าทุกความสามารถที่เพิ่มขึ้นคือการเรียนรู้ทั้งหมด ทำให้เด็กคิดไตร่ตรองจากการใช้ตนเองเป็นฐาน และพบว่าความสามารถของเขาเพิ่มขึ้น มีคนยอมรับ ทำให้การคิดตัดสินใจต่อชีวิตของเขาเปลี่ยนไป พฤติกรรมก็จะเปลี่ยนไปด้วยตัวเอง

รณกฤต มารยาทตร์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพผลการนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ (เกษตร - นวมินทร์) พบว่า การศึกษาเรื่อง “ประสิทธิภาพในการนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ” วัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ ศึกษาปัญหาอุปสรรคของการนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คัดเลือกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ที่แข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะ กรณีศึกษาถนนประเสริฐมุนูกิจ (เกษตร - นวมินทร์) จำนวน 21 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจ

ที่สถานีตำรวจนครบาลโคกคราม สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง สถานีตำรวจนครบาลพหลโยธิน เจ้าหน้าที่ตำรวจกองบังคับการตำรวจจราจร เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) การวิเคราะห์ใช้การตีความผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะมีการวางแผน การจัดองค์การ การประสานงานเป็นทีม เป็นระบบ มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน ปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ด้านตัวนักแข่ง อิทธิพลจากสื่อ ช่องว่างทางกฎหมาย ส่งผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ ทำให้การนำนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติยังไม่ประสบความสำเร็จ

ญาณีสง่า สงค์อยู่ (2559) ได้วิจัยเรื่อง สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษา สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กสักก้อย พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนและเพื่อทำการเสนอแนวทาง มาตรการป้องกันในการป้องกันพฤติกรรมกระทำผิดของเด็กและเยาวชน ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญคือ เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้อง รวม 10 คน โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของเด็กและเยาวชนพบว่า มีอายุระหว่าง 13-18 ปี ยังคงเรียนหนังสืออยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงระดับอาชีวศึกษา ครอบครัวบิดาและมารดาเลิกราหรืออย่างร้างกัน และมีการเข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อย ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี 2) สาเหตุของการเข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อยของเด็กและเยาวชนพบว่า เข้าร่วมแก๊งค์เด็กสักก้อย เพราะ “เพื่อน” ที่รู้จักกันชักชวนเข้ามาแก๊งค์ รวมถึงสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ในละแวกบ้านที่เป็นสาเหตุสำคัญขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว อยากไปมีเพื่อน ชอบไปหาเพื่อน นอกจากนั้นเพื่อนเข้ามาชักชวนไปและที่สำคัญคือมีแฟนเป็นเด็กแว้น 3) สาเหตุของกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เป็นเด็กสักก้อยพบว่า เกิดจากความสนุกสนาน คึกคะนองในกลุ่มเพื่อน ทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์และเห็นเพื่อนทำก็ทำตามและไม่ได้มีความรู้สึกว่าสิ่งที่ตนเองกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ผิด ไม่มีวุฒิภาวะในการควบคุมตนเองและต้องการเป็นที่ยอมรับจากสังคม และ 4) พฤติกรรมกระทำผิดของเด็กและเยาวชนที่เป็นเด็กสักก้อยพบว่าการแข่งรถกันบนถนน ปัญหายาเสพติด การมั่วสุมเล่นยา การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การทะเลาะวิวาทและเสี่ยงตั้งจน ตลอดจนการลักทรัพย์ เป็นต้น

2.11.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 นั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้าและนำเสนอ ดังนี้

Cicco and Moberg (1987) ศึกษาความปลอดภัยทางจราจรและความคิดเห็นของผู้ขับขี่ที่มีอายุ 18– 20 ปี เพื่อสำรวจปัญหาความปลอดภัยทางจราจรและเพื่อแก้ปัญหาของผู้ขับขี่ที่มีอายุน้อย ผลการศึกษาพบว่าปัญหาด้านความปลอดภัยทางจราจรของผู้ขับขี่ที่มีอายุน้อย คือพฤติกรรม การขับที่เสี่ยง ทักษะคติเกี่ยวกับปัญหาการจราจรของเพศหญิงจะแตกต่างจากเพศชาย เพศหญิงมีการป้องกันเกี่ยวกับปัญหาการจราจรมากกว่าเพศชาย และผู้ที่มีพฤติกรรมขับขี่ที่ปลอดภัยจะมีทัศนคติทางบวกในเรื่องความปลอดภัยทางจราจรสูง

Montgomery (1985) ศึกษาถึงการรับรู้เกี่ยวกับ กฎจราจรของผู้ขับขี่ยานพาหนะ บริเวณที่มีสัญญาณไฟหรือเครื่องหมายจราจรตามแยกถนนต่าง ๆ ใน รัฐไอโอวา ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า อายุเป็นตัวแปรที่สัมพันธ์กับประสบการณ์การขับขี่และมีอิทธิพลต่อการตอบ คำถามที่ถูกต้อง หรือมีอิทธิพลต่อการรับรู้กฎจราจร ดังนั้น ประสบการณ์ในการขับขี่รถมีความสัมพันธ์กับการขับขี่รถ

Decicco (1987, p. 112) ศึกษาถึง ความคิดเห็นของผู้ขับขี่อายุ 18 – 22 ปี ในเรื่อง ความปลอดภัยการจราจรทางบกใน 9 เมือง ของสหรัฐอเมริกา และอีก 2 เมืองในประเทศแคนาดา ซึ่งประชากรกลุ่มนี้เป็นกลุ่มเสี่ยงจาก อุบัติเหตุ โดยให้ผู้ถูกศึกษาตอบถึงทัศนคติความเชื่อทั่วไป และพฤติกรรมขับขี่พบว่าปัญหาความปลอดภัยในการจราจรและการแก้ไขปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ จาก พฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง เกิดจาก ปัจจัยหลายด้านร่วมกับปัญหาทางด้านสังคมหลายประการและกลุ่ม เพศหญิงเป็นกลุ่มที่มีข้อ แตกต่างจากเพศชายและมีพฤติกรรมความปลอดภัยกว่าเพศชายอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ

Tight (1988, p. 8) ศึกษาถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุจากการจราจร โดยทำการเก็บ ข้อมูลจาก 5 เมือง ในประเทศอังกฤษ พบว่า ตามตัวแปร เพศ อายุสถานที่เกิด อุบัติเหตุระยะทางจาก บ้าน ความรุนแรง ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัย เหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่อการ เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

Chiu (1989) ศึกษาถึงระบาคติวิทยาของการ บาดเจ็บที่ศีรษะในเมืองฮัวเหลียน ได้หาวัน โดยศึกษาระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม 2530 ถึง 30 มิถุนายน 2531 จากการศึกษาพบว่าเพศชายเกิด อุบัติเหตุบาดเจ็บที่ศีรษะมากกว่าประชากรเพศ หญิง

Li (1998) ได้ทำการศึกษาปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจาก รถจักรยานยนต์ของ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ระดับอุดมศึกษา จำนวน 4,729 คน ในเขตเมือง และ ชนบทในประเทศไต้หวัน ผลการศึกษาพบว่า อัตราการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในเขต ชนบทสูงกว่าในเขตเมือง 1.62 เท่า นอกจากนี้พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุได้แก่ ประวัติการเคยมีอุบัติเหตุ จำนวนวันที่ขับ ต่อเนื่อง ช่วงเวลาที่ขับขี่ ระยะทางในการขับขี่ การมี พฤติกรรมเสี่ยงร่วมอื่น เช่น การดื่ม แอลกอฮอล์และสภาพการจราจรคับคั่ง ส่วนมีผลให้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์มากขึ้น ส่วนปัจจัยที่มี ผลต่อการลดการเกิดอุบัติเหตุได้แก่อายุที่มากขึ้น สถานภาพทางสังคมที่ดีและประสิทธิภาพการขับ ขี่ที่มาก ในงานวิจัยฉบับนี้ยังได้เสนอให้มีการ ทบทวนนโยบายการต่อใบอนุญาตขับขี่แก่กลุ่มที่มี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ รถจักรยานยนต์และเสนอแนะการปรับปรุงสภาพถนนให้ ปลอดภัยจากการเกิดอุบัติเหตุ

สรุปจากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า อุบัติเหตุจากพฤติกรรมรถจักรยานยนต์เกิดจากปัจจัยหลายด้านร่วมกัน ได้แก่ เพศ พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมรถจักรยานยนต์ที่ปลอดภัยมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ ได้แก่ ประวัติการเคยประสบอุบัติเหตุจำนวนวันที่ขับต่อเนื่อง ช่วงเวลาที่ขับขี่ระยะทาง การดื่ม แอลกอฮอล์ และภาวะการจราจรคับคั่ง ส่วนตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเกิดอุบัติเหตุ รถจักรยานยนต์น้อยลง ได้แก่อายุที่มากขึ้น สถานภาพทางสังคมที่ดีและการมีประสิทธิภาพขับขี่ มานาน ฉะนั้น การวิจัย แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการ ตำรวจภูธรภาค 3 ในการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อันส่งผลไปถึงการปรับปรุงแนวทางการแก้ไขสภาพปัญหาและการตอบสนองความต้องการให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตรงจุด ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชีวิตของเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป

2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแนวทางหรือโครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น แล้วสร้างกรอบแนวคิดเชิงกระบวนการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดเชิงกระบวนการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งกำหนดไว้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบมีส่วนร่วมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการวิจัยเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร

2. การศึกษาข้อมูลจากการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยทำการทดสอบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อศึกษารูปแบบการแก้ไข ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบมีส่วนร่วม และองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ทรงอิทธิพลของเด็กแว้น ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพื่อนำสร้างเป็นสมมติฐาน และกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่อธิบายปรากฏการณ์การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาจากบุคคลที่เป็นเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1. สรุบบทเรียน

2. สรุปรูปแบบการแก้ไขที่ปรึกษาการวิจัย

3. จัดการความรู้โดยมีที่ปรึกษา ผู้ช่วยผู้วิจัย

4. เพื่อสร้างโครงการอบรมการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

5. ได้โครงการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

1. กำหนดกรอบแนวความคิดการยืนยันรูปแบบ
2. สร้างเครื่องมือรูปแบบ
3. ดำเนินการรูปแบบ ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมิน

การวิจัยระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาระยะที่ 1 และ 2

1.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.1.2 ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ตัวแปรด้านเนื้อหา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1.1.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

1.1.3.2 ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

1.1.3.3 ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ในการยืนยันรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 3

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อานาจเจริญ และอุบลราชธานี จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ผ่านกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อทำการศึกษาถึงบทบาทการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

ตัวแปรด้านเนื้อหา คือ รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มี 3 ตัวแปร ได้แก่

- 2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
- 2.2 ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
- 2.3 ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ระยะที่ 1 ได้แก่

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 แบบสัมภาษณ์กับบุคคลที่เป็นเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์รวมทั้งผ่านการตรวจสอบชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้ว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยตัวเอง

4.2 วิธีการการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการเชิงเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น โดยการสัมภาษณ์ด้วยตัวเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากสองส่วนไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในขั้นต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

5.1 ตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมมาได้และคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ (Editing)

5.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากคำสัมภาษณ์ของเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ

สุรินทร์ อำนางเจริญ และอุบลราชธานี จำนวน 5 คน แล้วสรุป เป็นภาพรวมในการอธิบายปัจจัยที่ คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็ก แว้น

5.3 เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริงของการแก้ไขปัญหา การแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ผู้วิจัยจึงนำผลที่ได้จากการศึกษาเพื่อขอรับ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนจำดำเนินการศึกษาในระยะต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยมีขั้นตอนในการ ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายในการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และเป็นผู้ที่ เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จำนวน 12 คน ใช้การเลือกแบบ เฉพาะเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 คือ การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้อง ถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ซึ่งผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณาในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนางเจริญ และอุบลราชธานี และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่ง รถจักรยานยนต์บนท้องถนน วิทยากรแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็ก แว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 2 เป็นการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของ

เด็กแว้น เพื่อร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) โดยเน้นกับเด็กและเยาวชนที่มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน (Focus Groups) กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ โดยการจดบันทึกบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการและข้อเสนอแนะและทำการบันทึกภาพบันทึกเสียงทุกเนื้อหา เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัยและปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด (ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1) และนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นก็ทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบมาสร้างขึ้นมาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ที่สร้างขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 12 คน ให้ร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม สรุปและอภิปรายผลทั้งหมด แล้วให้นำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้ใน ระยะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3 การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ก่อนการอบรมให้ทดสอบโดยใช้แบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 2) ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และ 3) ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ส่วนสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นกลุ่มทดลองด้วยเหตุผลมีดังนี้

1.1 เป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างชัดเจน มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีความต้องการที่จะร่วมวิจัยอย่างเต็มที่

1.2 กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด มีความพร้อม มีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้การการแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

1.3 สถานที่ไม่ไกลเกินไป เนื่องจากต้องมีการยืนยันการเข้าร่วมอบรมการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เด็กและเยาวชน และทำให้มีบทบาทการการแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนมากขึ้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งเน้นในการแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยมีเนื้อหาในการวิจัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 2) ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 3) ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นตารางการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการอบรมตามกำหนดเวลา 13 – 15 พฤษภาคม พ.ศ.2561 ณ ห้องประชุม สก. กันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One -Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

01-----X-----02

เมื่อ 01 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

X แทน การทำการทดลอง

03 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้การแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยการเลือกแบบจากการกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ 8 จังหวัด คือ จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี จำนวน 40 คน

4.2 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Pretest

4.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

4.4 ทำการเก็บข้อมูลหลังการทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Posttest

4.5 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการวิจัย

5. การยืนยันรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

การยืนยันรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จะใช้วิธีการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญ (Expertise Verify) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 1) ตัวแทนภาคประชาชน 2) นักวิชาการ 3) ตัวแทนข้าราชการขนส่งจังหวัด และ 4) ผู้ทรงคุณวุฒิในสถานีดตำรวจ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งการเอกสารต่าง ๆ (Document) ที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Work Shop) ที่เกี่ยวข้องบทนี้จะนำเสนอข้อค้นพบจากการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิจัยเป็น 3 ระยะ ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย รายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยใช้วิธีการในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ระยะที่ 3 การนำโครงการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

ผลการวิจัยในระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ผลการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาคือการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยใช้วิธีการในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ทั้งนี้ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 1 เสนอเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) ประกอบการศึกษาภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความรู้ความเข้าใจการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนนั้น มาโนช เวชพันธ์ (2532, น. 15) กล่าวว่า ในทัศนะของฮอสเปอร์ นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึกได้ มองเห็น ได้ยิน หรือได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น ฮอสเปอร์ ชี้ให้เห็นว่าเป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้ และสอดคล้องกับ ประภาเพ็ญ สุวรรณ อ่างถึงใน อักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน “การแปล” ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ “การให้ความหมาย” ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ “คาดคะเน” หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น ส่วนอักษร สวัสดิ์ (2542, น. 26) พบว่า เบนจามิน บลูม ได้ให้ความหมายของ ความรู้ว่า หมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระบวนการของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ของคนว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจและการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กันรวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีกำหนดเกณฑ์ (Criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (Characteristics of Cognitive Domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ดังนั้น สรุปได้ว่า ความรู้ความเข้าใจการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนนั้น หมายถึงความรู้ การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กันไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่ยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันที่เกี่ยวข้องกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน และความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ

ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนนั้น เช่นเดียวกัน

2. ปัจจัยด้านเจตคติในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับความหมาย ประเภท และขอบข่ายของเจตคติการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนไว้ อาทิ ทักษณคติ หรือเจตคติ (Attitude) มาจากศัพท์ภาษาละติน ว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียง และเป็นศัพท์ทางการศึกษาด้านจิตวิทยา เป็นความเชื่อ ความรู้สึก และเป็นเครื่องแสดงพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อเป้าหมายต่าง ๆ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้ พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 389) ให้ความหมายว่า ทักษณคติ เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “ทักษะ” ซึ่งแปลว่า ความเห็น ส่วนคำว่า “คติ” ซึ่งแปลว่า แบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันแล้วจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ส่วน Newcom (1982, อ้างถึงใน นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล, 2547, น. 10) ให้ความหมายว่า เจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับอาจแสดงออกทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ

2.1 เจตคติทางบวก (Positive Attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจ เห็นด้วยหรือชอบ จะทำใ้บุคคลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้ชิด

2.2 เจตคติทางลบ (Negative Attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจไม่เห็นด้วยหรือไม่ชอบ จะทำใ้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย จึงชิง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ เซอร์ส โตน ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและด้านลบต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่าสิ่งของบุคคล บทความ องค์กร ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่างว่าเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย สอดคล้องกับ เตือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2548, น. 13) ได้สรุปความหมายของเจตคติ ได้ว่า เจตคติหมายถึง ความรู้ ความรู้สึกและแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีต่อบุคคลหรือสถานการณ์หรือต่ออย่างใดอย่างหนึ่งโดยบุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมออกมาใน 2 ทิศทาง คือ เจตคติเชิงนิมาน หรือเจตคติในทางบวก คือ ชอบ พอใจ เห็นด้วย สนับสนุนและเจตคติเชิงนิเสธหรือเจตคติในทางลบ คือ ไม่ชอบ ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่สนับสนุน และได้สรุปไว้ว่า เจตคติเกิดจาก 3 ด้านดังนี้

1. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้ความคิด เนื่องจากเรื่องราวข้อมูล การตัดสินภาพพจน์ (Stereotype) หรือมีอคติในการรับรู้ ตลอดจนการให้ความสำคัญเฉพาะลักษณะเด่นบางอย่างของสิ่งเร้าด้วย

2. การเกิดเจตคติทางด้านความรู้สึก (The Formation of the Affective Component) เกิดขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไขด้วยการให้รางวัลและการลงโทษ รวมทั้งความคุ้นเคยกัน เช่น บุคคลที่พบเห็นกันเป็นประจำ จะเกิดความคุ้นเคยจะเกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน เป็นต้น

3. การเกิดเจตคติทางแนวโน้มที่จะแสดงด้านพฤติกรรม (The Formation of the Behavioral Component) บรรทัดฐานของสังคม (Social Norms) เป็นตัวกำหนดเจตคติด้านพฤติกรรมเนื่องจากบรรทัดฐานของสังคมควบคุมพฤติกรรมของคนให้ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าถูกต้องหรือไม่ทำในสิ่งที่สังคมเห็นว่าไม่ถูกต้อง เจตคติด้านนี้จะแตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของกลุ่ม สอดคล้องกับ นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล (2547, น. 12) ได้ให้ความเห็นว่า การเกิดทัศนคติของวัยรุ่น เกิดจากการได้รับอิทธิพลจากพ่อแม่ เพื่อน สื่อมวลชน การศึกษา การมีส่วนร่วมของกลุ่ม และที่สำคัญคือ ประเพณีและค่านิยมที่คนในสังคมยอมรับ ทำให้วัยรุ่นยอมรับทัศนคติหรือค่านิยมโดยอัตโนมัติ นอกจากนี้ Maguire (1998, อ้างถึงใน อิศรา คำชารี, 2546) ได้จำแนกองค์ประกอบของเจตคติเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความรู้ เจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งนั้นจะประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นเป็นอันดับแรก และเป็นความรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้นว่า มีคุณค่ามากน้อยเพียงใด เป็นความรู้เชิงประมาณค่าสิ่งนั้นได้

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก เป็นความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งหมายถึงความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ สิ่งนั้น

3. องค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ เมื่อบุคคลมีความรู้สึกเชิงประมาณค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นแล้ว สิ่งที่ต้องสอดคล้องกันซึ่งติดตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนต่อสิ่งนั้นด้วย นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการ เจตคติ ยังมีลักษณะสำคัญอีก 2 ประการ คือ มีทิศทาง หมายถึง ทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ มีความเข้มหรือความรุนแรง เช่น อาจมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมาก และอีกสิ่งหนึ่งเบาบางขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น สอดคล้องกับ ปภพพงศธร สักดา (2547, น. 8) ได้รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

3.1 Cognitive Component เป็นองค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้หรือเชื่อว่าสิ่งใดดีมักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น ในทางตรงกันข้ามหากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดีก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

3.2 Feeling Component เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของบุคคลซึ่งมีอารมณ์เกี่ยวข้องอยู่ด้วย นั่นคือ หากบุคคลมีความรู้สึกรัก หรือชอบพอในบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะช่วยให้

เกิดเจตคติที่ดีต่อบุคคลนั้นไปด้วย แต่ถ้าหากมีความรู้สึกเกลียดหรือโกรธบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะทำให้มีเจตคติที่ไม่ดีต่อบุคคลนั้นหรือสิ่งนั้น

3.3 Action Tendency Component เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลคือความโน้มเอียงที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตอบโต้บางอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา พฤติกรรมที่เขาแสดงออกมานั้น เกิดจากความรู้สึกที่มีอยู่เกี่ยวกับวัตถุ เหตุการณ์หรือบุคคลนั้น ๆ นั้นเอง นอกจากนี้ เตือนจิตร วงศ์สวัสดิ์ (2547, น. 14) ได้สรุปว่า เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) แต่อาจจะมีปริมาณหน่วยแตกต่างกัน โดยทั่วไปคนมักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่เมื่อบุคคลรับรู้หรือพบเห็นสิ่งใดไม่ว่าจะเป็นบุคคล แนวคิด สิ่งของหรือสถานการณ์ใดก็ตาม สิ่งที่ได้รับนี้จะกระตุ้นความรู้ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นอันนำมาซึ่งความรู้สึกในทางบวกหรือลบต่อสิ่งนั้น และผลักดันให้บุคคลเกิดความโน้มเอียงที่จะแสดงพฤติกรรมตอบโต้ในทางสนับสนุน / ส่งเสริม / คัดค้าน หรือขัดขวางสิ่งนั้นจนเกิดเป็นพฤติกรรมสอดคล้องกับ สิริพร สิงห์หล้า (2549, น. 13) ได้สรุปว่า เจตคตินั้นมิได้มีในตัวบุคคลมาแต่กำเนิด หากแต่ค่อย ๆ เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล อันเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือการเรียนรู้ (Learning) ที่ผ่านมาในชีวิตของบุคคลนั้น ๆ องค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติโดยทั่วไปจะเหมือนกัน อันประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านความคิดความเข้าใจ (Cognitive Component) ความคิด ความเข้าใจจะเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้ในประสบการณ์ต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อม อันเป็นเรื่องของปัญญาในระดับที่สูงขึ้น เช่น นักบริหารหรือผู้บังคับบัญชา มีความคิดหรือความเชื่อได้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาของเขานั้นมีลักษณะของความเป็นผู้ใหญ่ สามารถปกครองตนเองได้ ดังนั้นเขาจึงให้ความเป็นอิสระในการทำงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำกรวินิจฉัยสั่งการ เป็นส่วนประกอบของทัศนคติ ซึ่งแสดงถึงการรู้สึกและความร้ายของบุคคลหนึ่งที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) องค์ประกอบด้าน ความรู้สึกนี้จะ เป็นสภาพทางอารมณ์ (Emotion) ประกอบกับการประเมิน (Evaluation) ในสิ่งนั้น ๆ อันเป็น ผลจากการเรียนรู้ในอดีต ดังนั้น จึงเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกอันเป็นการยอมรับ อาทิ ชอบ ถูกใจ สนุก หรือปฏิเสธต่อสิ่งนั้น อาทิ เกลียด โกรธ ก็ได้ ความรู้สึกนี้อาจทำให้บุคคลเกิดการยึดมั่น และแสดงปฏิกิริยาตอบโต้ หากมีสิ่งขัดกับความรู้สึกดังกล่าว

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มพฤติกรรม (Behavioral Tendency Component) หมายถึง แนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติต่อสิ่งที่ตนเองชอบหรือเกลียด อันเป็นการ

ตอบสนองหรือการกระทำในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเรานั้น ๆ อาทิ บุคคลมีเจตคติที่ดีต่อระบบประชาธิปไตย หรือมีความคิด ความเชื่อ การแสดงออกใด ๆ ที่เป็นการสนับสนุนหรือส่งเสริมระบบประชาธิปไตยอันเป็นพฤติกรรมแบบเข้าหา (Sack Contact) ตรงกันข้ามหากมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ ไม่ดี ก็จะทำให้เกิดพฤติกรรมในการถอยหนี หรือหลีกเลี่ยง (Avoiding Contact) ตลอดทั้งการสัมผัสของผู้ทรงคุณวุฒิ เช่น พันตำรวจเอก ชัชวาล แก้วจันดี กล่าวว่า “...เจตคติ เป็นเรื่องของความรัก ความชอบ ความซัง ความไม่พอใจต่อการเมือง การปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นสิทธิ์ส่วนบุคคลของแต่ละคนอาจจะบังคับกันลำบากแต่สามารถพัฒนาหรือสร้างความคล้อยตามเจตคติคนอื่นได้ ถ้าได้รับข้อมูลที่เพียงพอ และเป็นประโยชน์ต่อเขา สุภาพสตรีก็คงไม่แตกต่างกันกับสุภาพบุรุษที่มีความคิดความเห็นเกี่ยวกับการเมืองที่แตกต่างกันเป็นส่วนบุคคลแม้จะมีพื้นฐานที่แตกต่างกันก็ตาม...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก ธเนศ เทพสุต กล่าวว่า “...เจตคติเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับสตรี ในความคิดดิฉันจะพัฒนาขึ้นได้ต้องสร้างความรู้ในเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยให้เขาก่อน ให้เห็นถึงผลดี ผลเสียของการไม่มีประชาธิปไตย ซึ่งให้เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปกครองแบบประชาธิปไตย สุดท้ายจะส่งเสริมเจตคติแก่เขาไปในตัว...”

ดังนั้น พอจะสรุปได้ว่า เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงทั้งด้านบวก ด้านลบ ได้ด้วย องค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง และปัจจัยอื่น ๆ เช่น อายุ ระดับการศึกษา ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้การฝึกอบรม เจตคติ มีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งมีอิทธิพลสูงมากในการแสดงออกในด้าน พฤติกรรมของบุคคล นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า เจตคติ เป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม อย่างใกล้ชิด เพราะเจตคติเป็นพฤติกรรมเตรียมความพร้อมทางสมองในการกระทำ ซึ่งบ่งชี้ถึง สภาพจิตใจหรืออารมณ์ที่ซับซ้อน ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์และความเชื่อที่เคยผ่านมา ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความถูกต้องและความไม่ถูกต้อง

3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมในการขับเคลื่อนจิตกรยานยนต์บนท้องถนน

ในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการ ได้อธิบายไว้ พอสรุปได้ดังนี้ สิทธิโชค วรรณสันติกุล (2529, น. 68) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิบัติการและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรม นามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ สามารถแบ่งพฤติกรรม ออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส หรืออาจใช้เครื่องมือช่วย และพฤติกรรมภายใน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่น ไม่สามารถสังเกตได้ รวมทั้ง หนังสือพิมพ์มติชน (2547, น. 612) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเดินของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และ

การรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรม ที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก สอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ กาญจนทรงกูร (2542, น. 11) พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมของมนุษย์ที่สามารถ สังเกตได้โดยตรงหรือใช้เครื่องมือวัดได้โดยทางอ้อม เช่น การร้องเพลง การเคลื่อนไหว การจำ การคิดการแก้ปัญหา พฤติกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรงหรือใช้เครื่องมือวัด แบ่งออกเป็น 2 พวก คือ

1.1 พฤติกรรม โมลาร์ (Molar Behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยตรง สามารถสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5

1.2 พฤติกรรม โมเลกุล (Molecular Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงต้องใช้เครื่องมือวัด เช่น เครื่องมือวัดการเต้นของหัวใจ การวัดคลื่นสมอง การวัดน้ำตาลในเส้นเลือด

2. พฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง และไม่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ แต่ต้องใช้ภาวะสันนิษฐาน (Hypothetical Construct) จากพฤติกรรมภายนอก เช่น ความเครียด วัดได้จากมือสั่น ไม่พูดไม่จา เข้ามา ที่ทำงานแต่เช้า กลับมีผลงานเสร็จเรียบร้อยดีทุกอย่างก็สรุปว่าเขาขยัน รวมทั้ง

สุรพล พะยอมรัมย์ (2540, น. 25) ได้แบ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการ ดังนี้คือ

1. กระบวนการรับรู้ กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการเบื้องต้นที่เริ่มจากการที่บุคคลได้รับสัมผัสหรือรับข่าวสารจากสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส

2. กระบวนการคิดและเข้าใจ กระบวนการนี้อาจเรียกได้ว่า “กระบวนการทางปัญญา” ซึ่งเป็นกระบวนการที่ประกอบไปด้วยการเรียนรู้ การคิด และการจำลองจนการนำไปใช้หรือเกิดพัฒนาการจากการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย

3. กระบวนการแสดงออก หลังจากผ่านขั้นตอนของการรับรู้การคิดและเข้าใจแล้ว บุคคลจะมีอารมณ์ตอบสนองต่อสิ่งที่ได้รับรู้นั้น ๆ แต่ยังมีได้แสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ ยังคงเป็นพฤติกรรมที่อยู่ภายในแต่เมื่อได้คิดและเลือกที่จะแสดงการตอบสนองให้บุคคลอื่นสังเกตได้เราจะเรียกว่าพฤติกรรมภายนอกซึ่งพฤติกรรมภายนอกนี้เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่มีอยู่ทั้งหมดภายในตัวบุคคลนั้นเมื่อมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าใดสิ่งเร้าหนึ่งการแสดงออกมาเพียงบางส่วนของที่มีอยู่จริงเช่นนี้จึงเรียกว่า Spatial Behavior โดยแท้จริงแล้วกระบวนการย่อยทั้ง 3 ขั้นตอนนั้น

ไม่สามารถแยกออกจากกันหรือเป็นอิสระต่อกันได้ เพราะการเกิดพฤติกรรมแต่ละครั้งจะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมาก

สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอกเป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคลซึ่งบุคคลอื่นสามารถสังเกตด้วยสายตาหรือการรับรู้ทางเสียงและสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้ ส่วนพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเป็นเรื่องของการแสดงออกของบุคคลที่เป็นไปตามกฎหมาย และไม่กระทบต่อผู้อื่น

ผลการวิจัยระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ผลการศึกษารวบรวมองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้แบบประชาธิปไตย, การพัฒนาเจตคติทางการเมือง, การพัฒนาพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย

1. การแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนประกอบด้วย

1.1 สร้างเครือข่าย / องค์กร

เป็นการการเชื่อมโยงของกลุ่มของคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจ ที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ พันตำรวจเอกชาติชาย พรหมพันธ์ใจ กล่าวว่า “...การสร้างองค์ความรู้แก่กลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถสร้างองค์กรและเครือข่ายความรู้ของกลุ่มจากองค์ความรู้เดิมเครือข่ายเดิมและองค์ความรู้ที่ต้องการพัฒนา จนกลายเป็นการเกิดองค์ความรู้ใหม่โดยการนำความรู้เดิมมาประยุกต์เข้ากับการที่กลุ่มได้เข้าร่วมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง เกิดเป็นความรู้ที่กลุ่มสามารถนำมาใช้...” สอดคล้องกับ Boissevain and Mitchell (1977) กล่าวว่า “...การสร้างเครือข่ายและองค์กร โดยที่กลุ่มจะมีขอบเขตที่ชัดเจนรู้ว่าใครเป็นสมาชิก มีความเป็นรูปธรรมมองเห็นได้ มีโครงสร้างทางสังคมในระดับหนึ่ง แต่เครือข่ายเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ทางสังคมที่ไม่มีขอบเขต การเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเครือข่ายอาจจะมองเห็นหรือมองไม่เห็นเป็นรูปธรรมก็ได้ ซึ่งการเชื่อมโยงระหว่างกันที่จะเห็นเป็นรูปธรรมของเครือข่ายมี 3 ลักษณะ คือ เครือข่ายการแลกเปลี่ยน

เครือข่ายการติดต่อสื่อสารและเครือข่ายความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกัน เครือข่ายไม่มีโครงสร้างแน่นอนตายตัว อาจมีการออกแบบโครงสร้างขึ้นมาทำหน้าที่สานความสัมพันธ์ระหว่างคน กลุ่มองค์กร...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก อัยรัช ชินประยูร กล่าวว่า “...การสร้างเครือข่ายและองค์กรพัฒนาความรู้การขับเคลื่อนจักรยานยนต์บนท้องถนน นั้น มีแนวโน้มที่จะเป็นการสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กรที่ทำงานพื้พางซึ่งกันและกัน มากกว่าที่จะแข่งขัน เพื่อให้นำเอาความรู้มาพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้นไป...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก สมภพ สังข์กรทอง กล่าวว่า “...การมีองค์กรแห่งการเรียนรู้นี้จะทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชน มีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและมีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิผลโดยมีการเชื่อมโยงรูปแบบของการสร้างการมีส่วนร่วมเป็นที่มีสร้างกระบวนการในการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจเตรียมรับกับความเปลี่ยนแปลง เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน และมีการตัดสินใจ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศของการคิดริเริ่มและการสร้างนวัตกรรม...” สอดคล้องกับ Chengy (1990, p. 68) กล่าวว่า แนวคิดที่จะผลักดันและสนับสนุนให้เกิดองค์กร แห่งการเรียนรู้ ความสามารถในการเรียนรู้ที่เร็วกว่าคู่แข่ง ซึ่งความสามารถข้อนี้ถือว่าเป็นข้อได้เปรียบทุกทางในแบบที่ยั่งยืน โดยการเรียนรู้จะต้องเป็นการเรียนรู้ที่เต็มเปี่ยมของทุกคนและทุกระดับในองค์กร โดยถือว่าคนทุกคนมีธรรมชาติของการเป็นผู้เรียนรู้ มีธรรมชาติที่จะเรียนรู้และรักที่จะเรียนรู้เพื่อแสวงหาสิ่งที่ดีให้แก่ชีวิต

1.2 พัฒนาศักยภาพด้านการให้ความรู้

หน้าที่และสิทธิประชาธิปไตย การลงสมัครรับเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนในท้องถิ่นของตน สิทธิทางการเมือง เช่น สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง รับสมัครเลือกตั้ง การออกเสียงแสดงประชามติ ในบางกรณีรัฐมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญในการงดสิทธิบางประการของประชาชน เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ป้องกันการละเมิดสิทธิของประชาชนด้วยกัน ให้รัฐปฏิบัติงานได้สะดวก หน้าที่ หมายถึง การที่ประชาชนทุกคนต้องกระทำ หรืองดเว้นการกระทำอย่างใด อย่างหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ หน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย หน้าที่ในการป้องกันประเทศ หน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย หน้าที่ในการเสียภาษี เป็นต้น ผู้เข้าร่วมอบรมได้ให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ นางวาสนา ไชยพิชิต กล่าวว่า “...สังคมประชาธิปไตยเป็นสังคมที่ยึดหลักความเท่าเทียมกันของบุคคลในสังคม ทั้งนี้ผู้ที่อาศัยอยู่ในสังคมประชาธิปไตยหรือพลเมืองในสังคมประชาธิปไตยจึงควรมีการปฏิบัติตนที่สอดคล้องและสัมพันธ์กับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนใหญ่แล้วสตรีที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยเท่าไร ดังนั้น การที่จะให้เด็กและเยาวชน ได้แสดงบทบาททางการเมืองจึงต้องอาศัยการพัฒนาการให้ความรู้เกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิในประชาธิปไตย สอดคล้องกับ วัชรา ไชยสาร (2541) กล่าวว่า การปกครอง

ระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ หรือไม่นั้น คำตอบเบ็ดเสร็จคงไม่ได้อยู่ที่การมีรัฐธรรมนูญที่ดีและสมบูรณ์แบบเพียงอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับประชาชน ในประเทศจะต้องฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อก้าวข้ามสู่ความเป็นพลเมือง ซึ่งมีความเข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคมด้วย ความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการรักษา สิทธิต่าง ๆ ของตนและชุมชนของตนเองอย่างเข้มแข็ง ที่สำคัญคือ ประชาชนควรให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความเต็มใจ การแสดง ความคิดเห็นอย่างเสรี มีเหตุมีผล เพื่อสร้างสรรค์และจรรโลงสังคมโดยรวม สอดคล้องกับ ฌานีท์ สันตะพันธุ์ (2550) กล่าวว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะมีความมั่นคงก้าวหน้าเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับที่ประชาชนในชาติรู้จักสิทธิ เสรีภาพ กระทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบและมีคุณธรรม ความ สำคัญของสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และคุณธรรมของพลเมือง รวมทั้ง นายเอกสิทธิ์ สุขประเสริฐ กล่าวว่า “...สิทธิและหน้าที่เป็นสิ่งคู่กัน เมื่อมีสิทธิก็ต้องมีหน้าที่ สตรีทุกคนก็มีบทบาทหน้าที่เช่นกันแต่จะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกฎหมายของประเทศนั้น ๆ และแน่นอนว่าประเทศที่ ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ประชาชนย่อมมีสิทธิมากกว่า การปกครองในระบอบอื่น เพราะมีสิทธิที่สำคัญที่สุด คือ สิทธิในการ ปกครองตนเอง ดังนั้น การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้หรือไม่นั้น คำตอบคงไม่ได้อยู่ที่การมีรัฐธรรมนูญที่ดีและสมบูรณ์แบบเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับประชาชนในประเทศจะต้อง เข้าใจและตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนในสังคมด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการรักษาสิทธิต่าง ๆ ของตน และชุมชนอย่างเข้มแข็ง สอดคล้องกับ กุลพล พลวัน (2520) กล่าวว่า สิทธิและเสรีภาพเป็นสิทธิตามกฎหมายธรรมชาติ เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด ไม่อาจที่จะโอนแก่กันได้ แต่การใช้สิทธิเสรีภาพที่มีอยู่นั้น ก็ไม่ได้หมายความว่า จะใช้โดยไร้ขอบเขตจำกัด ตราบใดที่ยังคงมีสังคม มีรัฐ มีกติกา การใช้สิทธิและเสรีภาพของเราก็จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายรับรองคุ้มครองไว้ และใช้สิทธิและเสรีภาพนั้นภายในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด...”

1.3 พัฒนาให้ความรู้จากสารสนเทศ “สารสนเทศ” หรือ “สารนิเทศ”

หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ข้อเท็จจริง ความคิด ที่ได้มีการประมวลผลแล้วมาบันทึกรวบรวมไว้ในสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ วิดีโอ ซีดีรอม ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ เพื่อนำออกเผยแพร่ และใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ คำอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้แก่ “เทคโนโลยีสารสนเทศ” หมายถึง เครื่องมือและวิธีการที่นำมาใช้กับสารสนเทศ “ระบบสารสนเทศ” หมายถึง ระบบจัดเก็บข้อมูลในด้านต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาประมวลให้เป็นสารสนเทศ “การจัดการความรู้” หมายถึง กระบวนการค้นหา การสร้าง การสืบทอด การแลกเปลี่ยนและการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน และนำความรู้มาเพิ่มพูนพัฒนาต่อเนื่องอย่างไม่สิ้นสุด สารสนเทศ

มีความสำคัญต่อการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ช่วยพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่ที่เรียกว่า เศรษฐกิจบนฐานความรู้เป็นรากฐานที่จำเป็นสำหรับความก้าวหน้าของอารยธรรม ช่วยสืบทอดค่านิยม ทักษะคิด ศิลปะ และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์อันดีงามของชาติ ผู้รู้สารสนเทศคือผู้ที่มีทักษะ 6 ประการได้แก่ ทักษะในการกำหนดเรื่องที่จะค้น ทักษะการวางแผนกลยุทธ์ การสืบค้น ทักษะการค้นหาและเข้าถึงสารสนเทศ ทักษะการใช้สารสนเทศ ทักษะการสังเคราะห์สารสนเทศ และ ทักษะการประเมินสารสนเทศ จากข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการอบรมมีดังนี้ นางกานต์มณี บุคดา กล่าวว่า “...เห็นควรที่จะให้เด็กและเยาวชนได้รับสารสนเทศที่มีคุณค่าและทันสมัย มีความต่อเนื่องทันเหตุการณ์ และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้ที่นั้นย่อมมีพลังหรือมีอำนาจ ได้เปรียบผู้อื่นในทุก ๆ ด้านในสังคมข่าวสารหรือสังคมสารสนเทศ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่ตนเกี่ยวข้อง และนำความรู้ความเข้าใจมาตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว ทันเวลา กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม...” สอดคล้องกับ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า ความสามารถ และทักษะในการแสวงหาและเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ลักษณะของผู้รู้สารสนเทศ จะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการตั้งคำถามและระบุสารสนเทศที่ต้องการได้ด้วยตนเอง สามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล สามารถเลือกและประเมินสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ รวมทั้งมีความสามารถในการสังเคราะห์ วางแผนการศึกษา ค้นคว้า และอธิบายหรือนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ นายชัยวัฒน์ บุญสละ กล่าวว่า “...การพัฒนาให้ความรู้เด็กและเยาวชนจากสารสนเทศนั้น ก่อให้เกิดกระบวนการค้นคว้าวิจัยเพื่อค้นหาคำตอบจากเรื่องราวข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นปัญหา ด้วยการนำข้อมูลจำนวนหนึ่งมาแยกแยะแจกแจง ตีความหมาย ออกมาเป็นคำตอบของประเด็นปัญหาที่สงสัย ได้คำตอบที่อธิบายเรื่องราวข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อบทบาททางการเมืองและการนำไปใช้งานด้านต่าง ๆ ข้อค้นพบซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลถือว่าเป็นสารสนเทศการสรุปเป็นวิธีการประมวลผลที่ใช้กับการรวบรวมข้อมูลเรื่องราวข่าวสารจากแหล่งข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง โดยจับประเด็นที่สำคัญและตรงกับความต้องการ แล้วนำมาสรุปเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเหมาะสมกับการนำไปใช้ประโยชน์...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก อัยรัช ชินประยูร กล่าวว่า “...รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด ซึ่งมีสาเหตุจากพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ขับขี่ ทั้งการจี้รถเร็ว การจี้รถย้อนศร โดยเฉพาะการไม่สวมหมวกนิรภัย เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ทำให้บาดเจ็บรุนแรงบริเวณศีรษะจนถึงขั้นเสียชีวิต เพื่อความปลอดภัยขอแนะข้อควรปฏิบัติในการใช้รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ดังนี้ ตรวจสอบรถจักรยานยนต์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน โดยยาง

รถยนต์ไม่บวมหรือปริแตก พร้อมเติมลมยางตามค่ามาตรฐาน รวมถึงระบบเบรกสามารถหยุดรถได้อย่างปลอดภัย สัญญาณไฟส่องสว่างชัดเจน และปรับกระจกรถให้อยู่ในองศาที่มองเห็นด้านหลังได้ ถัดมา ตรวจสอบคันเร่งให้อยู่ในตำแหน่งปกติเมื่อผ่อนคันเร่ง เตรียมความพร้อมก่อนใช้รถจักรยานยนต์ ผู้ขับขี่และผู้โดยสารควรแต่งกายให้รัดกุม เพื่อป้องกันเสื้อผ้าเกี่ยวเข้าไปในซี่ล้อรถ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ หากขี่รถในช่วงกลางคืนให้สวมใส่เสื้อผ้าสีสดใสหรือสีสะท้อนแสง เพื่อให้ผู้ร่วมใช้เส้นทางมองเห็นได้ชัดเจน สวมแว่นตากันลม เพื่อป้องกันฝุ่นละอองและแมลงเข้าตา อีกทั้งสวมรองเท้าหุ้มส้นที่กระชับ จะช่วยป้องกันการบาดเจ็บรุนแรงบริเวณเท้า...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก สมภพ สังข์กรทอง กล่าวว่า “...กรณีประสบอุบัติเหตุ เรียนรู้การขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างถูกวิธี โดยเฉพาะทำนั้งในการขับขี่ การทรงตัวและการควบคุมรถอย่างถูกต้อง สวมหมวกนิรภัยอย่างถูกวิธี โดยคาดสายรัดคางและปรับความตึงให้กระชับได้คาง ไม่บิดหรือหย่อน รวมถึงแน่นหนาเพียงพอที่หมวกจะไม่หลุดออกจากศีรษะ จะช่วยป้องกันการบาดเจ็บกรณีประสบอุบัติเหตุ ไม่นำหมวกนิรภัยที่หมดอายุ หรือเคยประสบอุบัติเหตุมาใช้งาน เพราะไม่สามารถรองรับแรงกระแทกได้ ทำให้ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะรุนแรงมากขึ้น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด โดยขี่รถในช่องทางเดินรถด้านซ้าย ไม่ล้ำกึ่งกลางของถนนหรือใช้ช่องทางที่กำหนดไว้สำหรับรถจักรยานยนต์ รวมถึงไม่ขี่รถบนทางเท้าหรือริมไหล่ทาง ให้สัญญาณไฟและมองกระจกข้าง เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงค่อยเลี้ยวรถหรือเปลี่ยนช่องทาง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุเฉี่ยวชน อีกทั้งใช้ความเร็วไม่เกิน 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพราะเป็นระดับความเร็วที่ปลอดภัย และหมวกนิรภัยสามารถรองรับแรงกระแทกได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงช่วยลดการบาดเจ็บรุนแรงบริเวณศีรษะ เพิ่มความระมัดระวังในการขี่รถผ่านเส้นทางเสี่ยงอุบัติเหตุเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเส้นทางที่เปียกชื้น ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ เพื่อป้องกันรถเสียหลักล้ม...”

1.4 ส่งเสริมการขับขี่ปลอดภัย

ผู้เข้ารับการอบรมเสนอแนะดังนี้ จัตุรชัย พรหมเลิศ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) (เคลนิวิสต์) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการพัฒนาตามแผนนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตาม แผนนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของสตรี ส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น รวมทั้งการจัดทำ บริการสาธารณะ ส่งเสริม และ สนับสนุน การมี ส่วนร่วมของสตรีในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพ หรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลายหรือรูปแบบอื่น ตามมาอีกด้วย สอดคล้องกับ นางอุรา เต็มคำภู กล่าวว่า “...ความเร็วสูงสุดของการขับขี่บนท้องถนน เป็นความเร็วที่จำกัดไว้ เฉพาะถนนทั่วไป ผู้ขับขี่ทุกรายต้องใช้อัตราความเร็วจำกัดที่สอดคล้องกับสภาพถนนและสภาพ

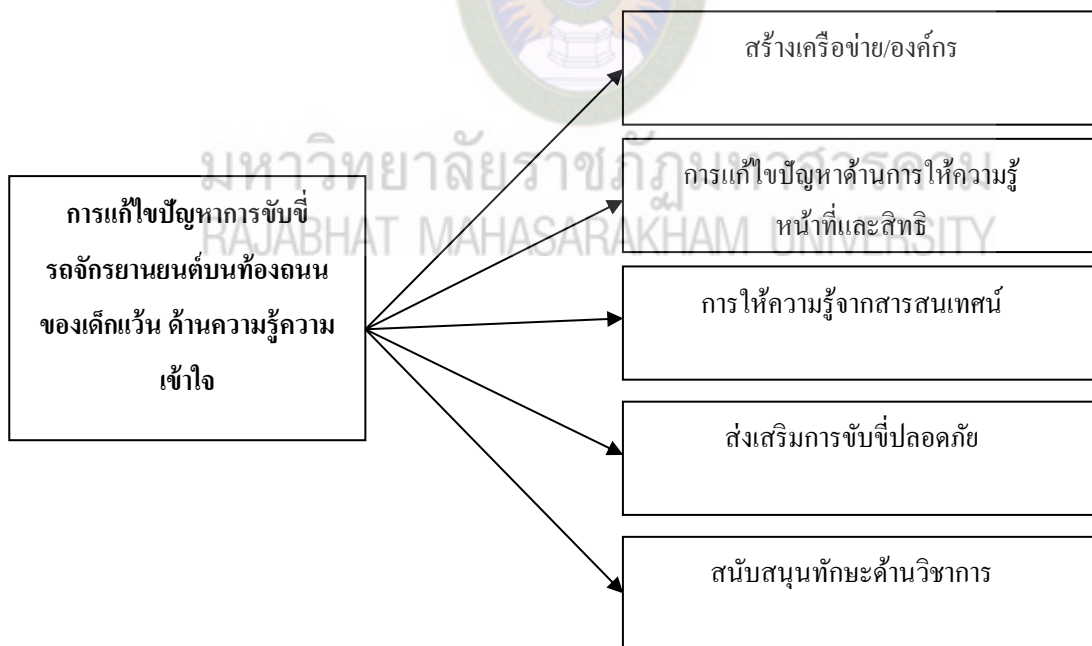
การจราจร ผู้ขับขี่แต่ละรายต้องรับผิดชอบในการขับรถด้วยอัตราความเร็วที่ปลอดภัย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายบนท้องถนน และควรจำไว้เสมอว่า การขับขี่ภายใต้ความเร็วที่กำหนดย่อมปลอดภัยกว่า นอกจากนี้ตำรวจทางด่วนอาจกำหนดความเร็วให้ช้ากว่าที่แจ้งไว้ที่ป้ายทางด่วนเป็นการชั่วคราว (เช่น ประมาณ 50 กม./ชั่วโมง) อันเนื่องมาจากสภาพอากาศ การซ่อมถนนหรือเหตุผลอื่น สังกัดป้ายถนนอยู่เสมอ และขับรถด้วยอัตราความเร็วปลอดภัยที่เหมาะสมตามสภาพถนนและสภาพการจราจร...” สอดคล้องกับ เอกชาติ แจ่มอัน (2547) กล่าวว่า การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงกล้าให้สตรียึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมพลอยได้ก็จะส่งผลให้มีการ ส่งเสริมสนับสนุนให้สตรีพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต ไม่ทุจริต และไม่ซื้อสิทธิ ขายเสียง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย สตรีสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้สตรีเข้าไปมีบทบาทและสามารถตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้อย่างเหมาะสม

1.5 สนับสนุนทักษะด้านวิชาการ

เป็นการ พัฒนากระบวนการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้สตรีมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับด้านวิชาการมากยิ่งขึ้น ณรงค์สิทธิ์ เกรือรัตน์ กล่าวว่า “...เด็กและเยาวชนควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เรียนรู้ให้สตรีได้เรียนรู้ด้านวิชาการด้วยตัวเอง ได้ลงมือปฏิบัติได้ร่วมคิดอภิปรายแสดงความคิดเห็น ได้แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ได้สะท้อนความรู้ที่นึกคิดมุ่มมองเชื่อมโยงวิถีชีวิตของตนเองเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และปรับให้กับชีวิตตามหลักวิชาการ...” สอดคล้องกับ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) กล่าวว่า การใช้กระบวนการเชิงเหตุผล มีขั้นตอนที่รับฟังความคิด การวิพากษ์วิจารณ์โดยใช้เหตุผล ความเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบ มีวินัย กระบวนการอบรมกล่อมเกลாதองการเมืองจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางการเมืองในทุก ๆ ด้าน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ได้ทำความเข้าใจจนเห็นความสำคัญของกระบวนการอบรมกล่อมเกลาทองการเมืองแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความตระหนักและกระตือรือร้นที่จะสร้างกระบวนการดังกล่าวให้ต่อเนื่องกันในชุมชนเป็นการพัฒนาโครงสร้างทางความรู้ด้านการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตย ระบบการเมืองต้องเปิดโอกาสให้สตรีมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบการเมืองดังกล่าวจึงจะถือว่าเป็น “ระบอบประชาธิปไตย” ที่แท้จริง สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ นายพิชิต ไตรสรณกุล กล่าวว่า “...การพัฒนาด้านความรู้ในการเมือง

แบบประชาธิปไตย ต้องมีการสร้างเครือข่ายความรู้โดยการจัดตั้งองค์กร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะเรื่องสิทธิมนุษยชน บทบาทหน้าที่ทางการเมือง สิทธิในการเลือกตั้ง พัฒนาโดยการสื่อสาร สื่อ โซเชียล ฯลฯ เพราะยุคนี้ถ้ามีการเผยแพร่ทางโลกออนไลน์จะรวดเร็วมาก โดยเฉพาะกลุ่มสตรีทดลอง จะสามารถนำความรู้ที่ได้มาไปพัฒนาต่อยอดทำความเข้าใจด้านความรู้ในการเมืองแบบประชาธิปไตยให้กับครอบครัวและชุมชนต่อไป...” สอดคล้องกับ Deutsch (1961) กล่าวว่า ประชาธิปไตยแบบตัวแทนที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองในระดับต่าง ๆ มากขึ้น โดยให้ประชาชนมีอำนาจในการควบคุมและตรวจสอบการทำงานของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งให้ใช้อำนาจธิปไตยแทนตนด้วยมิใช่เพียงมีอำนาจเพียงเป็นที่มาแห่งอำนาจปกครองหรือมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้นซึ่งลักษณะหรือรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองนั้น อาจจะเป็นรูปแบบของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยตรง อาทิเช่น การออกเสียงประชามติ การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย การถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง เป็นต้น สอดคล้องกับ นิตนมงคล อังคสกุลเกียรติ กล่าวว่า “...การพัฒนาด้านความรู้ในการเมืองแบบประชาธิปไตย เริ่มต้นของการพัฒนาสตรีต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการเมืองแบบประชาธิปไตยก่อน เมื่อเกิดการพัฒนาลักษณะต่างก็จะตามมาจากความรู้เกี่ยวกับการเมืองแล้วก็จะมีการปฏิรูปในหลาย ๆ ด้าน กลุ่มสตรีต้องมีการปฏิวัติในความคิด ทักษะคติ รวมทั้งกระบวนการวิสัยทัศน์ของสังคมโดยรวม ให้เปิดกว้างมากขึ้น ขอมรับกับความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งปลูกฝังค่านิยมร่วมที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในสังคม ธรรมชาติบารบในระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ความหลากหลายของสตรีรวมพลังและสามารถสะท้อนออกมาได้อย่างสร้างสรรค์ มันจึงเป็นทางตรงที่สุดที่จะให้การพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของไทยเชื่อมประสานเป็นหนึ่งเดียวไปสู่ ความยั่งยืนที่แท้จริง...” สอดคล้องกับศักดิ์สิน กุลบุตริกล่าวว่า “...การพัฒนาด้านความรู้ในการเมืองแบบประชาธิปไตย การเมืองคือการจัดสรรอำนาจเพื่อประโยชน์สุขทุกคนประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ ประการแรก เป็นอำนาจสูงสุดในแผ่นดิน ประการที่สอง จุดมุ่งหมายของการใช้อำนาจต้องเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน การเมืองมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของทุกคน คือถ้าสตรีมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ก็ตระหนักดีว่าถ้าระบบการเมืองดีจะทำให้ได้ผู้นำที่ดี และผู้นำที่ดีย่อมสร้างสรรค์ทุกคนอยู่ดีกินดี ความมั่นคงอุดมสมบูรณ์หรือความอดอยากยากจนของทุกคนจึงขึ้นอยู่กับระบบการเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้นเมื่อพัฒนาความรู้ในการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยการเผยแพร่ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้วสตรีทุกท่านก็ควรเอาความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตรประจำวันเพื่อนำไปสู่พัฒนาเกี่ยวกับการเมืองและการแสดงบทบาททางการเมืองของสตรีต่อไปในอนาคต อย่างถาวรและตลอดไปในอนาคต...” สอดคล้องกับศรีนทร์ธร ทวีวัฒนสมบูรณ์ กล่าวว่า “...การพัฒนาด้านความรู้ในการเมืองแบบ

ประชาธิปไตย ในครั้งนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุด เมื่อเรามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองแบบประชาธิปไตยแล้ว สิ่งก็ตามมาคือการนำเอาความรู้ที่ได้ นำไปสร้างบทบาททางการเมืองของสตรี เริ่มจากครอบครัว ชุมชน จังหวัด ฯลฯ นำความรู้ความสามารถที่มีที่ได้จากการประชุมไปต่อยอดในการพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย การพัฒนาโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยแนวทางนี้ เป็นบันไดขั้นต้นของทุกสังคมที่จะก้าวสู่ระบอบประชาธิปไตย คือการพัฒนาให้สังคมปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย จะต้องกำหนดโครงสร้างทางการเมืองการปกครองให้เป็นไปตามปรัชญาและหลักการประชาธิปไตยอย่างครบถ้วน ดังนั้น ควรจัดให้มีการประชุมเพื่อพัฒนาให้ความรู้กับสตรีบ่อยครั้งเพื่อที่จะได้นำเอาความรู้ที่มีได้มาแสดงออกถึงบทบาทของสตรี แล้วก้าวต่อไปในสังคมการเมืองอย่างมีความรู้และกล้าที่จะแสดงออกของสตรีอย่างมีความเชื่อมั่น...” สอดคล้องกับ Robert (1971, p. 145) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังได้สะท้อนให้เห็นว่าเป็นเรื่องของกิจกรรมทั้งหลายของประชาชนแต่ละคนที่ ต้องการมีอิทธิพล ผลักดัน หรือยอมรับสนับสนุนต่อรัฐบาล ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นทั้งการต่อต้าน เช่น การเดินประท้วง การก่อจลาจล และทั้งที่เป็นการ สนับสนุน เช่น การให้ความร่วมมือกับทางการในการเสียดาย การเกณฑ์ทหาร และสามารถสร้างเป็นพลังมโนทัศน์ได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นด้านความรู้ความเข้าใจ

2. การแก้ไขปัญหาด้านเจตคติในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ประกอบด้วย

2.1 เคารพสิทธิของผู้อื่น

การปฏิบัติตนตามสิทธิของตนเองภายใต้กรอบรัฐธรรมนูญ โดยไม่กระทบสิทธิบุคคลอื่น ย่อมได้ชื่อว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีส่วนนำพาบ้านเมืองให้พัฒนา ในที่นี้จะกล่าวถึงการปฏิบัติตนในการรักษาและเคารพสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ พันตำรวจเอก สุริยา ศรีคำ กล่าวไว้ว่า "...สมาชิกทุกคนในสังคมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการดำรงชีวิตในสังคม โดยสิทธิดังกล่าวจะต้องไม่ละเมิดสิทธิของสมาชิกคนอื่นในสังคม ในที่นี้ขอยกตัวอย่างสิทธิของตนเองที่มีต่อชุมชนบางประการ เช่น เสรีภาพในเคหสถาน ชาวไทยทุกคนย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน ที่จะสามารถอาศัยและครอบครองเคหสถานของตนโดยปกติสุข ไม่ว่าจะเกิดจากการเช่าหรือเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ ซึ่งบุคคลอื่นจะต้องให้ความเคารพในสิทธินี้ แม้แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐหากจะต้องเข้าไปดำเนินการตามกฎหมายใด ๆ เช่น การตรวจค้นเคหสถานของประชาชนก็จะทำการมิได้ เว้นแต่จะมีหมายค้นที่ออกโดยศาลเท่านั้น เสรีภาพในทางวิชาการ ชาวชนไทยทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้คนไทยทุกคนยังมีสิทธิในการที่จะศึกษาค้นคว้าหรือทำวิจัยตามที่ต้องการ โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และสิทธิเสรีภาพในการอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทุกคนย่อมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และร่วมสืบสานศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของประเทศชาติเพื่อให้ดำรงอยู่ต่อไปกับอนุชนรุ่นหลัง เป็นต้น..."

การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพและการส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักใน บทบาทหน้าที่ของความเป็นพลเมืองที่ดีจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศ การกล่อมเกลாத่างสังคมเพื่อพัฒนาให้บุคคลมีคุณธรรมและมีคุณภาพรู้จักหน้าที่ต่อตนเอง และหน้าที่ต่อส่วนรวมมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี งานนั้นจะต้องอาศัยหลายสถาบันร่วมกันพัฒนา อาทิ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นกระบวนการพัฒนาที่สามารถแก้ปัญหาและพัฒนา คุณภาพชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชนานแนวพระราชดำริ เกี่ยวกับความหมายของการศึกษาเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2520 ไว้ดังนี้ "การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการ พัฒนาความรู้ความคิด ความประพฤติ ทักษะคดี ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพการพัฒนาประเทศก็ย่อมทำได้สะดวกราบรื่นได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว" สอดคล้องกับ อัจจง ชุมสาย ณ อยุธยา (2553) กล่าวว่า กระแสโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจฐานความรู้ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อสังคมไทยทั้ง ที่พึงประสงค์และไม่พึงปรารถนา การพัฒนาเศรษฐกิจโดยไม่พัฒนาคนและสังคมย่อมส่งผลเสียในด้านต่าง ๆ

ซึ่งนำไปสู่คุณภาพชีวิตของคนไทยที่ตกต่ำ สังคมไทยในปัจจุบันมีความเปราะบางด้านคุณธรรม จริยธรรมมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วสู่วิถีโลกปัจจุบัน โดยขาดการไตร่ตรองอย่างรอบคอบของการก้าวเดินไปข้างหน้า

ได้สรุปไว้ว่า การเคารพสิทธิของผู้อื่น เป็นประเพณีนิยมสำหรับประชาชนไทย เพราะกฎหมาย กฎหมายหรือมืองค์กรกลางขึ้นมาเพื่อควบคุมและตรวจสอบ จัดการได้อย่างสัมฤทธิ์ผล

2.2 สร้างความเข้าใจในครอบครัว

โดยเฉพาะเรื่องการใช้ความรุนแรง และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม หมายความว่า พ่อ แม่ และลูกจะต้องไม่ใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติต่อกันอย่างไม่เป็นธรรม กรณีระหว่างสามีภรรยา จะต้องเคารพและรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ไม่ตัดสินปัญหาโดยใช้กำลัง กรณีระหว่างบุตร กับบิดามารดา บุตรต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดามารดา บิดามารดาจะต้องอบรมสั่งสอนบุตรโดยใช้เหตุผล ไม่ใช่การแก้ไขพฤติกรรมลูกด้วยการเข่นข่ม เกลี้ยกลูกด้วยรักความเข้าใจ และใช้สิทธิเสรีภาพในการแสวงหาความสุขส่วนตัว แต่ต้องอยู่ในขอบเขตและไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนหรือสร้างปัญหาใด ๆ ให้แก่บิดามารดา ครอบครัวประกอบด้วยพ่อแม่ลูก ทุกครอบครัวมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญในหลาย สอดคล้องกับ นางสุรณีย์ สุทธิวัฒนา นิตติ กล่าวว่า “...การสร้างประชาธิปไตยในครอบครัว เพื่อส่งเสริมส่งเสริมให้เด็กและคนในครอบครัว ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตยซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้สังคมและชุมชน เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็กและคนในครอบครัว สามารถปรับปรุงเป็นการสร้างลักษณะนิสัยให้ผู้เรียนได้รู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาของสังคม ตลอดจนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน ทีมงาน รับผิดชอบชุมชน และสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยโรงเรียนต้องนำรูปแบบประชาธิปไตยมาใช้ในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นประชาธิปไตย รู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามภาระหน้าที่ และมีวิถีชีวิตตามหลักประชาธิปไตย สามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับ นางสุพัตรา ดังสกุล กล่าวว่า “...ด้วยสถาบันครอบครัว อันประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูกและสมาชิกในครอบครัวนั้น ถือเป็นรากฐานและองค์ประกอบที่สำคัญของสังคมที่มีความสำคัญยิ่งในการปลูกฝังความมีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำและ ความเป็นประชาธิปไตยเพื่อให้ครอบครัวได้มีบทบาทอันเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในครอบครัว ดังนั้นสตรีจึงจำเป็นต้องเริ่มสร้างบทบาททางการเมืองกับคนในครอบครัว...” สอดคล้องกับ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545: 138) กล่าวว่า ทศนคติ คือ สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับ ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่นานพอสมควร ดังนั้น การสร้างประชาธิปไตยในครอบครัว จึงเป็นการพัฒนาจิตใจขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับ นายอภิสิทธิ์

อ่อมแก้ว กล่าวว่า “...การที่จะชิมวิบเอาประชาธิปไตยนั้นได้ต้องเริ่มจากประชาธิปไตยในครอบครัว ซึ่งคนในครอบครัวต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนที่กำหนดขึ้นไว้ในครอบครัวใช้ เหตุผลในการแก้ไขและตัดสินใจปัญหา ครอบครัวก็เป็นส่วนที่สำคัญที่จะช่วยสร้างประชาธิปไตยได้ อาทิเช่นเคารพกฎระเบียบของครัวที่ผู้นำอย่างสตรีซึ่งเป็นผู้นำตั้งไว้ แสดงความคิดเห็นในเรื่อง ต่าง ๆ ในครอบครัว...” สอดคล้องกับ Gibson (2000, p. 102) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ตัวตัดสินพฤติกรรม เป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทัศนคตินี้สามารถเรียนรู้หรือจัดการได้โดยใช้ประสบการณ์ครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศ

2.3 ส่งเสริมการขับขี้ออกภัยในชุมชน

เป็นการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎของชุมชน ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของชุมชน เช่น ปฏิบัติตามกฎจราจรโดยข้ามถนนตรงทางม้าลาย หรือสะพานลอย ไม่ทิ้งขยะลงในที่สาธารณะ ไม่ทำลายสิ่งของที่เป็นของสาธารณะและทรัพย์สินส่วนตัวของผู้อื่นให้เสียหาย เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อช่วยรักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนไว้ ในแต่ละชุมชนจะมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่น ประเพณีการทำบุญเมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนา ประเพณีวันสงกรานต์ บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เช่น ช่วยเก็บเศษขยะที่พบเห็นในบริเวณต่าง ๆ ช่วยดูแลต้นไม้ ดอกไม้ ในสวนสาธารณะของชุมชน ร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน โดยให้ทุกคนในชุมชนมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ชุมชนที่มีป่าชายเลน ควรร่วมใจกันอนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อเป็นที่อยู่ของสัตว์ต่างๆรวมทั้งยังเป็นแหล่งหลบภัยของลูกสัตว์น้ำอีกด้วย มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง เช่น ผู้ที่มีอายุครบตามที่กฎหมายกำหนดสามารถเลือกตัวแทนมาเป็นผู้นำทั้งระดับท้องถิ่นหรือประเทศ รับฟังข้อมูลข่าวสารหรือข่าวสารสาธารณะอยู่เสมอ นายนิพนธ์ กิจไพบูรณ์ชัย กล่าวว่า “...การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการขับขี้ออกภัยในชุมชน ให้แก่เด็กและเยาวชนในชุมชน สิ่งที่สำคัญคือการให้ความรู้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนตามกฎระเบียบของชุมชน ซึ่งจะนำไปสู่การมีส่วนร่วม การขับขี้ออกภัยในชุมชน อย่างแท้จริง พร้อมการแนะนำแนวทางในการปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชนในชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว รวมไปถึงการให้ความรู้ในการส่งเสริมอาชีพ การร่วมมือช่วยกันดูแลปกป้องทรัพย์สินทางปัญญาของชาวบ้านในชุมชนเพื่อเป็นการรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นและ การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในอนาคต...” สอดคล้องกับ สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2553) กล่าวว่า การพัฒนาทางการเมืองว่า ระบบการเมืองที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของ

ประชาชนส่วนใหญ่ก็คือ ระบบการเมือง ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการควบคุม กำกับ ตรวจสอบนักการเมืองและผู้บริหารอย่างใกล้ชิด ระบบการเมืองดังกล่าวจึง จะถือว่าเป็น “ระบอบประชาธิปไตย” ที่แท้จริง นายประสิทธิ์ ฝอยทอง กล่าวว่า “...การส่งเสริมการขับเคลื่อนพลอดักซ์ในชุมชนให้ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของชุมชน มาใช้ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง เผยแพร่ อบรมหรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในสังคม ให้ใช้เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการบอกเล่า เขียนบทความเผยแพร่ ผ่านสื่อมวลชน ชักชวน หรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการขับเคลื่อนพลอดักซ์ในชุมชนหรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน...” สอดคล้องกับ Houwood Rickins (1978) ให้ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองว่าเป็นความเจริญก้าวหน้าของสถาบันและวิธีการดำเนินการทางการเมือง ซึ่งสามารถช่วยให้ระบบการเมืองได้จัดการกับปัญหาพื้นฐานทางการเมืองได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติงานได้ตรงกับ ความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

2.4 ชมตัวอย่างให้ลูกเห็น

เป็นการยกตัวอย่างที่ดี นักการเมืองที่มีผลงาน และตัวอย่างที่ไม่ดี เพื่อให้ทราบถึงข้อแตกต่างว่าสิ่งไหนดี สิ่งไหนไม่ดี นายสมยศ หินทราย กล่าวว่า “...เป็นการทำให้ลูกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ ให้เค้าสามารถวิเคราะห์ได้จากบุคคลที่เค้าเห็นด้วยตัวเอง ซึ่งก็เป็นบทบาทอีกอย่างหนึ่งของสตรีในฐานะแม่...” สอดคล้องกับ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532) กล่าวว่า การพัฒนาด้านเจตคติเป็น การเปลี่ยนแปลงทางความคิด ที่เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนทางความคิด กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้น นายสิทธิวัฒน์ ธนบุญพิพัฒน์ กล่าวว่า “...เด็กสามารถเรียนรู้ได้เอง เนื่องจากพื้นฐานและการอบรม ดังนั้นการที่จะให้เด็กมีเจตคติที่ดีทางการเมือง สตรีในฐานะแม่ควรจะปูพื้นฐานแนะแนวทางในสิ่งที่ดีให้กับลูก ยกตัวอย่างในที่นี้ต้องยกทั้งดีและไม่ดีเพื่อที่เด็กจะได้เห็นผลที่จะตามมาระหว่างเลือกคนดีและคนไม่ดี...” สอดคล้องกับ Almond and Verba (1965) กล่าวว่า ประสบการณ์ก่อนวัยผู้ใหญ่ (Pre-adult) เป็นแหล่งที่มาของเจตคติทางการเมืองและแบบแผนอำนาจ สภาพการณ์ทางสังคมในช่วงก่อนวัยผู้ใหญ่มีบทบาทเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อเกี่ยวกับรูปแบบของความโน้มเอียงทางการเมือง โดยมีสถาบันที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในวัยเด็ก ครอบครัวและโรงเรียน

2.5 พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่

เป็นการ คุณธรรมจริยธรรมเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน ปัญหาของการเมืองไทยที่ประสบพบเห็นอยู่ทุกวันนี้เกิดจาก “คน” ปัญหาเริ่มต้นที่ “คน” และมีผลกระทบถึง “คน” การแก้ปัญหาการเมืองไทยจึงต้องแก้ด้วย “การพัฒนาคน” เพื่อให้คนมีปัญญา มีความรู้มีคุณธรรม และมีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าเราจะพัฒนาคนอย่างไรเพื่อให้คนมีชีวิตที่ดีงาม สามารถใช้ความรู้และแก้ปัญหาได้ สร้างสรรค์ได้ รู้อะไรดี อะไรชั่ว มีทัศนคติทางจริยธรรมและคุณธรรมที่เหมาะสม ฯลฯ ทั้งหมดนี้เป็นคุณสมบัติของคนที่มีคุณธรรม การจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักสำคัญคือ “ให้ความรู้คู่คุณธรรม” การเมืองไทยจึงจะมีสมาชิกที่เป็นทั้งคนเก่งและคนดี นายราหุร พินิจมนตรี กล่าวว่า “...ชุมชนเป็นแหล่งรวมกันของผู้คนที่มีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างทางความคิดเป็นความแตกต่างที่สำคัญ เพราะความคิดเป็นจุดเริ่มต้นของการกระทำ ถ้าคิดอย่างไรการกระทำก็มักจะเป็นอย่างนั้นเสมอ เมื่อความคิดของคนในสังคมแตกต่างกัน ก็จะเกิดการกระทำที่แตกต่างกันอย่างหลากหลายตามไปด้วย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งต่าง ๆ ตามมา ดังนั้นสังคมต้องอาศัยคุณธรรมจริยธรรมเป็นเครื่องควบคุมความคิดและการปฏิบัติของผู้คนไม่ให้ไปคิดและกระทำอันเป็นการละเมิดผู้อื่น แต่ละคนต่างยึดถือในหลักศีลธรรมและคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานของมนุษย์ และยึดหลักกัลยาณธรรมข้อที่เป็นจริยธรรมพื้นฐานแล้วสังคมก็จะอยู่เย็นเป็นสุขอย่างแท้จริง...” สอดคล้องกับ สถิต วงศ์สวรรค์ (2529, น. 92) กล่าวว่า ความหมายของจริยธรรมในแง่ของ จิตวิทยา คือลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงการกระทำของมนุษย์หรือพฤติกรรมทางสังคมประเภท ต่าง ๆ ด้วยลักษณะ และพฤติกรรม (การกระทำ) ที่เกี่ยวข้องกับ จริยธรรม คาบตำรวจหญิง รุ่งนภา แสงบัวท้าว กล่าวว่า “...ถ้าการเมืองมีสมาชิกที่ประกอบไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมแล้วนั้นก็จะเป็นการเมืองที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ เพราะคุณธรรมที่ดีในตัวแต่ละคนนั้น จะเป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นผู้มีคุณภาพพร้อมที่จะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนจริยธรรมนั้นเป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นผู้ที่สามารถในการปฏิบัติที่ดีที่ถูกต้อง ทำให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพ สังคมอยู่อย่างมีความสุข...” สอดคล้องกับ ประยงค์ สุวรรณผา (2541, น. 235) กล่าวว่า นักปกครองต้องแก้ไขความบกพร่องของตนเองก่อน ประชาชนจึงแก้ไขความชั่ว ความบกพร่องของแต่ละคนก่อน นักปกครองและประชาชนต้องข่มจิต ข่มใจจากการกระทำผิดกระทำบาปของแต่ละคนก่อน นักปกครองและประชาชนต้องข่มจิตข่มใจจากการกระทำผิดกระทำบาปของตนแต่ละคนก่อน คือตั้งต้นแต่ควบคุมจิตใจของแต่ละคนเป็น ปฐม แล้วขยายออกไปที่ครอบครัว จากครอบครัวขยายไปที่รัฐ ขยายไปที่ชาติ จากรัฐจากชาติก็ขยายไปทั่วโลก” และผู้จะปกครองรัฐได้ “ต้องปกครองตนเองก่อน ต้องปกครองครอบครัวของ ตนเองให้

ได้ก่อนเมื่อปกครองตน ปกครองครอบครัวได้ดีแล้ว ก็จะปกครอง ก็จักบริหารให้รัฐ ประสบสันติสุขได้ เมื่อรัฐมีความสงบเรียบร้อย ผู้นั้นก็จักยังโลกให้มีความสุขความสงบร่มเย็น และไปพบญาติได้

2.6 ผู้นำครอบครัวและชุมชนต้องมีศีลธรรม

การมีศีลธรรมแบบสมัยใหม่ จึงไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีจิตสำนึกปกป้องอิสรภาพของตนเองในฐานะปัจเจกบุคคลผู้มีสิทธิอำนาจในการตัดสินใจ ผิดทางศีลธรรมหรือกำหนดความหมายของ “การมีชีวิตที่ดี” ด้วยตนเองเท่านั้น หากยังหมายถึงการมี “หน้าที่” เคารพ ปฏิบัติตาม และปกป้อง “หลักการ” ทางสังคมที่กำหนดขึ้นบนฐานของการยืนยัน “ความเป็นคนเท่ากัน” ด้วย เพราะอิสรภาพที่จะมีชีวิตที่ดีตามอุดมคติของปัจเจกบุคคลกับหลักการทางสังคมที่ปกป้องอิสรภาพดังกล่าวไม่อาจแยกขาดจากกัน นางสาวสายใจ กระมล กล่าวว่ “...ศีลธรรมแบบพุทธไทย ที่ถือว่าความดีอยู่ที่ตัวคน คือรากฐานของค่านิยม “ยึดคิดตัวบุคคลเหนือหลักการ” และภายใต้บริบทการเมืองไทย กลุ่มคนที่จะถูกยอมรับว่าเป็น “คนดี” ที่สมควรเป็น “ผู้ปกครอง” หรือเป็นแบบอย่างทางศีลธรรม และมีอำนาจชี้แนะทางความคิดได้ ที่ยอมรับได้ หรือสนับสนุนวิधिเผด็จการโดยธรรมหรือเผด็จการโดยคนดี ภายใต้ระบบศีลธรรมแบบเชิดชูคนดี(ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นนำระดับบน) ทำให้สังคมไทยมีกลุ่มเครือข่ายคนดีที่มีอำนาจพิเศษเหนือหลักการกติกาประชาธิปไตย สามารถล้มหลักการ กติกาประชาธิปไตยได้ตลอดเวลาด้วยข้ออ้างเรื่องขจัดคนเลวและทำความดี เสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง...” สอดคล้องกับ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า คนดีคือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง ด้านจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ซื่อสัตย์ พากเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจ เป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละรักษาสัจจะถ้อยคำ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข คนเก่งคือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมีความสามารถด้านใด ด้านหนึ่งหรือรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุม ตนเองได้ ทันโลก ทันเทคโนโลยี มีความเป็นไทยสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่ตน สังคม และประเทศชาติได้ คนมีความสุขคือ เป็นคนมีสุขภาพดีทั้งกายและจิตเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกาย แข็งแรง จิตใจเข้มแข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของอบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ จะเห็นได้ว่าจากสาระดังกล่าวเป็นการเน้นให้เยาวชน มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี นายชนาวรรณ สุระชาติ กล่าวว่ “...ความดีมาจากเจตนาดี และทุกคนเท่ากันในฐานะที่เป็นผู้ใช้เหตุผล และเหตุผลนี้เป็นแหล่งที่มาของการสำนึกในความดีและเจตนาดีของบุคคล ตรงกับของพระพุทธศาสนาที่บอกว่

มนุษย์มีเหตุมีผล รู้ผิดชอบชั่วดีกันทุกคน เพราะเป็นคุณสมบัติที่แยกมนุษย์ออกจากสัตว์เดรัจฉาน มนุษย์จึงมีความเท่าเทียมกันในแง่นี้ เมื่อมนุษย์มีความเท่าเทียมกัน แหล่งที่มาของอำนาจในการปกครองอันได้มาจากการตกลงรวมตัวกันสร้างสัญญาประชาคมขึ้นมาจึงเป็นรากฐานของความถูกต้องชอบธรรมของเนื้อหาของสัญญาที่เกิดขึ้น...” สอดคล้องกับ นายณรงค์เกียรติ เจริญธรรม กล่าวว่า “...มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐ เพราะอาศัยปัญญา เหตุผล และคุณธรรม เป็นแนวทาง ดำเนินชีวิต มนุษย์เป็นศูนย์กลางแห่งคุณค่าทั้งปวง ความคิดของมนุษย์เป็นตัวนำโลกมนุษย์เอง ความสุขสมหวังของมวลมนุษย์คือเป้าหมายสูงสุดของความพยายามทางการเมือง มิใช่โดยระบบ อัตตาธิปไตย ทั้ง มิใช่โดยระบบโลกาธิปไตย หากแต่โดยระบบธรรมาธิปไตยเท่านั้น ความ พยายามทางการเมือง จึงจะสามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดนั้นได้...” นายทรงชัย รุจิจารังสรรค์ กล่าวว่า “...การเปลี่ยนแปลง สถานะจากการเป็นเยาวชนที่ต้องอยู่ในกฎระเบียบอยู่ในโอวาทและคำสั่งของพ่อแม่และครูมาสู่รั้ว ของมหาวิทยาลัย นิสิตนักศึกษาจะต้องควบคุมตนเองให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบของสังคม รวมทั้ง สังคมได้คาดหวังว่า นิสิตนักศึกษาควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และ โดยเฉพาะต่อสังคม ดังนั้น การกระทำความผิดจึงควรเป็นการกระทำเพื่อให้อื่นอื่นได้ประโยชน์หรือการกระทำเพื่อสังคม ส่วนรวมให้มากยิ่งขึ้น...”

2.7 ยึดเสียงส่วนมากเป็นหลัก

เป็นการถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ เป็นกฎเกณฑ์การตัดสินใจซึ่งเลือกทางที่มีคะแนน เสียงข้างมาก คือ มีคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่ง การถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์เป็นกฎเกณฑ์การตัดสินใจที่วิภาคที่ใช้มากที่สุด ในหน่วยงานวินิจฉัยสั่งการที่มีอิทธิพล รวมทั้งสถานนิติบัญญัติของชาติประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน นักวิชาการบางส่วนแนะนำคัดค้านการใช้การถือเสียงข้างมากเป็น เกณฑ์อย่างน้อยในบางพฤติกรรม เพราะเป็นการแลกโดยปริยายระหว่างประโยชน์ของการถือเสียง ข้างมากเป็นเกณฑ์กับคุณค่าอื่นที่สำคัญต่อสังคมประชาธิปไตย ข้อโต้แย้งที่ขึ้นชื่อที่สุด คือ การถือ เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์อาจนำไปสู่ "ระบบเผด็จการ โดยเสียงข้างมาก" ฉะนั้น จึงแนะนำให้ใช้ คะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด และการจำกัดอำนาจรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญเพื่อบรรเทาผลกระทบ เหล่านี้ ล่าสุด นักทฤษฎีการออกเสียงลงคะแนนแย้งว่า การถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์เป็นเกณฑ์ที่ดี ที่สุดในการคุ้มครองฝ่ายข้างน้อย พันตำรวจเอก ชาตชาย พรหมพันธ์ใจ กล่าวว่า “...ระบอบ ประชาธิปไตย เป็นการปกครองโดยประชาชนส่วนใหญ่ จึงให้ความสำคัญกับหลักการเสียงข้างมาก ในการตัดสินใจขัดแย้งทุกระดับ โดยหลักการเสียงข้างมากหมายความว่า การตัดสินใจใด ๆ ของ กลุ่มหรือคณะบุคคล หลังจากที่ได้มีการปรึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นพอสมควรแล้ว ก็ให้ตัดสิน เป็นข้อยุติโดยถือเสียงข้างมากเป็นเสียงชี้ขาด เพื่อให้สามารถดำเนินการเป็นรูปธรรมต่อไปได้ เช่น การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ได้รับคะแนนสูงสุดจะเป็นผู้ที่ได้รับเลือก หรือใน

การออกเสียงประชามติ เรื่องที่มีผู้เห็นด้วยมากที่สุดจะได้รับการนำไปปฏิบัติ หรือกรณีการออกเสียงลงมติในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ก็จะใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสิน เป็นต้น...” สอดคล้องกับ Lodge Bryce (2006) ได้ให้นิยามคำว่าประชาธิปไตย รัฐบาลที่ถือเอาเจตนารมณ์ของประชาชนฝ่ายเสียงข้างมากเป็นหลัก (สาระสำคัญ ในความคิดนี้อยู่ที่การตัดสินโดยเสียงข้างมากเป็นหลัก) ประกอบกับ Austin Randy (1978) ได้สรุปหลักประชาธิปไตยไว้ 4 ประการ คือ 1) อำนาจอธิปไตยของพลเมืองเด่น 2) เน้นความ เสมอภาคโดยสุจริต 3) ฟังความคิดเห็น 4) เน้นเสียงหมู่ ความหมายที่นักคิดทั้งสองที่เน้นเรื่องของส่วนมากหรือเสียงข้างมาก จึงทำให้ใครหลาย ๆ คน คิดว่าประชาธิปไตยต้องใช้เสียงข้างมากเป็นหลักจนหลงลืมเสียงข้างน้อย มีข้อความที่ การไม่เปิดใจรับฟังและผลักเสียงข้างน้อยที่แตกต่างออกไปเป็นเสียงอื่นที่ไม่ให้ค่าใด ๆ จึงเท่ากับเป็นการปิดกั้นเสรีภาพและโอกาสการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมของพลเมืองภายใต้การเมืองในระบบประชาธิปไตย และนำไปสู่การผูกขาดความคิดและความผิดพลาดในการตัดสินใจในเรื่องนโยบายสำคัญ พันตำรวจเอก อัยรัช ชินประยูร กล่าวไว้ว่า “...ตามเจตคติแล้วการที่สตรีจะเป็นผู้นำที่ดีควรประพฤติตนให้เป็นที่ยอมรับจากเสียงส่วนมากในการลงมติ โดยยอมรับเสียงส่วนใหญ่มากในสังคมประชาธิปไตย ครอบครัวยุคประชาธิปไตยจำเป็นต้องใช้หลักการถือเสียงข้างมากเพื่อลงมติในตัดสินใจทุกครั้งเพื่อสันติวิธี...” สอดคล้องกับ วิทยากร เชียงกุล (2550) กล่าวว่า การที่ระบอบประชาธิปไตยของไทยยังมีปัญหาการซื้อเสียงขายเสียงอยู่ โดยเฉพาะในชนบทและชุมชนแออัดในเมือง ทำให้ชนชั้นสูงหรือชนชั้นกลางบางคนคิดแบบมองปรากฏการณ์เฉพาะหน้าว่า ระบอบการคัดสรรแต่งตั้ง เช่น สมาชิกวุฒิสภาอาจจะดีกว่าระบอบเลือกตั้ง แต่เราควรแก้ไขปัญหาที่รากเหง้าของปัญหาให้ตรงประเด็น คือ พยายามแก้ไขหลักเกณฑ์และกระบวนการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ได้ ส.ว.ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น ไม่ใช่คิดแก้ปัญหาตามอาการเฉพาะหน้า หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา ซึ่งนอกจากจะแก้ไขได้ไม่สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยแล้ว ยังอาจสร้างปัญหาอื่นตามมา เพราะระบอบการคัดสรรก็ต้องเอื้อให้กับคนบางกลุ่มมีอำนาจเหนือกว่าคนส่วนใหญ่ และนำไปสู่การวิ่งเต้นเล่นพรรคเล่นพวกได้อยู่ดี

2.8 ต้องมีความเสมอภาค

เป็นการ ยึดถือหลักความเสมอภาคว่าเป็นหลักพื้นฐานของศักดิ์ศรีของความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้นำย่อมได้รับการรับรองและคุ้มครองจากกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ในฐานะที่เป็นผู้นำโดยมิต้องคำนึงถึงคุณสมบัติอื่น อาทิ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา ถิ่นกำเนิด เป็นต้น และขณะเดียวกันก็ถือได้ว่าหลักความเสมอภาคนี้เป็นหลักที่ควบคุมมิให้ผู้นำได้ใช้อำนาจของตนตามอำเภอใจ ดังนั้นหลักความเสมอภาคจึงเป็นหลักสำคัญในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน พันตำรวจเอก สมภพ สังข์กรทอง กล่าวไว้ว่า “...หลักความเสมอภาคในปัจจุบันได้รับการรับรอง

อย่างชัดเจนโดยถือว่าบุคคลย่อมมีความเสมอภาคที่จะได้รับการรับรองและคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน รากฐานของหลักความเสมอภาค ได้รับการรับรองถึงความเสมอภาคตามกฎหมายของประชาชนโดยไม่แบ่งแยกแหล่งกำเนิด เชื้อชาติ หรือศาสนา การมีบทบาททางการเมืองของสตรีก็เช่นกัน เมื่อมีความเสมอภาค ก็จะทำให้พลเมืองสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข...” สอดคล้องกับ Hobbes (1985, p. 183) กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์ “มนุษย์มีความเท่าเทียมกัน แม้ว่าเมื่อจะพิจารณาแล้วว่า มีความแตกต่างทางด้านร่างกาย หรือสติปัญญาที่ตามสิ่งเหล่านี้ก็ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญอะไรที่จะทำให้มนุษย์ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งสิ่งที่เสมอภาคกันของฮอบส์ คือ การที่ทุกคนเท่าเทียมกันในเรื่องการอ้างผลประโยชน์ และความสามารถที่จะทำร้ายผู้อื่นได้เท่า ๆ กัน” นางวาสนา ไชยพิชิตกล่าวว่า “...หลักการพื้นฐานของความยุติธรรมที่สตรีควรจะมี คือการกำหนดให้มี การปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดก็ตามอย่างเท่าเทียมกัน การที่ประชาชนทุกคนในชุมชนมีความเสมอภาคกันก็เช่นกัน ความเท่าเทียมกันในทุกเรื่องคือสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ในที่นี้ สิ่งจำเป็น ขั้นพื้นฐานต่อการอยู่รอดและพัฒนาตัวเองตามหลักสิทธิมนุษยชน คือ ปัจจัยสี่ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย การนับถือศาสนา การศึกษาและการรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงบริการ สาธารณะและสวัสดิการสังคม การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมาย ซึ่งตามหลักนี้แล้วผู้นำสมควรที่จะยึดหลักความเสมอภาคและทำตัวเป็นกลาง...” สอดคล้องกับ ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ (2546, น. 67) กล่าวว่า ความเสมอภาค (Equality) ความหมายตามหลักสิทธิมนุษยชน หมายถึง ความเท่าเทียมของมนุษย์ทุกคนในการได้รับสิทธิพื้นฐานตามหลักสิทธิมนุษยชน โดยผ่านการปฏิบัติต่อกันระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ด้วยความเคารพต่อสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความหมายตามหลักกฎหมาย หมายถึง หลักการพื้นฐานของความยุติธรรมที่กำหนดให้มีการปฏิบัติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ อย่างเท่าเทียมกัน ความหมายตามระบอบประชาธิปไตย หมายถึง การที่ประชาชนทุกคนในประเทศมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันในเรื่องสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐาน ในที่นี้ สิ่งจำเป็น ขั้นพื้นฐานต่อการอยู่รอดและพัฒนาตัวเองตามหลักสิทธิมนุษยชน คือ ปัจจัยสี่ ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและร่างกาย การนับถือศาสนา การศึกษาและการรับรู้ข่าวสาร การเข้าถึงบริการ สาธารณะและสวัสดิการสังคม การประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

2.9 ต้องคุยกับชาวบ้านแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

เป็นการให้ผู้นำได้พบปะกับประชาชนได้เรียนรู้ได้แสดงออกโดยการได้คิดได้ทำได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตัดสินใจด้วยเหตุผลและข้อตกลงของประชาชน สามารถนำไปปฏิบัติและเกิดผลดีต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนฉะนั้นเมื่อมีปัญหา หรือสถานการณ์ใดในชุมชนก็ใช้ประชาคมเป็นเวทีในการร่วมกัน คิดร่วมกันตัดสินใจร่วมกันดำเนินการ

และร่วมกันรับผิดชอบร่วมกัน จึงจะเกิดความสามัคคีกัน ในชุมชน นายเอกสิทธิ์ สุขประเสริฐ กล่าวไว้ว่า “...แนวทางในการแก้ไขปัญหาสตรีต้องทำหน้าที่ ที่ดีคือต้องลงพบปะกับคนในชุมชนเพื่อ แสดงความนึกเห็นร่วมกัน การที่สตรีจะเป็นผู้นำชุมชนจะต้องสร้างความเชื่อมั่น แสดงให้เห็นถึง ศักยภาพของตนว่าสามารถพัฒนาชุมชน ได้อย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงการเข้ามารับตำแหน่ง เพื่อ อำนาจบารมีเพียงเท่านั้น จะต้องสร้างแนวคิด ทศนคติใหม่ให้ชาวบ้านในชุมชนได้เห็นและเกิดการ ยอมรับ หากว่าสตรีซึ่งเป็นผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง มีศักยภาพแล้วคนในชุมชนก็ย่อมอยากที่จะให้ ความร่วมมือ เชื่อถือมากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาในแนวทาง...” สอดคล้องกับ House (1996) แห่ง มหาวิทยาลัยเพนซิลเวเนีย มีความเห็นคล้อยจองกับทัศนะ Potter (1999) โดยเห็นว่า ผู้นำควรใช้ อำนาจทางการ ซึ่งมากับตำแหน่งที่ได้รับแต่งตั้งเพื่อให้คนในชุมชน ยอมรับปฏิบัติตาม การงานจึงจะ ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย การนำวิสัยทัศน์และ กลยุทธ์ของผู้นำลงสู่การปฏิบัติ การประสานงานและการจัดการกับคนในชุมชนตลอดจน การแก้ปัญหาประจำวัน ที่เกิดจากการ ปฏิบัติงานกับการพบปะกับคนในชุมชน นางกานต์มณี บุคดา กล่าวไว้ว่า “...จะต้องมีความสามารถ ด้านอิทธิพลต่อคนในชุมชนเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการ การมี อิทธิพลต่อคนในชุมชน การมีปฏิสัมพันธ์ โดยถ่ายทอดแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ อาจกล่าว ได้ว่าภาวะ ผู้นำในบทบาทของสตรีเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่หยุดนิ่งของกระบวนการ 3 อย่าง ที่มีความ เกี่ยวเนื่องและมีอิทธิพลต่อกัน นั่นก็คือ ผู้นำ ผู้ตามและสถานการณ์อันนำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จ ตามเป้าหมายนั่นก็คือต้องมีการพบคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน...” สอดคล้องกับ Potter (1999) แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด กล่าวว่า การเป็นผู้นำต้องมีความเป็นกันเองกับผู้ตาม มีความสามารถ ในการเผชิญ กับสถานการณ์ที่สลับซับซ้อนได้ สามารถพูดคุยกับผู้ตาม ทำให้เกิด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยในแง่ มีแผนงานที่เป็น ทางการ มีโครงสร้างขององค์กร ที่แน่นอน ชัดเจน และมีการกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน มีความสามารถในการเผชิญกับ ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงได้ โดยผู้นำเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ให้เป็น ตัวกำกับ ทิศทาง ขององค์กรใน อนาคต จากนั้นจึงจัดวางคนพร้อมทั้งสื่อความหมายให้เข้าใจ วิสัยทัศน์และ สร้างแรงจิตใจแก่คนใน ชุมชน ให้สามารถเอาชนะอุปสรรคเพื่อ ไปสู่วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

2.10 จัดสรรผลประโยชน์ให้ลงตัว

เป็นการ การพัฒนาที่ยั่งยืนที่ผู้นำจะแสดงให้เห็นคนในชุมชน ได้เห็นว่าการบริหารจัดการ ผลประ โยชน์ที่มีต่อคนในชุมชนนั้นเป็นไปอย่างมีระบบแบบแผน ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาและลด ความขัดแย้งของคนในชุมชน ผู้การพัฒนาอย่างลงตัว นายชัยวัฒน์ บุญสละ กล่าวไว้ว่า “...หากสตรี เป็นผู้นำจะต้องมีความเสียสละ ซื่อสัตย์ เพื่อที่จะเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน รับฟังความคิดเห็น ของคนในชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมยึดถือผลประโยชน์ของกลุ่มเป็นหลัก และสามารถแก้ไขปัญหา

เฉพาะหน้าให้แก่คนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถจัดหาเงินทุนและตลาดรองรับผลผลิตของชุมชน มีการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และความยุติธรรม คนในชุมชน จึงจะมีความสามัคคีและให้ความร่วมมือในการร่วมคิด ร่วมทำ ในกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย มีจิตสำนึกที่ดีต่อการร่วมกันพัฒนาและร่วมทำกิจกรรมในชุมชน ซึ่งจะ使人ในชุมชนมีความผูกพันและมีความเอื้อเฟื้อต่อกันยิ่งขึ้น...” สอดคล้องกับ วิชาดา กุปตานนท์ (2544, น. 237) กล่าวว่า ผู้นำ (Leader) คือบุคคลที่มีความสามารถในการที่จะทำให้องค์การดำเนินไปอย่างก้าวหน้าและบรรลุเป้าหมาย โดยการใช้อิทธิพลเหนือทัศนคติและการกระทำของผู้อื่น ควรเริ่มต้นด้วยการกำหนดเป้าหมายและแนวความคิดที่ชัดเจน บทบาทดังกล่าวจะช่วยให้ผู้นำสร้างแผนงานแม่แบบ (Blueprint of Action) ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการก่อนจะลงมือปฏิบัติตามแผน นอกจากนั้น ไม่เพียงแต่ต้องรู้ถึงวิธีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายเท่านั้น แต่ผู้นำต้องได้รับการสนับสนุนและความมุ่งมั่นในการบรรลุถึงเป้าหมายด้วย ผู้นำต้องมีความสามารถจัดสรรผลประโยชน์ ได้อย่างดี นำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสร้างพันธกิจ (Mission) วิสัยทัศน์ (Vision) และสื่อสารอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างและผลประโยชน์ที่พนักงานจะได้รับจากความสำเร็จในอนาคต อีกทั้งยังสามารถทำให้พนักงานมีแรงจูงใจและรู้สึกตื่นเต้นกับทิศทางใหม่นี้ด้วย นางลำพูน พุดช่อ กล่าวว่า “...ควรมีการส่งเสริมความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้นจากงบประมาณที่ได้มา เพื่อให้เกิดผลประโยชน์กับคนในชุมชนให้มากที่สุด โดยคนในชุมชนต้องเข้าร่วมมือหรือริเริ่มด้วยกัน กำหนดความต้องการ วางโครงการเองแล้วก็ร่วมมือกัน แล้วร่วมมือกันปฏิบัติตามโครงการนั้นและจัดสรรผลประโยชน์ให้ลงตัวไม่เห็นแก่พวกพ้องของตนเอง”

2.11 แบบอย่างที่ดีในชุมชน

เป็นการประพาดคิดนึกให้กับให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย วางตัวเป็นกลาง ให้ความช่วยเหลือชาวแบบกัลยาณมิตร ช่วยเหลือชักจูงในทางที่ดี ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละจริงใจ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับคนในครอบครัวและชุมชน นายณรงค์สิทธิ์ เจริญรัตน์ กล่าวว่า “...การเป็นผู้นำในบทบาทของสตรีนั้น ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้มิได้หมายถึงเฉพาะความรู้ เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น หากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ผู้นำที่ดีจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ และรอบรู้ ผู้นำที่ดีจะต้องไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบาก ทั้งทางกายวาจา และใจผู้นำที่มีความกล้าหาญ จะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน...” สอดคล้องกับ Stock (1948, น. 46) กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นผู้นำคนอื่นมิใช่สามารถจะเป็นได้โดยการอาศัยแต่เพียงการมีคุณลักษณะทางกายภาพและบุคลิกภาพของผู้นำนั้น เพราะว่าคุณลักษณะของผู้นำจะมีความสัมพันธ์หรือเข้ากันได้กับลักษณะ กิจกรรมและเป้าหมายของผู้ตามด้วย" การศึกษาคุณลักษณะในช่วงนี้ไม่ได้มุ่งเน้นให้ความสนใจว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จมีคุณลักษณะเฉพาะใดบ้าง หากแต่ศึกษา

อย่างกว้าง ๆ หากคุณลักษณะของผู้นำที่แตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ ในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เมื่อศึกษาเฉพาะแต่ละคุณลักษณะ ก็ไม่สามารถยืนยันได้ว่ามีความสัมพันธ์ หรือเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้นำประสบความสำเร็จ นายพิชิต ไตรสรณ์กุล กล่าวว่า “...สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่เป็นหลักของสังคม รองลงมาคือชุมชน เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนา โดยทำหน้าที่หล่อหลอมและขัดเกลาความเป็นมนุษย์ให้แก่สมาชิกในครอบครัวและคนในชุมชนด้วยการ พร้อมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิก ครอบครัว และชุมชน เพื่อให้สมาชิกมีพัฒนาการเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ รู้จักหน้าที่ ความรับผิดชอบ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้นการสร้างบทบาทในการเป็นผู้นำของสตรีจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครอบครัวและชุมชน ดวงเดือน พันธมนาวิน (2548) ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่สำคัญของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมในเยาวชนไทยได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต ความสามารถในการควบคุมตน ทักษะที่ดีต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรม การมีสุขภาพจิตดี ความเชื่ออำนาจในตนเอง เหตุผลเชิงจริยธรรม และเอกลักษณ์แห่งอิโก้ส่วนปัจจัยเชิงเหตุด้านสถานการณ์ที่สำคัญ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และใช้เหตุผลจากบิดามารดาครูอาจารย์การอบรมเลี้ยงดูแบบพุทธ การเห็นแบบอย่างที่ดีในการกระทำพฤติกรรมเชิงจริยธรรมจากคนรอบข้าง การสนับสนุนส่งเสริมจากคนรอบข้างและโรงเรียน และการเปิดรับสื่อที่ดีมีประโยชน์และ ภูมิหลังส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมพลเมืองดี คือ เพศ ชูฐานะ และผลการเรียน

2.12 ให้ความรู้เกี่ยวกับการขบขันในครอบครัวและชุมชน

เป็นการกระตุ้นให้คนในครอบครัวและชุมชนได้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน ได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง นายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ กล่าวว่า “...แนวทางการดำรงชีวิตประจำวันและการดำรงตนในชุมชนในประเทศที่ปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย และนี่เองที่จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยเพื่อที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาอธิบายให้กับคนในครอบครัวและชุมชนได้อย่างถูกต้อง...” สอดคล้องกับ นายศักดิ์สิน กุลบุตรี กล่าวว่า “...การมีความมุ่งหวังเพื่อปลูกฝังให้คนในครอบครัวและชุมชนเกิดความตระหนัก เห็นความสำคัญ ศรัทธาและเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข กิจกรรมในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตยนี้ ทุกท่านได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องภายในการอบรมครั้งนี้ เพราะในขณะที่คนในครอบครัวละชุมชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยให้มากขึ้น...”

พลศักดิ์ อุดมโกษณ์ และพิทักษ์ ศิริวงศ์ (2556) กล่าวว่า “...นักเรียนให้ความหมายของความเป็นพลเมืองดีคือ การเคารพและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง การมีส่วนร่วม ในกิจกรรม

การเมืองการปกครอง การเคารพในสิทธิเสรีภาพ และการยึดมั่นปฏิบัติในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา การมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเอง และการยอมรับมติของเสียงข้างมาก การเมืองการปกครองมีอิทธิพลต่อระดับการรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี พลเมืองดีได้แก่การรับรู้หน้าที่พลเมืองดีของเยาวชนด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองการปกครองซึ่งให้เห็นว่าการที่จะสนับสนุนให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และประเทศชาติได้นั้น จะต้องพัฒนาให้เยาวชนตระหนักถึง ความสำคัญของเศรษฐกิจและการเมืองการปกครองของประเทศ

2.13 ไม่เห็นผิดเป็นชอบ

เป็นการ พิจารณาในสิ่งที่เห็นรู้สิ่งที่กระทำอยู่ เมื่อรู้ว่าสิ่งนั้นผิดก็ไม่สมควรเห็นชอบหรือกระทำตามสิ่งนั้น นางศรินทร์ทร ทวีวัฒนสมบุรณ์ กล่าวว่า “...เห็นผิดเป็นชอบ เป็นวลีที่เกิดขึ้นเพื่อไว้เตือนใจผู้คน ให้รู้จักแยกแยะความดี ความไม่ดี ความควร ความไม่ควร ให้รู้จักพิจารณาใคร่ครวญ ไตร่ตรอง อย่างถี่ถ้วนว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีที่ควรปฏิบัติ ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง และสิ่งใดเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่ควรปฏิบัติ ไม่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง หากแต่เราควรพิจารณาจากสิ่งที่เราเห็นเมื่อไม่ดีก็ไม่สมควรที่จะปฏิบัติตาม...” สอดคล้องกับ ไพศาล พีชมงคล (2559) กล่าวว่า จากการติดตามสถานการณ์บ้านเมืองปรากฏว่าขณะนี้มีการเคลื่อนไหวที่สามารถสรุปได้ชัดเจนว่าต้องการให้ประเทศไทยมีความหวาดระแวงกับมิตรประเทศ ทั้งประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาค โดยมีการดำเนินงานและสร้างกระแสข่าวที่สอดคล้องรองรับกัน แต่มีนัยยะที่จับกระแสได้ชัดว่าต้องการให้ประเทศไทยเกิดความระแวงแคลงใจกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อประเทศไทย ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องใช้ความระมัดระวังและความสุ่มรอบคอบ กระชับสัมพันธไมตรีและความเข้าใจอันดีกับมิตรประเทศ และดับเหตุของปัญหานี้ให้ตรงจุด พันตำรวจเอก สุริยา ศรีคำ กล่าวว่า “...การที่จะไม่เห็นผิดเป็นชอบเราต้องบังคับจิตใจของเราก่อน เมื่อเห็นสิ่งที่ไม่ดี หรือมีคนที่กำลังทำในสิ่งไม่ดี ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวเพียงเพื่อหวังผลประโยชน์ในสิ่งที่ผิด...” สอดคล้องกับ เพทาย เย็นจิตโสมนัส (2559) กล่าวว่า การสู้กับความไม่ถูกต้องไม่ดีและไม่งาม อันเกิดจากกิเลสในจิตของมนุษย์ซึ่งประกอบด้วยความหลงผิด (โมหะ) ซึ่งเห็นผิดเป็นชอบ จึงเห็นผิดเป็นชอบใช้อำนาจแบบขาดเหตุผลและความสุจริตใจ (โทสะ) มิได้ใช้อำนาจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประเทศชาติ แต่มุ่งประโยชน์ส่วนตัวและสมัครพรรคพวก เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ (โลภะ) ไม่ว่าจะด้วยความไม่รู้หรือรู้เท่าถึงการนั้นก็ตาม ผู้มีความหลงผิดเช่นนี้ กำลังกัดเซาะบ่อนทำลายวงการวิทยาศาสตร์ไทย ทำลายการสร้างความรู้และการพัฒนาเทคโนโลยี ทำลายศักยภาพความเข้มแข็งและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทำลายอนาคตของลูกหลาน เด็ก เยาวชน และประชาชนคนไทย และทำลายประเทศไทย

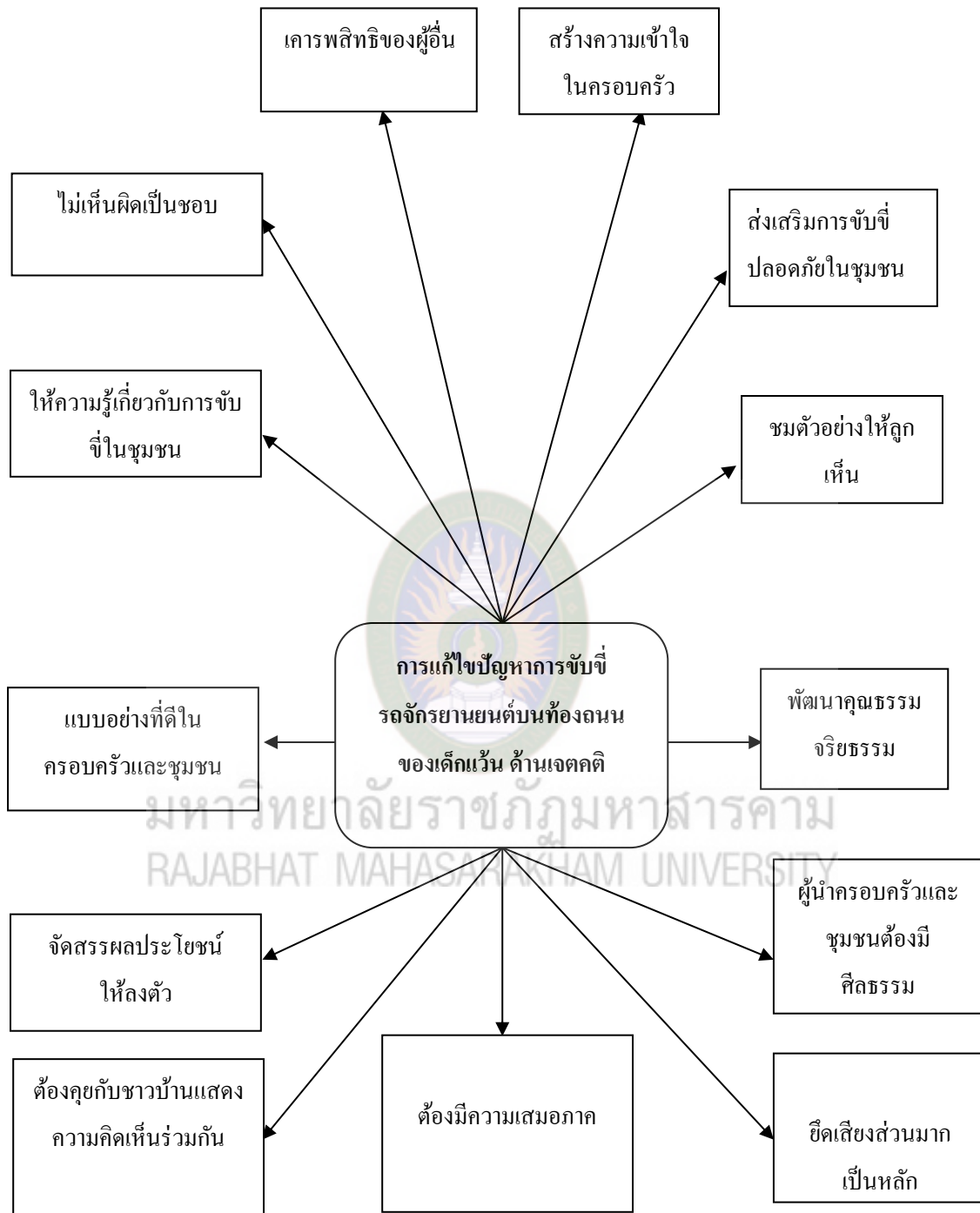
นายชัยยา บุรณัฎฐ์เจริญ กล่าวว่า “...การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเด็กและเยาวชนในทศวรรษที่ 21 นี้ ในปัจจุบันแม้ว่าในทางการเมืองกฎหมายจะเปิดโอกาสในทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองตลอดจนการเพิ่มสิทธิเสรีภาพ ให้แก่สตรีจะต้องคำนึงถึงสัดส่วนบุรุษเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมหรือควรให้ใกล้เคียงกัน แต่ถ้าหากการเมืองเปลี่ยนเป็นการเมืองภาคประชาชนที่เป็นการเมืองในภาคพลเมือง เด็กและเยาวชนก็จะมียุทธศาสตร์และพื้นที่ในทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงขึ้นและจะกลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนทางการเมืองแบบประชาธิปไตยให้สูงขึ้นกว่าเดิมและมียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนทางกฎหมายและภาคประชาชนที่จะเป็นพลังและความเข้มแข็งที่จะช่วยส่งเสริมให้บทบาททางการเมืองแบบประชาธิปไตยของเด็กและเยาวชนเด่นชัดขึ้นและพื้นที่ทางการเมืองของเด็กและเยาวชนจะกว้างและมีความชัดเจนขึ้น ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีที่เป็นสตรีที่มีบทบาททางการเมือง...” สอดคล้องกับ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2518) กล่าวว่า ได้ให้ความหมายเจตคติ ได้แก่สิ่งที่อยู่ในจิตใจของบุคคลที่ จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลไปในทิศทางใดทางหนึ่ง ซึ่งเราไม่สามารถสังเกตหรือวัด ได้โดยตรง แต่สามารถเข้าใจได้โดยดูจากพฤติกรรมของบุคคล ว่า ตอบสนองต่อสิ่งเราอย่างไร ก็จะทราบเจตคติได้ นางสุรณีย์ สุทธิวัฒนานิติ กล่าวว่า “...การพัฒนาเจตคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ต้องเริ่มที่การพัฒนาเจตคติทางพฤติกรรมโดยการมีบทบาทมีส่วนร่วมในการเมืองแบบประชาธิปไตย และชีวิตในชุมชน การอ่านอย่างวิเคราะห์ ประกอบด้วย ค่านิยม คือรากฐานของประชาธิปไตยแบบ การแสดงออกถึงเสรีภาพ การปกครองโดยประชาชน ความเท่าเทียม หลักนิติธรรม ความเท่าเทียมที่กำหนดทางกฎหมาย การออกเสียง 1 เสียงต่อ 1 ค่านิยม ความรับผิดชอบที่เกิดจากสิทธิ ความรับผิดชอบที่เกิดจากหน้าที่ ความดีงาม ค่านิยมที่เป็นคุณธรรมของพลเมือง หรือความเป็น พลเมืองในระบอบประชาธิปไตย ชื่นชมต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการช่วยเหลือ เอื้ออาทร เอกสิทธิ์และ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความเที่ยงธรรม และความเป็นธรรมทางสังคม เสรีภาพ ซื่อสัตย์ เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีส่วนร่วม เท่าเทียม อดทนต่อความแตกต่าง ความสงบให้และรับและการให้คุณค่าต่อสิ่ง ๆ ในฐานะพลเมืองที่เข้มแข็ง เจตคติ คือ ความชอบหรือความตั้งใจในการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับชุมชน ความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมกับชุมชน ความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมกับภาคประชาสังคม ความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมในประเด็นต่าง ๆ ของ สังคม ภาคประชาสังคม ชีวิตการเมือง ชีวิตชุมชน และชีวิตของโลก ความตั้งใจที่จะปรับปรุง สังคมให้ดีขึ้นตามที่เกิดขึ้นจากค่านิยม และคุณธรรมของพลเมือง...” สอดคล้องกับ วลัย พานิช (2542) ได้วิเคราะห์ ลักษณะความเป็นพลเมืองดีในด้านการเมืองการปกครองว่าต้องเป็นผู้ที่รู้ เข้าใจและ รับผิดชอบในสิทธิของตน รู้และเข้าใจกฎหมายต่าง ๆ ของบ้านเมือง รักษาความมั่นคงของชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้และเข้าใจปัญหาต่าง ๆ และหาแนวทางแก้ไขในทางการเมืองการปกครอง

รวมถึงตระหนักในคุณค่าการใช้สิทธิเสรีภาพบนพื้นฐานแห่งกฎหมายจริยธรรมและศาสนา ในขณะที่ในด้านเศรษฐกิจก็ต้องรู้และเข้าใจในพื้นฐานทางเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ เห็นคุณค่าของการรักษาทรัพยากรและทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และนิยมใช้ผลผลิตไทย ตลอดจนรู้และเข้าใจปัญหาเศรษฐกิจและหาแนวทางแก้ไข เพื่อพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่า คนนับเป็นรากฐานสำคัญของสังคมเป็นสิ่งที่ต้องลงทุนในการพัฒนาก่อนสิ่งอื่นใดให้คนมีความเข้มแข็ง เป็น "พลังของแผ่นดิน" เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถดูแลรับผิดชอบการดำเนินชีวิตของตนเองได้เป็นอย่างดี มีคุณภาพ มีคุณธรรมภายในกรอบกติกาของสังคมอย่างมีความสุข สังคมจะพัฒนาได้ต้องขึ้นอยู่กับการพัฒนาคนที่อยู่ในสังคมนั้น รากฐานการพัฒนาคนอยู่ที่เป็นคนมีความสุข คือ สามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่าง ปกติสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาคำขบขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นด้านเจตคติ

3. การแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับรุกรการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ปัจจัยที่มีต่อพัฒนาบทบาทด้านการพัฒนาพฤติกรรมแบบประชาธิปไตย ประกอบไปด้วย

3.1 ปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

3.2 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

เป็นการ จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมของชุมชน สังคม ประเทศชาติเป็นที่ตั้ง ไม่มุ่งมันเฉพาะผลประโยชน์ส่วนตัวโดยก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นและชุมชน สังคมและประเทศชาติ นางสุพัตรา ดังสกุล กล่าวว่า “...ความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่ค้ำจุนสังคมไทยให้อยู่รอดปลอดภัยมาได้จนถึงปัจจุบัน บรรพบุรุษของเราเสียสละเลือดเนื้อเพื่อรักษาผืนแผ่นดินไว้ให้ลูกหลาน ทหาร ตำรวจ เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อป้องกันรักษาประเทศให้มั่นคงและสงบ การเสียสละของบุคคลข้างต้น เป็นสิ่งที่ควรตระหนักและศึกษาริเรียนรู้ พร้อมทั้งนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งจะนำมาสู่ความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับ พิธิษฐีกุล แก้วงาม (2553) กล่าวว่า วิถีทางการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นหมายถึงการกระจายในการตัดสินใจนโยบายและการมีส่วนร่วมนั้นทำให้เกิดผลกระทบต่อการศึกษาและการตัดสินใจ อย่างไรก็ตามในรัฐใหม่บางรัฐการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ได้เกิดพร้อมกับการมีสิทธิการลงคะแนนเสียง แต่หากเป็นการตอบโต้ของชนกลุ่มใหญ่ที่มีต่อการชักจูงของผู้นำ ควรยอมรับว่า แม้การมีส่วนร่วมในขอบเขตที่แคบดังกล่าวนี้ ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการสร้างชาติ เพราะเป็นวิธีหนึ่งที่จะสร้างความรักดีอันใหม่และความรู้สึกใหม่ในเอกลักษณ์ของชาติ ดังนั้น ถึงแม้การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น เป็นแง่ของการพัฒนาการเมือง แต่ก็เต็มไปด้วยอันตราย เช่น อันตรายที่เกิดจากอารมณ์รุนแรง หรือผู้ก่อวินทางการเมือง ซึ่งทั้งสองอันนี้อาจจะทำลายล้างความมั่นคงของสังคม แน่ละ ปัญหาที่อยู่ที่ยการพยายามสร้างดุลยภาพระหว่างความรู้สึกของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม ซึ่งเป็นปัญหาขั้นมูลฐานของระบบประชาธิปไตย นายอภิสิทธิ์ อ่อมแก้ว กล่าวว่า “...การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นการลดความเห็นแก่ตัว และเสียสละร่างกายและใจเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมทำให้สังคมและประเทศชาติมีการพัฒนาไปได้อย่างมั่นคง ทำให้สังคมมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทำให้เกิดความรักและความสามัคคีในหมู่คณะ...”

3.3 คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการขับขีรถจักรยานยนต์

ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ที่มีทัศนคติว่าตนมีโอกาสเสี่ยงใน การเกิดอุบัติเหตุบ่อยจะมีบุคลิกภาพชอบ ค้นหาความตื่นเต้นท้าทาย และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สังคม กลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมเสี่ยง ในการเกิดอุบัติเหตุการศึกษารองของ Iversen (2004) พบว่า ทัศนคติต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิด อุบัติเหตุจราจรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการจราจรของผู้ขับ ขี่ โดยเฉพาะผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ที่มี ทัศนคติชอบความการขับขีรถจักรยานยนต์ และชอบใช้ความเร็วในการขับขีรถ จะมึลักษณะการขับขีรถด้วยความ ใจร้อน และมักดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนขับขีรถซึ่งนำไปสู่พฤติกรรม เสี่ยงและความเสี่ยงต่อ การเกิดอุบัติเหตุจราจร นายนิพนธ์ กิจไพบูรณ์ชัย กล่าวว่่า “...จักรยานยนต์หรือรถมอเตอร์ไซค์ เป็นที่นิยมมากในประเทศไทย และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ เพราะความสะดวก คล่องตัวเมื่อใช้งาน ไปยังสถานที่ต่าง ๆ สามารถหลีกเลี่ยงรถติดได้ดี และนอกจากรถขนาดเล็กแล้วยังมีบิ๊กไบค์ ที่เริ่ม เพิ่มจำนวนบนท้องถนนมากขึ้น แม้ว่าการควบคุมการจำหน่ายรถบิ๊กไบค์ จะยังไม่เข้มงวดมากนัก จนเริ่มเห็นผู้ขับขีรถขนาดใหญ่มีตั้งวัยเด็กมัธยมจนถึงอายุมาก ๆ ซึ่งไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ขับขีรถ จักรยานยนต์นั้น มีทั้งเคารพและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรกันจนควบคุมได้ลำบากขึ้น ด้วยความ สะดวกสบายคล่องตัวนี้ของรถจักรยานยนต์เอง จึงส่งผลให้ในบางครั้งผู้ขับขีรถจักรยานยนต์มักจะ กระทำผิดกฎจราจรได้ง่าย และมักทำเป็นประจำจนคุ้นเคย เช่น วิ่งเลนขวาสุด, ไม่สวมหมวก กันน็อก, วิ่งสวนทาง, วิ่งบนทางเดินทาง, จอดรถยนต์หรือจักรยานยนต์บนฟุตบาท ฯลฯ ...” สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง และคณะ (2538) กล่าวว่่า แนวทางป้องกัน การซื้อสิทธิขายเสี่ยง เลือกลงตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่่า วิธีการซื้อเสี่ยงโดยการแจก เงิน แจกทั้งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นฐานเสี่ยงและแจก ผู้เลือกลงตั้ง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่่า การแจกเงินเป็นการ แจกที่มีวิธีการไม่ยุ่งยาก ทั้งเป็น ความต้องการเงินของผู้รับ นายประสิทธิ์ ฝอยทอง กล่าวว่่า “...การใช้รถใช้ถนนไม่ว่าเป็นรถยนต์ จักรยานยนต์ หรือแม้แต่จักรยาน ย่อมมีกฎระเบียบในการใช้ ถนนสาธารณะเป็นมาตรฐาน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยต่อชีวิตของตนเอง และผู้อื่น เราควรขับขีรถให้ถูกกฎ และควรรู้วิธีการขับขีรถอย่างปลอดภัยควบคู่กันไปด้วย จะช่วยลด อุบัติเหตุ พร้อมทั้งเพิ่มวินัยจราจร และที่สำคัญอาจทำให้ปัญหาลดน้อยลง...” สอดคล้องกับ กาญจน์กรอง สุอังคะ และคณะ กล่าวว่่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะการแสดงออกในรูปของแบบแผน แนวคิด ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกซ้ำ ๆ จนเป็นลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคล โดยลักษณะบุคลิกภาพของผู้ขับขีรถที่มักพบว่่ามีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ ผู้ที่มี บุคลิกภาพลักษณะชอบค้นหาความ ตื่นเต้น ท้าทาย มักจะมีพฤติกรรมการขับขีรถที่ขาด โผน สุนุกสนาน ชอบความเสี่ยง และความตื่นเต้น ผู้ที่มีบุคลิกภาพลักษณะก้าวร้าว และไม่ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสังคม มักแสดงออกด้วยการขับขีรถด้วยความเร็วสูง และชอบฝ่าฝืนกฎจราจร ส่วนผู้ที่

มีบุคลิกภาพลักษณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญจะมีความห่วงใยผู้อื่นขณะขับชี่ จึงมีความระมัดระวังในการขับชี่มากขึ้น สอดคล้องกับ นายสมยศ หินพราย กล่าวว่า “...การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจราจร หรือได้รับอันตราย จากการจราจรของผู้ขับชี่ แสดงถึงความสามารถในการประเมินอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นใน สถานการณ์จราจร และสามารถป้องกันตนเองจากอันตรายในการจราจรได้ ทำให้พฤติกรรมเสี่ยงใน การเกิดอุบัติเหตุลดลง ดังนั้นผู้ขับชี่ที่มีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจราจรไม่ดี จะไม่ระมัดระวังในการขับชี่ จึงมีการขับชี่ที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรได้มาก และเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย วัยรุ่นที่ขับชี่รถจักรยานยนต์เป็นกลุ่มที่มีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มวัยอื่น การรับรู้ถึง วิธีการหลีกเลี่ยงจากความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับต่ำด้วย ส่งผลให้ไม่ค่อยระมัดระวังต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะที่...”

3.4 กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง

เป็นการแสดงให้เห็นถึงบทบาทสตรีที่กล้าแสดงถึงความเห็นที่มีเหตุผล ถูกต้องตามหลักการ และเสี่ยงที่แสดงออกมาอย่างถูกต้องและชัดเจน นายสิทธิวัฒน์ ธนบุลย์พิพัฒน์ กล่าวว่า “...การที่สตรีได้แสดงความคิดเห็นออกมานั้นเพื่อที่จะให้ ประชาชนคนในชุมชนเห็นถึงความสามารถที่มี และสามารถแสดงบทบาทในทางที่ถูกต้องและมีเหตุผล...” สอดคล้องกับ กองเทพ เคลือบพณิชกุล (2542) กล่าวว่า ผู้พูดมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎีการพูดแล้ว ถ้าต้องการความสำเร็จในอาชีพ ผู้พูดต้องเข้าใจ องค์ประกอบของการพูด เข้าใจจุดมุ่งหมายที่จะพูด รู้หลักและวิธีการพูดที่ถูกต้อง ผู้พูดที่ดีต้องมีคุณสมบัติใน การพูด รู้ลักษณะของการพูดตลอดจนต้องมีจรรยา มารยาท และคุณธรรมในการพูด ให้ผู้ฟังเกิดความเชื่อถือ มีทักษะในการพูด มีความสุภาพเรียบร้อย มีความจริงใจ มีความรับผิดชอบและพูดในทางดีงามที่เกิดประโยชน์ แก่ผู้ฟัง โดยส่วนรวม นายราหุร พินิจมนตรี กล่าวว่า “...การถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึกรัก และความต้องการของผู้พูดออกมา โดยอาศัยถ้อยคำที่เหมาะสม แสดงถึงความคิดเห็นที่ถูกต้องกับสถานการณ์ทำให้บทบาททางการเมืองของสตรีเพิ่มมากขึ้น...” สอดคล้องกับปรมะ สตะเวทิน (2538) กล่าวว่า การพูดของมนุษย์นับว่ามีความสำคัญมากในกระบวนการติดต่อสื่อสารเพราะสะดวก รวดเร็วและสื่อความหมายได้เข้าใจมากที่สุด เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกรัก ด้วยถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยาท่าทาง การเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการพูด จะทำให้เกิดความคิด ความ เข้าใจในกระบวนการสื่อสารและสามารถเลือกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

3.5 การมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง

เป็นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ให้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะเมื่อมีความจำเป็นต้องระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาหรือทำงานสำคัญที่ต้องการความร่วมมือจากหลายฝ่ายเพื่อให้งานนั้น

บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย และสามารถออกความคิดเห็นได้เมื่อเห็นว่า ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม รุ่งนภา แสงบัวท้าว กล่าวว่า “...การมีส่วนร่วมในการประชุมทุกครั้ง ช่วยลดความขัดแย้งในกรณีที่เกิดความเข้าใจผิดหรือเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เป็นส่วนสำคัญในการติดตามผลว่าการประชุมบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ถ้าไม่จะได้โต้แย้ง แสดงความคิดเห็นในวาระการประชุมนั้น...” สอดคล้องกับ วชิรวัชร งามละม่อม (2554) กล่าวว่า การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในลักษณะ “ร่วมคิดร่วมทำ และร่วมเรียนรู้” เพื่อส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชน ได้มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาสวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชน การฟื้นฟูอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน การค้นหา ศักยภาพและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการจัดทำ แผนความต้องการของชุมชน รวมทั้งการสร้าง ประชาคมภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายของชุมชน นางสาวสายใจ กระจมล กล่าวว่า “...การมีส่วนร่วมในการประชุมเป็นการเปิดโอกาสในการรับผิชอบร่วมกัน ช่วยให้การตัดสินใจรอบคอบ มากยิ่งขึ้น เป็นเครื่องมือในการผ่อนผันตัดสินใจ ทำให้เกิดความรู้สึกร่วมแรงร่วมใจ ขยายทัศนะให้ กว้างขวางขึ้น ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการติดต่อประสานงานที่มีหลักการและเหตุผล และสามารถเข้าใจปัญหาโต้แย้งเมื่อเห็นว่าวาระในการประชุมไม่ตรงกับจุดประสงค์เนื้อหาของวาระการประชุม...”

3.6 รักษาวินัยจราจรสะท้อนวินัยชาติ

เป็นการ พิจารณาในตัวบุคคลที่จะมาเป็นผู้นำ ไม่เห็นแก่สิ่งของ ของกำนัลที่ผู้จะมาเป็นผู้นำมอบให้ ให้ดูที่ความสามารถที่ตัวบุคคลมีมากกว่า นายทรงชัย รุจิจารังสรรค์ กล่าวว่า “...สิ่งหนึ่งที่ผู้ขับขี่รถทุกประเภทบนท้องถนนที่ใช้งานร่วมกันต้องคำนึงถึงมาก ๆ คือการขับขี่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เพราะการสร้างกฎหมายนี้ขึ้นมาหลัก ๆ ก็เพื่อความปลอดภัยของทุกคน แต่ปัญหาในสังคมไทยที่มักพบเจอกันบ่อย ๆ คือ บรรดาผู้ขับขี่จำนวนมากไม่มีการเคารพวินัยจราจร จนเกิดปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะเรื่องของอุบัติเหตุและความสูญเสีย บทความนี้จะพามาคุยตัวอย่างเกี่ยวกับข่าวเรื่องวินัยและกฎหมายจราจรที่เป็นกระแสสังคมแล้วลองตัดสินใจว่าเหมาะสมหรือไม่...” สอดคล้องกับ Rokeach (1973) กล่าวว่า สิ่งที่บุคคลเห็นว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าสิ่ง อื่น ๆ ในกาลเทศะหนึ่ง ๆ แตกต่างไป ตามกลุ่มบุคคลและวัฒนธรรม ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และความเสียสละ การกล้าตัดสินใจ ขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคล พันตำรวจเอก ชาติชาย พรหมพันธ์ใจ กล่าวว่า “...ปัญหาการจราจรที่เป็นอยู่ในขณะนี้ ส่วนหนึ่งมาจากวินัยในการขับขี่รถ ซึ่งผู้ขับขี่รถในท้องถนน ส่วนใหญ่ต้องยอมรับความจริงกันว่า มองเรื่องวินัยจราจรมาเรื่องที่มาที่หลังความจำเป็นในการเร่งรีบให้ถึงที่หมายของผู้ที่ใช้อยู่บนท้องถนนกลับกลายเป็นเรื่องที่สำคัญและยิ่งใหญ่กว่าวินัยจราจรในการขับขี่รถบนท้องถนนเสียอีก...” สอดคล้องกับ

อุบล เลี้ยววาริณ (2534) กล่าวว่า การรวมกลุ่มของความเชื่อ ความคิด และความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อบุคคลในการเลือก / การประเมินบุคคลและสถานการณ์อื่น และความคิดเห็น ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล สิ่งที่น่าปรารถนาของบุคคล ในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง สังคม เศรษฐกิจ ศาสนา สิ่งที่น่าปรารถนา มีลักษณะที่ดั่งาม ถูกต้อง ใกล้เคียง กับคุณธรรมและจริยธรรม

3.7 ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างแต่ไม่แตกแยก

มีความอดทนอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง เนื่องจากในสังคมประชาธิปไตยได้ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนในสังคมทุกคนอย่าง เสมอภาคและเท่าเทียมกัน ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะมีความเคารพในสิทธิเสรีภาพของประชาชน และมีความอดกลั้นต่อความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่าง ดังคำว่า แตกต่างได้ แต่ไม่แตกแยก พันตำรวจเอก อัยรัช ชินประยูร กล่าวว่า “...ทุกคนมีความคิดเห็นความชอบที่แตกต่างและมีโอกาสในการแสดงความแตกต่างให้สังคมได้รับรู้มากขึ้น ซึ่งความแตกต่างบางอย่างนั้นเมื่อก่อนอาจไม่เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง แม้ว่าจะไม่ขัดต่อพื้นฐานของการคิดดี พุทธิ ทำดีก็ตาม ทั้งนี้เพราะคนในสังคมส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างนั้น ๆ แต่เมื่อนานเข้าคนในสังคมได้อาศัยอยู่ร่วมกับความแตกต่างเหล่านั้นแล้ว...” Huntington and Nelson (1927) กล่าวว่า ความแตกต่างดังกล่าวไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคม คนในสังคมเองก็เริ่มให้การยอมรับการแตกต่าง หรือแม้กระทั่งสนับสนุนให้ความแตกต่างเพื่อนำมาพัฒนา เห็นสมควรว่าถึงจะมีความแตกต่างแต่ไม่ควรแตกแยก พันตำรวจเอก สมภพ สังข์กรทอง กล่าวว่า “...คนเราเกิดมาจากร้อยพ่อพันแม่ ตั้งแต่เกิดมาก็ได้รับการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ต่างต่างกัน จึงไม่แปลกที่เราจะแสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกัน แม้แต่การมองวัตถุเดียวกันเดียวกันยังมองเห็นแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อความสงบสุขของชุมชนแม้จะมีเหตุผลที่แตกต่างแต่ไม่ควรแตกแยก...” สอดคล้องกับ กรรัช อยู่สุข (2553) กล่าวว่า ในโลกนี้มีความแตกต่างอยู่มากมาย ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ อาชีพ เพศ ความคิดทางเพศรวมไปถึงความคิดด้านอื่น ๆ ที่แตกต่างกัน แต่ที่ผ่านมามีความแตกต่างดังกล่าวก็ได้กลายเป็นทรัพยากรสำคัญที่ทำให้โลกของเรามีการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์และพัฒนาไปข้างหน้า ซึ่งเกิดจากการนำเอาความสามารถที่เกิดจากความหลากหลายและแตกต่างขององค์ประกอบในแต่ละบุคคลมาเป็นตัวผลักดันและขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษย์โดยรวม ดังนั้นความแตกต่างจึงไม่ได้เป็นต้นเหตุของความแตกแยกหรือความขัดแย้ง แต่ความแตกต่างคือปัจจัยสำคัญสำหรับการเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ คำว่าสร้างสรรค์นั้นคือการสร้างในทางที่ดี ทำในสิ่งที่ดีขึ้น เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม มีเรื่องของคุณธรรมและจริยธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างหนึ่งที่ทุกคนในสังคมควรสนับสนุนความคิดที่แตกต่างและเคารพในความคิดที่แตกต่างด้วย แต่ก็มีคำถามกันขึ้นว่าแล้ว

เราควรยอมรับและเคารพความคิดที่แตกต่างทุกเรื่องหรือไม่ คิดแตกต่างแค่ไหนจึงจะเรียกว่ามีความเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมได้ เพราะความคิดต่างนั้นย่อมมีทั้งการคิดในเรื่องดีและไม่ดี เหตุนี้คือความแตกต่าง ไม่ควรแตกแยก

3.8 สอบถามความคิดเห็นของชุมชน

เป็นการ เก็บข้อมูล ศึกษาข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์วิจัยปัญหาของชุมชนเพื่อที่จะนำมาแก้ไขและพัฒนาในครั้งต่อไป พันตำรวจเอก ชัชวาล แก้วจันดี กล่าวว่า “...สอบถามความคิดเห็น เพื่อนำข้อมูล ข่าวสารของชุมชน มาวิจัยพัฒนาสิ่งที่ชุมชนต้องการ ซึ่งเป็นแนวทางที่ควรรับมาพิจารณาแก้ไขปรับปรุงพัฒนาต่อไป...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก ธเนศ เทพสุต กล่าวว่า “...เป็นกระบวนการดำเนินการหาข้อมูลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนท้องถิ่นในทางที่ดีขึ้น เจริญรุ่งเรืองขึ้น ในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการกับภาวะการณ์ของกระแสโลกาภิวัตน์ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ หรือช่วยตนเองได้ ในการคิดตัดสินใจและดำเนินการแก้ไขปัญหา ตลอดจนตอบสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม ดังนั้น ชุมชนท้องถิ่นจะพัฒนาได้หรือไม่ และดำเนินไปในทิศทาง จึงต้องมีองค์ประกอบของแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาชุมชน หลักการพัฒนาชุมชน และการดำเนินงานพัฒนาชุมชน รวมทั้งการปรับตัวให้ทันต่อภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม...” ดังนั้น จึงหมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนร่วม

3.9 ทำตัวเป็นบุคคลต้นแบบ

เสนอทางเลือกให้กับชุมชน เป็นการ สร้างบทบาททางการเมืองของสตรีอีกทาง เพื่อแสดงให้เห็นศักยภาพแบบอย่างที่ดี และเป็นอีกทางเลือกของชุมชนที่จะเลือกผู้นำที่เป็นสตรีมาพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับชุมชน พันตำรวจเอก ชาติชาย พรหมพันธ์ใจ กล่าวว่า แบบอย่างที่ดีของชุมชนต้องเริ่มจากการทำตัวให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยที่ไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ และเมื่อมีโอกาสค้นหาข้อมูล ว่าชุมชนนั้นๆต้องการอะไร แล้วนำเสนอทางเลือกที่ดีที่สุดที่จะสามารถพัฒนาชุมชนนั้นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป สอดคล้องกับสันสนีย์ ดันตวิท (2543, น. 33 - 34) กล่าวว่า พฤติกรรมที่ แตกต่างไปบ้าง แต่โดยความหมายแล้วมีความสอดคล้องกันคือ พฤติกรรมบางอย่างเราสามารถรับรู้ได้ด้วยอวัยวะรับความรู้สึก แต่พฤติกรรม บางอย่างเราสังเกตเห็นไม่ได้ อาจรู้ได้โดยมีเครื่องมือวัดพฤติกรรม การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งของสังคมที่ ทันสมัย และสังคมที่ทันสมัยแล้วนั้นก็มีพื้นฐานสำคัญในทางการเมืองของระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว เราจะพบว่า การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการเมือง โดยเฉพาะในประเทศเกิดใหม่ และประเทศกำลังพัฒนาทั่วโลกซึ่งต่างก็พยายาม

เปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ประเทศที่ยึดเอาอุดมการณ์ประชาธิปไตยเป็นหลักในการปกครองยึด หลักการปกครองของประชาชนโดยประชาชน และเพื่อประชาชน ก็ จำเป็นต้องส่งเสริมให้ประชาชนภายในประเทศเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และโดยใช้การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เองที่ผู้ปกครองอ้าง ในความชอบธรรมของ อำนาจ นอกจากจะศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แล้ว สิ่งสำคัญที่น่าจะศึกษาต่อไป ก็คือ รูปแบบของการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการ พันตำรวจเอก สุริยา ศรีคำ กล่าวว่า “...หลักของการประสานความรู้จากภายในและภายนอกชุมชนเข้าไปสู่การใช้ประโยชน์และสร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ไม่เพียงการแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของชุมชน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเท่านั้น แต่ควรจะเป็นไปในลักษณะของการบูรณาการที่มีการพัฒนาไปพร้อมกับการเสนอทางเลือกให้กับชุมชน ซึ่งภาวการณ์เป็นผู้นำของสตรีต้องเป็นแบบอย่างที่ดีมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย...”

3.10 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

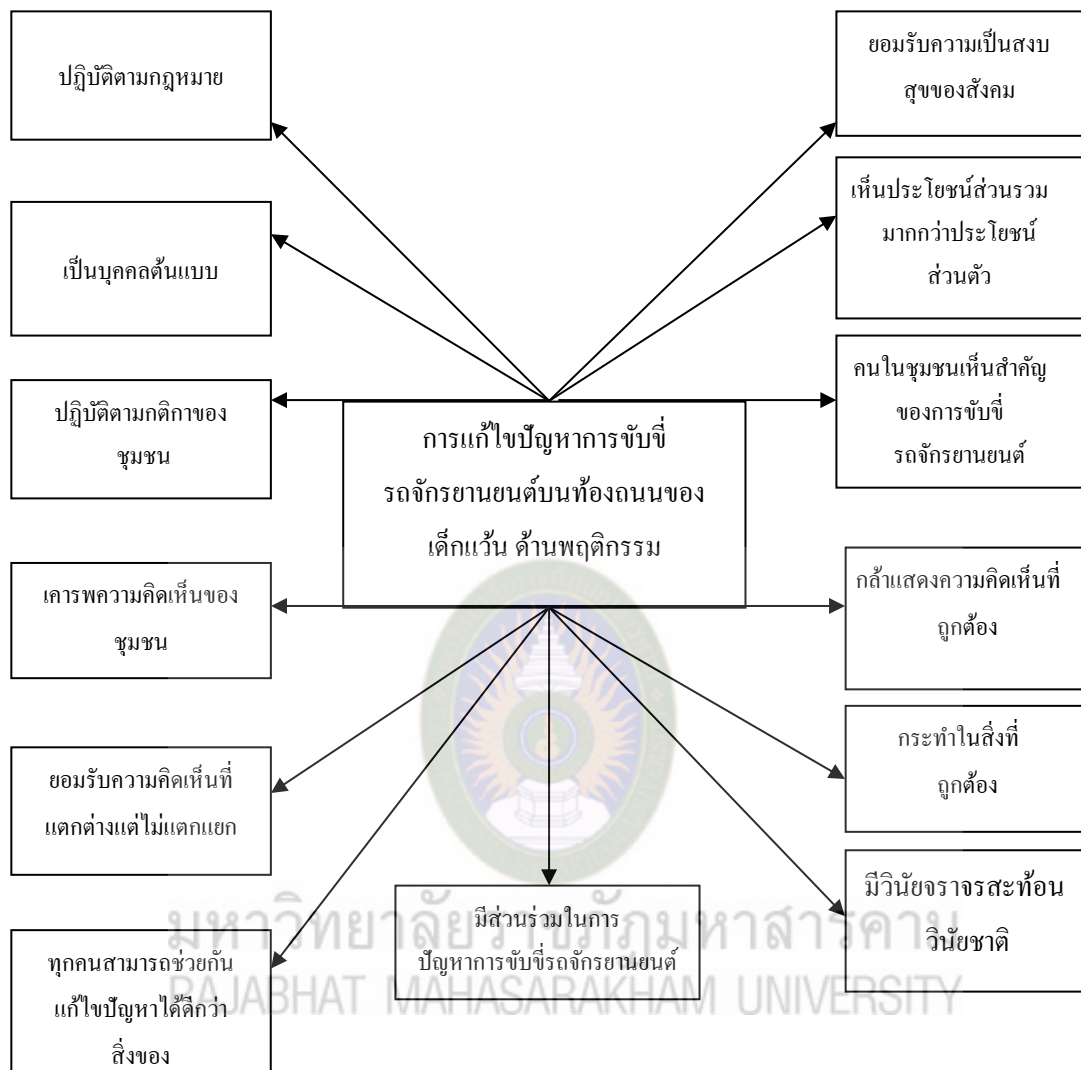
เป็นการ การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นการที่รับฟังและให้โอกาสผู้อื่นได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทุก ๆ คนนั้นมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน การที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ก็จะทำให้ได้สัมผัสถึงประสบการณ์ของผู้อื่น ซึ่งบางครั้งเราก็อาจจะได้รับความรู้ใหม่ ๆ จากประสบการณ์ของคนอื่นได้ และเพื่อให้งานสามารถดำเนินไปได้ด้วยความสบายใจของทุก ๆ คน นายณรงค์สิทธิ์ เจริญรัตน์ กล่าวว่า “...การยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนับเป็นอีกหนึ่งลักษณะของการเป็นผู้นำที่ดี เพราะเมื่อผู้นำรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ก็จะสามารถคัดกรองเอาความคิดเห็นที่ดีที่สุดมาปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมาก...” สอดคล้องกับ สมชาย นำประเสริฐชัย (2549) การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับ ชีวิตจริง ได้รับการฝึกฝน ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะ ความคิด ทักษะการจัดการกับความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และทักษะในการทำงานกลุ่ม สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่การเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่ครู ผู้ปกครอง และสังคมปรารถนาอย่างยิ่ง จึงต้องแสวงหาแนวทางที่จะนำเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม นายศักดิ์สิน กุลบุตรี กล่าวว่า “...การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นกุญแจสำคัญของหลักการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีประสิทธิผลการติดต่อสื่อสารถือเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในชีวิต แต่น้อยคนที่ได้ผ่านการฝึกอบรม ในที่นี้หมายถึงการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อแสวงหาความเข้าใจซึ่งมากกว่าการสนใจฟัง ในการสนทนาพูดคุยหรือปรึกษาหารือในเรื่องต่าง ๆ หรือปัญหาต่าง ๆ ควรรับฟังกันด้วยความตั้งใจ เพื่อที่จะเข้าใจว่าผู้อื่นต้องการอะไร การพยายามเข้าใจผู้อื่นจะช่วยให้ทราบปัญหาและความต้องการของผู้อื่นได้ชัดเจน ทำให้สามารถ

แก้ปัญหาได้ตรงจุดและสามารถพูดได้อย่างเปิดเผย เพื่อแสวงหาความเข้าใจส่งผลคืออย่างมากเพราะทำให้เราได้ข้อมูลที่ถูกต้อง...” สอดคล้องกับ Wong and Tack (2002), Agbo (2007) กล่าวว่า การสะท้อนภาพรวมของการมีส่วนร่วมของ ชุมชนที่ศึกษาผลการมีส่วนร่วมและพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมเพียงบางส่วนในการจัดการศึกษา และการ ดำเนินการพัฒนาชุมชน และการมีส่วนร่วมเป็นส่วนที่ สะท้อนความต้องการจำเป็นของสังคม จะเห็นได้ว่าการอยู่ร่วมทางสังคมจะต้องรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ผู้วิจัยได้แสดงให้เห็นจุดเด่นด้านความคิด คุณค่า และความรู้ของแต่ละบุคคล เสนอแนวคิด กิจกรรม โครงการ นโยบาย ให้เห็นอย่างชัดเจน ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นการออกความคิดเห็น เสนอโครงการ เสนอกิจกรรมกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปในแนวการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างเห็นได้ชัด สามารถกล้าแสดงออก และมีความคิดเห็นในแนวทางที่จะพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองได้อย่างดีเยี่ยม ปัจจัยสำคัญในการกำหนดลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพ แต่ให้ความสนใจกับสิ่งเร้าภายนอก รวมทั้งกระบวนการให้การเสริมแรงมากกว่าโดยให้ความเห็นว่า บุคคลจะมีบุคลิกภาพเช่นไร ขึ้นอยู่กับเขาได้รับการเสริมแรงจากบุคคลและกลุ่มสังคมในวัยที่ผ่านมาอย่างไร เช่น คนที่มีนิสัยก้าวร้าว อาจเกิดจากการที่เมื่อเขาก้าวร้าวแล้ว ได้รับการชื่นชม (เสริมแรงบวก) คนขี้อาย อาจได้รับการชมเชยเมื่อแสดงความขี้อาย (เสริมแรงบวก) หรือถูกทำโทษเมื่อแสดงตน (เสริมแรงบวก) นอกจากนั้นแล้ว ทฤษฎียังเชื่อว่า พฤติกรรมหรือบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากการสังเกตตัวแบบ แล้วมีการเลียนแบบเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามนักทฤษฎีกลุ่มนี้มักถูกวิพากษ์ว่า อธิบายบุคลิกภาพของบุคคลอย่างผิวเผิน โดยลืมนึกถึงพลังขับเคลื่อนด้านชีวภาพและด้านความรู้ความคิดซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการกำหนดลักษณะพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล เช่นเดียวกัน พฤติกรรมทางการเมือง เป็นการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นายนิพนธ์ กิจไพบูรณ์ชัย กล่าวว่า “...ประชาธิปไตยตามแนวพุทธศาสนา อธิบายคร่าวๆเกี่ยวกับประชาธิปไตยก็คือชีวิตเพียงแค่มั่นเจียน มั่นเรียน มั่นอ่าน มั่นฟัง เท่านั้นที่เกิดประชาธิปไตยแล้ว ดังนั้นประชาธิปไตยต้องเกิดจากครอบครัวก่อน ต่อมาประชาธิปไตยตามแนวพุทธศาสนา จะก่อให้เกิดการพัฒนาได้ ต้องมีศีล5 ต้องมีมัจฉาปฏิบัติา เดินทางสายกลาง ถึงจะเป็นประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา...” สอดคล้องกับ สุรพล ยะพรหม (2548) กล่าวว่า ผู้ปกครองที่ดี ย่อมเป็นผู้ไฝ่ธรรม แสวงหาธรรม และเป็นผู้เชิดชูธรรม พระสงฆ์ หรือทางฝ่ายศาสนานั้น เป็นผู้ดำรงไว้ซึ่งธรรม เป็นผู้เผยแผ่ และสืบต่อ สืบทอดธรรมให้ดำรงอยู่ในโลก ในสังคม เพราะฉะนั้น รัฐก็ทำหน้าที่ในการที่จะช่วยผู้ดำรงรักษาสืบทอดธรรม เผยแผ่ธรรมนี้ ให้ทำหน้าที่นั้นด้วยดี การกระทำอย่างนั้น ก็เท่ากับรัฐได้เชิดชูคุณธรรมด้วย สอดคล้องกับ นายชัยยา บูรณ์เจริญ กล่าวว่า “...การที่ประชาชนจะมีความเป็นใหญ่ในการแสดง ความคิดเห็นได้นั้น จำเป็นที่ประชาชน

นั่นต้องมี “สิทธิและหน้าที่ของ มนุษยชน” อันเป็นสิทธิและหน้าที่ตามธรรมชาติของทุกคนที่เกิดมาเป็น มนุษย์ คือ สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคซึ่งมนุษย์จะต้องใช้พร้อมกัน กับหน้าที่ มิให้เกิดความเสียหายแก่เพื่อนมนุษย์อื่นและหมู่คนอื่นหรือ ประชาชนเป็นส่วนรวม ถ้าชนส่วนมากซึ่งเป็น “สามัญชน” ถูกตัดสิทธิ มนุษยชน โดยให้มีหน้าที่แต่อย่างเดียว สามัญชนก็มีลักษณะเป็นทาส หรือ ข้าไพร่ของชนส่วนน้อยซึ่งมีสิทธิใหญ่ยิ่งหรือ “อภิสิทธิ์ชน” แบบการปกครองจึงไม่ใช่ประชาธิปไตย ถ้าสามัญชนมีสิทธิมนุษยชน อย่างเดียว โดยไม่มีหน้าที่ มนุษยชนแบบการปกครองก็เกินขอบเขตของ ประชาธิปไตย” สอดคล้องกับ นายชัชยา บูรณาจารย์ กล่าวว่า “.....การพัฒนาพฤติกรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย สมควรให้การสนับสนุนเกี่ยวให้เด็กและเยาวชนได้แสดงบทบาท ได้มีส่วนร่วมในการเมืองบ่อยครั้งจะทำให้กล้าแสดงออก พฤติกรรมทางการเมืองก็จะพัฒนาและเปลี่ยนไป อาทิเช่น การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองในระดับต่าง ๆ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การช่วยพรรคการเมืองหาเสียง การลงสมัครรับเลือกตั้ง การเดินขบวนหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านรัฐบาล การเลือกพรรคการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด การเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นว่าดีที่สุด รวมไปถึงพฤติกรรมของผู้นำการเมือง...”

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 4.3 สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาคารขบขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านพฤติกรรม

จากผลการศึกษาในระะยะที่ 2 ด้วยการนำผลการศึกษาในระะยะที่ 1 ตั้งแต่ขั้นตอนการสรุปเนื้อหาจากเอกสาร การจัดการความรู้โดยมีที่ปรึกษา ผู้ช่วยผู้วิจัยเพื่อสร้างโครงการอบรมการแก้ไขปัญหาคารขบขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 รวมทั้งการประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นนักวิชาการ ผู้นำชุมชน และเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาคารขบขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน จำนวน 12 คน ได้ผลการวิจัยเป็นโครงการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการแก้ไขปัญหาคารขบขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็ก

แวน เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยมีขอบเขตการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนให้กับเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1 การแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีรายละเอียดหรือกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน
2. การให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่อง การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3
3. การค้นหาผู้นำการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์
4. การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง การแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม
5. รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนแบบมีส่วนร่วม

กิจกรรมที่ 2 การแก้ไขปัญหาด้านเจตคติการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 นั้น มีรายละเอียดหรือกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. การเสริมสร้างเจตคติเรื่อง ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์
2. การพัฒนาเจตคติเรื่อง เด็กและเยาวชนกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์
3. การพัฒนาเจตคติเรื่อง บทบาทของเด็กและเยาวชนกับการจับผิด
4. การให้ความรู้เรื่อง การพัฒนาเจตคติในการจับผิดแบบมีส่วนร่วม
5. การเสริมสร้างเจตคติเรื่อง การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กและเยาวชน
6. การให้ความรู้และเจตคติเรื่อง การสร้างแรงจูงใจในการเข้ามามีบทบาทแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน
7. การประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการพัฒนาเจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

กิจกรรมที่ 3 แก้ไขปัญหาด้านพัฒนาพฤติกรรมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีรายละเอียดหรือกิจกรรมการ ดังต่อไปนี้

1. การเสริมสร้างความรู้เรื่อง องค์ประกอบหรือตัวชี้วัดที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน
2. การให้ความรู้เรื่อง การแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนแบบมีส่วนร่วม
3. การแก้ไขปัญหารื่อง การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกฎหมายจราจร

4. การรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้เข้าอบรมสัมมนา

5. การประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมกรรมการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการวิจัยในระยะที่ 3 การนำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มทดลอง ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ก่อนการอบรมให้ทดสอบโดยใช้แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
2. ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
3. ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน ก่อนเข้ารับการอบรม จากนั้นก็ดำเนินการอบรมกลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ในวันที่ 13 - 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ณ ห้องประชุมสถานีตำรวจภูธรอำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีเนื้อหาในการวิจัย 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 2) ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 3) ด้านพฤติกรรมที่ต่อแสดงในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ตารางที่ 4.1

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันจันทร์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30 - 9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - พิธีเปิด...โดย...นายณรงค์สิทธิ์ เครือรัตน์ (อดีตสมาชิกวุฒิสภาฯ จังหวัดศรีสะเกษ) - กล่าวต้อนรับ โดย... นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย - แจกแบบสอบถามการวิจัยก่อนอบรมสัมมนา
9.00 - 10.00 น.	- บรรยายให้ความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น โดย นางวาสนา ไชยพิชิต หัวหน้าสำนักงานขนส่งศรีสะเกษ สาขากันทรลักษณ์
10.00 - 10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15 - 11.15 น.	- บรรยายเรื่อง แนวโน้มและทิศทางการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในอนาคต โดย พ.ต.อ. ชัชวาล แก้วจันดี รอง ผบก.ภจว. อุบลราชธานี
11.15 - 12.15 น.	- กิจกรรม ค้นหาผู้นำเยาวชนขับขี่รถจักรยานยนต์ตัวอย่าง
12.15 - 13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15 - 13.45 น.	- บรรยายเรื่อง การขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเยาวชนตามกระแสโซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยนายทรงชัย รุจิจารังสรรค์ นายกเทศมนตรีกันทรลักษณ์
13.45 - 14.45 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้การขับขี่รถจักรยานยนต์ตามกฎหมายจราจรทางบก โดย พ.ต.อ. สมภพ สังข์กรทอง รอง ผบก.ปป.สภ.กันทรลักษณ์
14.45 - 15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00 - 15.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย...นายประทีป นรากล้า และคณะ
15.45-16.00 น.	- เยาวชนสโมสร/นันทนาการ - ปิดการอบรมสัมมนา

ตารางที่ 4.2

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันอังคารที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30 - 9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - กล่าวต้อนรับโดย นายประทีป นรากล่ำ ผู้ทำวิจัย - ชมวีดิทัศน์เรื่อง พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
9.00 - 10.00 น.	- กิจกรรมเสวนาเรื่อง เยาวชนการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดยนายสิทธิวัฒน์ ชนบุลย์พิพัฒน์ กตตร.สภ.กันทรลักษ์
10.00 - 10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15 - 11.15 น.	- บรรยายเรื่อง เจตคติของเยาวชนในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย นางกานต์มณี บุคคา เจ้าพนักงานขนส่งชำนาญการสาขากันทรลักษ์
11.15 - 12.15 น.	- บรรยายเรื่อง การขับขี่รถจักรยานยนต์แบบเอื้ออาทร โดย นายชัยวัฒน์ บุญสละ เจ้าพนักงานขนส่งชำนาญการ สาขากันทรลักษ์
12.15 - 13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15 - 13.45 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนากฎหมายรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย โดย พ.ต.อ.อัยรัช ชินประยูร รอง ผบก.ภจว.ศรีสะเกษ
13.45 - 14.45 น.	- บรรยายให้ความรู้เรื่อง การสร้างแรงจูงใจแบบการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย พ.ต.อ.ชาติชาย พรหมพันธ์ใจ รอง ผบก.ภจว.อำนาจเจริญ
14.45 - 15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00 - 15.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย นายประทีป นรากล่ำ และคณะ
15.45 - 16.00 น.	- เยาวชนสโมสร/นันทนาการ - ปิดการอบรมสัมมนา

ตารางที่ 4.3

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 วันอังคารที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30 - 9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - กล่าวต้อนรับโดย นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย - ชมวีดิทัศน์เรื่อง อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย นายเอกวัฒน์ สุขประเสริฐ นายช่างตรวจสภาพรถปฏิบัติงาน
9.00 - 10.00 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเยาวชนแบบมีส่วนร่วม โดย พ.ต.อ.ธเนศ เทพสุค รอง ผบก.ภจว. ยโสธร
10.00 - 10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15 - 11.15 น.	- บรรยายเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดย นายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ
11.15 - 12.15 น.	- สัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมสัมมนา โดย...นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัยและคณะ
12.15 - 13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15 - 13.45 น.	- สัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมสัมมนา นายประทีป นรากล้า และคณะ...(ต่อ)
13.45 - 14.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมือง โดย...นายประทีป นรากล้า และคณะ
14.45 - 15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00 - 15.45 น.	- กิจกรรมอภิปรายผลการประชุมกลุ่ม โดย นายประทีป นรากล้า และคณะ
15.45 - 16.00 น.	- แจกแบบสอบถามการวิจัยหลังอบรมสัมมนา - กล่าวขอบคุณ โดย...นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย - ปิดการอบรมสัมมนา

หลังจากได้นำรูปแบบการพัฒนาจากการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชน อย่างชัดเจน มีการดำเนินกิจกรรม

อย่างต่อเนื่อง และมีความต้องการจะเข้าร่วมวิจัยอย่างเต็มที่ กลุ่มเด็กและเยาวชน มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความต้องการและตั้งใจที่จะทดลองใช้การแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองนำกิจกรรมต่างๆในรูปแบบการแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และด้านพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การฝึกอบรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ ทำความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ทำความเข้าใจด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และทำความเข้าใจด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

2. ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมต่างๆในรูปแบบโครงการแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง“รูปแบบการแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3” วันที่ 13-14-15 พฤษภาคม 2561 ระยะเวลา 3 วัน โดยมีตารางฝึกดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำการศึกษา ด้านการแก้ไขปัญหาคาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านเจตคติที่มีต่อการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน และด้านพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า

ตารางที่ 4.4

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	25	62.05
หญิง	15	37.05
รวม	40	100.00
การศึกษา		
ประถมศึกษา	14	35.00
มัธยมศึกษาต้นต้น	8	20.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	15	37.50
อนุปริญญา	3	7.50
รวม	40	100.00
อาชีพ		
ไม่แน่นอน	2	5.0
นักเรียน/นักศึกษา	1	2.5
รับจ้าง	2	5.0
เกษตรกร	29	72.5
ค้าขาย	5	12.5
อื่น ๆ	1	2.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 62.05 ส่วนเพศหญิง ร้อยละ 37.05 มีระดับการศึกษาอยู่ที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 37.50 รองลงมาคือประถมศึกษา ร้อยละ 35.00 อาชีพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 72.50 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ร้อยละ 12.50

ตารางที่ 4.5

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ก่อนการอบรม

ข้อคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ
1. ผู้ขับขี่เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้ายจะต้องให้สัญญาณมือและแขนอย่างไร ?	32.00	80.00
2. ข้อใดห้ามผู้ขับขี่กลับรถ ?	20.00	50.00
3. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถจะต้องปฏิบัติอย่างไร ?	9.00	22.50
4. เมื่อพนักงานจราจรยื่นและยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบน และตั้งฝ่ามือขึ้นผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านไหนของพนักงานจราจรต้องหยุดรถ ?	23.00	57.50
5. ห้ามผู้ขับขี่ขับรถ ?	16.00	40.00
6. บริเวณใดห้ามผู้ขับขี่กลับรถ ?	26.00	65.00
7. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง ?	25.00	62.50
8. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทำความผิดทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย จดทะเบียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร คือ ?	22.00	55.00
9. ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้อง (รถเสีย) ผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติอย่างไร ?	16.00	40.00
10. ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือจัดช่องเดินรถทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องปฏิบัติอย่างไร ?	7.00	17.50
11. ในขณะที่ขับรถถ้าท่านเกิดอาการง่วงนอนควรปฏิบัติอย่างไร ?	21.00	52.50
12. รถชนิดใดห้ามนำมาใช้ในทาง ?	10.00	25.00
13. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนั้น ถือเป็น การปฏิบัติในด้านใด	14.00	35.00
14. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ ควรใช้วิธีใดแก้ไขปัญหา	20.00	50.00

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ
15. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดห้ามแข่ง ?	28.00	70.00
16. คำถาม รถที่จดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในกี่วันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง ?	23.00	57.50
17. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถจะต้องปฏิบัติอย่างไร ?	13.00	32.50
18. ข้อห้ามในการขับรถจักรยานยนต์ ?	10.00	25.00
19. กรณีใบอนุญาตขับรถสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับใบอนุญาตต้องยื่นคำขอต่อนายทะเบียนภายในกี่วัน นับแต่วันทราบเหตุ ?	19.00	47.50
20. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง ?	22.00	55.00
21. สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่มาทางด้านนั้นจะต้อง ?	26.00	65.00
22. เมื่อพบรถฉุกเฉินผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติอย่างไร?	23.00	57.50
23. ในการขับรถสวนทาง ?	18.00	45.00
24. กรณีต่อไปนี้เป็นข้อใดที่ผู้ขับขี่สามารถกลับรถได้ คือ ?	14.00	35.00
25. ธรรมใดเป็นเครื่องคุ้มครองโลก	18.00	45.00
26. ผลดีของการมีสติหมายถึงข้อใด	18.00	45.00
27. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง ?	10.00	25.00
28. ห้ามผู้ขับขี่นำรถชนิดใดมาใช้บนทางเดินรถ ?	13.00	32.50
29. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	4.00	10.00
30. ก่อนจะหยุดรถหรือจอดรถผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ?	10.00	25.00
31. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	13.00	32.50
32. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	15.00	37.50

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อคำถามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ
33. เมื่อผู้ขับขี่พบเครื่องหมาย ควรปฏิบัติอย่างไร ?	20.00	50.00
34. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทาลายทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย จัดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร คือ ?	30.00	75.00
35. รถชนิดใดห้ามนำมาใช้ในทาง ?	30.00	75.00
36. สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่มาทางด้านนั้นจะต้อง ?	14.00	35.00
37. ข้อใดเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่คนในสังคมไทยมากที่สุด	12.00	30.00
38. ที่กลับชั้น" หมายความว่า ?	14.00	35.00
39. ถ้าท่านเห็นเครื่องหมาย แสดงว่า ?	24.00	60.00
40. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง ?	27.00	67.50
ค่าเฉลี่ย	18.225	45.56

จากตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในระดับมากอยู่ที่ 32.00 คิดเป็นร้อยละ 80 ในระดับน้อยอยู่ที่ 4.00 คิดเป็นร้อยละ 10.00 จะเห็นได้ว่าเด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายนั้นมีความรู้ความเข้าใจดีมากเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “คนดี” ซึ่งหมายถึงเด็กและเยาวชนได้รับความรู้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งโรงเรียน ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความหมายของคำว่า “คนดี” มาเป็นอย่างดี แต่สตรีในกลุ่มตัวอย่างยังไม่เข้าใจหลักพรหมวิหาร 4 ว่ามีหลักการอย่างไร อาจเป็นเพราะเด็กและเยาวชนไม่ได้ศึกษาหลักธรรมของพุทธศาสนา เด็กและเยาวชนเป็นผู้ที่ต้องทำงานที่ไม่ได้เกี่ยวกับบุคลากรในด้านศาสนาจึงทำให้ขาดความรู้ด้านนี้ไป

ตารางที่ 4.6

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนก่อนการอบรม

เจตคติต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
1. ทุกภาคส่วนควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของประชาชน	4.55	0.50	มากที่สุด
2. การมีวินัยในการขับขี่ เป็นแบบอย่างของการสร้างระเบียบทางวัฒนธรรมของสังคมได้ดีที่สุด	4.38	0.49	มากที่สุด
3. อุบัติเหตุสามารถป้องกันได้ถ้าปฏิบัติตามกฎจราจร อย่างเคร่งครัด	4.38	0.63	มากที่สุด
4. การตัดแปลงสภาพรถ ทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุขณะขับรถ	4.38	0.63	มากที่สุด
5. การมีเด็กแว้น จำนวนมาก และสืบทอดกันเป็นรุ่น ๆ เป็นการทำลายภาพลักษณ์ของประเทศ	4.25	0.63	มากที่สุด
6. การขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์มีความจำเป็นสำหรับผู้ขับขี่	4.35	0.70	มากที่สุด
7. ปัจจุบันเด็กและเยาวชนควรให้ความสนใจข่าวสารทางด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม	4.33	0.57	มากที่สุด
8. เด็กและเยาวชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างจิตสาธารณะให้มากขึ้น	4.40	0.55	มากที่สุด
9. การแข่งขันรถจักรยานยนต์ควรแข่งขันในสนามแข่งเท่านั้น	4.30	0.61	มากที่สุด
10. การขับรถย้อนศรมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ	4.15	0.74	มาก
11. ต้องใช้มาตรการรุนแรงสำหรับเด็กและเยาวชนที่แข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนอาจ	4.25	0.71	มากที่สุด
12. เมาไม่ขับเป็นสิ่งที่ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	4.30	0.56	มากที่สุด
13. เด็กและเยาวชนในปัจจุบันต้องยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อสร้างระเบียบวินัยทางวัฒนธรรมของสังคม	4.38	0.54	มากที่สุด
14. การแข่งขันขับรถบนท้องถนนมีโอกาสได้รับอันตรายถึงชีวิตถ้าไม่เคารพหรือ เกรงกลัวกฎหมาย	4.13	0.65	มาก
15. สนับสนุนเมาไม่ขับ เพราะทำให้ชีวิตปลอดภัยและให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรต่าง ๆ	4.23	0.77	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

เจตคติต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
16. เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องควรบังคับใช้กฎหมายการขับขี่เพื่อการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ	4.28	0.68	มากที่สุด
17. เด็กและเยาวชนไม่ควรแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเพราะเป็นการสร้างแก้ไขปัญหาแก้สังคม	4.40	0.59	มากที่สุด
18. เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนควรมีควรเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	4.38	0.63	มากที่สุด
19. ควรให้พระพุทธศาสนาเข้ามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กแว้น โดยเข้ารับการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพิ่มมากขึ้น เพื่อกล่อมเกลาคิดใจ	4.33	0.57	มากที่สุด
20. ส่งเสริมขับขี่ปลอดภัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ลดปัญหาจราจร	4.33	0.53	มากที่สุด
รวม	4.32	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนภาพรวมอยู่ที่มากที่สุด $\bar{X} = 4.32$, $S.D = 0.44$ เมื่อพิจารณาตามหัวข้อพบว่าเจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยมีข้อสังเกตว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทุกภาคส่วนควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของประชาชน $\bar{X} 4.55$, $S.D 0.50$ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการแข่งขันขับรถบนท้องถนนมีโอกาสได้รับอันตรายถึงชีวิต ถ้าไม่เคารพหรือ เกรงกลัวกฎหมาย $\bar{X} 4.13$, $S.D 0.65$ จากการวัดเจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ เห็นว่าสมควรจัดการอบรม สัมมนาให้ความรู้กับเด็กและเยาวชนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนร่วมกัน และมีความรู้ความสามารถเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้นจึงอธิบายได้ว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดี หรือมีความชื่นชอบในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเป็นอย่างดี เข้าใจว่าผู้นำประเทศต้องมาจากประชาชนเป็นผู้กำหนด และเมื่อดูข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแข่งขันขับรถบนท้องถนนมีโอกาสได้รับอันตรายถึงชีวิต ถ้าไม่เคารพหรือ เกรงกลัวกฎหมาย นั้น อธิบายได้ว่าในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดในบางเรื่องระหว่างเพศชายและหญิงในการเข้ามามีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาคแข่ง

รถจักรยานยนต์บนท้องถนนอยู่ ข้อจำกัดในความเป็นเด็กและเยาวชนยังมีหลายเรื่องที่ยังไม่เท่ากัน นั้นอาจมีสาเหตุมาจากวัฒนธรรม ประเพณี วิถีปฏิบัติของไทยมาแต่อดีต ดังนั้น จึงควรมีการสร้าง ทัศนคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนในแบบใหม่ที่ทุกคนควรมีส่วนร่วมกันในการแก้ไข ปัญหาไม่ว่าจะเป็นหญิงหรือชายในสังคมไทย

ตารางที่ 4.7

ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมที่แสดงออกตามการรับรู้ของตนเอง ในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ก่อนการอบรม

พฤติกรรมแสดงออกตามการรับรู้ของตนเองในการขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
วิธีการแก้ไขปัญหาทางสังคม			
1. ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการออกกฎหมายห้าม รวมกลุ่มมั่วสุมในลักษณะที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถ	4.25	0.54	มากที่สุด
2. ทุกครั้งที่มีการรถเถียงกันในการแก้ไขปัญหาการแข่ง รถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น ข้าพเจ้ายินดีรับฟังข้อคิดเห็นของ ผู้อื่นเสมอ	4.13	0.79	มาก
3. ทุกครั้งที่มีการโต้เถียงกันข้าพเจ้าจะยอมรับการแก้ไขปัญหาการแข่ง รถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น เมื่อคนอื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า	4.10	0.93	มาก
4. ข้าพเจ้าจะยึดเอาเหตุผลในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ ของเด็กแว้น เสมอ	3.60	1.10	มาก
5. ข้าพเจ้าใช้หลักกฎหมายและหลักรัฐศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา ตามสถานการณ์	3.58	1.26	มาก
6. กฎหมายจราจรหากไม่เป็นผลต่อดีข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่เคารพ กฎหมายจราจรนั้น	3.65	1.19	มาก
7. ข้าพเจ้าต้องให้ความสำคัญกับการขับขี่รถจักรยานยนต์ตัวเองเสีย ก่อนที่จะนึกถึงผลของส่วนรวม	3.75	1.10	มาก
8. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจกฎหมายจราจรมากนักเนื่องจากท้องถนน นั้นเป็นถนนสาธารณะ	3.53	1.26	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมแสดงออกตามการรับรู้ของตนเองในการขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
9. เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าได้แสดงความคิดเห็น ข้าพเจ้าจะยอมรับฟังเสมอ	3.85	0.92	มาก
10. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ทุกครั้งที่ขับขี่	4.33	0.57	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในเคารพกฎหมายจราจรด้านบทบาทความ เป็นผู้นำของเด็กและเยาวชน ด้านกระบวนการปฏิบัติตาม กฎหมาย และด้านจิตอาสาหรือกิจกรรมของชุมชน	4.23	0.62	มากที่สุด
12. เด็กและเยาวชน สามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นได้	4.13	0.65	มาก
13. เมื่อข้าพเจ้ามีโอกาส ข้าพเจ้าจะพูดคุยปัญหาการแข่ง รถจักรยานยนต์บนท้องถนนภายในครอบครัวอยู่เสมอ	4.10	0.63	มาก
14. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเป็นผล มาจากการตัดสินใจของข้าพเจ้าคนเดียว	3.65	1.03	มาก
15. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นที่ สำคัญในแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้อง	3.88	1.02	มาก
16. เมื่อข้าพเจ้าแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้อง บิดา มารดา หรือ เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าได้ให้เหตุผลการแข่งขัน แก่ข้าพเจ้าเสมอ	4.25	0.59	มากที่สุด
17. ข้าพเจ้ากับคนในครอบครัว หรือเพื่อน ๆ ร่วมกันวิจารณ์การ ทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐบาล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา การแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องเสมอ	3.70	1.04	มาก
18. ข้าพเจ้ามีความเชื่อในกระบวนการแก้ไขปัญหาการแข่งขัน รถจักรยานยนต์บนท้องเหมาะสมกับประเทศไทย และเมื่อมี โอกาสสนทนากับกลุ่มเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกฎหมายจราจรเมื่อ ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดความรู้นี้	3.68	1.00	มาก
รวม	3.91	0.61	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมแสดงออกตามการรับรู้ของตนเองในการขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
วิธีการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ			
1. ข้าพเจ้ามักจะขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างระมัดระวังทั้ง รถจักรยานยนต์ส่วนตัวและคนอื่นเสมอ	4.13	0.88	มาก
2. การขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างทะนุถนอมและคุ้มค่าเป็นสิ่ง ที่ข้าพเจ้าใส่ใจเสมอ	3.05	1.43	มาก
3. หากมีผลประโยชน์ตอบแทนข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าอาจไม่ซื้อสัตย์ สุจริตต่ออาชีพบ้างเป็นบางครั้ง	3.00	1.47	มาก
4. ข้าพเจ้าได้พยายามพัฒนาอาชีพของข้าพเจ้าให้ก้าวหน้าต่อไป อย่างไม่หยุดยั้ง	4.15	0.77	มาก
5. บ่อยครั้งหากมีเวลาว่าง ข้าพเจ้ามักจะไม่ทำอะไรนอกจากขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องที่ที่ชอบ	3.80	0.97	มาก
6. ข้าพเจ้ามักจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ ส่วนรวมเสมอมา	4.05	0.68	มาก
7. ข้าพเจ้ามักหาทางสร้างงานเพื่อซื้อรถจักรยานยนต์คันใหม่ที่ ทันสมัย	4.18	0.55	มาก
8. ข้าพเจ้ามักตกแต่งรถจักรยานยนต์ให้ดูใหม่ เพื่อให้เป็นที่สนใจ ของผู้อื่น	4.18	0.64	มาก
9. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้ตกแต่งรถจักรยานยนต์ที่ไม่เอา เปรียบเทียบกับคนอื่น เช่น คค โกง ล่อลวง ฯลฯ แน่นนอน	3.85	1.03	มาก
10. ข้าพเจ้ามักหาทางเสียภาษีให้น้อยลงหรือหากเป็นไปได้ก็จะ เลี่ยงภาษีเสมอเพราะทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	3.38	1.29	มาก
รวม	3.78	0.66	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมแสดงออกตามการรับรู้ของตนเองในการขับขี่ รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
วิธีการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย			
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเพิ่มโทษผู้ผลิตครอบครอง จำหน่าย ประกอบ ดัดแปลง สภาพรถยนต์หรือ รถจักรยานยนต์ให้มากกว่าการ จำคุก	4.15	0.89	มาก
2. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเฟ้รางวัลสถานการณ์ทางสังคมของกลุ่ม เด็กแว้น และอบรม ปลุกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน	3.70	0.97	มาก
3. การใช้รถใช้ถนนในการขับขี่ควรดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนกันเป็นสิ่งที่ดีงามในสังคมบ้านเรา	4.05	0.64	มาก
4. “กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขของ สังคม” ข้อความนี้เป็นจริงในชุมชนของข้าพเจ้า	4.23	0.62	มาก
5. ทุกครั้งที่มีปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องในชุมชนที่ ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะแก้ไขปัญหาด้วยการใช้เหตุผลที่ถูกต้อง	4.35	0.53	มากที่สุด
6. ในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะตัดสิน โดยอาศัยกฎหมายและเสียง ข้างมาก เป็นกฎเกณฑ์	4.20	0.65	มาก
7. ออกกฎหมายควบคุมการจำหน่ายและครอบครองรถ มอเตอร์ไซด์	3.55	1.11	มาก
8. ควรจัดทำคู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ในการยับยั้ง ป้องกันไม่ให้เกิด พฤติกรรมเด็กแว้น	4.08	0.76	มาก
9. ข้าพเจ้าเคารพ กฎ กติกา หรือกฎหมายของบ้านเมืองเสมอ	4.35	0.66	มากที่สุด
10. บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่สามารถทนรับฟังข้อคิดเห็นของคนอื่นที่มี ความขัดแย้งกับข้าพเจ้า	3.93	0.94	มาก
11. ข้าพเจ้ามักให้การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่าเสมอแม้คนนั้นจะ เด็กกว่าข้าพเจ้าก็ตาม	3.98	0.73	มาก
12. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจัดสถานที่ให้เด็กแว้นแข่งรถได้อย่าง ปลอดภัย และไม่รบกวนผู้อื่น	4.05	0.60	มาก

(ต่อ)

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

พฤติกรรมแสดงออกตามการรับรู้ของตนเองในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	\bar{X}	S.D	แปลผล
13. เพิ่มโทษ เพิ่มกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง	4.08	0.66	มาก
14. ข้าพเจ้าเห็นว่าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ควรได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับ หากปล่อยปละละเลยให้ลูกหลานไปเป็น เด็กแว้น	4.10	0.67	มาก
รวม	4.06	0.44	มาก

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า เด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง มีพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ภาพรวมอยู่ที่มาก ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อพบว่าพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ของเด็กและเยาวชนกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีข้อสังเกตว่า จากข้อย่อย 3 วิธีข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิธีการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.44) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ วิธีการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.66) จากการวัดความรู้ด้านพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended) มีข้อเสนอแนะที่สำคัญดังนี้ เห็นว่าสมควรให้เด็กและเยาวชนได้มีบทบาทและส่วนร่วมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ให้มากขึ้น มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนในชุมชนบ่อยขึ้น เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาพฤติกรรมขับขี่ของเด็กและเยาวชนสตรีอีกรูปแบบหนึ่ง ดังนั้น ในเรื่องพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะแสดงให้เห็นว่าทุกคนก็มีวิถีปฏิบัติ การใช้ชีวิตประจำวันมีพฤติกรรมขับขี่ที่ปลอดภัยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ หากพัฒนาพฤติกรรมหรือวิถีปฏิบัติอีกไม่มากนักก็จะส่งเสริมพฤติกรรมขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน กับกลุ่มตัวอย่าง ได้อย่างแน่นอน

จึงสรุปผลการวิจัยได้ว่าหลังจากที่กลุ่มทดลองคือ กลุ่มเด็กและเยาวชน จำนวน 40 คน ได้นำความรู้เกี่ยวกับบทบาททางการเมืองของเด็กและเยาวชน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นไปทดลองใช้แล้ว ทำให้ผลการทดลองในด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนมากขึ้น สูงกว่าก่อนการทดลอง

ตารางที่ 4.8

เปรียบเทียบคะแนนด้านความรู้ความเข้าใจในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ระหว่างก่อน
กับหลังการอบรม

ข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	คะแนนก่อนอบรม		คะแนนหลังอบรม		t	df	sig.
	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ			
1. ผู้ขับขี่เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องทาง รถไปทางซ้ายจะต้องให้สัญญาณมือและ แขนอย่างไร ?	32.00	80.00	40.00	100.00	-3.122**	39	0.003
2. ข้อใดห้ามผู้ขับขี่กลับรถ ?	20.00	50.00	40.00	100.00	-6.245**	39	0.000
3. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของ ตัวรถจะต้องปฏิบัติดังนี้ ?	9.00	22.50	40.00	100.00	-11.59**	39	0.000
4. เมื่อพนักงานจราจรยื่นและยกแขนขวา ท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้ง ฝ่ามือขึ้นผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านไหน ของพนักงานจราจรต้องหยุดรถ ?	23.00	57.50	39.00	97.50	-4.639**	39	0.000
5. ห้ามผู้ขับขี่ขับรถ ?	16.00	40.00	40.00	100.00	-7.649**	39	0.000
6. บริเวณใดห้ามผู้ขับขี่กลับรถ ?	26.00	65.00	40.00	100.00	-4.583**	39	0.000
7. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง ?	25.00	62.50	40.00	100.00	-4.837**	39	0.000
8. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทาลายที่ทำให้ เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ขีดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร คือ?	22.00	55.00	40.00	100.00	-5.649**	39	0.000
9. ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ ของรถขัดข้อง(รถเสีย)ผู้ขับขี่จะต้อง ปฏิบัติอย่างไร ?	16.00	40.00	40.00	100.00	-7.649**	39	0.000
10. ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องทางเดินรถใน ทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือจัดช่องทางเดินรถทางด้านซ้ายไว้ โดยเฉพาะผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้อง ปฏิบัติอย่างไร ?	7.00	17.50	39.00	97.50	-12.49**	39	0.000
11. ในขณะที่ขับรถถ้าท่านเกิดการง่วงนอน ควรปฏิบัติอย่างไร ?	21.00	52.50	40.00	100.00	-5.94**	39	0.000
12. รถชนิดใดห้ามนำมาใช้ในทาง ถนน?	10.00	25.00	39.00	97.50	-9.067**	39	0.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	คะแนนก่อนอบรม		คะแนนหลังอบรม		t	df	sig.
	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ			
13. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนั้น ถือเป็นการปฏิบัติในด้านใด	14.00	35.00	40.00	100.00	-8.51**	39	0.000
14. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ ควรใช้วิธีใด แก้ไขปัญหา	20.00	50.00	40.00	100.00	-6.245**	39	0.000
15. ข้อต่อไปนี้อิใดห้ามแซง ?	28.00	70.00	40.00	100.00	-4.088**	39	0.000
16. คำถาม รถที่จดทะเบียนแล้วหากมีการ เปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จด ทะเบียนไว้เจ้าของรถต้องแจ้งนาย ทะเบียน ภายในกี่วัน นับแต่วัน เปลี่ยนแปลง ?	23.00	57.50	40.00	100.00	-5.369**	39	0.000
17. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัว รถจะต้องปฏิบัติดังนี้ ?	13.00	32.50	40.00	100.00	-9.-**	39	0.000
18. ข้อห้ามในการขับรถจักรยานยนต์?	10.00	25.00	39.00	97.50	-10.14**	39	0.000
19. กรณีใบอนุญาตขับรถสูญหายหรือชำรุด ในสาระสำคัญ ผู้รับใบอนุญาตต้องยื่น คำขอต่อ นายทะเบียน ภายในกี่วัน นับแต่วันทราบเหตุ ?	19.00	47.50	40.00	100.00	-6.325**	38	0.000
20. ข้อต่อไปนี้อิใดถูกต้อง ?	22.00	55.00	40.00	100.00	-5.649**	39	0.000
21. สัญญาณจราจร ไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่ มาทางด้านนั้นจะต้อง ?	26.00	65.00	40.00	100.00	-4.583**	39	0.000
22. เมื่อพบรถฉุกเฉินผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติ อย่างไร?	23.00	57.50	40.00	100.00	-5.369	39	0.000
23. ในการขับรถผ่านทาง ?	18.00	45.00	39.00	97.50	-6.565**	39	0.000
24. กรณีต่อไปนี ผู้ขับขี่สามารถกลับรถได้ คือ ?	14.00	35.00	40.00	100.00	-8.51**	39	0.000
25. ธรรมดาเป็นเครื่องคุ้มครองโลก	18.00	45.00	40.00	100.00	-6.904**	39	0.000
26. ผลดีของการมีสติหมายถึงข้อใด	18.00	45.00	40.00	100.00	-6.904**	39	0.000
27. ข้อต่อไปนี้อิใดถูกต้อง ?	10.00	25.00	39.00	97.50	-9.067**	39	0.000
28. ห้ามผู้ขับขี่นำรถชนิดใดมาขึ้นบน ทางเดินรถ ?	13.00	32.50	40.00	100.00	-90.00**	39	0.000
29. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	4.00	10.00	40.00	100.00	-8.235**	38	0.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ	คะแนนก่อนอบรม		คะแนนหลังอบรม		t	df	sig.
	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ	คะแนน (เต็ม40)	ร้อยละ			
30. ก่อนจะหยุดหรือจอร์คน ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า ?	10.00	25.00	40.00	100.00	-0.817**	39	0.000
31. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	13.00	32.50	39.00	97.50	-7.706**	39	0.000
32. เครื่องหมาย หมายความว่า ?	15.00	37.50	40.00	100.00	-8.062**	39	0.000
33. เมื่อผู้ขับขี่พบเครื่องหมาย ควรปฏิบัติอย่างไร ?	20.00	50.00	40.00	100.00	-6.245**	39	0.000
34. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทาลาย ทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ซิดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจร คือ ?	30.00	75.00	40.00	100.00	-3.606**	39	0.001
35. รถชนิดใดหามาใช้ในทาง ?	30.00	75.00	39.00	97.50	-3.365**	39	0.002
36. สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่มาทางค่านั้นจะต้อง ?	14.00	35.00	31.00	77.50	-4.523**	39	0.000
37. ข้อใดเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่คนในสังคมไทยมากที่สุด	12.00	30.00	29.00	72.50	-4.226**	39	0.000
38. ที่กลับชั้น" หมายความว่า ?	14.00	35.00	38.00	95.00	-6.958**	39	0.000
39. ถ้าท่านเห็นเครื่องหมายแสดงว่า ?	24.00	60.00	39.00	97.50	-4.837**	39	0.000
40. ข้อต่อไปนี้ข้อใดถูกต้อง ?	27.00	67.50	40.00	100.00	-4.333**	39	0.000
รวมคะแนน	729.00	45.56	1569.00	98.06	19.805**	39	0.000

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ระหว่างก่อนอบรมกับหลังการอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรม เท่ากับ 45.56 คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรม เท่ากับ 98.06 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า t-test = 19.805, Sig. มีค่า 0.000 น้อยกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .01 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่าง มีนัยสำคัญ .01 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมให้ความรู้ตามแนวทางที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการให้ความรู้เกี่ยวกับการ

ขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนในกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.9

เปรียบเทียบคะแนนด้านเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

เจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
1. ผู้นำประเทศควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของประชาชน	4.55	0.5	4.63	0.49	-0.595	39	0.555
2. การมีวินัยในการขับขี่ เป็นแบบอย่างของการสร้างระเบียบทางวัฒนธรรมของสังคมได้ดีที่สุด	4.38	0.49	4.63	0.49	-2.236**	39	0.031
3. อุบัติเหตุไม่สามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้เพราะเป็นเรื่องของเคราะห์กรรม ที่ถูกต้อง	4.38	0.63	4.63	0.49	-1.818	39	0.077
4. การตัด แปลงสภาพรถ ทำให้มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุขณะขับรถ	4.38	0.63	4.63	0.49	-2.037*	39	0.048
5. การมีเด็กแว้นจำนวนมาก และสืบทอดกันเป็นรุ่น ๆ เป็นการทำลายภาพลักษณ์ของประเทศ	4.25	0.63	4.63	0.49	-2.831**	39	0.007
6. การขอใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์อาจไม่จำเป็นสำหรับผู้ขับขี่ที่มีความชำนาญ	4.35	0.7	4.63	0.49	-1.984*	39	0.054
7. ปัจจุบันเด็กและเยาวชนควรให้ความสนใจข่าวสารทางด้านการการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม	4.33	0.57	4.63	0.49	-2.306**	39	0.027
8. เด็กและเยาวชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างจิตสาธารณะให้มากขึ้น	4.4	0.55	4.63	0.49	-1.778	39	0.083
9. การแข่งขันเป็นเรื่องปกติสำหรับการขับรถจักรยานยนต์	4.3	0.61	4.63	0.49	-2.393*	39	0.022
10. การขับรถย้อนศรช่วยประหยัดเวลาไม่ต้องขับไปกลับรถไกล	4.15	0.74	4.63	0.49	-3.044**	39	0.004
11. ถ้าใช้มาตรการรุนแรงเกินไปสำหรับเด็กและเยาวชนอาจถูกต่อต้านได้	4.25	0.71	4.63	0.49	-2.49*	39	0.017
12. เมาไม่ขับเป็นสิ่งที่ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเป็นการแก้ปัญหาจากปลายเหตุ	4.3	0.56	4.63	0.49	-2.579*	39	0.014

(ต่อ)

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

เจตคติการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
13. เด็กและเยาวชนในปัจจุบันต้องยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมเป็นสำคัญ เพื่อสร้างระเบียบวินัยทางวัฒนธรรมของสังคม	4.38	0.54	4.63	0.49	-1.883	39	0.067
14. การแข่งขันขับรถบนท้องถนนมีโอกาสได้รับอันตรายถึงชีวิต ถ้าไม่เคารพหรือเกรงกลัวกฎหมาย	4.13	0.65	4.63	0.49	-3.873*	39	0.017
15. สนับสนุนเมาไม่ขับ เพราะทำให้ชีวิตปลอดภัย และให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรต่างๆ	4.23	0.77	4.63	0.49	-2.576*	39	0.014
16. เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องควรบังคับใช้กฎหมายการขับขี่เพื่อการแก้ไขปัญหาต่างๆ	4.28	0.68	4.63	0.49	-2.563*	39	0.014
17. เด็กและเยาวชนไม่ควรแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเพราะเป็นการสร้างแก้ไขปัญหาแก่สังคม	4.4	0.59	4.63	0.49	-1.94	39	0.06
18. เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนควรมีควรร่วมมือมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	4.38	0.63	4.63	0.49	-1.883	39	0.067
19. ควรให้พระพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กแว้น โดยเข้ารับการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดอ้อมเกล้าจิตใจ	4.33	0.57	4.63	0.49	-2.306*	39	0.027
20. ส่งเสริมขับขี่ปลอดภัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ลดปัญหาจราจร	4.33	0.53	4.63	0.49	-2.762**	39	0.009
รวม	4.32	0.44	4.63	0.49	-2.675**	39	0.011

**มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 *มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบคะแนนเจตคติที่มีต่อการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 06 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า t -test = 2.675 Sig. มีค่า 0.011 มากกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .011 ดังนั้น ภายหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มสตรีตัวอย่าง

มีนัยสำคัญ .011 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและสตรี ตัวอย่างมีเจตคติที่มีต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างเจตคติที่มีต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ตามแนวทางที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับที่มีต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4.10

เปรียบเทียบคะแนน พฤติกรรมในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

พฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
วิธีการแก้ไขปัญหาทางสังคม							
1.ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการออกกฎหมายห้ามรวมกลุ่มมั่วสุมในลักษณะที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถ	4.25	0.54	4.70	0.46	-3.798	39	.000
2.ทุกครั้งที่มีการถกเถียงกันในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น ข้าพเจ้ายินดีรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	4.13	0.79	4.70	0.46	-3.601	39	.001
3.ทุกครั้งที่มีการโต้เถียงกันข้าพเจ้าจะขอรับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น เมื่อคนอื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า	4.1	0.93	4.70	0.46	-3.674	39	.001
4.ข้าพเจ้าจะยึดเอาความรู้สึกข้าพเจ้าในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้นเสมอ	3.6	1.1	2.03	0.80	7.054	39	.000
5. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจเหตุผลในการตัดสินใจ ปัญหาเพราะชักช้าไม่ทันการณ์	3.58	1.26	2.10	0.93	5.713	39	.000
6. กฎหมายจราจรหากไม่เป็นผลต่อดีข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่เคารพกฎหมายจราจรนั้น	3.65	1.19	2.03	0.80	6.642	39	.000
7. ข้าพเจ้าต้องให้ความสำคัญกับการขับขีรถจักรยานยนต์ตัวเองเสียก่อนที่จะนึกถึงผลของส่วนรวม	3.75	1.1	2.03	0.80	7.348	39	.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

พฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
8. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจกฎหมายจราจรมากนัก เนื่องจากท้องถนนนั้นเป็นถนนสาธารณะ	3.53	1.26	2.03	0.80	5.701	39	.000
9. เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าได้ แสดงความคิดเห็นขัดแย้ง ข้าพเจ้ามักจะ แสดงความไม่พอใจ	3.85	0.92	4.68	0.47	-4.925	39	0.000
10. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎหมายจราจรทุกครั้งที่ ขับขี่	4.33	0.57	4.68	0.47	-2.479	39	.008
11. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในเคาท์พกฎหมาย จราจรด้านบทบาทความเป็นผู้นำของเด็ก และเยาวชน ด้านกระบวนการปฏิบัติตาม กฎหมาย และด้านจิตอาสาหรือกิจกรรม ของชุมชน	4.23	0.62	4.68	0.47	-3.053	39	0.004
12. เด็กและเยาวชน สามารถมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นได้	4.13	0.65	4.68	0.47	-3.626	39	.001
13. เมื่อข้าพเจ้ามีโอกาส ข้าพเจ้าจะพูดคุย ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้อง ถนนภายในครอบครัวอยู่เสมอ	4.1	0.63	4.68	0.47	-4.162	39	.000
14. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการแข่งขันรถจักรยานยนต์ บนท้องถนนเป็นผลมาจากการตัดสินใจ ของข้าพเจ้าคนเดียว	3.65	1.03	4.63	0.63	-5.194	39	0.000
15. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและ แสดงความคิดเห็นที่สำคัญในแก้ไขปัญหา การแข่งรถจักรยานยนต์บนท้อง	3.88	1.02	4.63	0.63	-3.66	39	.001
16. เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้า ได้ดำเนินการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้อง ข้าพเจ้าได้ชี้แจงเหตุผลเสมอ	4.25	0.59	4.68	0.47	-2.978	39	0.005
17. ข้าพเจ้ากับคนในครอบครัว หรือเพื่อน ๆ ร่วมกันวิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ ตำรวจรัฐบาล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา การแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องเสมอ	3.7	1.04	4.63	0.63	-4.471	39	0.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
18. ข้าพเจ้ามีความเชื่อในกระบวนการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนที่เหมาะสมกับประเทศไทย และเมื่อมีโอกาสสนทนากับกลุ่มเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกฎหมายจราจรเมื่อข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดความรู้นี้	3.68	1	4.63	0.63	-4.554	39	.000
รวม	3.91	0.61	3.94	0.41	-0.214	39	.832
วิธีการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ							
1. ข้าพเจ้ามักจะขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างระมัดระวังทั้งรถจักรยานยนต์ส่วนตัวและคนอื่นเสมอ	4.13	0.88	4.68	0.47	-3.139	39	.003
2. การลดอัตราค่าใช้จ่ายในการซื้อรถจักรยานยนต์เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจมากนัก	3.05	1.43	2.05	0.85	3.576	39	.001
3. หากมีผลประโยชน์ตอบแทนข้าพเจ้าแต่ข้าพเจ้าอาจไม่ซื้อสิ่งสุจริตต่ออาชีพบ้างเป็นบางครั้ง	3	1.47	4.45	0.93	-5.848	39	.000
4. ข้าพเจ้าได้พยายามพัฒนาอาชีพของข้าพเจ้าให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง	4.15	0.77	4.68	0.47	-3.457	39	.001
5. บ่อยครั้งหากมีเวลาว่าง ข้าพเจ้ามักจะไมทำอะไรนอกจากขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องที่ชอบ	3.8	0.97	2.10	0.67	9.458	39	.000
6. ข้าพเจ้ามักจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเสมอมา	4.05	0.68	4.63	0.63	-3.695	39	.001
7. ข้าพเจ้ามักหาทางสร้างงานเพื่อซื้อรถจักรยานยนต์คันใหม่ที่ทันสมัย	4.18	0.55	4.68	0.47	-3.873	39	.000
8. ข้าพเจ้ามักตกแต่งรถจักรยานยนต์ให้ดูใหม่เพื่อให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น	4.18	0.64	4.68	0.47	-3.873	39	.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

พฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน	ก่อนอบรม		หลังอบรม		t	df	sig.
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D			
9. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้ติดตั้งรถจักรยานยนต์ที่ไม่เอาเปรียบเทียบคนซื้อ เช่น คดโกง ล่อลวง ฯลฯ แน่แน่นอน	3.85	1.03	4.63	0.63	-3.74	39	.001
8. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจกฎหมายจราจรมากนักเนื่องจากท้องถนนนั้นเป็นถนนสาธารณะ	3.53	1.26	2.03	0.80	5.701	39	.000
10. ข้าพเจ้ามักหาทางเสียภาษีให้น้อยลงหรือหากเป็นไปได้ก็จะเลี่ยงภาษีเสมอเพราะทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น	3.38	1.29	2.00	0.69	3.645	17	.002
รวม	3.78	0.66	3.96	0.38	-1.467	39	.150
วิธีการแก้ไขปัญหาทางกฎหมาย							
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเพิ่มโทษผู้ผลิตครอบครองจำหน่าย ประกอบติดตั้งสภาพรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้มากกว่าการจำคุก	4.15	0.89	4.68	0.62	-3.787	39	.001
2. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเฝ้าระวังสถานการณ์ทางสังคมของกลุ่มเด็กแว้น และอบรมปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน	3.7	0.97	2.50	1.06	4.684	39	.000
3. การใช้รถใช้ถนนในการขับขีรถจักรยานยนต์อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนกันเป็นสิ่งที่ควรมองในสังคมบ้านเรา	4.05	0.64	4.60	0.50	-3.973	39	.000
4. “กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขของสังคม” ข้อความนี้เป็นจริงในชุมชนของข้าพเจ้า	4.23	0.62	2.93	1.56	5.342	39	.000
5. ทุกครั้งที่มึปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยใช้เหตุผลที่ถูกต้อง	4.35	0.53	4.98	0.16	-7.319	39	.000
6. ในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะตัดสินโดยอาศัยกฎหมายและเสียงข้างมาก เป็นกฎเกณฑ์	4.2	0.65	2.53	1.11	8.939	39	.000

(ต่อ)

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

7. ออกกฎหมายควบคุมการจำหน่ายและ ครอบครองรถมอเตอร์ไซด์	3.55	1.11	4.28	1.13	-3.088	39	.004
8.ควรจัดทำคู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ในการยับยั้ง ป้องกันไม่ให้เกิด พฤติกรรมเด็กแว้น	4.08	0.76	4.63	0.49	-3.973	39	.000
9.ข้าพเจ้าเคารพ กฎ กติกา หรือกฎหมายของ บ้านเมืองเสมอ	4.35	0.66	2.48	1.01	8.828	39	.000
10.บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่สามารถทนรับฟัง ข้อคิดเห็นของคนอื่นที่มีความขัดแย้งกับ ข้าพเจ้า	3.93	0.94	4.25	1.13	-1.484	39	.146
11. ข้าพเจ้ามักให้การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่า เสมอแม้คนนั้นจะเด็กกว่าข้าพเจ้าก็ตาม	3.98	0.73	4.60	0.50	-4.407	39	.000
12.ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจัดสถานที่ให้เด็กแว้น แข่งรถได้อย่างปลอดภัย และไม่รบกวน ผู้อื่น	4.05	0.6	4.60	0.50	-4.113	39	.000
13. เพิ่ม โทษ เพิ่มกฎหมาย และบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัด และจริงจัง	4.08	0.66	4.55	0.64	-3.318	39	.002
14. ข้าพเจ้าเห็นว่าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ควร ได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับหากปล่อยปละ ละเลยให้ลูกหลานไปเป็น เด็กแว้น	4.1	0.67	4.60	0.50	-3.732	39	.001
รวม	4.06	0.44	4.01	0.36	0.452	39	.654

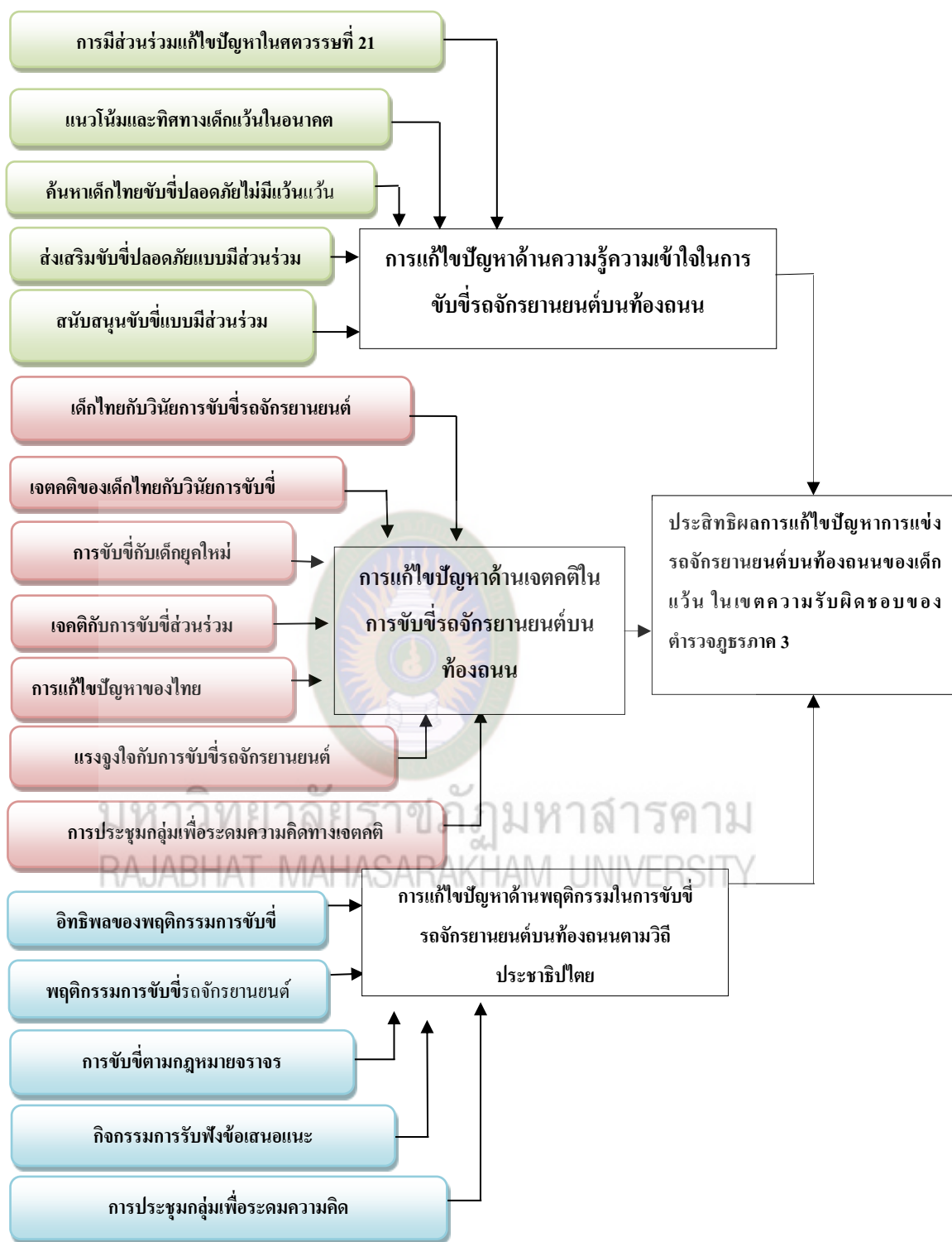
จากตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม เป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 0.452$ Sig. มีค่า 0.654 มากกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ 0.654 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่าง มีนัยสำคัญ 0.654 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชน ตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านบวกเพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมที่สร้างขึ้นนั้นสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนนตามแนวทางที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเกี่ยวกับการขับขี

รถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ตัวแบบสำหรับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ที่ค้นพบในครั้งนี้นั้น มีความเหมาะสมที่จะนำไปแก้ไขปัญหการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในพื้นที่อื่นๆ ได้ ผู้วิจัยจึงขอสรุปตัวแบบดังกล่าวโดยการเขียนเป็นรูปแบบได้ดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ 4.4 รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี รายละเอียดการวิจัยดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

พบว่า มีปัจจัยที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 พบว่ามี 3 ตัวแปรที่มีผลคือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านเจตคติที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐานแบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรงสอดคล้องกับความเป็นจริงของเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยยังได้เก็บข้อมูลด้วยการลงภาคสนามโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 40 คน เพื่อใช้เป็นส่วนสำคัญในการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

5.1.2 ผลการสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ที่เหมาะสม

5.1.2.1 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน มีกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จัดประชุม 3 วัน

5.1.2.2 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านเจตคติในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน มีกิจกรรมสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่มีโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์รวมทั้งผ่านการตรวจสอบชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมแล้ว

5.1.2.3 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านการพัฒนาพฤติกรรมในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น มีกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม จัดประชุม 3 วัน คำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจ เด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน แล้วสรุปตามข้อคำถามทั้ง 5 เป็นภาพรวมของจังหวัดยโสธร ในการอธิบายปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

5.1.3 ผลการประเมินรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ได้ทำการทดลองกับกลุ่มเด็กและเยาวชนทดลอง ในที่นี้คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน ใช้การทดสอบโดยแบบสอบถาม ด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านเจตคติที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ก่อนและหลังการทดลองรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ผลจากการวิเคราะห์ การดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน การทดลองมีความเข้าใจในเรื่องรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ดีขึ้นและสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

5.2 การอภิปรายผล

5.2.1 การอภิปรายผลจากการวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

มี 3 ปัจจัย คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ด้านเจตคติที่มีต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น โดยมี 5 ตัวแปร ที่ผลการทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคำสัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ตำรวจเด็กและเยาวชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน แล้วสรุปตามข้อคำถามทั้ง 5 เป็นภาพรวมของตำรวจภูธรภาค 3 อธิบาย องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น โดยสรุปได้ดังนี้

5.2.1.1 การแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในขั้วจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากคำสัมภาษณ์พบว่า มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นมากที่สุดตามขั้นตอน (Step Method) ผลการดำเนินงานทดลองก่อนและหลังดำเนินการทดลองมีผลการดำเนินงานดีขึ้นอย่างมีนัยทางการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) กับ พันตำรวจเอกอัยรัชชินประยูร กล่าวว่า “...รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะที่มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุสูงสุด ซึ่งมีสาเหตุจากพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ขับขี่ ทั้งการขี่เร็ว การขี่รถย้อนศร โดยเฉพาะการไม่สวมหมวกนิรภัยเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ทำให้บาดเจ็บรุนแรงบริเวณศีรษะจนถึงขั้นเสียชีวิต เพื่อความปลอดภัยขอแนะข้อควรปฏิบัติในการใช้รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย ดังนี้ ตรวจสอบรถจักรยานยนต์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน โดยยางรถยนต์ไม่บวมหรือปริแตก พร้อมเติมลมยางตามค่ามาตรฐาน รวมถึงระบบเบรกสามารถหยุดรถได้อย่างปลอดภัย สัญญาณไฟส่องสว่างชัดเจน และปรับกระจกรถให้อยู่ในองศาที่มองเห็นด้านหลังได้ถนัด ตรวจสอบคันเร่งให้อยู่ในตำแหน่งปกติเมื่อผ่อนคันเร่ง เตรียมความพร้อมก่อนใช้รถจักรยานยนต์ ผู้ขับขี่และผู้โดยสารควรแต่งกายให้รัดกุม เพื่อป้องกันเสื้อผ้าเกี่ยวเข้าไปในซี่ล้อรถ ทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ หากขี่รถในช่วงกลางคืนให้สวมใส่เสื้อผ้าสีสดสีหรือ

สีสะท้อนแสง เพื่อให้ผู้ร่วมใช้เส้นทางมองเห็นได้ชัดเจน สวมแว่นตากันลม เพื่อป้องกันฝุ่นละออง และแมลงเข้าตา อีกทั้งสวมรองเท้าหุ้มส้นที่กระชับ จะช่วยป้องกันการบาดเจ็บรุนแรงบริเวณเท้า...” สอดคล้องกับ พันตำรวจเอก สมภพ ตั้งจักรทอง กล่าวไว้ว่า “...กรณีประสบอุบัติเหตุ เรียนรู้การขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างถูกวิธี โดยเฉพาะทำนั้งในการขับขี่ การทรงตัวและการควบคุมรถอย่างถูกต้อง สวมหมวกนิรภัยอย่างถูกวิธี โดยคาดสายรัดคางและปรับความตึงให้กระชับได้คาง ไม่บิดหรือหย่อน รวมถึงแน่นหนาเพียงพอที่หมวกจะไม่หลุดออกจากศีรษะ จะช่วยป้องกันการบาดเจ็บกรณีประสบอุบัติเหตุ ไม่นำหมวกนิรภัยที่หมดอายุ หรือเคยประสบอุบัติเหตุมาใช้งาน เพราะไม่สามารถรองรับแรงกระแทกได้ ทำให้ได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะรุนแรงมากขึ้น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด โดยขี่รถในช่องทางเดินรถด้านซ้าย ไม่ล้ำกึ่งกลางของถนนหรือใช้ช่องทางที่กำหนดไว้สำหรับรถจักรยานยนต์ รวมถึงไม่ขี่รถบนทางเท้าหรือริมไหล่ทาง ให้สัญญาณไฟและมองกระจกข้าง เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงค่อยเลี้ยวรถหรือเปลี่ยนช่องทาง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุเฉี่ยวชน อีกทั้งใช้ความเร็วไม่เกิน 60 กิโลเมตรต่อชั่วโมง เพราะเป็นระดับความเร็วที่ปลอดภัย และหมวกนิรภัยสามารถรองรับแรงกระแทกได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงช่วยลดการบาดเจ็บรุนแรงบริเวณศีรษะ เพิ่มความระมัดระวังในการขี่รถผ่านเส้นทางเสี่ยงอุบัติเหตุเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเส้นทางที่เปียกชื้น ขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อ เพื่อป้องกันรถเสียหลักล้ม...”

จากการเปรียบเทียบคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนระหว่างก่อนอบรมกับหลังการอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 45.56 คะแนนเฉลี่ยหลังการฝึกอบรม เท่ากับ 98.06 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุม เชงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 19.805$ Sig. มีค่า 0.000 น้อยกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .01 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่าง มีนัยสำคัญ .01 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มกลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่าง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมให้ความรู้ตามแนวทางที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการให้ความรู้เกี่ยวกับการเมื่อแก่กลุ่มเด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่าง ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.1.2 การแก้ไขปัญหาด้านเจตคติในขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากคำสัมภาษณ์ พบว่า มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น มากที่สุด ตามขั้นตอน (Step Method) ผลการดำเนินงานทดลองก่อนและหลังดำเนินการทดลองมีผลการดำเนินงานดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางการวิเคราะห์เนื้อหาสอดคล้องกับ พัชนี วรกวิน (2522, น. 74) กล่าวถึงวิธีการที่มีผล

ต่อการพัฒนาเจตคติไว้ว่า การแนะนำให้เปลี่ยน (Suggesuon Situation) การแนะนำมี 2 วิธี คือ แนะนำตามปกติ คือ คำแนะนำจากกลุ่มเพื่อน ผู้มีความสำคัญทางสังคม หรือแก่ตนเอง หรืออีกวิธีหนึ่ง คือ การสะกดจิต ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการสัมผัสและการเคลื่อนไหว การทำให้เกิดการคล้อยตาม (Conformity Situation) เป็นการสื่อสาร โดยการบอกให้ทราบว่า กลุ่มที่คล้ายกับท่าน มีความคิดเห็นเป็นอย่างไร เป็นการแนะนำให้เขาเกิดความรู้สึกขึ้นมาเองว่าสมควรจะเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มอื่น หลังจากที่ได้การบอกเล่าแล้ว การอภิปรายกลุ่ม (Group Dicussion) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน โดยมีผู้นำอภิปรายจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Persuasive Messages) เป็นการให้ข้อมูลที่มาจากคนที่มีความสำคัญในด้านนี้หรือกลุ่มที่เหมือนกันมากเท่าใดก็จะทำให้คนเปลี่ยนแปลง เจตคติได้มากขึ้นเท่านั้น รวมทั้งผู้รับจะไม่มีสิทธิโต้แย้ง คัดค้านหรือแสดงความคิดเห็นต่อที่มาจากข้อมูล การปลูกฝังความเชื่อ (Intensive Indoctrination) เช่น การอบรมเลี้ยงดู การล้างสมอง การนินทาให้ประสาทหลอน การทรมานร่างกาย เพื่อให้ สอดคล้องกับ อิศรปริดา (2523, น. 181) ได้กล่าวถึง หลักสำคัญในการสร้างและเปลี่ยนเจตคติของบุคคลมี 3 ประการ คือ การวางเงื่อนไข และการให้รางวัล การวางเงื่อนไขซึ่งเป็นการเรียนรู้ โดยการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงขึ้นกับสิ่งเร้าหลายสิ่ง ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งเร้าอาจมีผลให้การตอบสนองหรือเจตคติเปลี่ยนแปลงไปได้ ทฤษฎีเกี่ยวกับเครื่องล่อและความขัดแย้งในใจ ทฤษฎีนี้ จะมองเจตคติในรูป ความขัดแย้งในใจแบบ บวก-ลบ แต่ละคนมีเหตุผลที่แน่นอนในการยอมรับเกี่ยวกับตำแหน่ง ฐานะของคนหนึ่ง และในเวลาเดียวกันก็มีเหตุผลอื่นๆ ในการที่ จะต่อต้านเกี่ยวกับคน ๆ การเปลี่ยนเจตคติโดยการใช้สารสื่อ วิธีการชักจูงด้วยการใช้สารสื่อสารที่ใช้ชักจูง (การใช้ขอการชักจูงให้ผู้อื่นเปลี่ยนเจตคติ) มีหลายประเภท แต่ที่มีผู้กล่าวถึงอยู่เสมอก็คือ สารสื่อที่มีลักษณะในเชิงปลอบ (Positive Message) กับสารสื่อในเชิงขู่ (Negative Message) สารสื่อในเชิงปลอบ ก็หมายถึง สารสื่อที่จะเสนอแนะว่า เมื่อเชื่อตามแล้วจะบังเกิดผลดี ผลเสีย อย่างไร ส่วนการสารสื่อในเชิงขู่ นั้นจะต้องมีลักษณะตรงกันข้ามคือ จะเสนอแนะว่าถ้าไม่เชื่อตามแล้วจะ บังเกิดผลเสียอย่างไร อิทธิพลของสารปลอบในการเปลี่ยนเจตคติ การที่บุคคลจะเกิดเจตคติหรือ เปลี่ยนเจตคติไปนั้น จะขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากเจตคติ กล่าวคือ การชอบสิ่งหนึ่งนำมาซึ่งประโยชน์มากกว่าการที่เขาไม่ชอบสิ่งนั้น เขาก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ดี ต่อสิ่งนั้น ในทำนองเดียวกันถ้าหากการไม่ชอบสิ่งหนึ่งที่นำมา ซึ่งประโยชน์มากกว่าการที่เขาชอบสิ่งนั้น เขาก็จะมีแนวโน้มที่จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ดังนั้นเมื่อเสนอสารปลอบที่กล่าวเน้นถึงรางวัล จะได้รับ ก็จะทำให้บุคคลเปลี่ยนเจตคติตามสารสื่อใด โดยง่ายเพราะต้องการจะได้รับผล ประโยชน์นั้น นอกจากนี้บุคคลอาจเกิดความพอใจขึ้นจากการที่เขาได้แสดงเจตคติของตนให้ ประจักษ์แก่ผู้อื่น

เช่น คนที่มีเจตคติรุนแรงต่อ ความคิด แห่งการมีเสรีภาพ และ ประชาธิปไตย ก็อาจตอบสนองออกมาในรูปของการมี กิจกรรมที่เป็นการสนับสนุนแนวความคิดนั้น ฉะนั้น ถ้าสามารถทำให้บุคคลเข้าใจได้ ว่าการมีเจตคติตามที่สารสื่อชักจูง เป็นการแสดงค่านิยมที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับแนวความคิดอื่นๆที่มีอยู่แต่เดิมแล้ว ก็จะมีผลให้ บุคคลเปลี่ยนเจตคติเชื่อตามสารป้อนนั้นได้ อิทธิพลของสารชู่ ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ คำว่าสารชู่ นั้น หมายถึง ขอ ความที่ชักจูงที่จะช่มชู่ให้บุคคลเกิดความรู้สึกที่ไม่ปลอดภัย ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามสารชู่ นั้น ความวิตกกังวลของบุคคลจะเพิ่มมากขึ้นถ้าหากบุคคลหลีกเลี่ยงคำเตือนหรือสารชู่ที่เขาได้รับ จากภาวะ ดังกล่าวจึงเป็นแรงผลักดันให้บุคคลเปลี่ยนแปลงเจตคติไปตามสารชู่ที่เสนอแก่เขาได้

จากการเปรียบเทียบคะแนนเจตคติการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.32 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.63 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 06 เพื่อเป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 2.675$ Sig.มีค่า 0.011 มากกว่า .01 แสดงว่ามีนัยสำคัญ .011 ดังนั้น ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่าง มีนัยสำคัญ .011 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มกลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่างมีเจตคติการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมเพื่อเสริมสร้างเจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการในการเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับการเมืองแก่เด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.1.3 การแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ผลการทดสอบสมมุติฐาน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา จากคำสัมภาษณ์ พบว่า มีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน มากที่สุด ตามขั้นตอน (Step Method) ผลการดำเนินงานทดลองก่อนและหลังดำเนินการทดลองมีผลการดำเนินงานดีขึ้นอย่างมีนัยทางการวิเคราะห์เนื้อหา(Content analysis) สอดคล้องกับ นายนิพนธ์ กิจไพบูรณ์ชัย กล่าวว่า “...ผู้ขับขี่วัยรุ่นที่มีทัศนคติว่าตนมีโอกาสเสี่ยงใน การเกิดอุบัติเหตุจะมีบุคลิกภาพชอบค้นหากความตื่นเต้นท้าทายและไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สังคม กลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุการศึกษาของ (Iversen 2004) พบว่าทัศนคติ ต่อโอกาสเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุจราจรมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงในการจราจรของผู้ขับขี่ โดยเฉพาะผู้ขับขี่ที่มีทัศนคติชอบความการขับขี่ฝ่าฝืนกฎจราจร และชอบใช้ความเร็วในการขับขี่ จะมีลักษณะการขับขี่ด้วยความใจร้อน และมักดื่มเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์ก่อนขับจึงนำไปสู่พฤติกรรม เสี่ยงและความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจร จักรยานยนต์หรือรถมอเตอร์ไซค์ เป็นที่นิยมมากในประเทศไทย และมีจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ เพราะความสะดวก คล่องตัวเมื่อใช้งานไปยังสถานที่ต่างๆ สามารถหลีกเลี่ยงรถติดได้ดี และนอกจากรถขนาดเล็กแล้วยังมีบิ๊กไบค์ ที่เริ่มเพิ่มจำนวนบนท้องถนนมากขึ้น แม้ว่าการควบคุมการจำหน่ายรถบิ๊กไบค์จะยังไม่เข้มงวดมากนักจนเริ่มเห็นผู้ขับขี่รถขนาดใหญ่มีตั้งวัยเด็กมัธยมจนถึงอายุมาก ๆ ซึ่งไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ขับขี่จักรยานยนต์นั้น มีทั้งเคารพและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจรกันจนควบคุมได้ลำบากขึ้น ด้วยความสะดวกสบายคล่องตัวนี้ของรถจักรยานยนต์เอง จึงส่งผลให้ในบางครั้งผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์มักจะกระทำผิดกฎจราจรได้ง่าย และมักทำเป็นประจำจนคุ้นเคย เช่น วิ่งเลนขวาสุด, ไม่สวมหมวกกันน็อก, วิ่งสวนทาง, วิ่งบนทางเดินทาง, จอดรถยนต์หรือจักรยานยนต์บนฟุตบาท ฯลฯ ...” สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจียวยิ่ง และคณะ (2538) กล่าวว่า แนวทางป้องกัน การซื้อสิทธิขายเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า วิธีการซื้อเสียงโดยการแจกเงิน แจกทั้งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นฐานเสียงและแจก ผู้เลือกตั้ง ทั้งนี้อภิปรายได้ว่า การแจกเงินเป็นการแจกที่มีวิธีการไม่ยุ่งยาก ทั้งเป็น ความต้องการเงินของผู้รับ นายประสิทธิ์ ฝอยทอง กล่าวว่า “...การใช้รถใช้ถนนไม่ว่าเป็นรถยนต์ จักรยานยนต์ หรือแม้แต่จักรยาน ย่อมมีกฎระเบียบในการใช้ถนนสาธารณะเป็นมาตรฐาน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยต่อชีวิตของตนเองและผู้อื่น เราควรขับรถให้ถูกกฎ และควรรู้วิธีการขับอย่างปลอดภัยควบคู่กันไปด้วย จะช่วยลดอุบัติเหตุ พร้อมทั้งเพิ่มวินัยจราจร และที่สำคัญอาจทำให้ปัญหาลดน้อยลง...” สอดคล้องกับ กาญจน์กรอง สุอังกะ และคณะ กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะการแสดงออกในรูปแบบแผน แนวคิด ความรู้สึก และการแสดงพฤติกรรมที่แสดงออกซ้ำ ๆ จนเป็นลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคล โดยลักษณะบุคลิกภาพของผู้ขับขี่ มักพบว่า มีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ ผู้ที่มีบุคลิกภาพลักษณะชอบค้นหาความ ตื่นเต้น ทำท่าย มักจะมีพฤติกรรมการขับขี่ที่ขาด โผน สนุกสนาน ชอบความเสี่ยง และความตื่นเต้น ผู้ที่มีบุคลิกภาพลักษณะก้าวร้าว และไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม มักแสดงออกด้วยการขับขี่ ด้วยความเร็วสูง และชอบฝ่าฝืนกฎจราจร ส่วนผู้ที่มีบุคลิกภาพลักษณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญจะมีความห่วงใยผู้อื่นขณะขับขี่ จึงมีความระมัดระวังในการขับขี่มากขึ้น สอดคล้องกับ นายสมยศ หินพราย กล่าวว่า “...การรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจราจร หรือได้รับอันตราย จากการจราจรของผู้ขับขี่ แสดงถึงความสามารถในการประเมินอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นใน สถานการณ์จราจร และสามารถป้องกันตนเองจากอันตรายในการจราจรได้ ทำให้พฤติกรรมเสี่ยงใน การเกิดอุบัติเหตุลดลง ดังนั้นผู้ขับขี่ที่มีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุจราจรไม่ดี จะไม่ระมัดระวังในการขับขี่ จึงมีการขับขี่ที่

เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุจราจรได้มาก และเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย วัยรุ่นที่ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นกลุ่มที่มีระดับการรับรู้โอกาสเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับกลุ่มวัยอื่น การรับรู้ถึงวิธีการหลีกเลี่ยงจากความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจึงอยู่ในระดับต่ำด้วย ส่งผลให้ไม่ค่อยระมัดระวังต่ออันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะที่ขับขี่...”

จากการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน วิธีการแก้ไขปัญหาทางสังคม พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนการฝึกอบรมเท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมเท่ากับ 4.01 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.36 ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังฝึกอบรม เป็นผลทดสอบคะแนนก่อนหลังการเข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า $t\text{-test} = 0.452$, Sig. มีค่า 0.654 มากกว่า .01 แสดงว่า มีนัยสำคัญ 0.654 ดังนั้น ภายหลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่าง มีนัยสำคัญ 0.654 แสดงว่าการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้กลุ่มเด็กและเยาวชนตัวอย่างมีพฤติกรรมด้านบวกเพิ่มขึ้นจริง ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่าโครงการอบรมที่สร้างขึ้นนั้นสามารถเสริมสร้างพฤติกรรมการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ตามแนวทางที่ศึกษาในครั้งนี้ส่งผลด้านบวกในการส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมเกี่ยวกับการเมืองแก่เด็กและเยาวชนในกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี เนื่องจากผลคะแนนเปรียบเทียบระหว่างก่อนอบรมและหลังอบรมมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2.2 การอภิปรายผลการทดลองเปรียบเทียบ ในการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน

ในการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน ไปทดลองกับกลุ่มเด็กและเยาวชนทดลอง ในที่นี้คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน ผลการทดลองใน 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ด้านเจตคติที่มีต่อการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน และด้านพฤติกรรมที่แสดงออกในการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง ใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อธิบายองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้ดังนี้

5.2.2.1 การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ด้านความรู้ความเข้าใจการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน พบว่า ข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนการทดลอง และหลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อธิบายปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน สอดคล้องกับ นายประสิทธิ์ ฝอยทอง กล่าวว่า “...การส่งเสริมการขับขี่ปลอดภัยในชุมชนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชน มาใช้ในวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนรอบข้าง เผยแพร่ อบรม หรือสั่งสอนบุคคลในครอบครัว เพื่อนบ้าน คนในสังคม ให้ใช้เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน สนับสนุนชุมชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยการบอกเล่า เขียนบทความเผยแพร่ ผ่านสื่อมวลชน ชักชวน หรือสนับสนุนคนดีมีความสามารถในการมีส่วนร่วมกิจกรรมการขับขี่ปลอดภัยในชุมชนหรือกิจกรรมสาธารณประโยชน์ของชุมชน...”

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าหลังการทดลองกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีข้อสังเกตมีการติดตามผลการดำเนินงาน หลังจากได้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการมาแล้ว มีความรู้ความเข้าใจในด้านความรู้ในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน อย่างถูกต้อง

5.2.2.2 การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ด้านเจตคติในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

พบว่า ข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนการทดลอง และหลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) อธิบายปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 แบบเป็นขั้นตอน (Step Method) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน สอดคล้องกับ นายสมยศ หินพราย กล่าวว่า “...เป็นการทำให้ถูกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิดสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ ให้เค้าสามารถวิเคราะห์ได้จากบุคคลที่เค้าเห็นด้วยตัวเอง ซึ่งก็เป็นบทบาทอีกอย่างหนึ่งของสตรีในฐานะแม่...” สอดคล้องกับ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532)

กล่าวว่า การพัฒนาด้านเจตคติเป็น การเปลี่ยนแปลงทางความคิด ที่เกิดขึ้นหรือมีการวางแผนทางความคิด กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้าและการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีสองส่วนที่เกี่ยวข้อง คือ การเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมีทิศทางที่ดีขึ้นเท่านั้น นายสิทธิวัฒน์ ธนบุญพิพัฒน์ กล่าวว่า “...เด็กสามารถเรียนรู้ได้เอง เนื่องจากพื้นฐานและการอบรม ดังนั้นการที่จะให้เด็กมีเจตคติที่ดีทางการเมือง สตรีในฐานะแม่ควรจะปูพื้นฐานแนะแนวทางในสิ่งที่ดีให้กับลูก ยกตัวอย่างในที่นี่ต้องยกทั้งดีและไม่ดีเพื่อที่เด็กจะได้เห็นผลที่จะตามมาระหว่างเลือกคนดีและคนไม่ดี...” สอดคล้องกับ Almond and Verba (1965) กล่าวว่า ประสบการณ์ก่อนวัยผู้ใหญ่ (Pre-adult) เป็นแหล่งที่มาของเจตคติทางการเมืองและแบบแผนอำนาจ สภาพการณ์ทางสังคมในช่วงก่อนวัยผู้ใหญ่มีบทบาทเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อเกี่ยวกับรูปแบบของความโน้มเอียงทางการเมือง โดยมีสถาบันที่มีอิทธิพลต่อประสบการณ์ในวัยเด็ก ครอบครัวและโรงเรียน

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าหลังการทดลองกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีข้อสังเกตมีการติดตามผลการดำเนินงาน หลังจากได้เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการมาแล้ว มีความรู้ความเข้าใจในด้านเจตคติการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ให้ความสนใจและสามารถเปลี่ยนทัศนคติตัวเองและคนในครอบครัว ชุมชน เป็นอย่างดี

5.2.2.3 การแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ด้านพฤติกรรมในการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

พบว่า ข้อมูลพื้นฐาน กลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจก่อนการทดลอง และหลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน สอดคล้องกับ นางสาวสายใจ กระจมด กล่าวว่า “...การมีศีลธรรมแบบสมัยใหม่ จึงไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีจิตสำนึกปกป้องอิสรภาพของตนเองในฐานะปัจเจกบุคคลผู้มีสิทธิอำนาจในการตัดสินใจ ผิดทางศีลธรรม และ/หรือกำหนดความหมายของ “การมีชีวิตที่ดี” ด้วยตนเองเท่านั้น หากยังหมายถึงการมี “หน้าที่” เคารพ ปฏิบัติตาม และปกป้อง “หลักการ” ทางสังคมที่กำหนดขึ้นบนฐานของการยืนยัน “ความเป็นคนเท่ากัน” ด้วย เพราะอิสรภาพที่จะมีชีวิตที่ดีตามอุดมคติของปัจเจกบุคคลกับหลักการทางสังคมที่ปกป้องอิสรภาพดังกล่าวไม่อาจแยกขาดจากกัน ศีลธรรมแบบพุทธไทยที่ถือว่าความดีอยู่ที่ตัวคน คือรากฐานของค่านิยม “ยึดติดตัวบุคคลเหนือหลักการ” และภายใต้บริบทการเมืองไทย กลุ่มคนที่จะถูกยอมรับว่าเป็น “คนดี” ที่สมควรเป็น “ผู้ปกครอง” หรือเป็นแบบอย่างทางศีลธรรม และมีอำนาจชี้นำทางความคิดได้ ที่ยอมรับได้ หรือสนับสนุนวิถึเผด็จการโดยธรรมหรือเผด็จการโดยคนดี ภายใต้ระบบศีลธรรมแบบเชิดชูคนดี (ซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นนำระดับบน) ทำให้สังคมไทยมีกลุ่มเครือข่ายคนดีที่มีอำนาจพิเศษเหนือหลักการกติกาประชาธิปไตย สามารถล้มหลักการ กติกาประชาธิปไตยได้

ตลอดเวลาด้วยข้ออ้างเรื่องขจัดคนเลวและทำความดี เสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง...” สอดคล้องกับ สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวว่า คนดี คือคนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ด้านจิตใจและพฤติกรรมที่ แสดงออก เช่น มีวินัย มีความเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเหตุผล รู้หน้าที่ซื่อสัตย์ پاکเพียร ขยัน ประหยัด มีจิตใจ เป็นประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็น และสิทธิของผู้อื่น มีความเสียสละรักษาสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสันติสุข คนเก่งคือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิตโดยมี ความสามารถด้านใด ด้านหนึ่งหรือรอบด้านหรือมีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เช่น ทักษะและ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์ มีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ ดนตรี กีฬา มีภาวะผู้นำ รู้จักตนเอง ควบคุม ตนเองได้ ทน โลก ทนเทคโนโลยี มีความเป็นไทย สามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพและทำประโยชน์ให้เกิดแก่คน สังคม และประเทศชาติได้ คนมีความสุขคือ เป็นคนมีความสุขดีทั้งกายและจิตเป็นคนร่าเริงแจ่มใส ร่างกาย แข็งแรง จิตใจเข้ม แข็ง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรักต่อทุกสรรพสิ่ง มีอิสรภาพปลอดภัยจากการตกเป็นทาสของ อบายมุข และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างพอเพียงแก่อัตภาพ จะเห็นได้ว่าจากสาระดังกล่าวเป็นการ เน้นให้เยาวชน มีคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองดี

จากการสังเกตการณ์ของผู้วิจัย พบว่าหลังการทดลองกับกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 มีข้อสังเกตมีการติดตามผลการดำเนินงาน หลังจากได้เข้า ประชุมเชิงปฏิบัติการมาแล้ว มีความรู้ความเข้าใจในด้านพฤติกรรมในการจับจี้รถจักรยานยนต์บน ท้องถนน กลุ่มเด็กและเยาวชน ทดลองเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตนเอง คนในครอบครัว และชุมชน เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน ได้จัดขึ้นมา เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในครั้งต่อไป (เชิงนโยบาย)

5.3.1.1 ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็ก แว่น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เห็นสมควรนำรูปแบบทั้ง 3 ด้าน ไปใช้ในการ แก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้ทุกพื้นที่ ทั้งนี้ต้องมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ อบรมสัมมนา ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพื่อที่สตรี จะได้แก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ยิ่งขึ้น ให้เด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้มี ความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชน มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ

เกี่ยวกับการจับจีรรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเพิ่มมากขึ้น ควรจะจัดอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เด็กและเยาวชนได้มีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น เป็นการส่งเสริมการจับจีรรถจักรยานยนต์บนท้องถนนอีกด้วย

5.1.1.2 ข้อเสนอแนะกับส่วนราชการ และภาคเอกชน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทั้งหมดสามารถนำรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ทั้ง 3 ด้าน ไปจัดทำแผนอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเพิ่มขึ้น ส่วนในภาคเอกชนควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมได้อยู่ในขอบเขต

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ อยู่ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เป็นเพียงกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 และได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพียง 40 คนเท่านั้น ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยสามารถเดินทางไปเก็บข้อมูล ได้สะดวกจึงควรให้มีการศึกษาการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน ในเขตพื้นที่อื่น ๆ นอกเหนือที่ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แสดงมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในอนาคต การวิจัยในครั้งนี้ทำให้เด็กและเยาวชน กลุ่มตัวอย่างได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เป็นผลให้ควรพัฒนาส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนต่อไปในอนาคต

5.3.2.2 ควรให้มีการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้เพื่อจะก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน หากได้ดำเนินการมีการประชุม อบรม สัมมนาปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์การจับจีรรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จะทำให้เด็กและเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนได้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้พัฒนาตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ในการขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมในการจับจีรรถจักรยานยนต์บนท้องถนน จึงต้องเริ่มจากการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ว่ารูปแบบใดถึงจะนำและทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแวน ไปในทิศทางที่สมบูรณ์ที่สุด เพื่อที่จะได้มีผลิตภัณฑ์แห่งการมีส่วนร่วมเด็กและเยาวชน ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น เด็กและเยาวชนก็เป็นหนึ่งในประชาชนจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการศึกษารูปแบบการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมผลักดันให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

5.3.2.3 ควรมีการวิจัย เพื่อกำหนดมาตรฐาน มีตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน มาตรฐานการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน เพราะส่วนใหญ่แล้วเด็กและเยาวชน มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนน้อยมาก ถึงแม้ว่าจะมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชน ในรูปแบบต่าง ๆ ก็ตาม การมีส่วนร่วมก็มีเพียงในกลุ่มหรือองค์กรเฉพาะด้าน ไม่มีอิทธิพลในการชี้นำการแก้ไขปัญหามากนัก มองต่างมุมในสถานการณ์ของเด็กและเยาวชนในด้านต่าง ๆ หากมีการเปลี่ยนแปลงของสังคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เน้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ทั้งด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารมวลชนทุกประเภท เพราะจะทำให้การมีส่วนร่วม และศักยภาพในการสร้างเด็กและเยาวชน ได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน อย่างเต็มที่

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อนำวิจัยไปปฏิบัติ (ตำราจรรยาบรรณ 3)

5.3.3.1 ควรมีกฎหมายบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ชัดเจน ควรมีบทลงโทษที่หนักตรวจการถนนตอนกลางคืน มีการปรับหรือจำคุก ยึดรถ ยึดและใบขับขี่

5.3.3.2 แก้ไขจากปัญหาครอบครัว พ่อแม่ต้องให้ความร่วมมือในการอบรม ดูแล ต้องควบคุมเด็กไม่ให้ออกมาจับกลุ่มแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

5.3.3.3 ควรมีการอบรม ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่เด็กและผู้ปกครอง หากิจกรรมให้เด็กทำ เช่น การบำเพ็ญจิตอาสา เป็นต้น

5.3.3.4 ควรแก้ปัญหอย่างต่อเนื่องและจริงจัง โดยให้ตำรวจเป็นหน่วยงานหลักในการดูแลและรับผิดชอบ

5.3.3.5 จัดสถานที่จัดสนามแข่ง กิจกรรมในการแข่งขันรถให้ถูกสถานที่ เพื่อไม่รบกวนผู้อื่น และไม่อันตราย

5.3.3.6 ทุกคนต้องช่วยกันดูแล และทุกหน่วยงานต้องร่วมมือกันในการป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญห

5.3.3.7 กวดขันหรือห้ามร้านซ่อมรถดัดแปลงรถ หรือต่อทะเบียนรถที่ถูกดัดแปลง เพื่อใช้ในการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เด็กแว้น เป็นชื่อที่เรียกกลุ่มเด็กและเยาวชนชาย ที่ชอบรวมกลุ่มกับเพื่อน ซึ่งมอเตอร์ไซค์แข่งกันบนท้องถนน ฝ่ายไหนซึ่งชนะก็เอาเด็กสาวที่นั่งซ้อนท้ายของอีกฝ่ายไปร่วมหลับนอนเป็นรางวัล และเด็กสก็๊อ เป็นชื่อ ที่เรียกเด็กวัยรุ่นหญิงที่ชอบนั่งซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ของเด็กแว้น มีรสนิยมนที่ขวกลางคืนมีเช็กส์ แบบฉาบฉวยและ “รถมอเตอร์ไซค์” ของเด็กแว้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างตัวตนและพื้นที่ทางสังคมเพื่อเสริมอำนาจให้พวกเขาหลุดพ้นจากความเป็นคน ไม่มีตัวตนในสังคม ซึ่งถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาในสังคมที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น วัยที่ชอบความท้าทาย รักความสนุก เต็มไปด้วยความคึกคะนองและต้องการการยอมรับจากสังคม ซึ่งปัญหานี้ไม่ใช่ปัญหาใหม่ของสังคมไทย หากแต่เป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ แต่หากเรามองว่า เด็กวัยรุ่นกลุ่มนี้เป็นต้นเหตุของปัญหา จะทำให้เราไม่เข้าใจปัญหาสังคมที่ซับซ้อนและไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างจริงจัง เพราะที่จริงแล้วพวกเขาเป็นเพียงปลายเหตุของปัญหาที่มีต้นตอจากสภาพแวดล้อม สภาพครอบครัวไทยที่เปลี่ยนแปลงไป จากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวสลาย เด็กส่วนหนึ่งมาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน หรือเกิดจากเด็กไม่ได้รับการยอมรับจากครอบครัว พ่อแม่ชอบตำหนิและบ่นลูกอยู่เป็นประจำ เด็กจึงออกไปหาการยอมรับจากภายนอกในรูปแบบต่าง ๆ โดยไม่คำนึงว่าถูกหรือผิด รวมทั้งครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความสำคัญในเรื่องวัตถุนิยม ก้มหน้าก้มตาทำงานหาเงินตัวเป็นเกลียวจนไม่มีเวลาให้กับลูก ปัญหาความสัมพันธ์ที่อ่อนแอของสมาชิก ในครอบครัวและปัญหาทางเศรษฐกิจก็นำมาซึ่งความไม่มั่นคงของครอบครัว อันมีผลต่อเนื่องไปถึงการพัฒนาคุณภาพเด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่เปราะบางเช่นนี้ด้วย

ปัจจุบัน การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนนั้นเป็นปัญหาที่ได้รับความสนใจจากสังคมเป็นอย่างมาก เนื่องจากเยาวชนนั้นเป็นทรัพยากรของประเทศ การพัฒนาประเทศชาติจำเป็นต้องพัฒนาเยาวชนให้มีคุณภาพ ดังนั้น หากเยาวชนที่กระทำความผิดได้รับการมองว่าไร้เดียง ขาดประสบการณ์ชีวิต การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งกระทำความผิดย่อมแตกต่างไปจากผู้ใหญ่ ทั้งนี้รัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของเด็ก โดยเฉพาะในกรณีที่เด็กและเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งได้มีการตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมตามประมวลวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ.2542

โดยกำหนดวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดไว้แตกต่างจากวิธีการปฏิบัติต่อผู้ใหญ่ เพื่อให้การคุ้มครองและปกป้องสิทธิของเด็กและเยาวชนเหล่านั้น

นอกจากนี้ จากสถิติของกลุ่มงานติดตามและประเมินผล กองแผนงานสารสนเทศ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม แสดงให้เห็นว่าในแต่ละปีนั้น จะมีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบกเพิ่มจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะจำนวนเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร กันทา (2553) พบว่า การจัดการเพื่อลดจำนวนของเด็กและเยาวชนที่ทำการแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงที่กำลังเป็นปัญหาทางสังคมที่สำคัญในปัจจุบันนั้น ควรได้รับการร่วมมือทั้งจากครอบครัว โรงเรียน รวมไปถึงภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ ซึ่งจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้ สอดคล้องกับปัญหาที่กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2551) ที่เคยเปิดเผยรายงานผลการวิจัยว่า พฤติกรรมเสี่ยงที่พบมากที่สุดในช่วงวัยรุ่น คือ พฤติกรรมอุบัติเหตุจากการจราจร ที่มีจำนวนมากถึง ร้อยละ 62.3 และพบว่า พฤติกรรมเสี่ยงต่ออุบัติเหตุจราจรของวัยรุ่นเกิดจากธรรมชาติของวัยรุ่นที่มักชอบขับจักรยานพาหนะอย่างทำทายเป็นความคึกคะนอง ขาดความยับยั้งชั่งใจ ชอบการแข่งขัน เพื่อชิงจุดเพศตรงข้าม อันจะนำมาซึ่งการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย จนถึงขั้นรุนแรงและเสียชีวิตได้ในที่สุด

จากการสำรวจพฤติกรรมวัยรุ่น ปี 2552 (กรมสุขภาพจิต, ตามติดชีวิต “เด็กแว้น” ชิง – ซ่า – ยา – เซ็กซ์ แก๊งมอเตอร์ไซค์วัยรุ่น พบว่า วัยรุ่นกว่าร้อยละ 60 มีการต่อต้านทางสังคมและสร้างปัญหาจากการแสดงออกทางพฤติกรรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งแก๊งชิง แก๊งปาหินรวมถึงเด็กแว้นและเด็กสก็๊วย ปัญหาความรุนแรงและท้องไม่พร้อม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวัยรุ่นที่มีปัญหาและมีสาเหตุมาจากรากฐานของครอบครัวไม่ดี ขาดผู้ปกครองดูแล ทั้งจากสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อนชั่วร้าย รวมทั้งถูกถ่ายทอดผ่านสื่อจนเกิดความรู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตนเองเป็นผู้ก่อ โดยเด็กกลุ่มนี้เชื่อว่ายิ่งชิงรถหนีตำรวจได้จะทำให้เขาเปลี่ยนตัวตนจากคนที่ไม่เคยมีเสน่ห์ ไม่มีใครยอมรับ กลายเป็นฮีโร่ในสายตาเพื่อนฝูงขึ้นมาทันที และสถิติข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่จัดทำโดยศูนย์เรนทร กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในแต่ละปีมีเด็กและเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยเรียนต้องจบชีวิตไปกว่า 2 หมื่นคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25 ของผู้ที่ประสบอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด อุบัติเหตุดังกล่าวทำให้เด็กวัยรุ่นเหล่านี้ได้รับบาดเจ็บปีละกว่า 1 ล้านคน เสียชีวิต ปีละ 13,000 – 25,000 รายต่อปี และพิการ 9,000 ราย ต่อปี ซึ่งเด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นผู้ขับขี่เอง และไม่มีใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์ และในจำนวนนี้มีกลุ่มที่ชื่นชอบการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนน หรือที่เรียกกันว่าแก๊งเด็กแว้นและเด็กสก็๊วยรวมอยู่ด้วยจำนวนไม่น้อย และเนื่องจากเด็กแว้นและเด็กสก็๊วยไม่ใช่เป็นเพียงปัญหาที่สร้างความรำคาญ ความเดือดร้อนให้แก่ประชาชนและทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในหมู่ผู้ใช้รถใช้ถนนเพียงเท่านั้น แต่การมั่วสุมกันแข่งรถ ถือเป็น “ต้นตอ” ของปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นในหมู่วัยรุ่น ไม่ว่าจะเป็นการติดยาเสพติด การเล่นการพนัน การมีเพศสัมพันธ์

ก่อนวัย อันควร ความรุนแรงต่าง ๆ จนส่งผลให้วัยรุ่นจำนวนมากไม่น้อยขาดโอกาสทางการศึกษา บาดเจ็บ และพิการนอกจากนั้น การแข่งรถในบางครั้งอาจจะใช้ “เด็กสก็อต” เป็นเครื่องมือเดิมพัน ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิสตรีอย่างชัดเจนอีกด้วย ซึ่งจากงานวิจัยของ ผศ.ดร.ปนัดดา ชำนาญสุข อาจารย์ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า เด็กแว้นในจังหวัดจันทบุรีก่อความรุนแรงมากที่สุด นอกเหนือจากการตั้งกลุ่มซึ่งรถมอเตอร์ไซค์ในเวลากลางคืนแล้ว ยังใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการพบปะซื้อขายแลกเปลี่ยนอาวุธ มีด ปืน ยาเสพติด และการค้าประเวณีของสาวสก็อต ที่ใช้เว็บไซต์สังคมเครือข่ายออนไลน์ เช่น ไฮไฟว์ เฟซบุ๊ก และทวิตเตอร์ ติดต่อกัน และใช้ร้านเกมส์เป็นสถานที่นัดหมาย เพื่อหลบเลี่ยงเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งแตกต่างกับเด็กแว้นในจังหวัดอื่น ที่มักใช้ร้านซ่อมรถหรือร้านเหล้าเป็นแหล่งรวมตัว ซึ่งถ้าจะแก้ปัญหานี้ สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจเป็นอันดับแรก คือการทำทำความเข้าใจเรื่อง “จิตวิทยาวัยรุ่น” เสียก่อน โดยในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีพัฒนาการทางจิตใจและสติปัญญาสูงขึ้น มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง และมีความต้องการที่จะหาความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และต้องการให้คนอื่นมองเห็นคุณค่าของตนเอง โดยในช่วงวัยนี้ จะเริ่มห่างพ่อแม่ ญาติผู้ใหญ่ เห็นความสำคัญและสนิทสนมกับเพื่อน และมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของกลุ่มเพื่อน

ซึ่งปัจจุบัน หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ต่างก็ให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาด้านอุบัติเหตุจราจรนี้เป็นอย่างมาก เนื่องจากเล็งเห็นผลกระทบต่อชีวิตและร่างกายแล้ว ยังเป็นการสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินสาธารณะและทรัพย์สินของประชาชนส่วนรวมอีกเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากการจับกุมปิดถนนจับเด็กแว้น และการกวาดล้างจับกุมแก๊งรถจักรยานยนต์ซึ่งที่รวมตัวกันเป็นจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่จะเป็นเยาวชนที่อายุไม่เกิน 20 ปี ทั้งเพศชายและหญิง โดยมีการรวมตัวกันกลุ่มใหญ่ และเคลื่อนขบวนแข่งขันรถจักรยานยนต์กันบนท้องถนน ซึ่งสร้างความเสียหายและความเดือดร้อนให้กับประชาชนส่วนรวมเป็นจำนวนมาก แม้ว่าจะมีการจัดทำโครงการที่มีการนำแนวคิดและกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องของความตายและความกลัวมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกับกลุ่มเด็กแว้นที่มีพฤติกรรมเล็งทางด้านการแข่งขันแข่งรถในทางนี้ โดยเฉพาะมาตรการกวดขันจับกุมและควบคุมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนก็ไม่ได้ลดน้อยลงสอดคล้องกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

จากการดำเนินการป้องกันและปราบปรามดังกล่าว ภายใต้พื้นฐานที่ว่า การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีลักษณะที่ไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนหรือขาดการดำเนินการยังขาดปัจจัยเสริมหรือมาตรการเชิงความเข้าใจของเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิดและ

ไม่ถูกใจประชาชนส่วนรวม ปัญหาดังกล่าวจึงยังไม่ลดน้อยลง ดังนั้น จึงเป็นเหตุจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว่นที่เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง ควรดำเนินการอย่างไร เพื่อที่จะได้เป็นข้อเสนอสืบค้น สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการใช้รถจักรยานยนต์ของเยาวชนให้ถูกต้องตามกฎหมายเพื่อความสงบ เป็นระเบียบเรียบร้อย และลดอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ในสังคมต่อไป

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่ขึ้นตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรี และเป็นหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม อันประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ สถาบันตำรวจไทยเกิดขึ้นมาเป็นเวลานาน และยังคงดำรงอยู่คู่กับสังคมไทย โดยสถาบันตำรวจมีหน้าที่สำคัญ คือ “รักษาความปลอดภัยสำหรับองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาทผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ ดูแลควบคุมและกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติกรตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชน และความมั่นคงของราชอาณาจักร ปฏิบัติกรอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และช่วยเหลือการพัฒนาประเทศตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย” (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2552, น. 7) ซึ่งจากลักษณะหน้าที่ดังกล่าว ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีโครงสร้างขนาดใหญ่ และซับซ้อนมีบุคลากรจำนวนมาก มีผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชาติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ดังนั้น การบริหารงานในองค์การตำรวจ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้นจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งและสิ่งที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนองค์กรก็คือบุคลากรซึ่งหมายถึง ข้าราชการตำรวจที่มีจำนวนมหาศาลทั้งในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาคกระจายอยู่ทุกหนทุกแห่งทั่วประเทศ เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมมิให้เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น เมื่อต้องการปฏิบัติตัวอยู่ภายใต้กฎ ระเบียบวินัยของสำนักงานตำรวจอย่างเคร่งครัด จึงเป็นสิ่งที่บีบคั้นจิตใจอย่างมาก รวมทั้งการอยู่ร่วมกับข้าราชการตำรวจแต่ละคนมีความแตกต่างกันในพื้นฐานของร่างกาย จิตใจ สังคม และครอบครัว เพราะมาจากต่างถิ่นต่างพื้นที่ทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่มีปัญหาหลายประการไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางด้านร่างกาย จึงจะต้องเห็นดเห็น้อยต่อการฝึกอย่างหนัก การเจ็บป่วยจากโรคประจำตัวและการฝึก ปัญหาทางด้านจิตใจจากการถูกบีบบังคับให้อยู่ในกฎ ระเบียบวินัย ขาดความเป็นอิสระ ฝืนความรู้สึก ถูกบีบบังคับ ปัญหาทางด้านสังคม ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจเนื่องจากเบี้ยเลี้ยงและเงินเดือน นอกจากนี้ข้าราชการตำรวจบางคนต้องสูญเสียสิทธิประโยชน์ที่ควรจะได้จากงานที่เคยทำอยู่ก่อนที่จะมาเป็นตำรวจ เช่น การเลื่อน

ระดับการเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนชั้นเงินเดือน และสิทธิประโยชน์อื่น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ มีผลกระทบต่อสภาพชีวิตความเป็นอยู่พอสมควร

ปัญหาเด็กแว้น หรือเด็กชายวัยรุ่นนักรถจักรยานยนต์ประลองความเร็วบนถนนสาธารณะ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่สังคมเป็นอย่างยิ่ง เพราะการขับรถจักรยานยนต์ที่ไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ร่วมใช้ทางอาจส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ขับขี่ใช้ถนนคนอื่นได้ โดยง่าย ส่วนเสียงของเครื่องยนตร์จักรยานยนต์ที่ดังสนั่นก็สร้างความรำคาญและทำลาย ช่วงเวลาพักผ่อนอันแสนสงบสุขในยามวิกาลอย่างไร สำนึกเช่นเดียวกัน ผู้ได้รับเดือนร้อนต่าง เรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจปราบปรามพฤติกรรมดังกล่าวของเด็กแว้น แต่การจับกุมดำเนินคดี แต่ละครั้งไม่ใช่เรื่องที่ทำได้โดยง่าย เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องระดมกำลังตำรวจจากหลายท้องที่ และใช้ทรัพยากรจำนวนมากเพื่อการสกัดจับเด็กแว้น รวมทั้งต้องเสี่ยงอันตรายจากการถูกเด็กแว้นขับรถจักรยานยนต์ชนในเวลาที่ยลบนีการจับกุม แต่สุดท้ายดูเหมือนว่าผลลัพธ์จะไม่คุ้มค่ากับสิ่งที่ลงทุนไป การจับเด็กผู้กระทำความผิด การดำเนินคดี และการพิพากษาลงโทษหรือคุมความประพฤติไม่สามารถยับยั้ง (Deterrence) ปัญหาดังกล่าวได้ เพราะยังปรากฏว่ามีผู้แข่งรายใหม่เข้าสู่สนาม ประลองความเร็วเสมอ ๆ เนื่องจากจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่เด็กแว้นอยู่มากเช่นกับจังหวัดอื่นที่มีปัญหา แต่เนื่องจากสภาพแวดล้อม ฐานะ สังคม เศรษฐกิจ การบังคับใช้กฎหมาย และค่านิยมที่แตกต่างกัน จึงทำให้เด็กแว้นใน 8 จังหวัดนี้ลดลง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะนำไปเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาคอื่น ๆ ได้

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นข้าราชการตำรวจจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ว่ามีปัญหา และอุปสรรค ตลอดจนผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินจะเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลพัฒนาการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป และเพื่อส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต่อไป

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 ปัจจัยด้านสภาพบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ปัจจัยด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน และปัจจัยด้านเจตคติเกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.2.2 หลังการทดลองใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วคาดว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ สร้างเครือข่าย / องค์กรพัฒนาทักษะด้านการให้ความรู้ หน้าที่และสิทธิ/ประชาธิปไตย และพัฒนาให้ความรู้จากสารสนเทศ เป็นต้น ปัจจัยด้านเจตคติที่มีต่อการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ ส่งเสริมการขับขีปลอดภัยในชุมชน การเคารพสิทธิของผู้อื่น และการสร้างความเข้าใจใน เป็นต้น และปัจจัยด้านพฤติกรรมที่แสดงออกการขับขีรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ได้แก่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัติตามกติกาของ ชุมชน และยอมรับความเป็นสงบสุขของสังคม เป็นต้น สูงกว่าก่อนการทดลองใช้แนวทางการแก้ไขปัญหา

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.3.2 เพื่อสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.3.3 เพื่อยืนยันการสร้างรูปแบบการและขั้นตอนการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1.4.1 พื้นที่เป้าหมาย เป็นการศึกษาเฉพาะในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4.2 ขั้นตอนการวิจัย การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่มีผลต่อการสร้างรูปแบบการแก้ไข ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสาร และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษาจาก เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน ประชาชนและเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 เพื่อทำการระดมแนวความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องให้ข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุง

ระยะที่ 3 ยืนยันและนำแนวทางที่สร้างไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชน และประชาชน โดยผู้วิจัยจะทำการทดลองใช้กลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้ใช้รถจักรยานยนต์ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

1.4.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวอย่าง และตัวแปรศึกษาที่ใช้ในการวิจัย

1.4.3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรศึกษาที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1

1) ประชากร ได้แก่ เด็กและเยาวชน ในเขตดูแลรับผิดชอบในสังกัด กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยภูมินครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี โดยใช้ตาราง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 727) จำนวน 400 คน

1.4.3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 มีอยู่ 3 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ คือ

1.1) ปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย 1) ความจำเป็นด้านกฎหมาย 2) ความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ และ 3) ความจำเป็นด้านสังคม

1.2) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 2) บทลงโทษการใช้รถใช้ถนน และ 3) การขับขี้อวด

1.3) ปัจจัยด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและค่านิยม 2) สิ่งพิมพ์และสื่อ 3) การลอกเลียนแบบ 4) การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง และ 5) การรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มเพื่อน

2) ตัวแปรตาม คือ รูปแบบการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประกอบด้วย

2.1) การแก้ไขปัญหาค (การกล่อมเกลาค) ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านพฤติกรรมเสี่ยง และ 3) ด้านเจตคติที่ถูกต้อง

2.2) ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาค (การเชิงบูรณาการ) ได้แก่ 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านสถาบันการศึกษา 3) ด้านสถาบันศาสนา 4) ด้านชุมชนหรือสังคม 5) ด้านสื่อสารมวลชน และ 6) ด้านหน่วยงานภาครัฐ

1.4.3.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย การสร้างรูปแบบการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.4 กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ในการทดลองใช้แนวทางในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 3

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.4.5 ยืนยันการใช้รูปแบบในการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ระยะที่ 3 ได้แก่

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มเด็กและเยาวชน ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ผ่านกิจกรรมการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อทำการศึกษาถึงบทบาทการแก้ไขปัญหาคแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กและเยาวชน

1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

“รูปแบบ” หมายถึง โครงสร้างหรือขั้นตอนการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 2) ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน 3) ด้านเจตคติเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน

“เด็กแว้น” หมายถึง หมายถึง ผู้ที่อายุประมาณ 15 - 28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซด์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน ส่วนใหญ่มีรถเป็นของตัวเองและนิยมแต่งรถเพื่อให้เสียงดัง

“ปัญหา” หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

“แนวทางแก้ไขปัญหา” หมายถึง วิธีการแก้ไขปัญหาคณะตำรวจภูธรภาค 3 ที่จะต้องแก้ไขการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

“ปัจจัย” หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลหรือเป็นเหตุให้เกิดความสำเร็จ หรือความล้มเหลว สำหรับการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

“ตำรวจภูธรภาค 3” หมายถึง สถานีตำรวจที่มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัด หรือที่เรียกในปัจจุบันว่า ภูธรจังหวัด ได้แก่ 1) ภ.จว.ชัยภูมิ 2) ภ.จว.นครราชสีมา 3) ภ.จว.บุรีรัมย์ 4) ภ.จว.ยโสธร 5) ภ.จว.ศรีสะเกษ 6) ภ.จว.สุรินทร์ 7) ภ.จว.อำนาจเจริญ 8) และภ.จว.อุบลราชธานี

“รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3” หมายถึง โครงสร้างหรือขั้นตอนที่สามารถการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3 ประกอบด้วย 3 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องที่ควรที่มีอยู่เดิมของเด็กและเยาวชนประกอบด้วย 1) พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 หมายถึง กฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์ ปีพ.ศ. 2522 2) บทลงโทษการใช้รถใช้ถนน หมายถึง บทลงโทษที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการขับขี่รถจักรยานยนต์ และ 3) การขับขี่ปลอดภัย หมายถึง การปฏิบัติตามกฎจราจรทางบกสำหรับผู้ใช้รถใช้ถนน

2. ปัจจัยด้านเจตคติ หมายถึง สิ่งที่เป็นสื่อเร้าหรือกระตุ้นให้เกิดการยอมรับค่านิยมจากสื่อต่าง ๆ ในปัจจุบัน ประกอบด้วย 1) กระแสนิยมภายในประเทศ หมายถึง การจัดให้มีการแข่งขันรถในรายการต่าง ๆ ภายในประเทศ 2) กระแสนิยมภายนอกประเทศ หมายถึง การจัดให้มีการ

แข่งขันรถในรายการต่าง ๆ ภายนอกประเทศ และ 3) ความจำเป็นด้านเศรษฐกิจ หมายถึง กระแสรถจักรยานยนต์ที่มีความเร็วสูงเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจของผู้ผลิต

3. ปัจจัยด้านพฤติกรรม หมายถึง การแสดงออก ประกอบด้วย 1) ความเชื่อและค่านิยม หมายถึง การได้รับรางวัลชนะเลิศ หรือการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น 2) สิ่งพิมพ์และสื่อ หมายถึง การโฆษณาจากสื่อหนังสือ และโทรทัศน์ เป็นต้น 3) การลอกเลียนแบบ หมายถึง การเลียนแบบ หรือการเอาเป็นแบบอย่าง และ 4) การรับรู้พฤติกรรมเสี่ยง หมายถึง การเข้าร่วมการแข่งขันความเร็วหรือการเข้าร่วมเป็นแก๊ง

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.6.1 ได้ทราบรูปแบบการแก้ไขปัญหา รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในสังกัดสังกัดกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3

1.6.2 สามารถนำไปเป็นแนวทางในด้านการจัดสรรงบประมาณและนโยบายเกี่ยวกับโครงการที่มีผู้กระทำความผิดด้านการแข่งรถบนท้องถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ได้นำผลของการวิจัยไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กนกพร กันทาภาวีกา ศรีรัตนบัลล์ (2547). ความตาย ความเสี่ยง และผลกระทบต่อการตัดสินใจแข่งรถจักรยานยนต์บนถนนหลวงของเด็กและเยาวชน : การถอดบทเรียนจาก โครงการถนนปลอดภัยจากรถซิ่ง. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 3(1), 16 - 22.
- ญาณิศา สงค์อยู่. (2559). *สาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน: กรณีศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมการกระทำผิดของเด็กสก็อย* (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยรัฐกิจบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิตปีการศึกษา.
- ดำรง แจ่มใจ. (2536). *การศึกษาระบาดวิทยาของอุบัติเหตุจราจรที่เกิดจากรถจักรยานยนต์ในเขตอำเภอห้วยยอดจังหวัดตรัง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เดือนจิตร วงศ์สวัสดิ์. (2549). *การศึกษาเจตคติที่มีต่อการใช้สิ่งเสพติดของนักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสุราษฎร์ธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ทองหล่อ เดชไทย. (2552). *ผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อสถานศึกษาของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่. การศึกษาเลยเขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). เลข : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ชนนันท ชาติ. (2549). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย : ศึกษากรณีปัจจัยที่ทำให้เกิดความยาวนานในการประท้วงของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย. เอกสารวิชาการทางการศึกษาหลักสูตรการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยสำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 10 สถาบันพระปกเกล้า. 2549 การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM). สืบค้นจาก http://www.d0a.g0.th/k0rp0rr0r/ data/ c0lumn /2_ N0v_ 05.d0c.*
- นิภาภรณ์ เก่งนำชัยตระกูล. (2547). *ทัศนคติของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรีที่มีต่อการอนุรักษ์ผ้าจกของราชบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย.
- บุญมี แทนแก้ว. (2539). *จริยศาสตร์*. กรุงเทพฯ : พิมพ์โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์.

- บุปผา ทิมสุนทร. (2542). *พฤติกรรมความปลอดภัยในการขับขี่รถจักรยานยนต์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปภพพงศธร ศักดา. (2548). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติ การมีมนุษยสัมพันธ์ และการได้รับการสนับสนุนทางสังคมกับการปฏิบัติศาสนกิจวันอาทิตย์ของคริสตชนนิกายโปรเตสแตนต์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี* (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประภา นัครา. (2539). *พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในจังหวัดภูเก็ต* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงน้อย แสงแก้ว. (2553). *ปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัยของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ลำปาง : สถาบันราชภัฏลำปาง.
- พัทธนันท์ คงทอง. (2556). *พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุที่เกิดจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ : กรณีศึกษาชุมชนตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 5(9), มกราคม – มิถุนายน 2556.*
- ไพศาล หวังพานิช. (2526). *การวัดผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรต โทณแก้ว. (2529). *การศึกษาระบาดวิทยาของอุบัติเหตุจราจร (รถจักรยานยนต์) ในเขต เทศบาลและนอกเขตเทศบาลจังหวัดยะลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภุรีณัฐ์ แสงทอง. (2547). *เจตคติ และการปฏิบัติของเยาวชนต่อหลักเบญจศีล เบญจธรรม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มาโนช เวชพันธ์. (2532). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ข้าราชการประจำ : ศึกษาเปรียบเทียบข้าราชการพลเรือน ทหารและตำรวจ”, งานวิจัยส่วนบุคคล, ม.ป.ท., 2(2), 14 - 15.*

- ยุพา หงษ์วะชิน. (2542). พฤติกรรมการสวมหมวกนิรภัยของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน. (2524). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- รณกฤต มารยาทตรี. (2558). *ประสิทธิผลการนานนโยบายปราบปรามการแข่งรถยนต์บนถนนสาธารณะไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาดนงประเสริฐมุนูกิจ (เกษตร-นวมินทร์)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คพับลิเคชั่น จำกัด.
- เรียม ศรีทอง. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ : เซิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น.
- วนิดา พันธุ์สอาด. (2535). *พฤติกรรมความปลอดภัยด้านการจราจรทางบกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรรณมา อิงสิทธิพูนพร. (2543). *พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์รับจ้างอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วินัดดา ปิยะศิลป์. (2556). *การป้องกันและการแก้ปัญหา เด็กแว้นและเด็กสก๊อย*. สืบค้นจาก <http://www.okmd.or.th/bbl/documents/285/bbl-protection-and-solutions-vangboy-skoygirl>.
- วิไลภรณ์ แสนทวีสุข. (2544). *การป้องกันอุบัติเหตุจากการขับรถจักรยานยนต์ของนักเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนเบญจมะหาราช อุบลราชธานี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วิสุทธิ์ อริยภิญโญ. (2539). *ตัวแปรทางจิตและสถานการณ์ในการขับขี่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ศิริพร สิงห์ห่อ. (2549). *ทัศนคติของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมส่งออกเครื่องนุ่งห่มขนาดใหญ่ที่มีการปฏิบัติงานภายใต้ระบบบริหารคุณภาพ ISO 9001 ฉบับปี 2000* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2537). *ลักษณะและปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงบทบาทของสตรีชนบท*.
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิโชค วรานุสันติกุล. (2529). *การจัดการพฤติกรรมมนุษย์*. นครปฐม : มหาวิทยาลัย. ศิลปากร
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- สุชาดา มะโนทัย. (2539). *การศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พรีนติ้งเฮาส์.
- สุรชัย เจียมกุล. (2554). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในกลุ่มอายุ 10-20 ปี จังหวัดตราด* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุรภพ พะยอมชื่น. (2555). *ปัญหาสังคมเด็กแวมกับเด็กสก็อย*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยอุตสาหกรรม
สำนักกระทรวงอุตสาหกรรม.
- สุภาพร สิงห์ทอง. (2550). *การสร้างเอกสารประกอบการเรียนรู้ วิชางานเกษตร (ง40141) เรื่อง ไม้ดอกไม้ประดับ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. กापสินธุ์ : โรงเรียนท่าคันโท
วิทยาการ.
- สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีรัตนบุรี*.
(การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรนิตย์ บุญนาค. (2555). *การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน : กรณีการแข่งขันรถบนถนน*.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยอุตสาหกรรม.
- อักษร สวัสดิ์. (2542). *ความรู้ความเข้าใจ และความตระหนักในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : กรณีศึกษาในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร (ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต)*. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อิสรา คำชาวี. (2546). เจตคติของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ต่อการแต่งกายแฟชั่นสายเดี่ยว (วิทยานิพนธ์

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เอี่ยมพร รักรรยาบรรณ. (2538). การศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุจากการขับขีรถจักรยานยนต์ของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา

บัณฑิต). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Cicc0, D and M0berg I. (1987). *Traffic safety and c0nn0tative meaning Of 18 t0 22year Old*

drivers. C0lumbia University Inchers C0llege

Cicc0, D and M0berg I. (1987). *Traffic safety and c0nn0tative meaning Of 18 t0 22 year Old*

drivers. C0lumbia University Inchers C0llege

Lester W. M. (1965). *P0litical Participati0n*. Chicag0: Rand Mc Nelly.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบทดสอบเพื่อประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบทดสอบเพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของ

ตำรวจภูธรภาค 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นงานวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

3. กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ท่านต้องการ และเติมข้อมูลที่จริงลงในช่องว่างให้ครบถ้วน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์ คำตอบหรือข้อมูลที่คุณวิจัยได้รับจากท่านจะไม่ส่งกระทบต่อท่าน หากแต่จะเป็นประโยชน์กับสังคมส่วนรวมในเรื่องรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประทีป นรากล้า

นักศึกษาระดับปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. เพศ

[1] ชาย

[1] หญิง

2. อายุ..... ปี

[1] 18 - 25 ปี

[1] 26 – 35 ปี

[1] 36 - 45 ปี

[1] 46 - 60 ปี

[1] มากกว่า 60 ปี

[1] ไม่ระบุ

3. สถานภาพการสมรส

[1] โสด

[1] สมรส

[1] หม้าย / หย่าร้าง / แยกกัน

[1] ไม่ระบุ

3. ระดับการศึกษา

[1] ประถมศึกษา/ต่ำกว่า

[1] มัธยมศึกษา/เทียบเท่า

[1] อนุปริญญา/เทียบเท่า

[1] ปริญญาตรี/เทียบเท่า

[1] สูงกว่าปริญญาตรี/เทียบเท่า

[1] ไม่ระบุ

4. อาชีพหลัก อายุราชการ..... ปี

[1] ข้าราชการ/ลูกจ้างของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

[1] เจ้าของธุรกิจ/อาชีพอิสระ

[1] พ่อบ้าน/แม่บ้าน/เกษียณอายุ/ว่างงาน

[1] พนักงานเอกชน

[1] เกษตรกร/ประมง

[1] ผู้ใช้แรงงาน/รับจ้างทั่วไป

[1] นักเรียน/นักศึกษา

[1] ไม่ระบุ

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนน

คำชี้แจง ให้ท่านจงเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวจากตัวเลือก ก ข ค และ ง แล้วทำเครื่องหมาย x ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ข้อ 1 ผู้ขับขี่เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องทาง

รถไปทางซ้ายจะต้องให้สัญญาณมือและแขน

อย่างไร

ก. ยื่นแขนซ้ายตรงออกไปนอกกรดเสมอ
ระดับไหล่

ข. ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอ
ระดับไหล่และโบกมือ

ค. ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอ
ระดับไหล่และงอข้อมือชูขึ้น โบกไปทางซ้าย
หลายครั้ง

ง. โบกมือขวาขึ้นลงหลายครั้ง

2. ข้อใดห้ามผู้ขับขี่ใช้รถ

ก. บริเวณทางร่วมทางแยก

ข. บริเวณช่องว่างระหว่างเกาะกลางถนน

ค. 150 เมตร จากทางราบเชิงสะพาน

ง. ในขณะที่มีรถอื่นขับตามหรือสวนทาง
มาที่ระยะ 150 เมตร

3. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ

จะต้องปฏิบัติดังนี้

ก. ในเวลากลางวันติดธงสีแดงรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้ากว้าง 30 ซม. ยาว 45 ซม.

ข. ในเวลาที่แสงสว่างไม่เพียงพอต้องมีไฟ
สัญญาณแสงสีแดงที่มองเห็นได้ชัดเจนในระยะไม่
น้อยกว่า 150 เมตร

ค. จัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สิ่งของที่บรรทุกตก
หล่น รั่วไหล หรือปลิวไปจากรถ

ง. ถูกทุกข้อ

**4. เมื่อพนักงานจราจรยื่นและยกแขนขวาท่อน
ล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้นผู้ขับ
ขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านในของพนักงานจราจร
ต้องหยุดรถ**

ก. หลัง

ข. หน้า

ค. ข้างและหลัง

ง. หน้าและหลัง

5. ห้ามผู้ขับขี่ใช้รถ

ก. ในขณะที่มีอาการง่วงนอน

ข. แขงทางด้านซ้ายในขณะที่มีรถรถเดี่ยวขวา

ค. ขับรถแข่งบนท้องถนนโดยได้รับ
อนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจร

ง. ถูกทุกข้อ

6. บริเวณใดห้ามผู้ขับขี่ใช้รถ

ก. บนสะพาน

ข. ช่องว่างระหว่างเกาะกลางถนน

ค. ในขณะที่มีรถอื่นตามมาที่ระยะ 150
เมตร

ง. 150 เมตร จากทางราบของเชิงสะพาน

7. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง

ก. ห้ามแซงในระยะ 30 เมตร ก่อนถึงทางร่วมทางแยก

ข. ห้ามกลับรถที่ทางร่วมทางแยก

ค. ห้ามจอดบริเวณทางม้าลาย

ง. ถูกทุกข้อ

8. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทำลายที่ทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย ซิดเขียน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาอนุญาตจราจรหรือเครื่องหมายจราจร คือ

ก. จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000.- บาท หรือทั้งจำและทั้งปรับ

ข. มีคดียปรับไม่เกิน 1,000.- บาท

ค. มีคดียจำคุกไม่เกิน 1 เดือน

ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

9. ในกรณีที่เครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้อง (รถเสีย) ผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติอย่างไร

ก. จอดรถทิ้งไว้ ณ จุดที่รถขัดข้องเบาะมาแก้ไขภายหลัง

ข. จอดรถทิ้งไว้ ณ จุดที่รถขัดข้องและนำรถมายกทันที

ค. จอดรถทิ้งไว้และเรียกช่างมาแก้ไขทันที

ง. จอดรถให้พ้นทางเดินรถและให้

สัญญาณไฟกระพริบสีเหลืองอำพัน สีขาวหรือสีแดง ที่ติดอยู่ด้านหน้าและท้ายของรถทั้งซ้ายและขวา(ไฟฉุกเฉิน)

10. ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือจัดช่องเดินรถทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะสำหรับผู้ขับขี่

รถจักรยานยนต์ต้องปฏิบัติอย่างไร

ก. ต้องขับรถในช่องเดินรถขวาสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง

ข. ต้องขับรถอยู่ในช่องทางที่ให้ขับตรงไป

ค. ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง

ง. ต้องขับรถชิดด้านซ้ายสุด

11. ในขณะที่ขับรถถ้าท่านเกิดอาการง่วงนอนควรปฏิบัติอย่างไร

ก. ดื่มกาแฟ ข. ขับรถให้ช้าลง

ค. จอดรถและพักผ่อนก่อนเดินทางต่อไป

ง. กินยาบ้า (แอมเฟตามีน)

12. รถชนิดใดห้ามนำมาใช้ในทาง

ก. รถที่โคมไฟหยุดที่ติดท้ายรถชำรุด

ข. รถที่มีทั้งเสียงเครื่องยนต์ดังในระดับ

80 เดซิเบล เอ

ค. รถถังที่ใช้ในราชการสงคราม

ง. รถแทรกเตอร์ที่มีล้อสัมผัสกับผิวถนน

เป็นยาง

13. การรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นนั้น ถือเป็น การปฏิบัติในด้านใด

ก. ด้านอารมณ์ ข. ด้านความคิด

ค. ด้านสติปัญญา ง. ด้านสังคม

14. ถ้ามีการโต้แย้งในหมู่คณะ ควรใช้วิธีใดแก้ไข ปัญหา

ก. ใช้ความรู้สึก ข. ใช้ความเป็น

หัวหน้า

ค. ให้เหตุผล ง. ใช้อารมณ์

15. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดห้ามแซง

- ก. แซงด้านซ้ายขณะที่รถถูกแซงกำลังเลี้ยวขวา
- ข. แซงล้ำเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง
- ค. แซงรถบริเวณหน้าโรงพยาบาล
- ง. แซงรถในบริเวณที่มีน้ำท่วม

16. คำถาม รถที่จอดทะเบียนแล้ว หากมีการเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายในกี่วันนับแต่วันเปลี่ยนแปลง

- ก. 7 วัน ข. 10 วัน
- ค. 15 วัน ง. 30 วัน

17. รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ จะต้องปฏิบัติดังนี้

- ก. ติดธงสีแดงรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้าง 30 เซนติเมตร ยาว 45 เซนติเมตร
- ข. ติดไฟสัญญาณแสงแดงที่สามารถมองเห็นแสงไฟได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร
- ค. จัดให้มีสิ่งป้องกันไม่ให้สิ่งของที่บรรทุกตกหล่น รั่วไหลส่งกลิ่น ส่งแสงสะท้อนหรือปลิวไปจากรถ
- ง. ถูกทุกข้อ

18. ข้อห้ามในการขับรถจักรยานยนต์

- ก. ในขณะที่อ่อนความสามารถหรือในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- ข. ในลักษณะกีดขวางทางจราจร
- ค. บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันควร
- ง. ถูกทุกข้อ

19. กรณีใบอนุญาตขับรถสูญหายหรือชำรุดในสาระสำคัญ ผู้รับใบอนุญาตต้องยื่นคำขอใบแทนต่อนายทะเบียนภายในกี่วัน นับแต่วันทราบเหตุ

- ก. 7 วัน ข. 30 วัน
- ค. 15 วัน ง. เมื่อใดก็ได้

20. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง

- ก. ขับรถในขณะที่ได้พกพาใบอนุญาตขับรถ
- ข. ห้ามใช้รถที่ไม่ได้เสียภาษีประจำปี
- ค. ใช้แผ่นป้ายทะเบียนรถจัดทำขึ้นเอง
- ง. ให้ผู้ที่ไม่มีใบอนุญาตขับรถของตน

21. สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่มาทางด้านนั้น จะต้อง

- ก. ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง
- ข. หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้วจึงให้ขับรถต่อไปด้วยความระมัดระวัง
- ค. จอดรถ
- ง. เพิ่มความเร็วของรถและผ่านทางเดินรถไปโดยรวดเร็ว

22. เมื่อพบรถฉุกเฉินผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติอย่างไร

- ก. ลดความเร็วของรถลง
- ข. หยุดรถและออกรถทันทีที่รถฉุกเฉินขับผ่านไป
- ค. จอดหรือหยุดรถในช่องเดินรถประจำทาง
- ง. จอดหรือหยุดรถชิดขอบทางด้านซ้าย

23. ในการขับรถบนทาง

ก. ในการเดินทางที่แคบซึ่งไม่อาจสวนทางกันได้โดยปลอดภัยให้ผู้ขับขี่รถคันที่เล็กกว่าหยุดรถชิดขอบทางด้านซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่รถคันที่ใหญ่กว่าขับผ่านไปก่อน

ข. ในทางเดินรถที่แคบ ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องชะลอความเร็วของรถลง

ค. ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้าให้ผู้ขับขี่เข้าไปในทางเดินรถที่สวนมาได้ทันทีโดยไม่ต้องหยุดรอให้รถสวนทางขับผ่านไปก่อน

ง. ถูกทุกข้อ

24. กรณีต่อไปนี้ ผู้ขับขี่สามารถกลับรถได้ คือ

ก. ทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวา

ข. ทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวซ้าย

ค. ระยะ 150 เมตรจากทางราบเชิงสะพาน

ง. บริเวณบนสะพาน

25. ธรรมดาใดเป็นเครื่องคุ้มครองโลก

ก. ชั้นดี ข. โสรจจะ

ค. ตังจะ ง. หิริโศตป์ปะ

26. ผลดีของการมีสติหมายถึงข้อใด

ก. รู้ว่าใครจะทำอะไร

ข. รู้เหตุการณ์ล่วงหน้า

ค. รู้ว่าตนเองกำลังทำอะไร

ง. รู้ดีตชาติของตนเอง

27. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง

ก. รถที่มีความเร็วช้าหรือต่ำกว่ารถคันอื่นต้องขับรถชิดขอบทางเดินรถด้านซ้าย

ข. ให้เปิดไฟฉุกเฉินเมื่อต้องการขับรถตรงไปเพื่อผ่านทางร่วมทางแยก

ค. เมื่อผู้ขับขี่ต้องการจะเลี้ยวขวาให้ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรอบเสมอไหล่และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

ง. เมื่อผู้ขับขี่ต้องการจะหยุดรถให้ยื่นแขนขวาออกไปนอกกรอบเสมอไหล่

28. ห้ามผู้ขับขี่นำรถชนิดใดมาใช้บนทางเดินรถ

ก. รถที่ล้อไม่ใช่ยาง ข. รถที่ไม่ได้แสดงแผ่นป้ายทะเบียนประจำปี

ค. รถที่ยังไม่ได้จดทะเบียน ง. ถูกทุกข้อ

29. เครื่องหมาย หมายความว่า

ก. ห้ามจักรยาน รถสามล้อ และรถจักรยานยนต์เข้า

ข. ห้ามรถทุกชนิดเข้าในบริเวณนี้

ค. ให้รถจักรยาน รถสามล้อ และรถจักรยานยนต์เข้า

ง. ห้ามรถจักรยานยนต์จอด

30. ก่อนจะหยุดรถหรือจอดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณเป็นระยะทางไม่น้อยกว่า

ก. 30 เมตร ข. 60 เมตร

ค. 100 เมตร ง. 150 เมตร

31. เครื่องหมาย หมายความว่า

- ก. ห้ามเข้า ข. ห้ามจอดรถ
ค. ห้ามหยุดรถ ง. ให้จอดรถได้

32. เครื่องหมาย หมายความว่า

- ก. ห้ามแซง ข. ห้ามวิ่งคู่
ค. ให้เร่งความเร็วแซงไปได้
ง. ห้ามเข้า

33. เมื่อผู้ขับขี่พบเครื่องหมาย ควรปฏิบัติอย่างไร ?

- ก. ขับรถให้ช้าลงและระวังถนนลื่น
ข. ให้ออกจอดโดยทันที
ค. ให้ขับรถไปในทางคดเคี้ยวด้วยความระมัดระวัง
ง. ระวังรถแซงผ่านข้างหน้า

34. บทกำหนดโทษของผู้ที่ทำลายทำให้เสียหาย ซ่อนเร้น เปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้าย จัดเขียน หรือ ทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งสัญญาณจราจรหรือ เครื่องหมายจราจร คือ

- ก. จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 2,000.- บาท หรือทั้งจำและทั้งปรับ
ข. มีโทษปรับไม่เกิน 1,000.- บาท
ค. มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน
ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

35. รถชนิดใดห้ามนำมาใช้ในทาง ?

- ก. รถที่โคมไฟหยุดที่ติดท้ายรถชำรุด
- ข. รถที่มีทั้งเสียงเครื่องยนต์ดังในระดับ 80

เดซิเบล เอ

- ค. รถถังที่ใช้ในราชการสงคราม
- ง. รถแทรกเตอร์ที่มีล้อสัมผัสกับผิวถนนเป็น

ยาง

36. สัญญาณจราจรไฟกระพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใด ผู้ขับขี่มาทางด้านนั้น จะต้อง

ก. ลดความเร็วของรถลงและผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง

ข. หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้วจึงให้ขับรถต่อไปด้วยความระมัดระวัง

ค. จอดรถ

ง. เพิ่มความเร็วของรถและผ่านทางเดินรถไปโดยรวดเร็ว

37. ข้อใดเป็นสิ่งที่ควรปลูกฝังให้แก่คนในสังคมไทยมากที่สุด

- ก. การมีระเบียบวินัยในตนเอง
- ข. การปฏิบัติตนให้เป็นพลเมืองดี
- ค. การเห็นคุณค่าของความเป็นไทย
- ง. การมีความรักและภาคภูมิใจในสังคม

38. "ที่ลับขาน" หมายความว่า

- ก. ทางที่มีการจราจรพลุกพล่าน
- ข. ทางที่มีสิ่งกีดขวาง

ค. ทางที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าจะเกิดอันตรายแก่รถหรือคนได้ง่าย

ง. ถูกทุกข้อ

39. ถ้าท่านเห็นเครื่องหมาย แสดงว่า

ก. เป็นทางโค้งซ้าย

ข. เป็นป้ายบังคับให้เลี้ยวขวา

ค. เป็นป้ายเตือนทางโค้งรัศมีแคบเลี้ยวขวา

ง. ผิดทุกข้อ

40. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดถูกต้อง

ก. รถที่มีความเร็วช้าหรือต่ำกว่ารถคันอื่นต้อง

ขับรถชิดขอบทางเดินรถด้านซ้าย

ข. ให้เปิดไฟฉุกเฉินเมื่อต้องการขับรถตรงไปเพื่อผ่านทางร่วมทางแยก

ค. เมื่อผู้ขับขี่ต้องการจะเลี้ยวขวาให้ยื่น

แขนขวาตรงออกไปนอกกรอบไหล่และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง

ง. เมื่อผู้ขับขี่ต้องการจะหยุดรถให้ยื่นแขนขวาออกไปนอกกรอบไหล่

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวัดเจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการแสดงความเห็นที่ท่านเห็นว่าเป็นจริงที่สุดตาม
ความรู้สึกรหรือเข้าใจมากที่สุด

	เจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ของเด็กแว้น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ผู้นำประเทศควรเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาการแข่ง รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของประชาชน					
2.	การมีวินัยในการขับขี่ เป็นแบบอย่างของการสร้างระเบียบ ทางวัฒนธรรมของสังคมได้ดีที่สุด					
3.	อุบัติเหตุไม่สามารถป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้เพราะเป็นเรื่อง ของเคราะห์กรรม ที่ถูกต้อง					
4.	การคัด แปรลงสภาพรถ ทำให้มีโอกาสดัง อุบัติเหตุขณะขับขี่					
5.	การมีเด็กแว้นจำนวนมาก และสืบทอดกันเป็นรุ่นๆ เป็น การทำลายภาพลักษณ์ของประเทศ					
6.	การขอใบอนุญาตขับขี่รถจักรยานยนต์อาจ ไม่จำเป็นสำหรับผู้ขับขี่ที่มีความชำนาญ					
7.	ปัจจุบันเด็กและเยาวชนควรให้ความสนใจข่าวสารทางด้าน การการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม					
8.	เด็กและเยาวชนควรมีส่วนร่วมในการสร้างจิตสาธารณะ ให้มากขึ้น					
9.	การแข่งขันเป็นเรื่องปกติสำหรับการขับ รถจักรยานยนต์					
10.	การขับขี่บนถนนช่วยประหยัดเวลาไม่ต้องขับไปกลับรถ ไกล					
11.	ถ้าใช้มาตรการรุนแรงเกินไปสำหรับเด็กและเยาวชนอาจถูก ต่อต้านได้					
12.	เมาไม่ขับเป็นสิ่งที่ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และเป็น การแก้ไขจากปลายเหตุ					
13.	เด็กและเยาวชนในปัจจุบันต้องยึดมั่นในคุณธรรมและ จริยธรรมเป็นสำคัญ เพื่อสร้างระเบียบวินัยทางวัฒนธรรม ของสังคม					
14.	การแข่งขันขับรถบนท้องถนนมีโอกาสดัง อันตรายถึงชีวิต ถ้าไม่เคารพหรือเกรงกลัวกฎหมาย					

	เจตคติการแก้ไขปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
15.	สนับสนุนหรือไม่จับ เพราะทำให้ชีวิตปลอดภัยและให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรต่างๆ					
16.	เจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องควรบังคับใช้กฎหมายการจับจีเพื่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว					
17.	เด็กและเยาวชน ไม่ควรแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนน เพราะเป็นการสร้างแก้ไขปัญหาค่าสังคม					
18.	เจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วนควรมีส่วนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนน					
19.	ควรให้พระพุทธศาสนาเข้ามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเด็กแว้น โดยเข้ารับการอบรมคุณธรรมและจริยธรรม เพิ่มมากขึ้น เพื่อกล่อมเกลาคิดใจ					
20.	ส่งเสริมจับจีปลอดภัย ปฏิบัติตามกฎหมาย ลดปัญหาจราจร					

ส่วนที่ 4 แบบวัดพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

พฤติกรรมการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น	ใช้อย่างยิ่ง	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ไม่ใช่เลย
วิธีการแก้ไขปัญหาทางสังคม					
1. ข้าพเจ้าจะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลเมื่อมีการออกกฎหมายห้ามรวมกลุ่มมั่วสุมในลักษณะที่น่าจะนำไปสู่การแข่งรถ					
2. ทุกครั้งที่มีการถกเถียงกันในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น ข้าพเจ้ายินดีรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ					
3. ทุกครั้งที่มีการโต้เถียงกันข้าพเจ้าจะยอมรับการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น เมื่อคนอื่นมีเหตุผลที่ดีกว่า					
4. ข้าพเจ้าจะยึดเอาความรู้ที่ข้าพเจ้าใช้ในการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ของเด็กแว้น เสมอ					
5. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใช้เหตุผลในการตัดสินใจเพราะชักช้าไม่ทันการณ์					
6. กฎหมายจราจรหากไม่เป็นผลต่อข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่เคารพกฎหมายจราจรนั้น					
7. ข้าพเจ้าต้องให้ความสำคัญกับการขับขีรถจักรยานยนต์ตัวเองเสียก่อนที่จะนึกถึงผลของส่วนรวม					
8. ข้าพเจ้าไม่ค่อยใส่ใจกฎหมายจราจรมากนักเนื่องจากท้องถนนนั้นเป็นถนนสาธารณะ					
9. เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าได้แสดงความคิดเห็นขัดแย้ง ข้าพเจ้ามักจะแสดงความไม่พอใจ					
10. ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎหมายจราจร ทุกครั้งที่ขับขี่					
11. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในเคารพกฎหมายจราจรด้านบทบาทความเป็นผู้นำของเด็กและเยาวชน ด้านกระบวนการปฏิบัติตามกฎหมาย และด้านจิตอาสาหรือกิจกรรมของชุมชน					
12. เด็กและเยาวชน สามารถมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่นได้					
13. เมื่อข้าพเจ้ามีโอกาส ข้าพเจ้าจะพูดคุยปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนภายในครอบครัวอยู่เสมอ					
14. ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนเป็นผลมาจากการตัดสินใจของข้าพเจ้าคนเดียว					

พฤติกรรมที่แก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น	ใช้อย่างยิ่ง	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ไม่ใช่เลย
15. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแสดงความคิดเห็นที่สำคัญในแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้อง					
16. เมื่อบิดา มารดา หรือเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าได้ดำเนินการแข่งขันรถยนต์บนท้อง ข้าพเจ้าได้ชี้แจงเหตุผลเสมอ					
17. ข้าพเจ้ากับคนในครอบครัว หรือเพื่อน ๆ ร่วมกันวิจารณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐบาล เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องเสมอ					
18. ข้าพเจ้ามีความเชื่อในกระบวนการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องเหมาะสมกับประเทศไทย และเมื่อมีโอกาสสนทนากับกลุ่มเพื่อน ๆ เกี่ยวกับกฎหมายจราจร เมื่อข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดความรู้นี้					
วิธีการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์ทางเศรษฐกิจ					
1. ข้าพเจ้ามักจะจับซื้อรถยนต์อย่างระมัดระวังทั้งรถยนต์ส่วนตัวและคนอื่นเสมอ					
2. การออกค่าใช้จ่ายในการซื้อรถยนต์เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยใส่ใจมากนัก					
3. หากมีผลประโยชน์ตอบแทนข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าอาจไม่ซื้อสิ่งที่ดีที่สุดต่ออาชีพบ้างเป็นบางครั้ง					
4. ข้าพเจ้าได้พยายามพัฒนาอาชีพของข้าพเจ้าให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง					
5. บ่อยครั้งหากมีเวลว่าง ข้าพเจ้าจะไม่ทำอะไรนอกจากจับซื้อรถยนต์บนท้องที่ชอบ					
6. ข้าพเจ้ามักจะใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมเสมอมา					
7. ข้าพเจ้ามักหาทางสร้างงานเพื่อซื้อรถยนต์คันใหม่ทีหลัง					
8. ข้าพเจ้ามักตกแต่งรถยนต์ให้ดูใหม่ เพื่อให้เป็นที่สนใจของผู้อื่น					
9. ข้าพเจ้าจะเป็นผู้ผลิตหรือผู้ตกแต่งรถยนต์ที่ไม่เอาเปรียบเทียบคนซื้อ เช่น คด โกง ล่อลวง ฯลฯ แน่แน่นอน					
10. ข้าพเจ้ามักหาทางเสียภาษีให้น้อยลงหรือหากเป็นไปได้ก็จะเสียภาษีเสมอเพราะทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น					
วิธีแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์ทางกฎหมาย					
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าควรเพิ่มโทษผู้ผลิตครอบงำจำหน่ายประกอบตัดแปลง สภาพรถยนต์หรือ รถยนต์ให้					

พฤติกรรมการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์ บนท้องถนนของเด็กแว้น	ใช้อย่างยิ่ง	ใช่	ไม่แน่ใจ	ไม่ใช่	ไม่ใช่เลย
มากกว่าการจำคุก					
2.ข้าพเจ้าเห็นว่าควรวางฝักระวังสถานการณ์ทางสังคมของกลุ่มเด็กแว้น และอบรม ปลุกจิตสำนึกให้แก่เยาวชน					
3.การใช้รถใช้ถนนในการขับขี่ควรดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ไม่เบียดเบียนกันเป็นสิ่งที่พึงามในสังคมบ้านเรา					
4.“กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์การอยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุขของสังคม” ข้อความนี้เป็นจริงในชุมชนของข้าพเจ้า					
5.ทุกครั้งที่มปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะแก้ไขปัญหาด้วยการใช้เหตุผลที่ถูกต้อง					
6.ในชุมชนที่ข้าพเจ้าอาศัยอยู่จะตัดสิน โดยอาศัยกฎหมายและเสียงข้างมาก เป็นกฎเกณฑ์					
7.ออกกฎหมายควบคุมการจำหน่ายและครอบครองรถมอเตอร์ไซด์					
8.ควรจัดทำคู่มือสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ในการช่วยกัน ป้องกันไม่ให้เกิด พฤติกรรมเด็กแว้น					
9.ข้าพเจ้าเคารพ กฎ กติกา หรือกฎหมายของบ้านเมืองเสมอ					
10.บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่สามารถทนรับฟังข้อคิดเห็นของคนอื่นที่มีความขัดแย้งกับข้าพเจ้า					
11.ข้าพเจ้ามักให้การยอมรับในเหตุผลที่ดีกว่าเสมอแม้คนนั้นจะเด็กกว่าข้าพเจ้าก็ตาม					
12.ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจัดสถานที่ให้เด็กแว้นแข่งรถได้อย่างปลอดภัย และไม่รบกวนผู้อื่น					
13.เพิ่ม โทษ เพิ่มกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจัง					
14.ข้าพเจ้าเห็นว่าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ควรได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับหากปล่อยปละละเลยให้ลูกหลานไปเป็น เด็กแว้น					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบูรณาการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต
ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไป เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุง การวิจัยและพัฒนาให้
มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป

1. ด้านความรู้

.....
.....
.....

2. ด้านเจตคติ

.....
.....
.....

3. ด้านพฤติกรรม

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์เพื่อประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความ

รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นงานวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ในการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนน ให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร

.....

ส่วนที่ 2 ในการส่งเสริมและการแก้ไขปัญหาด้านเจตคติการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนน ให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะหรือไม่ อย่างไร

.....

ส่วนที่ 3 ในการแก้ไขปัญหาด้านเสริมสร้างพฤติกรรมการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนน ให้กับเด็กและเยาวชนนั้น ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะหรือไม่ อย่างไร

.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3 ควรเป็นอย่างไร

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์ในครั้งนี้

นายประทีป นรากล้า

นักศึกษาปริญญารัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ค

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความ
รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3

วันจันทร์ที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30-9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - พิธีเปิด...โดย...นายณรงค์สิทธิ์ เครือรัตน์ (อดีตสมาชิกวุฒิสภาฯ จังหวัดศรีสะเกษ) - กล่าวต้อนรับ โดย... นายประทีป นรากล่ำ ผู้ทำวิจัย - แจกแบบสอบถามการวิจัยก่อนอบรมสัมมนา
9.00-10.00 น.	- บรรยายให้ความรู้เรื่อง การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น โดย...นางวาสนา ไชยพิชิต หัวหน้าสำนักงานขนส่งศรีสะเกษ สาขากันทรลักษ์
10.00-10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15-11.15 น.	- บรรยายเรื่อง แนวโน้มและทิศการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้นในอนาคต โดย...พ.ต.อ. ชัชวาล แก้วจันดี รอง ผบก.ภจว. อุบลราชธานี
11.15-12.15 น.	- กิจกรรม ค้นหาผู้นำเยาวชนขับขี่รถจักรยานยนต์ตัวอย่าง
12.15-13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15-13.45 น.	- บรรยายเรื่อง การขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเยาวชนตามกระแสโซเชียลเน็ตเวิร์ค โดย... นายทรงชัย รุจิจารังสรรค์ นายกเทศมนตรีกันทรลักษ์
13.45-14.45 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนาองค์ความรู้การขับขี่รถจักรยานยนต์ตามกฎหมายจราจรทางบก โดย...พ.ต.อ.สมภพ สังข์กรทอง รอง ผบก.ปป.สภ.กันทรลักษ์
14.45-15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00-15.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการแข่งขันรถยนต์บนท้องถนน โดย...นายประทีป นรากล่ำ และคณะ
15.45-16.00 น.	- เยาวชนสโมสร/นันทนาการ - ปิดการอบรมสัมมนา

วันอังคารที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30-9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - กล่าวต้อนรับโดย... นายประทีป นรากล่ำ ผู้ทำวิจัย - ชมวีดิทัศน์เรื่อง พฤติกรรมการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน
9.00-10.00 น.	- กิจกรรมเสวนาเรื่อง เยาวชนการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย...นายสิทธิวัฒน์ ธนบุญย์พิพัฒน์ กตตร.สภ.กันทรลักษ์
10.00-10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15-11.15 น.	- บรรยายเรื่อง เจตคติของเยาวชนในการขับขี่รถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย นางกานต์มณี บุคคา เจ้าพนักงานขนส่งชำนาญการ สาขากันทรลักษ์
11.15-12.15 น.	- บรรยายเรื่อง การขับขี่รถจักรยานยนต์แบบเอื้ออาทร โดย...นายชัยวัฒน์ บุญสละ เจ้าพนักงานขนส่งชำนาญการ สาขากันทรลักษ์
12.15-13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15-13.45 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนากฎหมายรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย โดย...พ.ต.อ.อัยรัช ชินประยูร รอง ผบก.ภจว.ศรีสะเกษ
13.45-14.45 น.	- บรรยายให้ความรู้เรื่อง การสร้างแรงจูงใจแบบการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการ แข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย...พ.ต.อ.ชาติชาย พรหมพันธ์ใจ รอง ผบก.ภจว.อำนาจเจริญ
14.45-15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00-15.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการพัฒนากฎหมายการขับขี่รถจักรยานยนต์บน ท้องถนน โดย...นายประทีป นรากล่ำ และคณะ
15.45-16.00 น.	- เยาวชนสโมสรมินท์นาการ - ปิดการอบรมสัมมนา

วันอังคารที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2561

เวลา	กิจกรรม
8.30-9.00 น.	- ลงทะเบียนรายงานตัว - กล่าวต้อนรับ โดย นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย - ชมวีดิทัศน์เรื่อง อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงการขับเคลื่อนจักรยานยนต์บนท้องถนน โดย นายเอกวัฒน์ สุขประเสริฐ นายช่างตรวจสอบสภาพรถปฏิบัติงาน
9.00-10.00 น.	- บรรยายเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเยาวชนแบบมีส่วนร่วม โดย พ.ต.อ.ชเนศ เทพสุต รอง ผบก.ภจว.ยโสธร
10.00-10.15 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง
10.15-11.15 น.	- บรรยายเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ โดย...นายฉัตรมงคล อังคสกุลเกียรติ นายกเทศมนตรีเมืองศรีสะเกษ
11.15-12.15 น.	- สัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมสัมภาษณ์ โดย...นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย และคณะ...
12.15-13.00 น.	- พัก รับประทานอาหารเที่ยง
13.15-13.45 น.	- สัมภาษณ์ผู้เข้าอบรมสัมภาษณ์ นายประทีป นรากล้า และคณะ...(ต่อ)
13.45-14.45 น.	- ประชุมกลุ่มและระดมสมองเกี่ยวกับการพัฒนาพฤติกรรมทางการเมือง โดย นายประทีป นรากล้า และคณะ
14.45-15.00 น.	- พัก รับประทานอาหารว่าง/นันทนาการ
15.00-15.45 น.	- กิจกรรมอภิปรายผลการประชุมกลุ่ม โดย...นายประทีป นรากล้า และคณะ
15.45-16.00 น.	- แจกแบบสอบถามการวิจัยหลังอบรมสัมภาษณ์ - กล่าวขอบคุณ โดย นายประทีป นรากล้า ผู้ทำวิจัย - ปิดการอบรมสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ง.1

การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : IOC) ของคำถามในการวิจัย

แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
1	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2	1	1	0	1	1	4	.80	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	-1	0	1	3	.60	ใช้ได้
5	1	1	0	1	1	4	.80	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	0	1	4	.80	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12	1	1	0	-1	1	3	.60	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18	1	1	0	0	1	3	.60	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
20	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	1	1	0	-1	1	3	.60	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
24	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
26	-1	1	1	1	1	4	.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	.80	ใช้ได้
28	1	1	1	1	0	4	.80	ใช้ได้
29	0	1	1	1	0	3	.60	ใช้ได้
30	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
31	1	0	1	1	1	4	.80	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
33	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
38	0	0	1	1	1	3	.60	ใช้ได้
39	1	1	1	0	1	4	.80	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
41	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
42	1	1	0	1	1	4	.80	ใช้ได้
43	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
44	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
45	1	1	1	1	0	4	.80	ใช้ได้
46	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
47	1	1	1	0	1	4	.80	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ง.1 (ต่อ)

แบบสอบถาม	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	สรุปผล
	ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
48	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
49	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
50	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
51	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
52	0	0	1	1	1	3	.60	ใช้ได้
53	1	1	1	-1	1	3	.80	ใช้ได้
54	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
55	1	1	1	0	1	5	.80	ใช้ได้
56	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
57	1	1	-1	1	1	4	.80	ใช้ได้
58	0	1	1	1	1	4	.80	ใช้ได้
59	1	1	1	1	-1	4	.80	ใช้ได้
60	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
61	1	1	-1	1	1	4	.80	ใช้ได้
62	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence) ของข้อคำถามแต่ละข้อเพื่อเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ปรากฏว่า ข้อคำถามทั้ง 62 ข้อสามารถนำไปใช้ได้ทั้งหมด

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญเป็นวิทยากรและหนังสือ
เชิญเข้าร่วมการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป. ว ๐๑๘๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายประทีป นรากล้า รหัสประจำตัว ๕๘๕๒๖๒๐๕๐๑๘๘ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการแก้ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๙๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายประทีป นรากล่ำ รหัสประจำตัว ๕๙๕๒๖๒๐๕๐๑๙ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง“รูปแบบการแก้ปัญหาการแข่งขันจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๙ ต่อ ๓๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๘๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายประทีป นรากล้า รหัสประจำตัว ๕๘๕๒๖๒๐๕๐๑๘๘ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการแก้ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขต ความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๗๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๗๒-๒๑๑๘ ต่อ ๗๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๘๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน

ด้วย นายประทีป นรากล้า รหัสประจำตัว ๕๘๕๒๖๒๐๕๐๑๑๘ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการแก้ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัย เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๓๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘ ต่อ ๓๓๑

ที่ รศรป. ว ๐๑๘๖/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน

ด้วย นายประทีป นรากล้า รหัสประจำตัว ๕๘๕๒๖๒๐๕๐๑๘ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “รูปแบบการแก้ปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค ๓” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัย เข้าทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร ๐-๔๓๓๒-๓๕๕๕

โทรศัพท์ ๐-๔๓๓๒-๒๑๑๘ ต่อ ๓๓๑

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ประทีป นรากล้ำ, ยูภาพร ยูภาส และภักดี โพธิ์สิงห์. (2562). รูปแบบการแก้ไขปัญหาการแข่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนนของเด็กแว้น ในเขตความรับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 3, วารสารสถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 6(1), (มกราคม – มิถุนายน 2562)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายประทีป นรากล้า
วันเดือนปีเกิด	3 พฤษภาคม 2514
สถานที่เกิด	39 หมู่ 1 ตำบลนราภิรมย์ อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	99 หมู่ 13 ตำบลหนองหญ้าลาด อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
สถานที่ทำงาน	สถานีตำรวจภูธรกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่งงาน	ผู้บังคับหมู่งาน (งานป้องกันปราบปราม)
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีสะเกษ
พ.ศ. 2553	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2562	รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รป.ด.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม